

Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων

ΙΑ΄ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Γ΄

Συνεδρίαση 13^{ης} Δεκεμβρίου 2018

Ωρα έναρξης: 9.07 π.μ.

Αρ. 11

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΣΥΛΛΟΥΡΗΣ)

Καλημέρα σας!

Κηρύσσω την έναρξη της σημερινής συνεδρίας. Ακόμα καλύτερα, θα έπρεπε να πούμε τη συνέχιση της χθεσινής συνεδρίας.

Δε χρειάζεται να ελεγχθεί η απαρτία, διότι είναι απλώς συνέχιση της χθεσινής συνεδρίας, και καλώ στο βήμα την κ. Στέλλα Κυριακίδου του ΔΗΣΥ για ομιλία μέχρι δεκαπέντε λεπτών.

ΣΤΕΛΛΑ ΚΥΡΙΑΚΙΔΟΥ:

Ευχαριστώ.

Καλημέρα σας!

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Το να μιλά κανείς για τα ανθρώπινα δικαιώματα ίσως να φαντάζει ως κάτι το σύνηθες στις μέρες μας. Θεωρητικά, όλοι μας γνωρίζουμε τι είναι τα ανθρώπινα δικαιώματα. Γνωρίζουμε πως όλοι ανεξαιρέτως οι άνθρωποι έχουν θεμελιώδη δικαιώματα και βασικές ελευθερίες, που δεν είναι απλά προνόμια τα οποία θα επικαλούμαστε μόνο, όποτε μας αφορούν, αφού είναι άρρηκτα συνδεδεμένα με την ανθρώπινη υπόσταση και αξιοπρέπεια, με την ίδια την ανθρώπινη ύπαρξη.

Η Οικουμενική Διακήρυξη Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών προέκυψε μέσα από τις φρικαλεότητες του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου και υπογράφηκε το 1948, για να διαμορφώσει μια κοινή αντίληψη των ατομικών δικαιωμάτων του ανθρώπου. Εβδομήντα όμως χρόνια μετά παρατηρούμε πως τα ανθρώπινα δικαιώματα δεν εφαρμόζονται ακόμη και σε ώριμες Δημοκρατίες. Και η πεμπτουσία της Οικουμενικής Διακήρυξης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, πως δηλαδή όλοι οι άνθρωποι γεννιούνται ελεύθεροι και ίσοι στην αξιοπρέπεια και τα δικαιώματα, δυστυχώς αρκετές φορές κάθε άλλο παρά τηρείται.

Σήμερα αναγνωρίζουμε ότι ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, καθώς και των αρχών της ελευθερίας, της δημοκρατίας, της ισότητας και του κράτους δικαίου αποτελούν κοινές αξίες όλων των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά και παραπέρα. Αυτός ήταν και ο πρωταρχικός λόγος δημιουργίας του Συμβουλίου της Ευρώπης, ενός οργανισμού που υπερασπίζεται μέσα από τα διάφορα όργανά του, όπως την Κοινοβουλευτική Συνέλευση, την Επιτροπή Υπουργών και το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, τα ανθρώπινα δικαιώματα, τη δημοκρατία και το κράτος δικαίου.

Το Συμβούλιο της Ευρώπης προασπίζεται επίσης μεταξύ άλλων την ελευθερία έκφρασης των μέσων μαζικής ενημέρωσης, την ελευθερία του συνέρχεσθαι, την ισότητα, την προστασία των μειονοτήτων, των μεταναστών και των προσφύγων. Διαχρονικά δε εγκαινιάζει διάφορες εκστρατείες για σημαντικά θέματα, όπως η προστασία των παιδιών, η οικογενειακή βία, η ισότητα και η ρητορική μίσους στο διαδίκτυο, ενώ συνδράμει τα κράτη μέλη στην καταπολέμηση της διαφθοράς και της τρομοκρατίας.

Όλοι γνωρίζουμε ότι το Συμβούλιο της Ευρώπης προάγει τα ανθρώπινα δικαιώματα όχι μόνο μέσω των διαχρονικών θέσεων και ενεργειών του, αλλά και μέσω διεθνών συμβάσεων, όπως η Σύμβαση για την Πρόληψη και Καταπολέμηση της Βίας κατά των Γυναικών, η σύμβαση ενάντια στη σεξουαλική κακοποίηση παιδιών και την παιδική πορνογραφία, η Σύμβαση για το Έγκλημα στον Κυβερνοχώρο.

Αδιαμφισβήτητα λοιπόν τα ανθρώπινα δικαιώματα περιλαμβάνουν ηθικές αρχές που θέτουν συγκεκριμένα πρότυπα ανθρώπινης συμπεριφοράς και ταυτόχρονα διαφυλάττονται ως νομικά δικαιώματα. Ως εκ τούτου, διαφυλάττουν μεταξύ άλλων την ισότητα, δηλαδή ίσα δικαιώματα για όλους τους ανθρώπους ανεξαρτήτως γλώσσας, θρησκείας, χρώματος, καταγωγής και σεξουαλικού προσανατολισμού.

Είναι λοιπόν με όλα αυτά τα θέματα που καταπιάστηκε κατά την τρέχουσα χρονιά η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Ίσων Ευκαιριών Μεταξύ Ανδρών και Γυναικών.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Όταν κάθισα να γράψω αυτή την παρέμβαση, ομολογώ πως δεν ήμουν απόλυτα βέβαιη από ποια οπτική γωνία ήθελα να καταπιαστώ με το θέμα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, γιατί για κάποιους σήμερα αυτά θεωρούνται αυτονόητα. Είναι όμως βλέπετε τόσα πολλά αυτά που θα ήθελα να θίξω, όπως για παράδειγμα το καθολικό δικαίωμα στην υγεία με την εφαρμογή του ΓΕΣΥ, την ανάγκη να μη γίνονται ποτέ εκπτώσεις στην αντιμετώπιση του εγκλήματος της σεξουαλικής κακοποίησης ανηλίκων, το δικαίωμα στην ενιαία εκπαίδευση για όλα τα παιδιά, την εθνική στρατηγική για τον καρκίνο, τα δικαιώματα των ασθενών και τόσα άλλα.

Σκέφτηκα πόσα θέματα έχουμε ως επιτροπή αγγίζει κατά τη χρονιά που μας αφήνει, όπως για παράδειγμα το θέμα των αμβλώσεων, τη νομική αναγνώριση φύλου, τα δικαιώματα των γονιών και παιδιών θυμάτων γονικής αποξένωσης, τα δικαιώματα των μεταναστών, των ασυνόδευτων ανηλίκων, των φυλακισμένων, των ψυχικά ασθενών, των intersex και των τρανς, των παιδιών αγνώστου πατρός.

Προσμετρώντας λοιπόν όλα τα πιο πάνω, αποφάσισα να μιλήσω μόνο για τα ανθρώπινα δικαιώματα στην εποχή του σήμερα και την ανάγκη να υπάρχει σε κάθε κοινοβούλιο αυτή η ξεχωριστή φωνή της κοινωνίας των πολιτών μέσω μιας επιτροπής που πραγματεύεται δύσκολα και ευαίσθητα θέματα και έχει ως μοναδικό της στόχο την προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ανοίγοντας έτσι, αρκετές φορές, δρόμους για τη νομοθετική ρύθμιση διαφόρων συναφών θεμάτων από άλλες κοινοβουλευτικές επιτροπές.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Ζούμε σε μια εποχή επικίνδυνου λαϊκισμού. Το Παρατηρητήριο των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων κάνει λόγο για λαϊκισμό μίσους, ξενοφοβίας και για τεράστιους κινδύνους σε ό,τι αφορά στα δικαιώματα, για παράδειγμα, των μειονοτήτων και γενικά τα ανθρώπινα δικαιώματα όλων. Δυστυχώς, στην εποχή μας γινόμαστε συχνά πυκνά μάρτυρες διαφόρων εκφάνσεων λαϊκισμού, που εκφράζονται και από ηγέτες οι οποίοι χρησιμοποιούν θλιβερά, δύσκολα και ευαίσθητα για τον άνθρωπο γεγονότα, όπως την οικονομική ή τη μεταναστευτική κρίση, με στόχο να περάσουν τα δικά τους μηνύματα, εξυπηρετώντας πολιτικές σκοπιμότητες, ακόμη και παραπληροφορώντας, δίνοντας έτσι βήμα στον φόβο, τον ρατσισμό και τη μισαλλοδοξία, με αποτέλεσμα να γίνεται ολοένα και πιο δύσκολη η προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων με την πλήρη έννοια του όρου.

Και, για να είμαστε και ειλικρινείς, ξενοφοβική ρητορική δυστυχώς έχουμε ακούσει και από αυτό το βήμα. Η Διεθνής Αμνηστία διαπίστωσε πρόσφατα, εκ νέου, πως οι κοινωνίες παγκοσμίως βιώνουν τις τρομακτικές συνέπειες μιας φοβερής ρητορικής μίσους και πως η παγκόσμια κοινότητα έχει ακόμη πολύ δρόμο μπροστά της να διανύσει, μιας και τα θεμελιώδη δικαιώματα δεν εφαρμόζονται ακόμη και σε ώριμες κοινωνίες.

Ζούμε λοιπόν σε εξαιρετικά επικίνδυνες εποχές. Πολλές φορές δείχνουμε να ξεχνάμε πώς και γιατί προέκυψε η Χάρτα του ΟΗΕ για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα. Υπάρχει όμως και φως σ' αυτό το τούνελ, γιατί οι οπισθοδρομικές πολιτικές έχουν παρακινήσει πολλούς ανθρώπους να κινητοποιηθούν σε μακροχρόνιους αγώνες και να πετύχουν σημαντικές νίκες, όπως για παράδειγμα την άρση της ολικής απαγόρευσης των εκτρώσεων στη Χιλή ή το κίνημα “metoo”, το οποίο αγωνίζεται ενάντια στη βία και τη σεξουαλική παρενόχληση γυναικών και κοριτσιών.

Στη σημερινή εποχή, όπου η ρητορική μίσους καλπάζει ανεξέλεγκτα, καθώς άνθρωποι στοχοποιούνται λόγω της ταυτότητας ή των πεποιθήσεών τους, όταν βλέπουμε να δαιμονοποιούνται οι πρόσφυγες και οι μετανάστες, οφείλουμε να εγκύψουμε με προσοχή και να δούμε τι κάνει ο καθένας μας, για να αναχαιτίσει τέτοια απαράδεκτα φαινόμενα, που κανέναν μας δεν τιμούν.

Κατά την άποψή μου λοιπόν, η προσπάθεια αναχαίτισης τέτοιων φαινομένων μπορεί να επιτύχει, μόνο όταν φανούμε ειλικρινείς με τους εαυτούς μας και με τον κόσμο που μας εμπιστεύτηκε και αναγνωρίσουμε ότι αυτές οι συμπεριφορές συμβαίνουν και στον τόπο μας και πως οφείλουμε ο καθένας μας να αποτελεί μια ασπίδα προστασίας για όσους τη χρειάζονται, για να επιβιώσουν και για να διαφυλάξουν την αξιοπρέπειά τους.

Παρά ταύτα, στην Κύπρο σήμερα η προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων αποτελεί προτεραιότητα. Δεν μπορούμε να μην αναγνωρίσουμε την πρόσφατη θετική έκθεση της Επιτροπής του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη των βασανιστηρίων, που μετά από δεκαετίες αρνητικών εκθέσεων διαπιστώνει πλέον θετικά βήματα από την πολιτεία στον τομέα αυτό. Ούτε μπορούμε να αγνοήσουμε τα άλματα που έγιναν τα τελευταία χρόνια σε θέματα εθνικής στρατηγικής για τη σεξουαλική κακοποίηση παιδιών, τη βελτίωση στα θέματα αντιμετώπισης εμπορίας προσώπων, την προώθηση νομοσχεδίου για τη νομική αναγνώριση φύλου, το μηνιαίο βοήθημα για τα οροθετικά άτομα, τη διαπίστωση των βελτιώσεων, μετά από χρόνια αρνητικών αξιολογήσεων, των συνθηκών διαβίωσης των αιτητών πολιτικού ασύλου στο Κέντρο Υποδοχής και Φιλοξενίας στην Κοφίνου. Ούτε παράλληλα να μην αναγνωρίσουμε την απόφαση που πάρθηκε για τη δημιουργία ad hoc υπουργικής επιτροπής, με τη συμμετοχή των τεσσάρων υπουργών, με όρο εντολής την ετοιμασία της πρώτης για την Κύπρο Εθνικής Στρατηγικής και Σχεδίου Δράσης για την Προστασία και Προαγωγή των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

Έχουμε όμως πολλά να κάνουμε για τους ασθενείς, τους μονογονιούς, τους πολύτεκνους, για τα άτομα με αναπηρίες, για όλες τις ευάλωτες ομάδες. Και, ναι, ο φεινός προϋπολογισμός, ένας πλεονασματικός προϋπολογισμός χωρίς ελλείμματα, δίνει επιτέλους το περιθώριο να κάνουμε σταδιακά όλα αυτά που γνωρίζουμε ότι πρέπει.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Καθίσταται επιτακτικό εμείς οι πολιτικοί να ξανακερδίσουμε την αξιοπιστία μας και να μην παρασυρόμαστε στην επικίνδυνη δίνη του λαϊκισμού. Να μη φοβόμαστε να διατηρούμε σταθερές θέσεις αρχών για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και προπαντός να μην οπισθοδρομούμε. Σε μια χώρα όπου τα ανθρώπινα δικαιώματα παραβιάζονται εδώ και σαράντα τέσσερα χρόνια δεν μπορούμε να έχουμε επιλεκτικές ευαισθησίες ή να υποστηρίζουμε την α λα καρτ προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η επιλεκτική πολλές φορές αναφορά σε ανθρωπίνια δικαιώματα είναι ίσως και ένας από τους λόγους που έχει πληγεί η αξιοπιστία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αυτό ακριβώς τονίστηκε πρόσφατα από τον Πρόεδρο Γιούνκερ, ότι δηλαδή όλοι πρέπει να επανέλθουμε και πρέπει να ξαναδιαφυλάξουμε το άρθρο 2 της συνθήκης, που τονίζει ξεκάθαρα τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και το κράτος δικαίου.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Ο εύκολος δρόμος θα ήταν ίσως να παρασυρθούμε από το ποτάμι του λαϊκισμού και να δίνουμε υποσχέσεις σε όλους για όλα. Ας μην ξεχνάμε όμως ότι ως επί το πλείστον δεν είναι μέσα από εύκολες οδούς που κατακτιούνται σπουδαία επιτεύγματα για το καλό της ανθρωπότητας.

Και, τελειώνοντας, θέλω να ευχαριστήσω τη γραμματεία και όλα τα μέλη της επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων για την αγαστή συνεργασία που είχαμε αυτή τη χρονιά. Θα ήθελα να ευχαριστήσω όλο το προσωπικό της Βουλής, τη συνεργάτιδά μου Μύρια Ιωαννίδου και ιδιαίτερες ευχαριστίες στους λειτουργούς της Υπηρεσίας Διεθνών Σχέσεων, τον κ. Πανίκο Πουργουρίδη και την κ. Γαβριέλα Μαραγκού, για όλη τη στήριξη της αντιπροσωπίας μας και τους συναδέλφους κ. Λουκαΐδη, κ. Ερωτοκρίτου και κ. Ευσταθίου για την άφογη συνεργασία.

Εύχομαι σε όλους από καρδιάς καλές γιορτές και χρόνια πολλά!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, χρόνια πολλά!

Καλώ την κ. Ευανθία Σάββα εκ μέρους του ΑΚΕΛ. Μέχρι δεκαπέντε λεπτά.

Για να μην το επαναλαμβάνω, είναι όλοι μέχρι δεκαπέντε λεπτά. Όποιος πάει κάτω από τα δεκαπέντε, καλύτερα, να του κεράσουμε!

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Εμάς έν' δώδεκα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εσείς έν' δώδεκα; Ε, να κάμνουμε λλίον αβαρία, νομίζω!

ΕΥΑΝΘΙΑ ΣΑΒΒΑ:

Κύριε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρ' όλο που σε όσους ήρταν στην ώρα τους και μάλιστα στις κυρίες ίσως να έπρεπε να δώσουμε παραπάνω χρόνο, είκοσι λεπτά!

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΖΑΧΑΡΙΟΥ:

Επήσαν τζιαι κομμωτήριο τζιαι μετά...

(Μη ευκρινή σχόλια από την κ. Σκεύη Κούτρα Κουκουμά)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εν' το σχολιάζω τούτο.

ΑΡΙΣΤΟΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ:

Αλόπως εν άκουσες...

ΕΥΑΝΘΙΑ ΣΑΒΒΑ:

Ούτε εγώ θα το σχολιάσω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κυρία Σάββα, έχεις τον χρόνο.

ΕΥΑΝΘΙΑ ΣΑΒΒΑ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Πρόεδρε,

Αγαπητοί κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η συζήτηση του κρατικού προϋπολογισμού δεν είναι μόνο μία ανάλυση αριθμών και οικονομικών στόχων, αλλά αποτελεί και έναν από τους βασικούς πυλώνες της νομοθετικής εξουσίας, αφού η δράση και οι πολιτικές της εκτελεστικής εξουσίας τίθενται σε κρίση. Φέτος επέλεξα να εστιάσω την ομιλία μου στον σεβασμό και στην προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και πώς επηρεάστηκαν ή επηρεάζονται μέσα από τις κρατικές πολιτικές. Η εξέλιξη της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ως έννοια αλλά περισσότερο ως πολιτική πρακτική βρίσκονται στο επίκεντρο των όσων συζητούμε αυτές τις μέρες. Τα ανθρώπινα δικαιώματα αποτελούν το θεμέλιο κάθε Δημοκρατίας.

Κάθε άνθρωπος, ανεξαρτήτως ταυτότητας, έχει το δικαίωμα στη ζωή, στην ελευθερία, στην παιδεία, στην υγεία, στην ασφάλεια, στην αξιοπρεπή διαβίωση, στην εργασία, στη συμμετοχή στην κοινωνία και την πολιτική και απαγορεύεται η όποια διάκριση, περιορισμός ή δίωξη των δικαιωμάτων αυτών. Η Οικουμενική Διακήρυξη, που ενσωματώθηκε σχεδόν από τη γένεση του συντάγματός μας στο κυπριακό δίκαιο, αποτελεί τον φάρο στην προστασία τους και πρέπει να διέπει τις πολιτικές του κάθε κράτους. Στα ευνομούμενα κράτη, στις "σύγχρονες Δημοκρατίες" όπως τις αποκαλούμε, που θεωρητικά τα ανθρώπινα δικαιώματα προστατεύονται, δεν αρκεί η απλή μη παραβίασή τους αλλά η ουσιαστική προστασία και διασφάλισή τους.

Πώς όμως προστατεύονται και διασφαλίζονται στον δικό μας μικρό τόπο; Το να μην αφαιρούμε τη ζωή από κάποιον, αλλά να μην του παρέχουμε αξιοπρεπή διαβίωση σημαίνει ότι προστατεύουμε έμπρακτα τη ζωή του και την αξιοπρέπειά του; Το να έχουμε ένα σύστημα υγείας που υπολειτουργεί, με ουρές μηνών και χρόνων, με τις ομάδες όσων αδυνατούν να πάνε στον ιδιωτικό τομέα να υποφέρουν πραγματικά, προστατεύουμε το δικαίωμα στην υγεία; Ή μήπως οι μισθοί πείνας και η απορρυθμισμένη εργασία που κυριαρχεί στις μέρες μας διασφαλίζουν το δικαίωμα στην εργασία και στη δίκαιη αμοιβή; Η κυβερνητική πολιτική είναι άρρηκτα συνδεδεμένη και απολύτως συνυφασμένη με την προστασία και τη διασφάλιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η προστασία των οποίων από το 2013 και μετά, με τις νεοφιλελεύθερες πολιτικές λιτότητας που εφαρμόζονται, περιορίστηκε και δέχθηκε μεγάλα πλήγματα.

Συζητάμε τον κρατικό προϋπολογισμό του 2019, ο οποίος στερείται οράματος και κοινωνικής ευαισθησίας. Πανηγυρίζει η κυβέρνηση για την οικονομία. Θεωρεί μεγάλη επιτυχία το ξεπούλημα του συνεργατισμού και τις θετικές αναβαθμίσεις των διεθνών οικονομικών οίκων, αλλά κωφεύει στο γεγονός ότι το ένα τρίτο των συμπολιτών μας βιώνει τη φτώχεια, την κοινωνική ανασφάλεια και την έλλειψη κρατικής και εργασιακής προστασίας.

Ο προϋπολογισμός του κατεχοχόν "κοινωνικού" υπουργείου, του Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, που φορτώνεται με μεγαλύτερο βάρος για τη διασφάλιση θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων, πάσχει. Απουσιάζουν ενέργειες για αντιμετώπιση του κινδύνου της φτώχειας, της μείωσης του χάσματος των εισοδημάτων, του προβλήματος της στέγης. Απουσιάζουν ουσιαστικές πολιτικές και δράσεις για στήριξη των ευάλωτων κοινωνικά ομάδων, των χαμηλών εισοδηματικά ομάδων, καθώς και των μικρομεσαίων.

Αλήθεια, πώς διασφαλίζεται το δικαίωμα της αξιοπρεπούς διαβίωσης; Μήπως το διασφαλίζει η "σπουδαία" πολιτική με την οποία διαχειρίζονται τους λήπτες ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος και τους νέους αιτητές; Πώς διασφαλίζουμε το δικαίωμα στη στέγη για αυτούς που μοιραία φέρουν τον τίτλο του άστεγου, ένα

νέο κοινωνικό φαινόμενο, ξένο, αλλά και αποκρουστικό στη συνείδηση των Κυπρίων;

Το 2016, το 2017, αλλά και το 2018, σύμφωνα με στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας του κράτους, τα ενοίκια έχουν αυξηθεί περίπου κατά 13% και σε πόλεις και περιοχές όπως στη Λεμεσό υπολογίζεται ότι η αύξηση αυτή είναι πέραν του 50%. Το πρόβλημα έχει οξυνθεί ακόμα περισσότερο, γιατί η κυβέρνηση Αναστασιάδη-Συναγερμού έχει ξηλώσει και τα όποια στεγαστικά προγράμματα υπήρχαν. Τη λύση έδωσε τηλεοπτικά συνάδελφος του ΔΗΣΥ: «Κτίστε πολυκατοικίες με πολλά μικρά διαμερίσματα ή πηγαίνετε εκτός πόλης»! Προφανώς, στον ΔΗΣΥ έτσι μεταφράζουν τη διασφάλιση της αξιοπρέπειας και την προστασία του δικαιώματος στέγης. Με όλα αυτά θεωρούμε ότι το δικαίωμα στην κοινωνική προστασία και στη στέγη το έχουμε διασφαλισμένο στη χώρα μας;

Θέλετε να μιλήσουμε για την υγεία; Δυστυχώς, η λογική του λιγότερου κράτους, οι πολιτικές της λιτότητας και των περικοπών στέρησαν από τη δημόσια υγεία αυτά τα χρόνια δαπάνες που χρειάζονται, για να επενδυθούν στα δημόσια νοσηλευτήρια. Αποτέλεσμα των πολιτικών του νεοφιλελευθερισμού είναι τα νοσοκομεία μας να βρίσκονται σε κρίσιμη κατάσταση με τραγικές τις επιπτώσεις στους ασθενείς και η εφαρμογή του ΓΕΣΥ να έχει νέες επιπλοκές.

Και επειδή αναφέρομαι στο θέμα της υγείας, δεν μπορώ να μην αναφερθώ στο “γεφύρι της Άρτας”, όπως κατάντησε η ανέγερση της νέας πτέρυγας του νοσοκομείου της Λάρνακας. Λόγω της αδυναμίας ορθής διαχείρισης του συμβολαίου, το έργο βρίσκεται ήδη ενάμιση χρόνο εκτός χρονοδιαγράμματος. Η υπόσχεση δε του Προέδρου της Δημοκρατίας, που δόθηκε τον Ιούλιο του 2017, ότι η νέα πτέρυγα θα ολοκληρωνόταν εντός του πρώτου τριμήνου του 2018 αποτελεί άλλη μια δέσμευση χωρίς αντίκρισμα.

Και τι να πω, αφού βρίσκομαι στη Λάρνακα, για την τρίτη φάση του δρόμου Λάρνακας-Δεκέλειας, από την υλοποίηση της οποίας εξαρτάται και η μετακίνηση των πυλώνων υψηλής τάσης που βρίσκονται σε περιοχή της Αραδίππου, με όλους τους κινδύνους που ελλοχεύουν για την υγεία των κατοίκων;

Η ασφάλεια και το δικαίωμα σε αυτήν είναι θεμελιώδη για την ανθρώπινη ύπαρξη και διαβίωση, καθώς και το σχετικό με αυτή δικαίωμα της δίκαιης δίκης και νομικής εκπροσώπησης. Και σε αυτό τον τομέα όμως η παρούσα κυβέρνηση χαρακτηρίζεται από “χαμηλές πτήσεις” αποτελεσματικότητας.

Σε ό,τι αφορά την ασφάλεια, παρά το γεγονός ότι υπάρχουν στατιστικές και πρέπει να διαβάζονται αντικειμενικά, υπάρχει κάτι ισχυρότερο, που μετρά την ποιότητα της παρεχόμενης ασφάλειας και προστασίας από το κράτος· είναι το πώς οι πολίτες εκλαμβάνουν αυτή την ασφάλεια. Και η αλήθεια είναι ότι δυστυχώς οι συμπολίτες μας τα τελευταία χρόνια δε νιώθουν ιδιαίτερα ασφαλείς και αυτό ανεξάρτητα από τις προσπάθειες που καταβάλλονται από την πλειοψηφία του αστυνομικού σώματος. Το 2018 σε σύγκριση με το 2017 είχαμε υπερδιπλασιασμό των φόνων και δυστυχώς είχαμε και υπερδιπλασιασμό των βιασμών. Όσον αφορά δε την εμπορία ναρκωτικών, τους πρώτους εννιά μήνες του 2017 καταγράφονται 734 περιστατικά, ενώ τους πρώτους εννιά μήνες του 2018 καταγράφονται 911 περιστατικά.

Σε ό,τι αφορά την απονομή δικαιοσύνης, το Ανώτατο Δικαστήριο σε έκθεσή του από το 2016 αποτύπωσε την τραγική κατάσταση στο σύστημα απονομής της δικαιοσύνης στην Κύπρο. Παρά τα όποια βήματα γίνονται, η μεγάλη εικόνα δεν αλλάζει. Μία μέρα πριν από τη συζήτηση του προϋπολογισμού του αρμόδιου υπουργείου το Ανώτατο Δικαστήριο επανέλαβε τη θέση του για ελλιπή στελέχωση, για μικρότερο αριθμό δικαστών κατ’ αναλογία πληθυσμού, για απηρχαιωμένες δομές, για έλλειψη μηχανογράφησης, για απηρχαιωμένους θεσμούς, που πρέπει να αλλάξουν, και μία σειρά άλλες παθογένειες, που είναι μεν διαχρονικές, πλην όμως παραμένουν ίδιες χωρίς προσπάθεια αντιμετώπισής τους μέχρι σήμερα.

Αλήθεια, πόση ισονομία και δικαιοσύνη εκπέμπει η κυβέρνηση Αναστασιάδη-Συναγερμού που ανέχεται και στηρίζει το Συμβούλιο Αποφυλάκισης, το οποίο με περισσή σπουδή αποφυλάκισε τάχιστα επώνυμους αφήνοντας ανώνυμους στο περίμενε; Θέλω να θυμίσω ότι το ΑΚΕΛ, στο πλαίσιο του κοινοβουλευτικού ελέγχου, έχει ζητήσει επανειλημμένα το σκεπτικό της απόφασης του συμβουλίου για την αποφυλάκιση του Ρίκκου Ερωτοκρίτου. Το συμβούλιο επιδεικτικά αγνοεί τη Βουλή και αρνείται τον κοινοβουλευτικό έλεγχο. Το ίδιο και η κυβέρνηση, η οποία κατέχει το σχετικό έγγραφο.

Να μιλήσουμε για παιδεία; Η μεγαλειώδης κινητοποίηση των εκπαιδευτικών το καλοκαίρι έδωσε το στίγμα! Η παροχή ειδικής εκπαίδευσης στους μαθητές που τη χρειάζονται αντιπροσωπεύει και τον ανάλογο σεβασμό προς τα δικαιώματα αυτών των παιδιών. Ας αναλογιστούμε μόνο τις ατέλειωτες συζητήσεις τόσο στην επιτροπή Παιδείας όσο και στην Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων για τους σχολικούς βοηθούς και όχι μόνο.

Ο ρατσισμός, ο σοβινισμός, η ρητορική μίσους είναι σημάδια μιας κοινωνίας που νοσεί, που σταμάτησε να σέβεται τον άνθρωπο και τις ανάγκες του, που σταμάτησε να στηρίζει ελευθερίες και τα δικαιώματα που κουβαλά ο καθένας μας με τη γέννησή του. Αλλά ποια παραδείγματα η κρατική εξουσία καλλιεργεί και ποιες πρακτικές υιοθετεί, ώστε να αναχαιτίσει όλα αυτά; Μήπως η επιδότηση του γνωστού ουροδοχείου, που μειώνει κατάφωρα τη γυναικεία αξιοπρέπεια, είναι ενδεικτικό δείγμα; Η μήπως τα όσα απαξιωτικά ακούστηκαν από χείλη αξιωματούχων της κυβέρνησης, ακόμα και από τον ίδιο τον Πρόεδρο, για τους εκπαιδευτικούς; Παραδείγματα πολλά!

«Όλοι οι άνθρωποι γεννιούνται ελεύθεροι και ίσοι στα δικαιώματα και στην αξιοπρέπεια», αναφέρει η ουσιαστικότερη έννοια της Οικουμενικής Διακήρυξης των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Ποια αξιοπρέπεια έχουν όσοι ζουν κάτω από το όριο της φτώχειας την ίδια ώρα που δίνουμε απλόχερα δισεκατομμύρια να σώσουμε τράπεζες και να ξεπουλήσουμε άλλες, που κανονίζουμε φίλους και γνωστούς σε διευθυντικές θέσεις να απολαμβάνουν χλιδή και προνόμια για την ανικανότητά τους, να κάνουν απλώς τη δουλειά που ανέλαβαν; Για ποια αξιοπρέπεια πρέπει να μιλήσουμε στους χιλιάδες συμπολίτες μας που κινδυνεύουν να χάσουν τα σπίτια τους από τις τράπεζες και για ποιο δικαίωμα στη στέγη θα μιλήσουμε στους άστεγους; Σε όσους δε θα ενταχθούν στο σχέδιο “Εστία”; Σε όσους βρέθηκαν από τη μια μέρα στην άλλη χωρίς τη δυνατότητα να κρατήσουν την κατοικία τους; Ποια η αξιοπρέπεια όσων περιμένουν μήνες ολόκληρους για μια θεραπεία και ταλαιπωρούνται καθημερινά στα νοσοκομεία; Για ποιο σεβασμό των δικαιωμάτων θα μιλήσουμε σε όσους βιώνουν τον ρατσισμό, την ομοφοβία, τις διακρίσεις λόγω φύλου, χρώματος ή θρησκείας; Τι θα πούμε στα παιδιά θύματα σεξουαλικής κακοποίησης, που όλο πληθαίνουν, όταν ο ίδιος ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας απονέμει χάρες σε παιδεραστές αποφυλακίζοντάς τους νωρίτερα; Ποιο δικαίωμα τους διασφαλίζουμε;

Ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων αποτελεί το θεμέλιο της ελευθερίας και της δικαιοσύνης, αποτελεί την ουσιαστική διαφορά ενός κράτους δικαίου από ένα καθεστώς. Το κράτος, η κρατική εξουσία, είναι ο πρώτος θεσμός που πρέπει να προάγει, να διασφαλίζει και να εξασφαλίζει ότι καμία παραβίαση, κανένας περιορισμός, κανένας επηρεασμός δε θα γίνεται εις βάρος κανενός. Και δυστυχώς οι συνεχόμενες πολιτικές λιτότητας, η ανοχή σε ακραία στοιχεία, η αδυναμία -και το θέτω κομψά- του ελέγχου της ασφάλειας και της δικαιοσύνης, η μη στήριξη των δημόσιων αγαθών της υγείας και της παιδείας που προσφέρονται στους πολίτες δεν είναι απλώς κάποια κοινωνικά φαινόμενα αλλά πολιτικές και δράσεις της παρούσας διακυβέρνησης, οι οποίες περιορίζουν, επηρεάζουν και παραβιάζουν ανθρώπινα δικαιώματα.

Βέβαια, δεν περιμέναμε να αλλάξει κάτι στους προϋπολογισμούς της παρούσας κυβέρνησης. Οι ιδεοληψίες που τη διακατέχουν, η εξυπηρέτηση των ημετέρων, το λιγότερο κράτος μαζί με τα λιγότερα δικαιώματα είναι η σημαία τους εδώ και χρόνια δυστυχώς. Σε μια χρονιά που σημαδεύτηκε από αλλεπάλληλες “επιτυχίες” στο Κυπριακό, στην παιδεία, στην υγεία, στις φυλακές, στις αποφυλακίσεις, στο ξεπούλημα του συνεργατισμού δεν αναμέναμε από την κυβέρνηση να “αποτύχει” στους προϋπολογισμούς!

Σας ευχαριστώ πολύ και θέλω να ευχηθώ σε όλους καλά Χριστούγεννα, καλές γιορτές!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Καλά Χριστούγεννα!

Ο κ. Χρίστος Ορφανίδης.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Επιτρέψτε μου να ξεκινήσω την ομιλία μου με ένα σχόλιο: Με λυτεί βαθύτατα το γεγονός ότι και στη φετινή μου ομιλία για τον προϋπολογισμό του 2019 θα επαναλάβω εαυτόν σημειώνοντας και παραθέτοντας τις μη υλοποιημένες υποσχέσεις που δίνονται κατ’ επανάληψη για έργα που αφορούν την πόλη και επαρχία μου και τα οποία παραμένουν ευχολόγια και καμία ουσιαστική ανάπτυξη και πρόοδος δεν έχει επιτευχθεί στη Λάρνακά μας. Εν πάση περιπτώσει, βρισκόμαστε και σήμερα εδώ για την έγκριση του κρατικού προϋπολογισμού, η οποία είναι η εξέχουσα νομοθετική εργασία του κοινοβουλίου, αφού έχει άμεσο αντίκτυπο στους τρεις βασικούς πυλώνες της χώρας μας, την οικονομία, την κοινωνία και την πολιτική.

Όπως είπα και τις προηγούμενες χρονιές, στην πόλη και επαρχία της Λάρνακας τα έργα που εξαγγέλλονται ως καινούρια κάθε φορά είναι τα ίδια και επαναλαμβανόμενα. Δυστυχώς, τίποτα σχεδόν δεν υλοποιείται ή έστω να υπάρχει ένα φως στη σήραγγα. Διερρωτώμαι εάν δεν έχουν κουραστεί εδώ και τρία τουλάχιστον χρόνια να εξαγγέλλουν τα ίδια έργα και τα δεκάδες εκατομμύρια που αφορούν την πόλη και επαρχία μου. Η υλοποίηση των έργων ουσίας απουσιάζει, αφού αυτά που ανακοινώνονται παραμένουν εδώ και χρόνια στον οδικό χάρτη των υποσχέσεων.

Το κατασκευαστικό έργο του δρόμου Λάρνακας-Δεκέλειας, όπως η αρμόδια υπουργός δήλωσε πρόσφατα στη διάρκεια της συζήτησης του προϋπολογισμού του Υπουργείου Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων στην επιτροπή Οικονομικών, θα ξεκινήσει μετά το 2020, με αρχικό κόστος πέραν των €20 εκατομ. Να τονίσω ότι σε σχετική ερώτηση που έθεσα στον τέως Υπουργό Μεταφορών αυτός με ενημέρωσε πως στο τέλος του 2018 θα ολοκληρωθεί η μελέτη του εν λόγω έργου και ακολούθως θα ξεκινήσουν οι διαδικασίες του σχεδιασμού και των απαλλοτριώσεων. Η νυν υπουργός έκανε λόγο για το ότι ο σχεδιασμός και η διαδικασία των απαλλοτριώσεων θα ξεκινήσουν το 2020 διαψεύδοντας με τον πιο κατηγορηματικό τρόπο όσους πίστευαν ότι το έργο θα ξεκινούσε πολύ πιο πριν, επιβεβαιώνοντας για πολλοστή φορά τις ανησυχίες μου για την καθυστέρηση του όλου έργου. Αυτό βέβαια προσωπικά δεν είναι κάτι που με ικανοποιεί και πιστεύω ότι με την όλη καθυστέρηση που παρατηρείται στον σχεδιασμό, και εφόσον προκύπτουν και θέματα απαλλοτριώσεων, το

έργο θα ξεκινήσει πολύ πιο αργότερα. Με λίγα λόγια, η υπουργός επιβεβαίωσε τα όσα λέω τα τελευταία χρόνια είτε σε ομιλίες προϋπολογισμού είτε γενικότερα.

Αυτονόητο το ότι η ολοκλήρωση του έργου είναι μείζονος σημασίας για τη Λάρνακα, αφού συνεπάγονται διάφορες επενδύσεις και αναπτύξεις στην περιοχή και αυτό θα έχει ως αποτέλεσμα τη δημιουργία θέσεων εργασίας. Επιπρόσθετα, τα τροχαία ατυχήματα που είναι πολύ συχνά και σημειώνονται στην εν λόγω οδική αρτηρία λόγω της κακής κατάστασής της με την ολοκλήρωση του έργου θα μειωθούν δραματικά.

Πονεμένη ιστορία για τους πολίτες της Λάρνακας αποτελεί το νοσοκομείο, η νέα πτέρυγα. Όταν επισκέφθηκε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας τη Λάρνακα τον περασμένο Μάιο, μίλησε για μια νέα ημερομηνία παράδοσης της νέας πτέρυγας του νοσοκομείου Λάρνακας, την έβδομη τελική ημερομηνία, η οποία θα ήταν ο Απρίλης του 2019. Παρεμπιπτόντως, προ ολίγων ημερών έλαβα γραπτή απάντηση σε σχετικό ερώτημά μου από την αρμόδια υπουργό, η οποία επίσης δήλωσε πως η νέα πτέρυγα θα είναι έτοιμη και θα παραδοθεί τον προσεχή Απρίλιο. Εντούτοις, σε ερώτησή μου κατά τη διάρκεια της συζήτησης με το Υπουργείο Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων στην επιτροπή Οικονομικών πρόσφατα ένιωσα ότι θα είναι αδύνατο να παραδοθεί τόσο σύντομα. Με λύπη παρατηρώ πως για ακόμη μια φορά η καθυστέρηση με βγάζει ασπροπρόσωπο στα όσα εξαρχής δηλώνω, προς απογοήτευση των οποιωνδήποτε αμελέτητα προσδοκούσαν ότι κάθε φορά θα δινότανε η ημερομηνία παράδοσης του έργου και θα ήταν η τελική.

Επί τη ευκαιρία, να επαναλάβω την απογοήτευσή μου που αποφασίστηκε να αφαιρεθεί το καρδιολογικό τμήμα, ένα τόσο σημαντικό κομμάτι, από τα σχέδια της νέας πτέρυγας, αφού αυτό έχει ως συνέπεια τη συνεχιζόμενη ταλαιπωρία των κατοίκων της Λάρνακας και της ελεύθερης Αμμοχώστου, οι οποίοι αναγκάζονται να βρίσκονται σε λίστα αναμονής και να προσφεύγουν σε παρακάλια, μέχρι να γίνει αποδεκτό το αίτημά τους, για να τύχουν θεραπείας στο νοσοκομείο Λευκωσίας. Φαντάζεστε βέβαια πως μέχρι να γίνει αποδεκτό αυτό το αίτημα ενδεχομένως ορισμένοι χάνουν ακόμη και τη ζωή τους. Εδώ να σημειώσω ότι ο απαραίτητος εξοπλισμός δεν έχει ζητηθεί και αποκτηθεί για τη λειτουργία του νοσοκομείου και για όσους πιστεύουν στην παράδοση της νέας πτέρυγας καλό θα είναι να έχουν στα υπόψη ότι δεν μπορεί να λειτουργήσει χωρίς εξοπλισμό.

Και ο εμπαιγμός προς την πόλη μου συνεχίζεται... Κατά την περσινή επίσκεψή του το 2017 ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας ανακοίνωσε την κατασκευή του παρακαμπτήριου δρόμου Ζυγίου, της τάξης των €8,5 εκατομ. Από τότε είχα επισημάνει ότι αυτό το έργο δεν μπορεί να υλοποιηθεί, επειδή ο σχεδιασμός και η διαδικασία των απαλλοτριώσεων δεν είχαν ξεκινήσει. Στη συζήτηση στην επιτροπή Οικονομικών η υπουργός, απαντώντας μου για το πότε θα ολοκληρωθεί το έργο, είπε ότι ακόμη είναι στη διαδικασία των απόψεων από τα εμπλεκόμενα κοινοτικά συμβούλια. Αξιοσημείωτο το γεγονός ότι έλαβα γραπτή απάντηση και σε σχετικό γραπτό ερώτημά μου, ημερομηνίας 5 Οκτωβρίου 2018, και σας διαβάζω το εξής απόσπασμα από την απάντηση της υπουργού: «Ο δρόμος αυτός αναμένεται να υλοποιηθεί μελλοντικά στα πλαίσια της ανάπτυξης στην περιοχή ή μέσω πρωτοβουλίας των τοπικών αρχών». Αρα, αυτό μεταφράζεται ως ότι υπάρχει μακρύς δρόμος μπροστά, μέχρι να φθάσει στην ολοκλήρωσή του το έργο.

Αυτοί που δήθεν σχεδιάζουν τέτοια έργα εκθέτουν τον ίδιο τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, όταν τον ενημερώνουν, για να παρουσιάζει τέτοιες εξαγγελίες, οι οποίες βέβαια δεν υφίστανται. Αναρωτιέμαι γιατί ανακοινώνουν, αφού δεν υπάρχει τίποτα το πραγματικό για την υλοποίηση τέτοιων εξαγγελιών.

Η Λάρνακα όπως είναι γνωστό είναι κτισμένη πάνω στην ιστορία της, δηλαδή κάτω από τη σημερινή πόλη βρίσκεται όλη η ιστορία από τότε που κατοικήθηκε αρχικά η περιοχή, περίοδος η οποία υπολογίζεται να είναι η Πρώιμη Εποχή του Χαλκού. Οι εργασίες του αποχετευτικού συστήματος συνεχώς σκοντάφτουν πάνω σε αρχαιολογικά ευρήματα και αυτό έχει ως αποτέλεσμα την καθυστέρηση της ολοκλήρωσης των εργασιών, ενώ το Τμήμα Αρχαιοτήτων λόγω έλλειψης προσωπικού μεγεθύνει την ήδη μεγάλη καθυστέρηση που υπάρχει. Οι κάτοικοι της Λάρνακας για ακόμη μια φορά είναι υποχρεωμένοι να υποστούν όλη την ταλαιπωρία, αφού δρόμοι και πεζοδρόμια είναι εκτός λειτουργίας για χρόνια, ενώ επιπρόσθετα καλείται ο δήμος της Λάρνακας να καλύψει το επιπλέον κόστος της ολοκλήρωσης του αποχετευτικού συστήματος, που προκύπτει λόγω των πιο πάνω καθυστερήσεων και το οποίο είναι εξαιρετικά υψηλό, πράγμα δύσκολο για τον δήμο και τους δημότες αυτού, που καλούνται να πληρώσουν το συνολικό αυτό κόστος. Το κράτος οφείλει να συνδράμει οικονομικά στην κάλυψη του δυσβάσταχτου αυτού ποσού που έχει συσσωρευτεί για τον δήμο της πόλης μου. Μάλιστα, έθεσα και ερώτηση στην αρμόδια υπουργό για το συγκεκριμένο θέμα στις 27 Σεπτεμβρίου 2018, χωρίς να έχω λάβει την οποιαδήποτε απάντηση ακόμη.

Σε αυτό το σημείο όμως θα δώσω και μια άλλη διάσταση του θέματος. Η Λάρνακα έχει πολιτιστική κληρονομία τεράστια και εξίσου σημαντική. Αυτή η ιδιαιτερότητα λοιπόν οφείλει να αξιοποιηθεί σωστά με σκοπό την ανάδειξη των αρχαιοτήτων της, ούτως ώστε να προβληθεί η Λάρνακα έτσι όπως της αξίζει. Έχω εισηγηθεί προσωπικά στο αρμόδιο υπουργείο να ζητηθεί πρόσθετο εργατικό προσωπικό για το Τμήμα Αρχαιοτήτων Λάρνακας, με στόχο οι ρυθμοί εργασίας να αυξηθούν και τα αρχαιολογικά μνημεία και τα άλλα ευρήματα να προστατευθούν και να αναδειχθούν κατάλληλα και κατ' επέκταση οι εργασίες του αποχετευτικού να μπορούν να συνεχιστούν με ταχύτητα.

Παράλληλα, όπως είναι σε όλους γνωστό, στη Λάρνακα και ειδικά σε συγκεκριμένες περιοχές, όπως η περιοχή των Καμάρων, οι κάτοικοι υποφέρουν στην κυριολεξία από καταστροφικές για τις περιουσίες τους πλημμύρες, που συμβαίνουν κατ' επανάληψη. Πριν από τρία χρόνια ανακοινώθηκε η έναρξη του έργου "Αντιπλημμυρικά Φράγματα Αραδίππου". Στόχος ήταν η κατασκευή δύο φραγμάτων επί των χειμάρρων Καμμίση και Αρχάγγελου, για να συγκρατούν τις έντονες ροές νερού προς τις κατοικημένες περιοχές. Όπως και για τα υπόλοιπα έργα που εξαγγέλλονται για τη Λάρνακα έτσι και για αυτό δεν έχει γίνει καμία εργασία μέχρι στιγμής.

Κύριοι,

Αυτά τα δύο έργα είναι έργα που εξαγγέλλονται από το 2015 ως νέα έργα σε κάθε επίσκεψη του Προέδρου της Δημοκρατίας στη Λάρνακα και κατ' επανάληψη και από τους αρμόδιους υπουργούς, συνολικού κόστους €14 εκατομ. Οι κάτοικοι της Λάρνακας πρέπει να λειτουργούν μόνο με τη φράση «τοίς θεοίς τίθει τα πάντα», δηλαδή αφήνέ τα όλα στη θέληση των θεών.

Εγκαταστάσεις των πετρελαιοειδών και το λιμάνι της και η μαρίνα, το χρόνιο ζήτημα αυτό. Η αναξιοπιστία σε όλο της το μεγαλείο! Μέσα από τις πράξεις των αρμόδιων εύκολα μπορεί κάποιος να αντιληφθεί πως θέλουν η Λάρνακα να άγει την ουράν. Παίζουν με την ασφάλεια των κατοίκων της γύρω περιοχής από τις εγκαταστάσεις των πετρελαιοδεξαμενών. Πέραν της καθυστέρησης που παρατηρείται εδώ και χρόνια, αφού τα χρονοδιαγράμματα έχουν ξεπεραστεί εδώ και καιρό και είναι αδύνατον να προβλέψει κανείς το πότε θα ολοκληρωθεί η μετακίνηση των εγκαταστάσεων και πρέπει όλοι να έχουμε κατά νουν ότι είναι απαραίτητο να ακολουθήσει μετά και αφαίρεση όλης της χωμάτινης γης, αφού ήδη είναι μολυσμένη.

Σχετικά με το έργο της ενιαίας ανάπτυξης του λιμανιού και της μαρίνας της Λάρνακας, συνεχώς ακούμε τη χιλιοειπωμένη πλέον ατάκα «το όλο έργο βρίσκεται σε προχωρημένο στάδιο». Μα, ποιο είναι αυτό το προχωρημένο στάδιο; Κανείς δεν εξηγεί. Καμία εργασία δε γίνεται. Μας κοροϊδεύουν μπροστά στα μάτια μας, μας χαϊδεύουν τα αφτιά με όμορφα λόγια και παραμύθια και νομίζουν ότι όλοι τούς πιστεύουν. Όσοι επιθυμούν να τρέφουν αυταπάτες ας τους πιστεύουν.

Οι κάτοικοι και ο δήμος Λάρνακας παλεύουν με νύχια και με δόντια, για να γίνει κάποιο έργο ανάπτυξης και προόδου, αλλά δυστυχώς φωνή βοώντος εν τη ερήμω. Πανεπιστημιακή σχολή. Συνέπεια των όσων μας υποσχέθηκαν το 2017 για την ίδρυση και λειτουργία πανεπιστημιακών σχολών στη Λάρνακα και συγκεκριμένα των Τμημάτων Θαλάσσιας Τεχνολογίας και Θαλάσσιου Περιβάλλοντος ήταν η αναμονή και η προσδοκία μας πως αυτά θα λειτουργούσαν το 2019. Εννοείται οι ελπίδες μας ναυάγησαν και σε αυτή την περίπτωση. Τον Μάιο του 2018 ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας ανακοίνωσε πως τα δύο αυτά πρώτα τμήματα θα λειτουργήσουν το 2019 σε ενοικιαζόμενους χώρους. Παράλληλα, παραχωρήθηκε ο χώρος του παλαιού λεπτροκομείου, όπου θα ανεγερθούν νέες εγκαταστάσεις, οι εργασίες των οποίων υπολογίζεται, όπως μας είπαν, να διαρκέσουν πέντε με έξι χρόνια. Αξιοσημείωτο το γεγονός ότι, ενώ μας ενημέρωσαν ότι πρόκειται για ένα έργο ύψους €20 έως €25 εκατομ., το οποίο θα ξεκινήσει άμεσα, καμία αναφορά για το έργο αυτό δε γίνεται στον προϋπολογισμό του 2019, αφού υποτίθεται θα συμπεριληφθεί στον προϋπολογισμό του Πανεπιστημίου Κύπρου, ο οποίος θα κατατεθεί σε μελλοντικό και αόριστο χρόνο. Πιστεύω, χωρίς να είμαι ο μάντης Κάλχας και να προμηνύω κακούς οιωνούς, πως καμία εργασία για την ανέγερση των απαραίτητων εγκαταστάσεων δε θα ξεκινήσει το επόμενο έτος. Άρα, πάμε από αναμονή σε αναμονή.

Κύριοι,

Δώστε στη Λάρνακα την ευκαιρία να προοδεύσει και να αναδειχθεί! Δώστε στη Λάρνακα την ευκαιρία που δικαιωματικά της αξίζει! Ταυτόχρονα, υπολογίστε και τους καρπούς του έργου αυτού για την Κύπρο μας, για την παιδεία μας και την οικονομία μας. Η Σχολή Επιστημών και Τεχνολογίας της Θάλασσας θα φέρει μια άλλη νοοτροπία στην κοινωνία, την παιδεία των παιδιών μας, θα εξελιχθεί και εννοείται τα οικονομικά οφέλη και οι ευκαιρίες που θα γεννηθούν θα είναι πέρα για πέρα ουσιώδη. Η Κύπρος δεν είναι μόνο η Λευκωσία και η Λεμεσός.

Στον αντίποδα, εάν επισκεφθούμε τα σχολεία της Λάρνακας, θα αντικρίσετε εικόνες που θα σας προκαλέσουν μόνο θλίψη και ντροπή. Οι κτιριακές εγκαταστάσεις ορισμένων σχολείων απειλούν καθημερινά την υγεία και την ασφάλεια των μαθητών, των εκπαιδευτικών και του προσωπικού. Σε κάποιες περιπτώσεις δε γίνεται ούτε σωστή ούτε επαρκής συντήρηση κτιρίων, ενώ σε άλλες αυτή δε γίνεται καθόλου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είσαστε στα δεκατέσσερα λεπτά, κύριε Ορφανίδη.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ:

Πώς μπορούμε ως κοινωνία να απαιτούμε τη μόρφωση και την παιδεία των διαδόχων μας;

Όσον αφορά την περιοχή του Βασιλικού, όλη η βαριά βιομηχανία, διάφορες άλλες εγκαταστάσεις και απόβλητα έχουν συσσωρευτεί στη γύρω περιοχή, οι οποίες εγκυμονούν τεράστιους κινδύνους και οφείλουν κάποιος τουλάχιστον τον πυροσβεστικό σταθμό να τον θέσουν επιτέλους επί της πράξης και να υλοποιηθεί.

Παράλειψή μου θα ήταν να μην αναφερθώ και ως μέλος της επιτροπής Γεωργίας στην περίπτωση που αφορά το χαλλούμι, ότι οι λανθασμένοι χειρισμοί, η ανεπάρκεια και η προχειρότητα άλλων, η ανευθυνότητα και η σκοπιμότητα εκ μέρους κάποιων λειτουργών οδήγησαν τον φάκελο σε λάθος μονοπάτια.

Θα ήθελα εν κατακλείδι να κάνω μία αναφορά όσον αφορά την επισήμανση για κάποιες αναφορές χθες για τον Τουρκοκύπριο ηγέτη κ. Οζγκέρ Οζγκιούρ, τον πρόεδρο του Ρεπουμπλικανικού Κόμματος, ότι τον Ιούνιο του 1991 στο σωματείο "Ελεύθερη Σκέψη" στην Πάφο σημείωσε εμφαντικά το εξής και ανέφερε: «Οι πολιτικοί σας ηγέτες, όπου και αν βρίσκονται, στην αριστερά ή στη δεξιά, δε σας λένε την πραγματικότητα σε ό,τι αφορά την επιστροφή των προσφύγων, δεν μπορεί να ισχύσει η αρχή της πλειοψηφίας» και άλλα πολλά και ασφαλώς δεν αναφερόταν ούτε στο Δημοκρατικό Κόμμα και στον πρόεδρό του τον Σπύρο Κυπριανού.

Να ευχηθώ επί τη ευκαιρία σε όλους τους συναδέλφους χρόνια πολλά, καλά Χριστούγεννα, καλό νέο έτος!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

Τον λόγο έχει τώρα η κ. Ελένη Σταύρου του Δημοκρατικού Συναγερμού.

ΕΛΕΝΗ ΣΤΑΥΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η ανάλυση και ο σχολιασμός του οικονομικού σκέλους του προϋπολογισμού δεν εμπίπτει στον τομέα της ειδικότητάς μου και δε θα ήταν ούτε χρήσιμο ούτε κομψό, εάν μιλούσα μόνο για αυτό. Για το οικονομικό σκέλος ακούσαμε την περασμένη Παρασκευή τον φίλο Υπουργό Οικονομικών, ο οποίος μας έκανε μια αξιόπιστη και εμπειριστατωμένη ανάλυση. Μας έχουν άλλωστε μιλήσει -και θα μας μιλήσουν- εκτενώς και συνάδελφοι ειδικοί, οικονομολόγοι, και ο πρόεδρος του κόμματός μας, που προεδρεύει και της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Οικονομικών και Προϋπολογισμού.

Όπως είναι όμως γνωστό και ιστορικά αποδεδειγμένο, η οικονομία κάθε χώρας και πολύ περισσότερο της δικής μας επηρεάζεται άμεσα και καθοριστικά και από τις παραμέτρους της πολιτικής σταθερότητας και ασφάλειας, τόσο στο εσωτερικό όσο και στον περιβάλλοντα χώρο μας. Εμείς, οι Έλληνες της Κύπρου, ζούμε εδώ και δεκαετίες με την ελπίδα ότι θα καταφέρουμε να απαλλαγούμε από τον εφιάλητη της κατοχής μεγάλου τμήματος της πατρίδας μας από την Τουρκία. Σ' όλα αυτά τα χρόνια ερίζουμε μεταξύ μας για το τι επιδιώκουμε και ποιος είναι ακριβώς ο τελικός εθνικός μας στόχος. Θα ήταν χρονοβόρο, αλλά και συγχρόνως οδυνηρό να αποπειραθώ να παρουσιάσω τους κατά καιρούς προβληθέντες εθνικούς στρατηγικούς στόχους της χιμαζόμενης πατρίδας μας.

Πιστεύω ότι η μοναδική αιτία της σύγχυσης και πολυδιάσπασης των εθνικών μας δυνάμεων είναι το γεγονός ότι δεν έχουμε διαγνώσει πρώτα τον πραγματικό στόχο του εχθρού μας και φυσικά ούτε και το σχέδιο ενεργείας του. Γι' αυτό οφείλουμε να καταλήξουμε πρώτα και κύρια στο ποιος είναι σήμερα ο ξεκάθαρος τελικός στόχος της Τουρκίας στο Κυπριακό. Στη συνέχεια θα μπορέσουμε να διατυπώσουμε, κατ' εκτίμηση, και ποιο είναι το σχέδιο ενεργείας της. Όταν η εργασία αυτή ολοκληρωθεί και μόνο τότε, θα διαμορφώσουμε τον δικό μας βραχυπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο εθνικό στόχο.

Μόνο μία αντικειμενική επιστημονική μελέτη από τεχνοκράτες μπορεί να οδηγήσει σύντομα σε ασφαλή συμπεράσματα και συγκεκριμένες προτάσεις προς την πολιτική ηγεσία. Εκτιμώ ότι οι Τούρκοι απέδειξαν ότι δεν έχουν καθόλου παρεκκλίνει από τον τελικό στόχο τους, που ήταν, είναι και θα είναι η ανάκτηση της Κύπρου. Όταν εκλείψει η σύγχυση ως προς αυτό, απαραίτητα θα εκλείψει και η βασική αιτία που πλήττει την εθνική μας ενότητα και στέλλει αποδυναμωμένη την ηγεσία μας στις διαπραγματεύσεις με τον σκληρό και αδιάλλακτο αντίπαλο.

Η ιστορία του Κυπριακού κραυγάζει ότι επικαλούμαστε τον εφιάλητη της διχοτόμησης και τον μπαμπούλα της προσάρτησης των κατεχομένων από την Τουρκία, για να δικαιολογούμε τις ατελείωτες "γενναιόδωρες" παραχωρήσεις και υποχωρήσεις μας.

Προσωπικά και από χρόνια εκτιμώ και εισηγούμαι πως η Τουρκία δεν επιδιώκει πλέον διχοτόμηση με τη μορφή δύο εντελώς ανεξάρτητων μεταξύ τους κρατών. Τους στόχους αυτούς, ως αυτοτελείς και τελικούς, η Τουρκία τους έχει υπερκεράσει προ πολλού. Γιατί τότε η Τουρκία θα παραιτείτο από κάθε διεκδίκησή της εις βάρος της Κυπριακής Δημοκρατίας και θα αναγνώριζε τη διεθνή της υπόσταση με όλα τα αναπόσπαστα

οργανικά συστατικά της, έδαφος, FIR, AOZ. Κατ' επέκταση, εκτιμώ επίσης πως δε σκοπεύει ποτέ να προσαρτήσει τα κατεχόμενα.

Θα τοιμήσω επίσης, κύριε Πρόεδρε, στα όσα ενδιαφέροντα αναπτύχθηκαν ως τώρα να προσθέσω και τις δικές μου απόψεις ως προς τη γεωστρατηγική διάσταση και τις προοπτικές της περιοχής μας. Το κράτος μας ευτύχησε όχι μόνο να κρύβει έναν υποθαλάσσιο πλούτο ενεργειακών αποθεμάτων, αλλά και να τον διαχειριστεί σωστά. Αποδείχτηκε πολύ υπεύθυνη η κυβέρνηση της Κύπρου, όταν έγκαιρα προχώρησε στην οριοθέτηση της AOZ με την Αίγυπτο και το Ισραήλ. Μετά φανήκαμε πολύ τυχεροί, όταν το 2009 η Τουρκία, καθώς εφαρμόζε το σχέδιό της να ηγηθεί όλου του μουσουλμανικού κόσμου, διέρρηξε τις στενές στρατηγικές σχέσεις της με το Ισραήλ και αυτό με τη σειρά του αναγκάστηκε να καταφύγει στη σύναψη ανάλογων συνεργασιών με το έθνος των Ελλήνων, την Κυπριακή Δημοκρατία και την Ελλάδα. Οι καλά οργανωμένες και επιτυχείς έρευνες για την ύπαρξη εκμεταλλεύσιμων κοιτασμάτων υδρογονανθράκων ακολούθησαν ως μία φυσική εξέλιξη.

Αυτό το λέω, για να καταδείξω το μέγεθος του κακού που θα αντιμετωπίζαμε, αν το Ισραήλ και εμείς βρίσκαμε μεν το φυσικό αέριο στις αλληλοεπαπτόμενες AOZ μας, αλλά το Ισραήλ είχε στενές σχέσεις με την Τουρκία.

Φανήκαμε τυχεροί για τρίτη φορά, όταν ο στρατάρχης Αλ Σίσι ανέτρεψε την κυβέρνηση των Αδελφών Μουσουλμάνων στην Αίγυπτο και ματαίωσε τα κοινά σχέδιά της με την κυβέρνηση Ερντογάν, που αποσκοπούσαν στην κύκλωση και απομόνωση όλων των χωρών της Ανατολικής Μεσογείου.

Αυτές τις ευνοϊκές για τη χώρα και το έθνος μας γεωστρατηγικές εξελίξεις αξιοποίησε η κυβέρνηση Αναστασιάδη εις το έπακρον συνάπτοντας τις γνωστές τριμερείς συμφωνίες συνεργασίας με όλες τις χώρες της περιοχής μας, πλην βέβαια της Συρίας. Με το Ισραήλ δε και την Αίγυπτο οι συνεργασίες μας έχουν επεκταθεί και περιλαμβάνουν και ζητήματα ασφάλειας μεγάλου φάσματος.

Κορυφαίο αποτέλεσμα των συμφωνιών αυτών είναι το μεγαλειώδες έργο του αγωγού EastMed. Μεγαλειώδες έργο, διότι ενυπάρχουν σ' αυτό ενεργειακές και γεωστρατηγικές διαστάσεις τεράστιας σημασίας με επίκεντρο την Κύπρο.

Ο αγωγός αυτός, με συνεταιίρους το Ισραήλ, την Κύπρο, την Ελλάδα, την Ιταλία και τη στήριξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εντάσσεται στο γενικότερο πλαίσιο των χωρών και εταιρειών που δραστηριοποιούνται στον θαλάσσιο χώρο μας και προστίθενται σε έναν εν εξελίξει μεγάλο συνασπισμό, στον οποίο έχει προστεθεί με όλη την ισχύ της και η Αμερική.

Συλλογικό κίνητρο δεν είναι μόνο η προάσπιση των αναζητούμενων ενεργειακών συμφερόντων, αλλά και η αντιμετώπιση των διαγραφόμενων απειλών από τον άξονα Ρωσία-Τουρκία-Ιράν. Αντιδρά η Τουρκία. Είναι όμως κατάμονη. Χωρίς κανένα σύμμαχο στις πειρατικές διεκδικήσεις της, χωρίς το διεθνές δίκαιο και τη διεθνή νομιμότητα, επικαλούμενη δικαιώματα είτε δικά της είτε του ψευδοκράτους, που δεν έχει. Μόνο επιχείρημά της είναι η χρήση της πολεμικής της ισχύος. Τίποτα άλλο. Με μια Ευρώπη που της έχει γυρίσει την πλάτη, που της ξέκοψε ότι τέρμα η ενταξιακή της πορεία, με ένα Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο που της λέει ότι τα ευρωπαϊκά κράτη και οι λαοί τους τη θεωρούν από κάθε άποψη ξένη και εχθρική προς το σώμα και τον πολιτισμό της Ευρώπης. Αυτή η Ευρώπη, η οποία προσβλέπει πλέον στο φυσικό αέριο της Ανατολικής Μεσογείου, για να ξεφύγει από τον ασφυκτικό ρωσικό ενεργειακό κλοιό, με πηγές δικές της ή φιλικές και αξιόπιστες. Η Αμερική της έχει γυρίσει κι αυτή την πλάτη!

Θεωρώ επικίνδυνη την άποψη που πολλοί προβάλλουν ότι δεν πρόκειται ποτέ να αξιοποιήσουμε τον ενεργειακό μας πλούτο με άλυτο το Κυπριακό. Επικίνδυνο, γιατί το χρησιμοποιεί η Τουρκία. Προβάλλει εμπόδια στο ενεργειακό μας πρόγραμμα και προσθέτει νέες αξιώσεις στο Κυπριακό. Είναι πολύ επικίνδυνη η άποψη αυτή, γιατί και οι ενεργειακοί κολοσσοί είτε θα σηκωθούν να φύγουν, πριν επενδύσουν, είτε άλλοι δε θα ενδιαφερθούν να μετάσχουν είτε όλοι μαζί θα πέσουν απάνω μας, για να υποταχθούμε στην Τουρκία, για να προχωρήσουν απερίσπαστοι. Γιατί, κατά βάθος, δεν τους ενδιαφέρει πώς θα κατανέμονται τα κρατικά έσοδα από το φυσικό αέριο ούτε αν στη στεριά κατοικούν Έλληνες ή ψάχνουν τρόπο να προσφυγοποιηθούν ξανά, εκτός πατρίδας αυτή τη φορά. Αυτές είναι οι συνέπειες του συνθήματος «δώστε τα πετρέλαια, για να βρούμε λύση» ή «δώστε κάποια λύση, για να ξεκινήσουν τα πετρέλαια».

Μόνοι και πρώτοι εμείς, η κυβέρνησή μας, έσπευσε και ξεκαθάρισε πως τα έσοδα από το φυσικό αέριο ανήκουν στο κράτος και κατά συνέπεια σε όλους τους νόμιμους κατοίκους της Κυπριακής Δημοκρατίας. Περιορίζομαι να προτείνω, κύριε Πρόεδρε, στο σύνολο των συναδέλφων μου πως καλό θα ήταν να αντικρίσουμε το Κυπριακό μέσα από έναν ευρυγώνιο φακό: Κυπριακό δεν είναι μόνο Ελληνοκύπριοι και Τουρκοκύπριοι, Ελλάδα, Τουρκία και Βρετανία. Κυπριακό είναι το Ισραήλ, με τις ανασφάλειές του από τα πυρηνικά και τις δυνάμεις του Ιράν στη Συρία και τον Λίβανο και έναν πιθανό προληπτικό πόλεμο εναντίον τους, με μια Τουρκία που αποκτά αεροπλανοφόρο και οραματίζεται να εξελιχθεί σε περιφερειακή μεγάλη δύναμη με πυρηνικά όπλα. Κυπριακό είναι το Ισραήλ και διότι κατέφυγε σε Κύπρο και Ελλάδα και ταυτίζει κρίσιμα συμφέροντά του μαζί μας. Κυπριακό είναι και η μεγαλύτερη αραβική χώρα, η Αίγυπτος, που

αγωνίζεται να βγει από την αστάθεια...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σας μένει ένα λεπτό, κυρία...

ΕΛΕΝΗ ΣΤΑΥΡΟΥ:

...και να εκσυγχρονιστεί, ταυτίζοντας και αυτή κρίσιμα γεωστρατηγικά και ενεργειακά συμφέροντά της με Κύπρο και Ελλάδα. Κυπριακό είναι και η Ιορδανία και ο Λίβανος για τους ίδιους ακριβώς λόγους. Κυπριακό είναι και η Γαλλία, που έχει ήδη συνάψει σημαντικές συμφωνίες συνεργασίας με το κράτος μας στους τομείς της ασφάλειας και της ενέργειας. Κυπριακό είναι και η Ιταλία, που μετέχει στον EastMed και με την ENI στην ΑΟΖ μας. Κυπριακό είναι και ολόκληρη η Ευρωπαϊκή Ένωση, της οποίας αποτελούμε αναπόσπαστο μέλος στο ανατολικότερο σύνορό της, αλλά και ελπίδα της να αποκτήσει δικές της πηγές ενέργειας και δικές της οδούς μεταφοράς. Κυπριακό είναι και η κατ' εξοχήν απόφαση της Ευρωπαϊκής Ένωσης να διακόψει την ενταξιακή πορεία της Τουρκίας και να διαπραγματευθεί την αναβάθμιση της τελωνειακής σχέσης της. Κυπριακό είναι και η Αμερική με τα ευρύτατα συμφέροντά της στον ζωτικό μας χώρο. Η Αμερική, που θεωρεί επιτέλους σημαντικό στρατηγικό της εταίρο την Κυπριακή Δημοκρατία, όπως και την Ελλάδα, διότι καλύπτουμε το κενό της αναξιόπιστης Τουρκίας. Κυπριακό είναι και η νέα στάση της Ρωσίας έναντι του προβλήματός μας, εφόσον έχει συνασπισθεί με την Τουρκία και μας εκδίδει τελεσίγραφα. Συνεπώς, καταλήγω ότι Κυπριακό είναι και όλοι αυτοί οι παράγοντες και όχι μόνο. Γι' αυτό πάντοτε στις αναλύσεις μου αναφέρομαι σε ιλιγγιώδη ρευστότητα και πολυδιάστατη περιπλοκή του εθνικού μας ζητήματος.

Η οξυδέρκεια και η πείρα του Προέδρου της Δημοκρατίας και η παρεχόμενη προς αυτόν στήριξη της ηγεσίας και του συνόλου του κόμματός μας αποτελούν εγγύα αισιοδοξίας και επιτυχιών της πατρίδας μας.

Εύχομαι σε όλους καλά Χριστούγεννα και ένα ευλογημένο νέο έτος!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Καλά Χριστούγεννα!

Τον λόγο έχει ο κ. Νίκος Κέττηρος του ΑΚΕΛ.

Η γραμματεία εδώ προσπαθεί να βοηθά τους αρχηγούς των κομμάτων και τους κοινοβουλευτικούς εκπροσώπους, με βάση το τι μας είπατε εδώ, ειδοποιώντας τους βουλευτές ότι τελειώνει ο χρόνος τους, για να μην αφαιρεθεί χρόνος από τους τελευταίους ή τους κοινοβουλευτικούς εκπροσώπους στο τέλος.

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΖΑΧΑΡΙΟΥ:

Εμείς εννιά αφαιρέσουμε 'πού τον Τορναρίτη, εν έχουμε πρόβλημα!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ούτε εγώ έχω πρόβλημα. Εσείς πέστε μου τζιαι του αφαιρώ όσο θέλετε.

Το λόγο έχει ο κ. Κέττηρος...

ΝΙΚΟΣ ΚΕΤΤΗΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

...που μας είπαν ότι είναι μέχρι δεκαπέντε λεπτά.

ΝΙΚΟΣ ΚΕΤΤΗΡΟΣ:

Καλημέρα σας.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Γεννήθηκα το 1974, τη χρονιά του ξεσπιτωμού μας. Ο πατέρας και η μάνα μου, τρέχοντας από την κατεχόμενη Λύση Αμμοχώστου, έφτασαν αρχικά στην Ξυλότυμπου και στη συνέχεια στη Λάρνακα, για να γλυτώσουν από τη λαίλαπα του πολέμου. Η μάνα μου έγκυος εμένα, έξι μηνών. Αναγιώθηκα στους προσφυγικούς συνοικισμούς, με τα προβλήματα, τις ανάγκες και τις αγωνίες αυτού του κόσμου. Σήμερα στέκομαι μπροστά σας ως βουλευτής και δεν μπορώ παρά να μιλήσω για τα προβλήματα αυτών των ανθρώπων.

Ο προσφυγικός κόσμος είμαστε, αγαπητοί συνάδελφοι, ένας κόσμος περήφανος. Είναι τραγικό που αυτοί οι άνθρωποι αφέθηκαν να γερνούν στους προσφυγικούς συνοικισμούς. Αυτοί που σήκωσαν εξ ολοκλήρου το βάρος της κατοχής, πληρώνοντας συνάμα και την υπεραξία των περιουσιών στις ελεύθερες

περιοχές. Ένας κόσμος που πίστεψε στις προσπάθειες για λύση και αντί λύσης βρίσκεται τώρα ενώπιον νέων ιδεών από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και πληροφοριών ότι πίσω από κλειστές πόρτες ο κ. Αναστασιάδης συζητά ακόμη και λύση συνομοσπονδίας ή και δύο κρατών.

Μέσα σε αυτά τα έξι χρόνια που κυβερνούν ξήλωσαν τα προγράμματα που παρέλαβαν για τον προσφυγικό κόσμο και μας εγκατέλειψαν στο έλεος των υψηλών ενοικίων και των εξευτελιστικών επιδομάτων. Όταν τα νέα ζευγάρια δεν έχουν τη δυνατότητα για απόκτηση κατοικίας, τότε αναγκαστικά στρέφονται στο ενοίκιο. Με αυτό τον τρόπο αυξήθηκε σημαντικά η ζήτηση και, δεδομένης της σταθερής προσφοράς, οι τιμές των ενοικίων εκτοξεύτηκαν. Πώς και ποιους θα βοηθήσει η εξαγγελία για αύξηση 10% του επιδόματος ενοικίου; Αν δηλαδή ένα ζευγάρι με εισοδήματα €600 κατά κεφαλήν έπαιρνε €153 ως επίδομα ενοικίου, τώρα που θα πάρει €168,30 σεντ πώς θα ανακουφιστεί; Όπως έλεγε πριν λίγα χρόνια ένας βουλευτής του ΔΗΣΥ, ούτε για έναν καφέ την ημέρα δε φτάνουν τα €15 τον μήνα. Πρώτον, τους ιδιοκτήτες ακινήτων θα βοηθήσουν, που με μαθηματική ακρίβεια θα επιβάλουν αυξήσεις και, δεύτερον, την πρόσκαιρη επικοινωνιακή εικόνα της κυβέρνησης. Αυτό που θα πρέπει να γίνει, κύριοι, είναι η επαναφορά των στεγαστικών σχεδίων για απόκτηση ιδιόκτητης στέγης. Ο προσφυγικός κόσμος δεν είναι υποσχέσεις που θέλει. Ουσιαστική στήριξη θέλει με ολοκληρωμένη προσφυγική πολιτική.

Στο όνομα της δημοσιονομικής πειθαρχίας, η κυβέρνηση επέλεξε να στοχεύσει τη λιτότητα εις βάρος μίας από τις πιο ευάλωτες οικονομικά ομάδες του πληθυσμού, τους πρόσφυγες. Το βάρος της εισβολής και κατοχής, το οποίο πριν σαράντα χρόνια αποφασίστηκε ότι θα το σηκώσουμε όλοι μαζί, η κυβέρνηση Αναστασιάδη-ΔΗΣΥ αποφάσισε να το φορτώσει στις αδύναμες πλάτες των προσφύγων.

Σήμερα, έξι σχεδόν χρόνια μετά, βιώνουμε τα τραγικά αποτελέσματα των αποφάσεων της κυβέρνησης, καθώς οι πλείστοι προσφυγικοί συνοικισμοί βρίσκονται σε άθλια κατάσταση και οι πρόσφυγες διαβιούν σε απαρχαιωμένες και σε πολλές περιπτώσεις ακατάλληλες πολυκατοικίες. Άνθρωποι πεθαίνουν στους τρίτους ορόφους των πολυκατοικιών, στις οποίες έχουν εγκλωβιστεί, γιατί το φορείο του ασθενοφόρου δεν μπορεί να τους μεταφέρει από τις σκάλες.

Κοιτάξε πώς διαβιούν οι άνθρωποι στις πολυκατοικίες των Λατσιών, του Στροβόλου, της Λακατάμιας. Που μπήκαν νέοι και εγκλωβίστηκαν τώρα, στα γεράματά τους, στους πάνω ορόφους των πολυκατοικιών φυλακές των κυβερνητικών οικισμών. Ας κοιτάξουν τους συνοικισμούς στη Λάρνακα, στο Τσιακκιλερό, στις Κόκκινες, στους Αγίους Αναργύρους και στα Τριφύλλια. Πρόκειται για τις πλέον υποβαθμισμένες περιοχές της πόλης. Σε κάποιες γειτονιές η εικόνα εγκατάλειψης είναι εμφανέστατη. Πρόκειται ουσιαστικά για ανοικτά γηροκομεία. Τα ίδια προβλήματα και στους συνοικισμούς της Λεμεσού. Άγιος Αθανάσιος, Πολεμίδα, Αγία Φύλα, Κάψαλος, Μακάριος, Λινόπετρα. Διερωτάται κανείς πού είναι το κράτος πρόνοιας. Κούφια λόγια και υποσχέσεις.

Με αυτή την κυβέρνηση οι πρόσφυγες ζούμε στα χρόνια της υπομονής. Αυτά που δε μας θυμήθηκε κανείς. Πότε επιτέλους οι εξαγγελίες και οι δεσμεύσεις θα γίνουν πραγματικότητα; Το success story αφορά μόνο τους αριθμούς και τους δείκτες. Η βελτίωση δεν αντανακλάται στην πραγματική οικονομία ούτε και στην ποιότητα ζωής των ανθρώπων, ενώ ο παραγόμενος εθνικός πλούτος δεν κατανέμεται δίκαια, με αποτέλεσμα το ένα τρίτο του πληθυσμού να ζει κάτω ή κοντά στο όριο της φτώχειας. Αυτή η κυβέρνηση θα μείνει στην ιστορία ως η κυβέρνηση που πλούτισε τους λίγους και φτωχοποίησε τους πολλούς. Ως η κυβέρνηση που μας έμαθε νέες λέξεις. Εργαζόμενοι φτωχοί ή, ακόμη χειρότερα, άστεγοι. Πότε ξαναείχαμε στην Κύπρο άστεγους;

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Θα ήθελα ως μέλος της επιτροπής Περιβάλλοντος να αναφερθώ στα ζητήματα που μας απασχόλησαν. Εξετάζοντας και φέτος τον προϋπολογισμό για το Τμήμα Περιβάλλοντος νιώθω ότι επαναλαμβανόμαστε. Επαναλαμβανόμαστε κάθε χρόνο για τα ίδια χιλιοειπωμένα ζητήματα. Για τα ίδια ζητήματα, με τα ίδια αδιέξοδα προβλήματα. Κανένα νέο αναπτυξιακό έργο δεν περιλαμβάνεται, ενώ τα κονδύλια που πιστώνονται αφορούν κυρίως μελέτες. Ενδεικτικά αναφέρω κάποια βασικά σημεία.

Μετά από τόσα χρόνια αναμονής και συνεδριάσεων της επιτροπής για τον περί Σκύλων Νόμο, πρόσφατα μας ενημέρωσαν οι αρμόδιοι ότι το νομοσχέδιο δεν κατέληξε σε μια κοινή γραμμή και αποσύρεται με την πρόθεση να γίνουν τροποποιήσεις σε τρία διαφορετικά νομοσχέδια, ώστε ο κάθε παράγοντας να αναλάβει τον ρόλο του γύρω από το θέμα. Αντιλαμβάνεστε όλοι πόσο χρόνο θα πάρει για να γίνουν αυτές οι αλλαγές. Ποντιοπιλατισμός και στο θέμα της ευημερίας ζώων. Λυπούμαστε, αλλά χάθηκαν ώρες εργασίας και να είστε σίγουροι ότι η επιτροπή Περιβάλλοντος δε θα περιμένει στο διηνεκές να γίνουν οι αλλαγές επί των νομοσχεδίων, διότι έξω ο κόσμος διαμαρτύρεται και υποφέρει, ενώ τα ζώα βασανίζονται, γιατί αυτό το κράτος φάνηκε ανάξιο να τα προστατεύσει.

Σε ό,τι αφορά τη διαχείριση αποβλήτων, βρισκόμαστε στις τελευταίες θέσεις μεταξύ των κρατών μελών. Και σαν να μη φτάνει αυτό, ο κόσμος παρέλαβε φέτος παραφουσκωμένους λογαριασμούς με χρεώσεις που δεν υπήρχαν ποτέ ξανά.

Άλλο ένα πολύ καλά γνωστό ζήτημα είναι αυτό των ψηλών κτιρίων, που οι αδειοδοτήσεις ανέγερσής τους συνεχίζουν με μοναδικό κριτήριο το οικονομικό κέρδος, χωρίς να συνυπολογίζεται η επιβάρυνση στο περιβάλλον και στην υγεία.

Αναντίρρητα, το νομοσχέδιο για τη μείωση των πλαστικών σακούλων επέφερε σημαντικό ποσοστό της μείωσης χρήσης τους, αλλά προκύπτουν ζητήματα κέρδους και αισχροκέρδειας, που παραμένουν άλυτα και γινόμαστε δέκτες παραπόνων καθημερινά. Τα έξι σεντ ανά πλαστική σακούλα χρησιμοποιούνται από όλους όσοι τα εισπράττουν για σκοπούς διαφώτισης ή κάποιοι βρήκαν τον τρόπο να κερδίζουν ακόμη και από αυτό; Η κυβέρνηση οφείλει να ξεκαθαρίσει τυχόν ζητήματα εκμετάλλευσης και να ρυθμίσει το θέμα άμεσα.

Καταλήγω στο διαχειριστικό σχέδιο του Ακάμα. Παρ' όλο που εγκρίθηκε από το Υπουργικό και παρουσιάστηκε στην επιτροπή Περιβάλλοντος πρόσφατα, ακόμη εκκρεμούν βασικά ζητήματα όπως δρόμοι, αποζημιώσεις, ανεγέρσεις αναψυκτηρίων σε προστατευόμενες περιοχές, συγκρούσεις με ιδιοκτήτες γης και άλλα. Εκκρεμούν πολλά και βασικά ζητήματα για τα οποία χρειάζονται πολλές ακόμα διαβουλεύσεις. Παρατηρείται αδυναμία σωστού σχεδιασμού από μέρους της κυβέρνησης. Το διαχειριστικό σχέδιο θα ολοκληρωθεί το 2019, χωρίς να έχουν ανακοινωθεί ακόμα τα τοπικά σχέδια. Τα τελευταία χρόνια το περιβάλλον βρίσκεται σε μια δεινή θέση.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Για την ελεύθερη επαρχία Αμμοχώστου δε θα κουραστούμε να επαναλαμβάνουμε ότι αποτελεί τον φτωχό συγγενή και βρίσκεται στο περιθώριο των προτεραιοτήτων της παρούσας κυβέρνησης, παρά την καθοριστική συμβολή της στην οικονομική ανάπτυξη του τόπου.

Οι εξαγγελίες της κυβέρνησης για υλοποίηση νέων έργων στην Αμμόχωστο δεν αποτελούν παρά επικοινωνιακά πυροτεχνήματα και αρκεί να ρίξει κανείς μια ματιά στα πολεοδομικά έργα του προϋπολογισμού, για να το διαπιστώσει. Δε θα ήταν υπερβολή να πει κάποιος ότι την τελευταία εξαετία δεν έχουν υλοποιηθεί παρά ελάχιστα έργα στην Αμμόχωστο. Έργα τα οποία εξαγγέλλονται από την κυβέρνηση ως νέα βρίσκονται στους προϋπολογισμούς από το 2012, κλειδωμένα στα συρτάρια της κυβέρνησης. Έργα όπως η βελτίωση της οδού Κάππαρης, μιας από τις πλέον τουριστικές περιοχές, και η βελτίωση των οδών Κοραή και Γιωρκή Παπαδοπούλου έχουν δει την πόρτα της εξόδου από τους προϋπολογισμούς. Η ανάπλαση του παραδοσιακού πυρήνα Φρεννάρους, η βελτίωση του δρόμου που συνδέει τη Σωτήρα με τη Δερύνεια, η ανάπλαση του πυρήνα της Σωτήρας, η διαμόρφωση του αλιευτικού καταφυγίου στον ποταμό Λιοπετρίου είναι μερικά μόνο από τα έργα τα οποία είναι για χρόνια στο περίμενε. Τα πιο πάνω είναι έργα καίριας σημασίας για την αναζωογόνηση των κοινοτήτων, την οικονομική ανάπτυξη της επαρχίας στο σύνολό της και τη δημιουργία νέων ποιοτικών θέσεων εργασίας για τους πολλούς.

Στον τομέα της υγείας το Γενικό Νοσοκομείο Αμμοχώστου αποτελεί κόσμημα για την επαρχία, παραμένει ωστόσο μονίμως υποστελεχωμένο, αδυνατώντας να ανταποκριθεί στις ανάγκες των ασθενών της περιοχής και των ξένων περιηγητών, ιδιαίτερα κατά τη θερινή περίοδο.

Στην Αμμόχωστο λειτουργούν μόνο τρία γυμνάσια και μόνο δύο λύκεια. Το γεγονός ότι στην Αμμόχωστο λειτουργεί ένα από τα πολυπληθέστερα γυμνάσια παγκύπρια, με πέραν των εξακόσιων τριάντα μαθητών, είναι αδιάψευστη απόδειξη της ανάγκης για ανέγερση νέου γυμνασίου και λυκείου. Οι ανάγκες είναι πραγματικά πιεστικές.

Τα πιο πάνω αποδεικνύουν δυστυχώς την έλλειψη οράματος από την κυβέρνηση σε όλους τους τομείς. Αποδεικνύουν ότι οι διακηρύξεις για ισόρροπη και βιώσιμη ανάπτυξη, η αναβάθμιση και η διαφοροποίηση του τουριστικού μας προϊόντος αποτελούν κενό γράμμα για την κυβέρνηση. Πρέπει επιτέλους να αντιληφθούν οι κυβερνώντες ότι η πώληση διαβατηρίων και η άναρχη οικοδόμηση επαύλεων στο παραλιακό μέτωπο δεν προσφέρει παρά μόνο πρόσκαιρα υπερκέρδη στις τσέπες λίγων.

Κλείνοντας την ομιλία μου και παρά τη ζοφερή εικόνα που διαγράφεται για τις προοπτικές επίλυσης του Κυπριακού, εμείς ως πρόσφυγες δε θα μιλήσουμε ποτέ για μισές πατρίδες. Εμείς ως ΑΚΕΛ δεν πρόκειται να συμβιβαστούμε ποτέ με τη διχοτόμηση που όπως φαίνεται συμβιβάστηκαν κάποιοι άλλοι. Το ΑΚΕΛ θα εξακολουθήσει να αγωνίζεται με όλες του τις δυνάμεις για απελευθέρωση και επανένωση. Εμείς θέλουμε να επιστρέψουμε στην Αμμόχωστό μας, στη Μεσαορία μας, στην Καρπασία μας και στις άλλες κατεχόμενες περιοχές της Κύπρου. Ξέρετε πόσο συγκλονιστικό ήταν το συναίσθημα, όταν έβλεπα τα μάτια των παιδιών μου την περασμένη Κυριακή που πήγαμε να λειτουργήσουμε τον Άη Γιώρκη τον Εξορινό στην εντός των τειχών πόλη της Αμμοχώστου; Που ρωτούσαν εμένα, που γεννήθηκα το '74, για την πόλη μας και δεν ήξερα να απαντήσω; Πόσες γενιές πρέπει να χάσουμε ακόμα; Χάθηκε η δική μου και η δική των παιδιών μας. Μετά; Ποιος θα νιώθει Βαρωσιώτης; Ποιοι θα μείνουν να διεκδικούν επιστροφή; Αυτοί που θέλουν από τώρα να χτίσουν τείχος;

Σας ευχαριστώ που με ακούσατε.

Καλή χρονιά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Καλή χρονιά.

Ανδρέας Κυπριανού του ΔΗΣΥ.

Μας είπαν μέχρι δώδεκα λεπτά. Να σε βοηθήσουμε και να σε ειδοποιήσουμε, για να μην αδικήσεις τους επόμενους συναδέλφους.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Θα είμαι σύντομος, κύριε Πρόεδρε.

Φίλε Νίκο, καταρχάς ο πόθος σου για επιστροφή είμαι σίγουρος ότι είναι πόθος όλων των Ελλήνων της Κύπρου. Αλλά επιστροφή με ασφάλεια και βιωσιμότητα μιας λύσης σε βάθος χρόνου.

Κύριε Πρόεδρε,

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Παρ' όλο που έχω επιλέξει τρία συγκεκριμένα θέματα που είναι αντικείμενο του δημόσιου διαλόγου, για να καταθέσω την προσωπική μου άποψη στη σημερινή συζήτηση των προϋπολογισμών, ακούγοντας τις χθεσινές τοποθετήσεις, με προσοχή πρέπει να πω, των πολιτικών αρχηγών, δεν μπορώ να μην κάνω δύο σχόλια.

Πρώτον, θεωρώ πως ολίγον μέχρι καθόλου στους σχολιασμούς για το Κυπριακό αναφέρθηκαν οι γενικότερες γεωπολιτικές εξελίξεις και τα συμφέροντα με βάση την ανακάλυψη σημαντικών ποσοτήτων υδρογονανθράκων και φυσικού αερίου στη λεκάνη της ανατολικής Μεσογείου, γεγονός που κατά την ταπεινή μου άποψη έχει κορυφαία σημασία σε σχέση με την προσπάθεια που καταβάλλουμε για επίλυση του εθνικού μας προβλήματος. Οι αναφορές εξαντλήθηκαν στο τι εμείς επιδιώκουμε ή δεν επιδιώκουμε, στις σοβαρότατες συνέπειες της μη επίλυσης του κυπριακού προβλήματος και όχι στο πώς οι ενεργειακές εξελίξεις στην περιοχή μπορούν να μας ενώσουν στο να ασκήσουμε πίεση στην Τουρκία και στο πώς ακριβώς ο ενεργειακός πλούτος και οι στρατηγικές μας συμμαχίες θα μπορούσαν να λειτουργήσουν ως καταλύτης για την επίλυση του Κυπριακού, αλλά κυρίως και σε σχέση με την ασφάλεια, τη διάρκεια και τη βιωσιμότητα της λύσης, όταν και εφόσον αυτή εξευρεθεί.

Θέλω επίσης να σχολιάσω το θέμα που είναι στη δημόσια συζήτηση για την ένταξη ή τις εγγυήσεις από το ΝΑΤΟ. Ξέρετε, μετά τον μεγάλο πόλεμο, τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο, η Γη είχε χωριστεί σε σφαίρες επιρροής. Η Κύπρος ανήκε σε μία σφαίρα επιρροής. Επιλέξαμε συγκεκριμένες πολιτικές, αγαπητοί φίλοι, μετά το 1960, την πολιτική του επιτήδειου ουδέτερου, που και αυτή με τη σειρά της οδήγησε σε εθνικές καταστροφές. Μετά την κατάρρευση του πρώην σοβιετικού μπλοκ, καταργήθηκε ουσιαστικά ο Ψυχρός Πόλεμος και το σιδηρούν παραπέτασμα. Σήμερα ξαναδημιουργείται. Ξαναδημιουργείται στη βάση νέων δεδομένων, αγαπητέ μου Γιώργο. Αυτά των συμφερόντων και κυρίως των ενεργειακών. Ελπίζω με συνθήματα του παρελθόντος, με ιδεολογικές αγκυλώσεις, να μην ξαναδημιουργήσουμε προϋποθέσεις εθνικών καταστροφών.

Το δεύτερο που ήθελα να σχολιάσω από τις χθεσινές ομιλίες των αρχηγών των πολιτικών δυνάμεων είναι την ομιλία του προέδρου των Οικολόγων, του κ. Περδίκη, ο οποίος, πέρα από τον εγωκεντρισμό, τη μηδενιστική και ισοπεδωτική κριτική έναντι όλων των υπολοίπων πολιτικών δυνάμεων και των συναδέλφων του... δεν άκουσα καμία αναφορά από τον πρόεδρο του πράσινου κόμματος της Κύπρου στο περιβάλλον, στην αιφόρο ανάπτυξη του περιβάλλοντος και σε αυτά τα οποία θα έπρεπε κεντρικά ένα πράσινο κόμμα να αναπτύσσει. Φαίνεται τελικά ότι το πράσινο κόμμα της Κύπρου δεν είναι τόσο πράσινο.

Όσον αφορά τα τρία θέματα που έχω επιλέξει, κύριε Πρόεδρε, ξεκινώντας και από τις επιτροπές στις οποίες συμμετέχω, το πρώτο είναι η κοινωνική πολιτική. Ξέρετε ότι ως Δημοκρατικός Συναγερμός ανήκουμε στο Ευρωπαϊκό Λαϊκό Κόμμα και υιοθετούμε και πιστεύουμε στον κοινωνικό φιλελευθερισμό. Ο οποίος τι λέει ουσιαστικά; Λέει ότι στηρίζουμε το επιχειρείν, δημιουργούμε εθνικό πλούτο μέσα από το επιχειρείν, δημιουργούμε έσοδα για την πολιτεία, δεν έχουμε άνεργους και μέσα από αυτά τα έσοδα, τους φόρους κ.λπ. από τη δραστηριότητα και την παραγωγή ακαθάριστου εθνικού προϊόντος μπορούμε να στηρίξουμε τις ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού κάμνοντας κοινωνική πολιτική. Και μάλιστα όσο περισσότερο δραστηριοποιείται ο ιδιωτικός τομέας, τόσο περισσότερα είναι τα έσοδα του κράτους και τόσο μεγαλύτερες μπορεί να είναι δυναμικά οι κοινωνικές παροχές.

Δεν υπάρχει άλλη συνταγή. Η συνταγή που εφάρμοσαν οι αγαπητοί εξ αριστερών συνάδελφοι, του δίνω χωρίς να έχω, του δίνω δανειζόμενος ή υποσχόμενος οδήγησε στην ολική οικονομική καταστροφή και κατέστρεψε όχι μόνο αυτούς που έπαιρναν επιδόματα ή συντάξεις, κατέστρεψε το σύνολο του κυπριακού λαού, τους εργαζόμενους, τους μικρομεσαίους, τους μεγάλους, τα πάντα. Άρα, καλό θα είναι, αγαπητοί συνάδελφοι,

όλοι μαζί να στηρίξουμε επιτέλους τις μεταρρυθμίσεις που έχει ανάγκη ο τόπος, ούτως ώστε να καταφέρουμε να βοηθήσουμε στην παραγωγή μεγαλύτερου ακαθάριστου εθνικού προϊόντος, να μειώσουμε περαιτέρω την ανεργία και τα έξοδα του κράτους, για να μπορέσουμε πραγματικά να κάνουμε την κοινωνική πολιτική που όλοι θέλουμε.

Δεν είμαστε ευχαριστημένοι εμείς, αν νομίζετε ότι είμαστε, από το ύψος του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος. Θα θέλαμε πολύ μεγαλύτερο. Δεν είμαστε ικανοποιημένοι από τις συντάξεις. Θα θέλαμε πολύ μεγαλύτερες. Είμαστε πολύ πιο ευαίσθητοι από εσάς. Αλλά εμείς φροντίζουμε, επειδή γνωρίζουμε ότι δεν υπάρχει κάποιο δέντρο που παράγει χρήματα, για να τα δίνουμε, έχουμε επιλέξει το βήμα βήμα, το σταθερά στην ανάπτυξη της κυπριακής οικονομίας, όπως αυτή καταγράφεται και μέσα 'που τους προϋπολογισμούς, ούτως ώστε να μπορέσουμε να δώσουμε πολύ περισσότερα. Και επειδή ακούω για μεταρρυθμίσεις -ή μάλλον άκουσα και τον γενικό γραμματέα της Κεντρικής Επιτροπής του ΑΚΕΛ να μιλά χθες για μεταρρυθμίσεις, άκουσον άκουσον- πολύ σύντομα θα είναι η ώρα που θα βάλουμε όλοι τον δάκτυλον επί τον τύπον των ήλων.

As σχολιάσω τη μεταρρύθμιση της τοπικής αυτοδιοίκησης. Μία μεταρρύθμιση. Εννοούμε όλοι μας εδώ ότι πρέπει να γίνει συνένωση των συμβουλίων υδατοπρομήθειας και των συμβουλίων αποχετεύσεων; Και συμφωνούμε όλοι στο πώς θα γίνει; Εννοούμε πραγματικά όλοι μας ότι πρέπει να γίνει μία ενιαία αρχή αδειοδότησης που θα βοηθήσει και την ανάπτυξη; Δηλαδή συμφωνούμε ότι δεν πρέπει να υπάρχουν σημεία αδειοδότησης στους δήμους, στα επαρχιακά τμήματα του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως, στις επαρχιακές διοικήσεις; Πολεοδομικά συμβούλια, συμβούλια μελέτης παρεκκλίσεων και ένα σωρό άλλα βασίλεια; Συμφωνούμε όλοι στο πώς θα εκχωρηθούν χρήματα και εξουσίες του κεντρικού κράτους; Ποιος θα τα διαχειριστεί; Πώς θα γίνουν οι συγχωνεύσεις; Πώς θα επιλυθούν τα εργασιακά που προκύπτουν; Συμφωνούμε όλοι στο ποιοι δήμοι θα συμπλεγματοποιηθούν; Στο ποιες κοινότητες; Άρα, επειδή εμείς είμαστε αποφασισμένοι να προχωρήσουμε, η διάθεσή σας για μεταρρυθμίσεις ελπίζω να μη φανεί όπως φάνηκε στην πρότασή μας για τη μεταρρύθμιση της δημόσιας υπηρεσίας, που καταψηφίστηκε ως γνωστόν από εσάς, διατηρώντας το σύστημα τις βαθιές του ρίζες όπως έχετε μάθει να στηρίζετε και να υποστηρίζετε τον ασύδοτο κρατισμό, αλλά και τον ασύδοτο συνδικαλισμό. Κανένας δεν είναι εναντίον, αγαπητέ συνάδελφε, του συνδικαλισμού, όμως γνωρίζουμε πάρα πολύ καλά ότι εκμετάλλευσις των συνδικαλιστικών εξουσιών οδηγεί σε παράλυση του κράτους.

Θέλω επίσης να αναφερθώ σε ένα άλλο θέμα το οποίο θίγεται ελαφρά τη καρδία από πολλούς συναδέλφους και είναι αντικείμενο του δημόσιου διαλόγου. Αυτό των υψηλών ενοικίων. Σαφέστατα και υπάρχει πρόβλημα. Δεν έχουμε αποφασίσει ως πολιτεία τι θέλουμε. Θέλουμε οριζόντια ανάπτυξη ή θέλουμε κάθετη ανάπτυξη; Αν θέλουμε οριζόντια ανάπτυξη και μόνο και θέλουμε μόνο χαμηλά κτίρια, αγαπητοί φίλοι, συνάδελφοι, τότε θα χτίσουμε τη Λεμεσό -επειδή είμαι από τη Λεμεσό- μέχρι το Τρόδος, με οριζόντια ανάπτυξη, διαφορετικά δε θα αρκέσουν οι κατοικίες για τις ανάγκες του πληθυσμού. Άρα, θα πρέπει να επιλέξουμε πολεοδομικές αλλαγές και να είμαστε όλοι έτοιμοι να τις τιμήσουμε, που πραγματικά θα αυξήσουν τη δυνατότητα στέγασης, με βάση και τη ζήτηση, στις αστικές περιοχές ή ακόμα και στις περιφερειακές.

Ξέρετε, κάποιοι λένε -και άκουσα κάποιους συναδέλφους- «Τα ψηλά κτίρια είναι μόνο για τους επενδυτές, τους Ρώσους που αγοράζουν διαμερίσματα». Τι σχέση έχει η ανάγκη στέγασης του πληθυσμού με τα επενδυτικά σχέδια τα οποία υπάρχουν και τα ψηλά κτίρια στον παραλιακό της Λεμεσού ή αλλού; Εκείνα έχουν βοηθήσει την οικονομία και συνεχίζουν να τη βοηθούν, γιατί ακριβώς φέρνουν επενδύσεις, δημιουργούν θέσεις εργασίας, φέρνουν έσοδα στο κράτος, δουλεύουν οι επιχειρήσεις, μειώνονται οι άνεργοι κ.λπ. Αλλά το πώς θα στεγάσουμε... Και μη μου πείτε ότι ένα διαμέρισμα στον παραλιακό της Λεμεσού -των €3 εκατομ. ή των €2,5 εκατομ.- επειδή το αγοράζει ένας Κινέζος ή ένας Ρώσος ή ένας Ισραηλίτης ή ένας Αμερικανός, μειώνει τη δυνατότητα στέγασης του γηγενούς πληθυσμού. Αυτά είναι ασυναρτησίες. Αν θα κάνουμε πραγματική πολεοδομική πολιτική, πρέπει να αυξήσουμε τους συντελεστές σε συγκεκριμένες νέες υπό ανάπτυξη περιοχές, ένα διαμέρισμα να στοιχίζει πολύ λιγότερο, για να μπορεί να αγοραστεί. Και ξέρετε γιατί έχουμε οδηγηθεί εδώ; Έξι χρόνια δε χιζόταν απολύτως τίποτε. Γιατί η κρίση στην οικοδομική βιομηχανία ξεκίνησε το 2009 και τέλειωσε το 2015. Τίποτε δε χιζεται. Σήμερα κανένας δεν μπορεί να δανειστεί. Ακόμα και αν του δώσει τις €20.000 το κράτος, που έχει χιλιάδες εγκεκριμένους, δεν μπορεί να πάρει τα υπόλοιπα, για να ξεκινήσει να χιζεί.

Όλοι συμφωνούμε ότι πρέπει να στεγάσουμε τους μετανάστες. Όλοι συμφωνούμε ότι πρέπει οι επιχειρήσεις που θέλουν εργατικό προσωπικό και δε βρίσκουν να το εισάξουν. Το εισάγουν. Πού θα το στεγάσουν; Όλοι συμφωνούμε ότι πρέπει να έχουμε δυνατότητα ελεύθερης παιδείας. Υπάρχει ανάγκη στέγασης των φοιτητών, και Κυπρίων και αλλοδαπών και Ευρωπαίων. Πού θα στεγαστούν; Άρα, παρά τον λαϊκισμό και τις εύκολες επιφανειακές προσεγγίσεις, καλό θα είναι όλοι μαζί να κάτσουμε να δούμε τα πραγματικά προβλήματα και να δούμε πώς τα αντιμετωπίζουμε μέσα από άμεσες, μεσοπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες λύσεις.

Τελειώνοντας, αφού άκουσα και το κουδούνι, θα πω ότι όσο επικοινωνιακό και αν είναι, δεν μπορεί να συνδέετε, αγαπητοί συνάδελφοι, τους άστεγους με το πρόβλημα των υψηλών ενοικίων. Άλλο άστεγοι, που το κράτος έχει υποχρέωση και πρέπει και να μας καταγγεληθεί οποιαδήποτε περίπτωση δεν έχει φροντίσει αυτή η

πολιτεία να στεγάσει τον οποιοδήποτε άστεγο, και άλλο είναι τα υψηλά ενοίκια, τα οποία είναι πρόβλημα που αντιμετωπίζουμε μέσα από τις πολιτικές που εφαρμόζουμε και θα πρέπει επιτέλους συλλογικά όλοι μαζί να το αντιμετωπίσουμε, γιατί όντως είναι τεράστιο πρόβλημα.

Κύριε Πρόεδρε, δε μου έμεινε χρόνος να ασχοληθώ με τους παραγωγικούς τομείς της οικονομίας. Μόνο μία αναφορά θα κάμω, αν έχω ένα λεπτό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τον κ. Τορναρίτη, ρώτα.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Ο κ. Τορναρίτης μπορεί να πάρει λιγότερο χρόνο. Είμαι βέβαιος ότι θα είναι συνοπτική η ομιλία του.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να διά χρόνο.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Παραδοσιακά προϊόντα. Είναι καιρός να λειτουργήσουμε προς την κατεύθυνση ταυτοποίησης των παραδοσιακών προϊόντων, αλλά και της εμπορικής τους προώθησης. Έχουμε εγγράψει το θέμα στη Βουλή, το έχουμε συζητήσει και εάν θέλουμε πραγματικά να πατάξουμε την αστυφιλία, να δημιουργήσουμε δυνατότητες αγροτικής οικονομίας και να μπορέσουμε επιτέλους να στηρίξουμε αυτό τον παραγωγικό τομέα της οικονομίας, θα πρέπει να γίνουν πάρα πολύ συγκεκριμένες πολιτικές, αν καταφέρουμε να τιμωρούμε, μέσα από αλλαγές και στον τρόπο κρίσης των δημοσίων υπαλλήλων, αυτούς τους δημόσιους υπαλλήλους και λειτουργούς οι οποίοι αντί να υπηρετούν τον πολίτη, υπηρετούν άλλα συμφέροντα.

Θέλω να ευχηθώ σε όλους καλές γιορτές, ευτυχισμένοι, με δύναμη, χαμόγελο και αντοχές. Καλά Χριστούγεννα και εύχομαι, φίλε Νίκο Κέττηρε, το 2019 να είναι η χρονιά που όλοι οι πρόσφυγες θα επιστρέψουν στις πατρογονικές τους εστίες ή τουλάχιστον όσοι είναι εν ζωή.

Καλά Χριστούγεννα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Καλά Χριστούγεννα.

Ο κ. Χριστάκης Τζιοβάνης για το ΑΚΕΛ.

ΧΡΙΣΤΑΚΗΣ ΤΖΙΟΒΑΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Ο φετινός κρατικός προϋπολογισμός δε διαφέρει από τις προηγούμενες χρονιές, αν και με τα όσα διατυμπανίζει η κυβέρνηση περί ανάπτυξης και ευημερίας αναμέναμε έναν κατά πολύ μεγαλύτερο αναπτυξιακό προϋπολογισμό. Ο Υπουργός Οικονομικών επιχείρησε να προσδώσει τελειότητα και όραμα στον προϋπολογισμό του. Ανώφελες οι προσπάθειές του. Η πραγματικότητα βρίσκεται εκεί έξω, κύριοι, στην κοινωνία, εκεί πρέπει να στρέψετε την προσοχή σας. Οφείλετε να αφουγκραστείτε τον κόσμο που υποφέρει.

Εδώ και δυο χρόνια η κυβέρνηση πανηγυρίζει ότι έχουμε βγει από την κρίση και τα μνημόνια, ότι οι δείκτες της οικονομίας καλπάζουν, η ανεργία μειώνεται, αλλά, κύριοι, αγνοείτε την πραγματικότητα. Και οι μισθοί μειώνονται. Γιατί; Και η οικονομική ανισότητα αυξάνεται. Γιατί; Και τα κοινωνικά οφέλη συρρικνώνονται. Γιατί; Τα στοιχειώδη ανθρώπινα δικαιώματα εκμηδενίζονται τόσο σε εργασιακό όσο και σε κοινωνικό επίπεδο. Γιατί, κύριοι;

Ενώ προεκλογικά αυτή η κυβέρνηση είχε πείσει την πλειοψηφία του λαού πως θα προωθήσει ένα μοντέλο οικονομικής ανάπτυξης, πως θα δημιουργήσει κράτος πρόνοιας με ίσες ευκαιρίες για όλους τους πολίτες, στην πραγματικότητα αυτό που διαπιστώνουμε είναι πως η κρίση όλο και βαθαίνει και η ψαλίδα των κοινωνικών τάξεων όλο και αυξάνεται. Δημιουργείται χάσμα ανισότητας. Οι λίγοι καρπούνται τα πολλά και οι πολλοί τα ψίχουλα. Η άλλοτε ρωμαλέα μεσαία τάξη πλήττεται ανεπανόρθωτα και εκμηδενίζεται.

Εμείς δε μηδενίζουμε τα πάντα. Είστε εσείς όμως που ωραιοποιείτε τα πάντα. Εμείς μπορούμε να αναδεικνύουμε τα προβλήματα που ταλανίζουν την κοινωνία, αφού αντικρίζουμε τον κόσμο στα μάτια, αφουγκραζόμαστε τον πόνο και τις ανησυχίες των συμπολιτών μας. Και τα φλέγοντα θέματα είναι πολλά, κύριοι. Είναι η δημόσια υγεία που καταρρέει, είναι η δημόσια παιδεία που συρρικνώνεται, είναι η ασφάλεια στο τραπεζικό σύστημα που έχει αφανιστεί.

Και κάνω αρχή με το ξεπούλημα του λιμανιού της Λεμεσού. Τον Γενάρη του 2016 ήμασταν η μοναδική πολιτική δύναμη που ταχθήκαμε ενάντια στην ιδιωτικοποίηση του λιμανιού Λεμεσού και παραθέταμε με στοιχεία και επιχειρήματα τις ζημιές που θα επέφερε μια τέτοια απόφαση στην οικονομία της Κύπρου. Από τον Απρίλη του 2016 μέχρι τον Νιόβρη του 2018 τα έσοδα από την ιδιωτικοποίηση είναι μόλις €82,3 εκατομ. Ο πρώην Υπουργός Μεταφορών δήλωνε πως τα κέρδη από την πώληση του λιμανιού Λεμεσού σε βάθος 25 χρόνων θα έφταναν τα €2,5 δις. Τελικά, οι αριθμοί δε σας βγήκαν. Η έκθεση του Γενικού Ελεγκτή αναφορικά με την ιδιωτικοποίηση του λιμανιού Λεμεσού είναι κατατέλης και αναφέρει ότι για τα επόμενα 25 χρόνια τα κέρδη του κράτους θα είναι μόλις €650 εκατομ. Ακόμα και για αυτό το ποσό έχουμε τις επιφυλάξεις μας, αφού από την άστοχη συμφωνία του κράτους με τον ιδιώτη και λόγω σοβαρών ατοπημάτων και παραλείψεων το κράτος φεσώθηκε άλλα €3,5 εκατομ. τον χρόνο οφειλές προς τον ιδιώτη επενδυτή.

Δε μας έφτανε το ξεπούλημα του λιμανιού της Λεμεσού, στην ίδια συμφωνία οι κυβερνώντες φορτώσανε και το πλαφόν στο λιμάνι Λάρνακας, για να γίνουν αρεστοί στον ιδιώτη επενδυτή. Η μονομερής και μυστική απόφαση από μέρος της κυβέρνησης για επιβολή πλαφόν μέχρι 900 000 τόνους οδηγεί σταδιακά ολόκληρη την επαρχία Λάρνακας και Αμμοχώστου σε οικονομικό μαρασμό και αποκλεισμό και καθλώνει τη μικτή ανάπτυξη στο λιμάνι της Λάρνακας. Από την αδικαιολόγητη μείωση των εισαγωγών και εξαγωγών τονίζουμε για ακόμα μια φορά πως θα υπάρξουν πολυεπίπεδες ζημιές και τεράστιες οικονομικές επιπτώσεις σε κτηνοτροφία, γεωργία, τουριστική βιομηχανία και άλλους τομείς της κυπριακής οικονομίας στο σύνολό της, αφού η εξαγωγική δύναμη του λιμανιού έχει μειωθεί δραματικά. Κύριοι της κυβέρνησης, την ημέρα που θα άρετε το πλαφόν από το λιμάνι Λάρνακας, εν μέσω πανηγυρισμών, υποθέτω, να θυμηθείτε να καταθέσετε και τον λογαριασμό που θα καλεστεί να πληρώσει ο φορολογούμενος πολίτης στον ιδιώτη επενδυτή ως αποζημίωση.

Δημόσιες επιβατικές μεταφορές. Μια κοινωνική παροχή με πολλαπλά θετικά οφέλη για την κοινωνία οδεύει προς κατάρρευση. Αυτό το κοινωνικό αγαθό οφείλατε να το διαφυλάξετε, κύριοι. Συμφωνούμε στο να γίνουν βελτιωτικές τομές που θα οδηγήσουν προς την ορθότερη κατεύθυνση, όμως έξι χρόνια μετά τη δική σας διακυβέρνηση και διαχείριση του συστήματος δεν υπάρχει κανένα ελαφρυντικό και ας ρίχνετε τις ευθύνες στους προηγούμενους. Τις τελευταίες βδομάδες ζούμε με την αγωνία της διάλυσης του συστήματος και γνωρίζουμε ότι το τίμημα θα το πληρώσει ο Κύπριος πολίτης. Καθημερινά απολαμβάνουν αυτό το αγαθό χιλιάδες μαθητές, φοιτητές, στρατιώτες, συνταξιούχοι και εργαζόμενοι. Ως κοινοβουλευτική ομάδα του ΑΚΕΛ ζητήσαμε με αυτεπάγγελτη πρόταση από την Επιτροπή Μεταφορών να συζητηθεί η αξιολόγηση της πορείας εφαρμογής του συστήματος δημόσιων επιβατικών μεταφορών. Απώτερος σκοπός ήταν να επιλυθούν προβλήματα που αντιμετωπίζει το σύστημα. Αναμένουμε πως άμεσα θα εξευρεθούν λύσεις στα φλέγοντα ζητήματα και ότι θα υπάρξει ομαλή μετάβαση στα νέα συμβόλαια, τα οποία συμβόλαια αναμένουμε να κατατεθούν στην αρμόδια επιτροπή, ούτως ώστε να τα μελετήσουμε. Αυτό που τονίζουμε είναι ότι δε θα επιτρέψουμε να διαλυθεί το σύστημα. Εξυγίανση, βελτίωση, εκσυγχρονισμός, ναι.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Ένα τεράστιο ζήτημα που απασχολεί την κοινωνία είναι η εγκατάσταση καμερών για έλεγχο ταχύτητας. Ένα νομοσχέδιο που εκκρεμεί εδώ και χρόνια και παρ' όλες τις παραινέσεις μας ακόμα δεν έχει κατατεθεί στην αρμόδια επιτροπή για συζήτηση και ψήφιση. Κρατάμε ακόμα την υπόσχεση του πρώην Υπουργού Μεταφορών για κατάθεση του νομοσχεδίου από το 2015. Είμαστε βέβαιοι πως ένα τέτοιο νομοσχέδιο θα βελτιώσει την οδική συνείδηση και θα μειώσει τα τροχαία, που είναι και ο απώτερος σκοπός. Την ώρα που ο μολώχ της ασφάλτου παίρνει ζωές, εμείς οφείλουμε να λαμβάνουμε δραστικά μέτρα για τη μείωση των δυστυχημάτων. Τα σοβαρά και θανατηφόρα τροχαία είναι από τις πλέον τραγικές πτυχές της κοινωνίας μας. Ευελπιστούμε πως η υπουργός θα υλοποιήσει τη δέσμευσή της και πως άμεσα θα προκληθούν οι προσφορές για τις κάμερες φωτοεισήμανσης και πως εντός του 2019 θα ξεκινήσει η τοποθέτησή τους. Αυτό που έχω να καταθέσω από αυτό το βήμα είναι ότι έχουμε αργήσει πάρα πολύ, άδικα θρηνούμε θύματα και οφείλουμε να προστατέψουμε την κοινωνία από αυτή τη μάστιγα.

Κύριε Πρόεδρε,

Θα κλείσω την παρέμβασή μου αναφερόμενος στην απουσία της ελεύθερης επαρχίας Αμμοχώστου από τους προϋπολογισμούς του 2019. Όπως διαπιστώνουμε, η Αμμοχώστος παίρνει πλέον ελάχιστα από τον προϋπολογισμό του κράτους. Παρ' όλες τις πομπώδεις υποσχέσεις και ανακοινώσεις των κυβερνώντων για καλύτερη μεταχείριση της Αμμοχώστου, οι αριθμοί άλλα καταδεικνύουν. Συγκεκριμένα, ο αναπτυξιακός προϋπολογισμός του κράτους ανέρχεται στα €857 εκατομ. και η ελεύθερη Αμμοχώστος παίρνει €16.846.000 ή ποσοστό 1,9% επί του προϋπολογισμού. Δε ζητάμε να ανταποδώσετε στην επαρχία ό,τι προσφέρει στο ΑΕΠ της χώρας, αλλά τουλάχιστον έργα που θα βελτιώσουν την ποιότητα ζωής των κατοίκων, όπως είναι ο εξοπλισμός της υφιστάμενης πτέρυγας του Γενικού Νοσοκομείου Αμμοχώστου, η ανάπτυξη του ποταμού Λιοπετρίου και άλλα έργα που θα δώσουν πνοή ανάπτυξης στην επαρχία και που είναι πλέον επιβεβλημένα. Με θυμό παρατηρούμε, κύριοι της κυβέρνησης, την έλλειψη σεβασμού, έγνοιας και ευαισθησίας προς την

ημικατεχόμενη επαρχία. Θα έλεγε κανείς ότι εσκεμμένα μάς οδηγείτε σε μαρασμό και περιθωριοποίηση, αφού, αναμασσώντας το φαινόμενο της τουριστικής βιομηχανίας, θεωρείτε ότι η πλειοψηφία του κόσμου απολαμβάνει ό,τι και οι ολίγοι. Θα σας σύστηνα μία επίσκεψη στην Αμμόχωστο κατά τους χειμερινούς μήνες. Μόνο τότε θα αντικρίσετε την ωμή πραγματικότητα της εποχικότητας. Κοσμοσυρροή στα γραφεία Κοινωνικών Ασφαλίσεων με τους αρμόδιους να μιλούν για επιδότηση εργασίας και όχι της ανεργίας. Κοσμοσυρροή στο νοσοκομείο. Κοσμοσυρροή στα τμήματα Πολεοδομίας και στο Κτηματολόγιο, που καλώς έχουν μεταφερθεί· επιτέλους, έχει ικανοποιηθεί ένα χρόνιο αίτημα όλων των παραγόντων της επαρχίας. Αυτή η μετακίνηση όμως των τμημάτων κόστισε ανθρώπινο δυναμικό στις υπηρεσίες, με αποτέλεσμα να παρατηρείται μεγάλη καθυστέρηση στην εξυπηρέτηση του κοινού.

Θα επαναλάβω κάτι, γιατί οφείλω να το κάνω. Μόνο έτσι ευελπιστώ ότι θα κατανοήσετε τις ανάγκες της επαρχίας. Μια οικονομική ανάσα, αλλά και υποχρέωση προς τα παιδιά μας είναι η δημιουργία ενός κολυμβητηρίου, η μεταφορά έστω και ενός πανεπιστημιακού παραρτήματος. Ο θρησκευτικός, ο ιατρικός, ο προσβάσιμος (άτομα με ειδικές ικανότητες) και ο αθλητικός τουρισμός θα είναι ένεση οικονομικής ενίσχυσης για τους κατοίκους της περιοχής.

Η ενδοχώρα γερνά. Το χαλασμένο οδικό δίκτυο και οι λειψές υπηρεσίες οδηγούν την περιοχή σε πτωχούρισμα. Ως εκ τούτου, η ανάδειξη της ενδοχώρας με στοχευμένα έργα και η σύνδεσή της με τα παράλια είναι επιβεβλημένη. Δυστυχώς, παρ' όλες τις προσπάθειες μας, καμία από τις απόψεις που εκφράζουμε εδώ και χρόνια δεν εισακούονται. Τουναντίον, αυτές ξεχνιούνται στα ντουλάπια της αδιαφορίας και για ακόμα μια χρονιά ο προϋπολογισμός σας μας έχει αφήσει έξω.

Αυτών λεχθέντων, ευελπιστώ πως επιτέλους θα κατανοήσουμε την τεράστια αδικία που δέχεται διαχρονικά η επαρχία Αμμοχώστου. Θα πρέπει να δουλέψουμε συλλογικά και μονιασμένα για την ανατροπή του αρνητικού κλίματος. Πρέπει να ανοίξουμε ορίζοντες προοπτικής και προόδου. Έχουμε χρέος απέναντι στον κόσμο που υποφέρει, που μαστίζεται από την ανεργία και απελπισμένα αναζητά σανίδα σωτηρίας.

Το χρωστάμε στη νέα γενιά και στα παιδιά μας, στους νέους επιστήμονες που διψούν να μπουν στην αγορά εργασίας και να αξιοποιήσουν τις πολύτιμες γνώσεις τους, για να κτίσουμε ένα καλύτερο αύριο.

Κλείνω την παρέμβασή μου με μια διαπίστωση και μια ευχή. Η διαπίστωση είναι πως έξι χρόνια μετά η κυβέρνηση αυτή κινείται σε ένα μοντέλο που η κοινωνική και η οικονομική διάσταση αυξάνεται. Ευχή είναι να εισακούσουμε τις ανάγκες του λαού και της κοινωνίας. Να εμβολιαστούμε με σεβασμό, αλλά και με σύνεση, με αλληλεγγύη προς τους συνανθρώπους μας, με ενσυναίσθηση και σεβασμό. Μόνο τότε θα πάμε μπροστά ως τόπος.

Σας ευχαριστώ.

Θα ήθελα να ευχηθώ καλά Χριστούγεννα, ευτυχισμένος ο καινούριος χρόνος σε μια ελεύθερη πατρίδα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Χρόνια πολλά!

Καλώ τον κ. Κωστή Ευσταθίου να έρθει στο βήμα, παρακαλώ.

ΚΩΣΤΗΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Η κυπριακή κοινωνία αλλοιώνεται. Δέχεται συνεχή και επαναλαμβανόμενα χτυπήματα διαχρονικά από το 1974, το έτος της μεγάλης καταστροφής. Μια κοινωνία, όπως η κυπριακή, εξαναγκάστηκε τα τελευταία χρόνια να μετασηματιστεί σε κάτι ξένο και να μετατραπεί και να υιοθετήσει πρότυπα που δεν είχαν και δεν έχουν καμιά σχέση με τις πραγματικές ανάγκες ή αξίες ή προτεραιότητες της κυπριακής κοινωνίας. Είναι γι' αυτό τον λόγο που παρατηρούνται έντονα τα συμπτώματα της αλλοτρίωσης, τα συμπτώματα της διαφθοράς, της απάθειας και της αδράνειας, της έκπτωσης αξιών, όπως και της απώλειας εννοιών, αξιών και ιδανικών που ήσαν εγγενώς συνώνυμες με τον λαό μας, όπως η λεβεντιά, το φιλότιμο, ο πατριωτισμός και η προσήλωση στο σωστό και το δίκαιο.

Ως κοινωνία ανεχόμαστε πλέον την ισοπέδωση και τον μηδενισμό, ενώ έχουμε αναγάγει τον πλουτισμό σε υπέρτατη αξία. Τα κακέκτυπά του, όπως η "αρπαχτή", η "ζούλα", το "κόλπο", έχουν αναχθεί σε πρότυπο συμπεριφοράς, αφού το μόνο ζητούμενο είναι ο πλουτισμός πάση θυσία και με κάθε κόστος. Αυτή η εικόνα αναπαράγεται και εντείνεται στην καθημερινή μας ζωή, αλλά και μέσα από τη συμπεριφορά των ηγεσιών της κοινωνίας αυτής, είτε αυτή είναι η πολιτική ηγεσία είτε η οικονομική είτε η πολιτιστική ή η κατεστημένη ηγεσία, αυτή δηλαδή που έχει επικρατήσει και υφίσταται ιστορικά από την εποχή της αποικιοκρατίας μέχρι σήμερα. Γι' αυτό και δεν εκπλήσσουν πλέον πολλά πράγματα και καταστάσεις που δε συνέβαιναν ούτε και θα μπορούσαν να συμβούν σε άλλες πιο εξελιγμένες ή λιγότερο ασύδοτες κοινωνίες. Το αγγλόφρον κατεστημένο της Κύπρου, αυτό που ταυτίστηκε με την αποικιοκρατία και καταπίεζε τις εξαθλιωμένες μάζες του λαού μας, αυτό που καταδίωκε ή κατέδιδε τους αγωνιστές για την αυτοδιάθεση, την ελευθερία και τη δημοκρατία, όχι μόνο δεν

πλήρωσε οποιοδήποτε κόστος για τη στάση του, αλλά συνέχισε και μετά την ανεξαρτησία και συνεχίζει σήμερα να είναι η οικονομική ελίτ αυτού του τόπου.

Στην Κύπρο, συνάδελφοι, έγινε ένα διπλό έγκλημα το 1974 με θύμα τον κυπριακό λαό, ο οποίος έκλαψε επί ερειπίων. Μας έχουν κλέψει τη γη μας, έχουν προσφυγοποιήσει τον λαό μας, έχουν διαρρήξει ανεπανόρθωτά τον κοινωνικό ιστό και κανείς από τους πραγματικά υπαίτιους δεν έχει πληρώσει. Ατιμώρητοι εξακολουθούν να είναι οι μεταγενέστεροι υπαίτιοι της καταστροφής της οικονομίας μας διαχρονικά, την οποία έχτισε με το αίμα και τον ιδρώτα του ο Κύπριος πολίτης.

Είναι μέσα σ' αυτό το περιβάλλον που πρέπει να ιδωθεί και ο φετινός προϋπολογισμός, που θα έπρεπε να είχε επιτέλους ως πρωταρχικό μέλημα την επανασύσταση και επανίδρυση της κοινωνίας μας μέσα από φιλοσοφία και δράση κοινωνικής συνοχής και αλληλεγγύης. Δυστυχώς, ούτε αυτό γίνεται, με αποτέλεσμα να αναπαράγονται και στο μέλλον τα ίδια φαινόμενα μιας κοινωνίας η οποία δεν ανταποκρίνεται στην απαίτηση της κοινωνίας της αλληλεγγύης με επίκεντρο τον άνθρωπο μέσα από συνθήκες ισοπολιτείας, δημοκρατίας και ελευθερίας.

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Επαναλαμβάνω ότι έχουμε φτάσει σε ένα οριακό σημείο από άποψη κοινωνίας. Θα ανέμενε κάποιος ότι το κράτος και ειδικά η κυβέρνηση θα προχωρούσε σε εκείνες τις δράσεις που απαιτούνται για απαμβλυνση των φαινομένων των ανισοτήτων και των αδικιών, αλλά και των προβλημάτων που αντιμετωπίζει η κυπριακή οικονομία και κατά συνέπεια η κυπριακή κοινωνία. Θα ανέμενε κάποιος ότι πέραν της διαχείρισης, δηλαδή πέραν των αναγκών δαπανών που προβλέπονται και απαιτούνται για τη λειτουργία του κράτους, τη λειτουργία των υπηρεσιών ή την καταβολή των μισθών ή την προσφορά υπηρεσιών που οφείλει το κράτος προς τον πολίτη να διενεργεί, θα παρουσίαζε ο προϋπολογισμός μια κοινωνική ευαισθησία και μια δυναμική ανάπτυξη, προκειμένου να αντιμετωπισθεί το μεγάλο πρόβλημα που υπάρχει σήμερα στην κυπριακή οικονομία και κοινωνία.

Δυστυχώς, τα πράγματα δεν είναι έτσι. Τα αίτια της οικονομικής δυσπραγίας και τα προβλήματα παραμένουν. Ποια είναι αυτά τα προβλήματα; Ασφαλώς, η ασυδοσία του μεγάλου κεφαλαίου, το στέγνωμα της αγοράς, η αδυναμία πρόσβασης σε φτηνό χρήμα, προκειμένου να ανθίσουν νέες επιχειρήσεις για παραγωγικές και νέες θέσεις εργασίας ή να βελτιωθούν οι υφιστάμενες, προκειμένου να αντέξουν στον ανταγωνισμό.

Στο θέμα αυτό να θέσουμε ξανά το κρίσιμο ερώτημα: Πώς ένας νέος άνθρωπος σήμερα θα ξεκινήσει μια επιχείρηση για την οποία ξόδεψε δεκάδες χιλιάδες ευρώ, για να σπουδάσει, και την οποία αδυνατεί να θεμελιώσει, επειδή δεν έχει πρόσβαση σε φτηνό δανεισμό; Αν και εφόσον κατορθώσει το ακατόρθωτο, να δανειοδοτηθεί δηλαδή, οι όροι θα είναι λεόντειοι εις βάρος του. Του επιβάλλονται όροι και ρήτρες καταχρηστικές και άδικες, τόκοι υπερημερίας, πανωτόκια, ειδοποιήσεις για εκποίηση και αυτά πριν καν προλάβει να παραχθεί το εισόδημα πάνω στο οποίο θα κτίσει το μέλλον του. Το ίδιο συμβαίνει και με τον υφιστάμενο επιχειρηματία, τον τεχνίτη, τον μικροβιοτέχνη. Πώς θα αντέξει τον ανταγωνισμό; Πώς θα βελτιώσει τη δουλειά του ή το προϊόν του χωρίς πρόσβαση σε φτηνό χρήμα;

Πώς επομένως μπορούμε να αντιδράσουμε στην αναπαραγωγή των προβλημάτων και των ανισοτήτων στην ευκαιρία; Τα χαρακτηριστικά της κυπριακής οικονομίας εξακολουθούν να έχουν ως εξής: Υπάρχουν χιλιάδες νοικοκυριά και μικροεπιχειρήσεις που αδυνατούν να ανταποκριθούν σε χρέη και οφειλές. Παράλληλα, υπάρχει ένα τραπεζικό δυοπώλιο, το οποίο σήμερα κατέχει πέραν του 60% της αγοράς και προς την οποία τα νοικοκυριά και οι μικροεπιχειρήσεις είναι καταχρεωμένα. Επιπρόσθετα, ο λοιπός τραπεζικός τομέας χαρακτηρίζεται από ολιγοπωλιακή κατάσταση πραγμάτων. Στην ουσία δεν υπάρχει αυτή τη στιγμή ανταγωνισμός σε επίπεδο τραπεζικού τομέα. Οι τράπεζες λειτουργούν όπως θέλουν και κυριολεκτικώς δρουν ανεξέλεγκτες στην Κύπρο με θύμα τα νοικοκυριά και τις μικροεπιχειρήσεις, ενώ από την άλλη θα συνεχίσει η κατάσταση της οικονομίας με κύριο χαρακτηριστικό τη δύσκολη έως αδύνατη χρηματοδότηση, το ακριβό χρήμα και τον δανεισμό με όρους λεόντειους υπέρ των τραπεζών.

Στην Κύπρο, συνάδελφοι, ζούμε την απόλυτη και ανεξέλεγκτη χειραγώγηση της κυπριακής οικονομίας από το τραπεζικό κεφάλαιο. Φρόντισε η κυβέρνηση να εξοπλίσει τις τράπεζες με ένα απίστευτου εύρους νομικό οπλοστάσιο, το οποίο η πλειοψηφία της Βουλής πρόσφερε στα χέρια του τραπεζικού κεφαλαίου, χωρίς να το συνοδεύσει με όρους και περιορισμούς. Σήμερα μια τράπεζα μπορεί να καθορίσει η ίδια το ποσό της οφειλής, να προκαλέσει την αναγκαστική πώληση, την εκποίηση δηλαδή της ακίνητης περιουσίας του οφειλέτη, χωρίς απόφαση δικαστηρίου και χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι ενστάσεις του οφειλέτη αναφορικά με το ύψος της πραγματικής οφειλής. Η ίδια η τράπεζα πωλεί σε όποια τιμή θέλει και σε όποιον θέλει τα ακίνητα -τις περισσότερες φορές στον εαυτό της- χωρίς να δεσμεύεται από οποιονδήποτε κανόνα ή περιορισμό. Προκάλεσε η κυβέρνηση και η πλειοψηφία της Βουλής ψήφισε, ώστε να πωλούνται τα δάνεια αδιακρίτως, χωρίς περιορισμούς και χωρίς να λαμβάνεται υπόψη ο οφειλέτης. Πωλούνται συλλήβδην υπό μορφή πακέτου. Επιβάλλονται στους οφειλέτες απαράδεκτοι όροι και χρεώσεις. Ήδη παρατηρούνται μαζικές εκποιήσεις.

Αν η κυβέρνηση εμφορείτο από μια διαφορετική νοοτροπία, θα επεδίωκε τουλάχιστον την επιβολή προστατευτικών όρων και περιορισμών στην ανεξέλεγκτη δράση των τραπεζών. Τουλάχιστον, ώστε να αποφευχθεί η εκποίηση περιουσιών σε βάρος εκείνων των νοικοκυριών και εκείνων των μικρομεσαίων επιχειρήσεων που αδυνατούν να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους για λόγους που δε φταίνε οι ίδιοι: μείωση εισοδημάτων, αύξηση υποχρεώσεων. Από την άλλη, θα έπρεπε η κυβέρνηση να είχε προβλέψει τη χρηματοδότηση αναπτυξιακών έργων, προκειμένου να κινηθεί η αγορά, ώστε να αντισταθμιστεί η οικονομική κατάσταση στην οποία αναφέρθηκα πιο πάνω. Εκεί δηλαδή που η ιδιωτική επένδυση δεν επιτυγχάνει ή δεν υπάρχει, εκεί το κράτος οφείλει να προχωρήσει στις δημόσιες πλέον επενδύσεις, γιατί αυτό είναι μια από της κοινωνικές του υποχρεώσεις. Δεν το πράττει, με αποτέλεσμα να έχουμε ξανά την ίδια εικόνα με βασικό αποδέκτη και θύμα τον μέσο, συνετό νοικοκύρη, τον ανώνυμο πολίτη και φορολογούμενο αυτού του κράτους.

Δε θα κουραστώ να επαναλαμβάνω ότι αυτό που περιγράψω δεν είναι κάτι το αυθαίρετο ή το ουτοπικό. Είναι το "new deal", που επιχείρησε με επιτυχία παλαιότερα η Αμερική του Ρούσβελτ κατά το μεσοπόλεμο, μετά το κραχ. Αυτό έκανε η Ευρώπη μετά τον Β΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, αυτό κάνει η κάθε σοβαρή κυβέρνηση, όταν εντοπίσει ότι, στα πλαίσια της κοινωνικής και οικονομικής ανισότητας, είναι αδύνατο για τον μέσο πολίτη να έχει πρόσβαση στο φτηνό χρήμα για βελτίωση της επιχειρησής του, εισαγωγή νέας τεχνολογίας και καινοτομίας. Δεν το πράττει όμως η κυβέρνηση και αυτό αποδεικνύεται μέσα από τον διαχειριστικό και λογιστικής αντίληψης προϋπολογισμό που εξετάζουμε σήμερα.

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Δε φαίνεται να απασχολούν επίσης η αδυναμία κατανόησης των προβλημάτων που ταλαιπωρούν τις ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού. Απουσιάζουν από τον προϋπολογισμό του κράτους μας οι παρεμβάσεις για την ειδική εκπαίδευση υπέρ των ατόμων με αναπηρία, η μεταρρύθμιση της τοπικής αυτοδιοίκησης. Μένουμε στα λόγια, λόγια πτερόεντα. Έχουμε καταντήσει μια κοινωνία όπου τα σχολεία κινδυνεύουν να λειτουργούν μόνο ως τόποι φύλαξης των παιδιών μας, με απογοητευτικά αποτελέσματα εφ' όλης της ύλης. Δημιουργούμε ένα στρατό ημιμαθών, απειθαρχων νέων ανθρώπων, χωρίς όραμα και αυτοεκτίμηση, αναπαράγοντας τη δική μας ανεπάρκεια και ανικανότητα σε μια κοινωνία αδιαφορίας.

Και όλα αυτά σε μια κατεχόμενη πατρίδα όπου έχει απαξιωθεί το μέλλον και η αγάπη προς την πατρίδα. Μια κατεχόμενη πατρίδα χωρίς δαπάνες για άμυνα, χωρίς όραμα. Συμπεριφερόμαστε ωσάν να είμαστε το Λουξεμβούργο ή η Δανία, κράτη που δεν κινδυνεύουν να τους επιτεθούν οι γείτονές τους, ενώ κλείνουμε τα μάτια και τα αυτιά μας, προσποιούμενοι ότι δε βλέπουμε τη σημαία της κατοχής στον Πενταδάκτυλο ούτε και ακούμε τις απειλές της Τουρκίας. Καταντήσαμε μία κοινωνία φυγόστρατων, όπου ο πατριωτισμός παρουσιάζεται εσκεμμένα σαν εκδήλωση σωβινισμού και εθνικισμού, ενώ θα έπρεπε όλοι να γνωρίζουν ότι μία από τις μεγαλύτερες αρετές όλων και ένα από τα μεγαλύτερα προσόντα της αριστεράς ήταν η φιλοπατρία.

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Ακολουθούμε μία πορεία απάθειας και ανοχής έναντι όλων των δεινών που επισώρευσε η τουρκική κατοχή. Ανεχόμαστε τις ουρές στα οδοφράγματα, προκειμένου να επισκεφθούμε τα κατεχόμενα, για να αγοράσουμε ψεύτικες μάρκες ρούχων, να βάλουμε φτηνά καύσιμα, για να γλιτώσουμε κυριολεκτικά πέντε μπακίρες, για να αγοράσουμε φτηνά φάρμακα-δηλητήρια, ενώ αποδεχόμαστε να καταναλώνουν τα παιδιά μας προϊόντα δηλητηριασμένα από τα απαγορευμένα φυτοφάρμακα των κατεχομένων που μας έρχονται από πάνω. Τίποτα δε μας συγκινεί πλέον, ούτε καν οι στρατιές των θαμώνων των καζίνων που προσφέρουν εκατομμύρια ούτε και οι επισκέπτες στην Κερύνεια και στους χώρους όπου έπεσαν τα παιδιά μας το 1974 και σφαγιάστηκαν άμαχοι, μόνο και μόνο για να μείνουν σε φτηνά πολυτελή ξενοδοχεία δύο ή τρεις νύκτες ή να φάνε αιγυπτιακό ψάρι στα κατεχόμενα.

Είμαστε μία ημικατεχόμενη πατρίδα στην οποία τοποθετούμε σκιάχτρα, για να φυλάσσονται αυτά που καταντήσαμε να θεωρούμε σύνορα. Κανιβαλίζουμε τον οπλισμό μας ελλείψει ανταλλακτικών που δεν αγοράζουμε και την ίδια στιγμή στις ελεύθερες περιοχές έχουμε αναγάγει την εξαπάτηση, τη διαφθορά και τα κόλπα σε επιστήμη. Το κράτος θα έπρεπε να είχε πρώτιστα αντιδράσει μέσα από έμφαση στην πάταξη της διαφθοράς, στην αναπέρωση του χαμένου ηθικού, στη χρηματοδότηση του πολιτισμού και στην παροχή ίσων ευκαιριών στους πολίτες. Το αποφεύγει κατά τρόπο ακατανόητο και ο οποίος πλέον προκαλεί ερωτηματικά για τις αληθινές προθέσεις των κυβερνώντων σε αυτό τον τόπο.

Ζούμε το θέατρο του παράλογου, ακούγοντας τις πολιτικές ηγεσίες που ευθύνονται για τα αδιέξοδα του Κυπριακού όλα αυτά τα χρόνια να προσπαθούν να μας πείσουν τάχατες -λες και εμείς είμαστε το πρόβλημα- για την ανάγκη λύσης του Κυπριακού, τη στιγμή που οι ίδιοι ευθύνονται για τα αδιέξοδα της πολιτικής τους. Προσπαθούν τάχατες να λύσουν το Κυπριακό, συνομιλώντας με το εκάστοτε διορισμένο φερέφωνο της κατοχής, στο οποίο έχουν προσδώσει το ανύπαρκτο κύρος του ηγέτη που μπορεί να αποφασίζει στο Κυπριακό, τη στιγμή που ξέρουμε όλοι ότι δεν μπορεί ούτε για έναν διορισμό ή μία μετάθεση ενός στρατιώτη στα κατεχόμενα να αποφασίσει.

Έχουμε αποδεχθεί τα κατεχόμενα να μετατραπούν σε συνιστών κρατίδιο του συνεταιρισμού που οραματιζόμαστε, ο οποίος, για να λειτουργήσει, θα πρέπει να έρθουν τα πάνω κάτω και γι' αυτό θα πρέπει ο κυπριακός λαός να απωλέσει και να παραιτηθεί από τα ανθρώπινά του δικαιώματα. Έχουμε μετατραπεί σε φανατικούς οπαδούς άγνωστων σε μας όρων και εννοιών, τις οποίες δεν παύουμε να επαναλαμβάνουμε συνεχώς, χωρίς να κατανοούμε το περιεχόμενό τους. Εδώ και δεκαετίες ακούμε τη διζωνική δικοινοτική ομοσπονδία ως λύση του Κυπριακού, χωρίς να κατανοούμε τι σημαίνει αυτή, προσπαθώντας να αποσιωπήσουμε το γεγονός ότι η μόνη φορά που τόλμησαν οι εμπνευστές της, δηλαδή οι Αγγλοαμερικανοί του Κίσινγκερ και οι Τούρκοι, να την παρουσιάσουν στον κυπριακό λαό ήταν τότε, επί Σχεδίου Ανάν.

Ζούμε, αγαπητοί συνάδελφοι, σε μια κοινωνία, όπου τα προβλήματα τα αναπαράγουν οι ίδιες οι λανθασμένες μας πολιτικές. Το Κυπριακό δε λύνεται, επειδή ακριβώς δε θέλει η Τουρκία -και η Τουρκία τα θέλει όλα- και επειδή, προκειμένου να λειτουργήσει το σύστημα που μας έχει επιβληθεί μέσω της διζωνικής δικοινοτικής ομοσπονδίας, θα πρέπει η μειοψηφία να μετατραπεί σε πλειοψηφία και το αντίστροφο, όπως και το άσπρο να γίνει μαύρο.

Τελειώνω με την ευχή ότι ενόψει του προϋπολογισμού η νέα γενιά αυτού του τόπου θα ζήσει μια μέρα σε μια λεύτερη πατρίδα χωρίς σύνορα, ελεύθερα χωρίς διαχωρισμούς, σε μία κοινωνία ανθρώπινη, προοδευτική, ελεύθερη, δημιουργική και παραγωγική.

Και θέλω να πω και κάτι άλλο. Όσα συστήματα και να ψηφίσουμε, όσες προβλέψεις και να γίνουν, αυτό που μετρά σε τελευταία ανάλυση είναι ο άνθρωπος. Όταν γιατροί, δημόσιοι γιατροί, δε βρίσκουν τον χρόνο να συλλυπηθούν, να παν στην κηδεία άρρωστου παιδιού το οποίο κατά τα άλλα θεράπευαν, ήταν ο άρρωστος τους, γιατί ακριβώς δεν έχουν χρόνο να χάσουν, ό,τι συστήματα και να αποφασίσουμε, αν δεν κατανοήσουμε ότι είμαστε πρώτα άνθρωποι και ότι πάνω απ' όλα είναι ο άνθρωπος, είναι η αγάπη για τον συνάνθρωπό μας, δεν πρόκειται να κατανοήσουμε τίποτα. Όταν οι γιατροί οι ίδιοι δεν βρίσκουν χρόνο να παν στην κηδεία ενός παιδιού που τους εμπιστεύτηκε τη ζωή του, όταν δεν έχουμε χρόνο να ασχοληθούμε με τα προβλήματα και με τις τραγωδίες, ανθρώπινες τραγωδίες που ζούμε καθημερινά, τι να κάμουμε τζιαι τα ΓΕΣΥ, τι να κάμουμε τους προϋπολογισμούς τζιαι τι να κάμουμε τα πλεονάσματα!

Αυτά ήθελα να σας πω, συνάδελφοι, και ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, Κώστα.

Καλά Χριστούγεννα!

Παρακαλώ την κ. Μαριέλλα Αριστείδου του ΔΗΣΥ να έρθει στο βήμα.

ΜΑΡΙΕΛΛΑ ΑΡΙΣΤΕΙΔΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Είναι από όλους παραδεκτό ότι διάγουμε ίσως την κρισιμότερη περίοδο για το μέλλον της πατρίδας μας σε σχέση με την επίλυση του Κυπριακού, καθώς η τουρκική αδιαλλαξία και οι απειλές της Άγκυρας για τα κυριαρχικά δικαιώματα της Κυπριακής Δημοκρατίας, που αμφισβητούνται καθημερινά και εντείνονται. Δεν μπορεί κανένας να παραβλέψει τη ρητορική μίσους και επιθετικότητας που αναπτύσσει η Τουρκία του νεοσουλτάνου Ταγίπ Ερντογάν, αλλά και των εγκάθετών του στα κατεχόμενα ελληνοκυπριακά μέρη.

Παρ' όλο που η ελληνοκυπριακή πλευρά επιδεικνύει έμπρακτα καλή διάθεση και βούληση για τη διεξαγωγή ενός γόνιμου διαλόγου με στόχο την εξεύρεση μιας δίκαιης και κοινά αποδεκτής λύσης, που να διασφαλίζει τα συμφέροντα και ανθρώπινα δικαιώματα ολόκληρου του κυπριακού λαού, Ελληνοκυπρίων, Τουρκοκυπρίων, Μαρωνιτών, Λατίνων και Αρμενίων, εντούτοις η άλλη πλευρά αλαζονικά και με τη δύναμη της ισχύος αναπτύσσει και προωθεί μια επεκτατική ρητορική, καλλιεργώντας το μίσος και τη διαμάχη μεταξύ Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων.

Την ίδια στιγμή με λύπη μας ενημερωνόμαστε ότι η μονή του Αγίου Παντελεήμονα στην κατεχόμενη μας Μύρτου, η οποία είχε ανακαινιστεί πρόσφατα, βεβηλώθηκε και λεηλατήθηκε. Θα ήθελα από το βήμα αυτό να καταγγείλω προς κάθε κατεύθυνση με βδελυγμία και αποτροπιασμό τόσο τους βανδαλισμούς όσο και την κλοπή της καμπάνας του κατεχόμενου μας μοναστηριού. Είναι, πιστεύω, πράξεις και ενέργειες που προωθεί και ενισχύει η πολιτική μίσους που αναπτύσσεται από την Άγκυρα, μια μισαλλόδοξη πολιτική που προωθείται προεξάρχοντος του νεοσουλτάνου Ερντογάν.

Με την τακτική αυτή προκαλείται το αίσθημα ασφάλειας στην περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου, η οποία ήδη βρίσκεται τα τελευταία χρόνια στο επίκεντρο του παγκόσμιου ενδιαφέροντος, καθώς η κρίση του πολέμου στη Συρία και ευρύτερα στην περιοχή προκαλεί αλυσιδωτά προβλήματα, με κυρίαρχο ζήτημα το

μεταναστευτικό. Εκατομμύρια άνθρωποι μετακινούνται από τις εμπόλεμες περιοχές, αναζητώντας ασφάλεια για μια καλύτερη ζωή, με πρωτεύον μέλημά τους να σώσουν τις ζωές τους.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η χώρα μας έχει ζήσει και εξακολουθεί να ζει εδώ και σαράντα τέσσερα χρόνια αυτό τον εφιάλτη, οπότε δεν μπορούσαμε να αδιαφορήσουμε μπροστά σε όλο αυτό το δράμα που ζουν σήμερα κάποιοι άλλοι συνάνθρωποί μας. Από την πρώτη στιγμή η χώρα μας ανταποκρίθηκε, παρά τα δικά της προβλήματα, στο μέτρο φυσικά των δυνατοτήτων της.

Αυτή η κυβέρνηση, κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πέτυχε με σωστούς χειρισμούς και με σωστές αποφάσεις να φτάσει τη χώρα σε επίπεδα πλεονασμού και ανάπτυξης, με τους διεθνείς οίκους αξιολόγησης να απονέμουν τα εύσημα, αναβαθμίζοντας την οικονομία της Κύπρου. Αυτοί οι ρυθμοί έδωσαν και πάλι στο κράτος τη δύναμη να προχωρήσει μπροστά και να είμαστε σε θέση σήμερα να μιλούμε για κοινωνικό κράτος και για έργα ανάπτυξης.

Είναι με μεγάλη ικανοποίηση που διαπιστώνουμε σήμερα στους προϋπολογισμούς για το 2019 δαπάνες που ενισχύουν το κοινωνικό κράτος και τις οικονομικά ασθενέστερες ομάδες του πληθυσμού μας, ομάδες όπως είναι οι χαμηλοσυνταξιούχοι, οι πολύτεκνοι και οι λήπτες βοηθημάτων, δαπάνες που θα ανακουφίσουν ομάδες του πληθυσμού που, ναι, αντιμετωπίζουν σοβαρά οικονομικά προβλήματα εξαιτίας πολλών παραγόντων, όπως ήταν η οικονομική κρίση.

Σε ό,τι αφορά την ανεργία, η συνεχής μείωση που παρουσιάζει τα τελευταία χρόνια σίγουρα είναι ένα πολύ θετικό βήμα προς την επίτευξη των στόχων που έχει θέσει η κυβέρνηση για πλήρη απασχόληση. Την ίδια στιγμή με μεγάλη ικανοποίηση διαπιστώνουμε ότι, πέραν του ότι σταμάτησε η μετανάστευση ιδιαίτερα των νέων μας με σκοπό τη επαγγελματική απασχόληση, διαπιστώνουμε και την επιστροφή ενός μεγάλου αριθμού από αυτών που είχαν φύγει, όταν ξέσπασε η μεγάλη οικονομική κρίση.

Θα ήταν παράλειψή μου όμως να μην αναφερθούμε στην προσπάθεια που γίνεται από πλευράς της κυβέρνησης και ιδιαίτερα του Υπουργείου Εργασίας να συνεχιστεί η εφαρμογή της πολιτικής για επιδότηση της εργασίας και της κατάρτισης, εισάγοντας νέα προγράμματα και επαναπροκηρύσσοντας ιδιαίτερα επιτυχημένα προγράμματα που έχει προσφέρει.

Εξίσου μεγάλη ευαισθησία και προσοχή προσδίδει αυτή η κυβέρνηση στους πολύτεκνους και τους ηλικιωμένους, αφού αποτελεί σαφή επιλογή η ουσιαστική υλοποίηση του στρατηγικού σχεδίου που έχει τύχει επεξεργασίας και έγκρισης από τον Εθνικό Φορέα Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής. Ενδεικτικά να αναφέρω ότι στον προϋπολογισμό περιλαμβάνονται μέτρα που ενισχύουν την κοινωνική δικαιοσύνη, όπως η συνέχιση της καταβολής του επιδόματος μάνας που είχε καταργηθεί το 2012, η αύξηση του εισοδηματικού κριτηρίου για την παραχώρηση του επιδόματος τέκνου σε πολύτεκνες οικογένειες, ανάλογα και με τον αριθμό των τέκνων της κάθε οικογένειας, και η καταβολή της παροχής της Προίκας του Μωρού με σκοπό τη μείωση της υλικής στέρσης και του περιορισμού του κινδύνου του κοινωνικού αποκλεισμού των επωφελομένων οικογενειών. Μέχρι τις 30 Σεπτεμβρίου 2018 επωφεληθήκαν από το σχέδιο "Προίκα του Μωρού" πεντακόσιες τρεις οικογένειες με δαπάνη ύψους €483.283.

Δεν μπορώ φυσικά και να μην αναφερθώ και στην παραχώρηση επιδόματος σε όσους υπηρέτησαν επιπλέον στρατιωτική θητεία την περίοδο της τουρκικής εισβολής του 1974, όπως επίσης και στους αιχμαλώτους πολέμου. Σίγουρα δεν μπορώ να απαριθμήσω όλα αυτά, αφού δεν έχω και τον ανάλογο χρόνο, όμως άλλοι συνάδελφοι είμαι σίγουρη θα αναφερθούν λεπτομερώς, προκειμένου να ενημερωθεί και ευρύτερα η κοινωνία μας.

Κύριε Πρόεδρε,

Εγώ θα σταθώ στην προσφυγική πολιτική της κυβέρνησης και την προσπάθεια να ενισχυθεί στο μέτρο των δυνατοτήτων του κράτους μας ο προσφυγικός κόσμος. Για εμάς το προσφυγικό πρόβλημα αποτελεί ύψιστη προτεραιότητα και το έχουμε αποδείξει, όσο και εάν κάποιοι επιχειρούν να μηδενίσουν και να ισοπεδώσουν τα πάντα, νομιζόμενοι πως θα ξεγελάσουν τον κόσμο. Εμείς προχωρούμε από τα λόγια στις πράξεις. Ναι, μπορεί τα προηγούμενα χρόνια να είχαν καταργηθεί διάφορα σχέδια για βοήθεια του προσφυγικού κόσμου κατ' απαίτηση των τρωϊκανών, όμως η επιμονή της κυβέρνησης κάποια κράτησε ζωντανά και στη συνέχεια τα επανέφερε και τα ενίσχυσε με την ανάκαμψη της οικονομίας.

Ακόμη αναμένουμε την ολοκλήρωση της αξιολόγησης των προσφυγικών συνοικισμών για αναβάθμιση, γιατί η πάροδος του χρόνου δημιούργησε νέα δεδομένα και πολλά πρακτικά προβλήματα στους ενοίκους. Η τοποθέτηση ανελκυστήρων σε όλες τις προσφυγικές πολυκατοικίες συνεχίζεται, παρά τις δυσκολίες που οι υπηρεσίες αντιμετωπίζουν.

Μία πολύ σημαντική εξαγγελία από τον Υπουργό Εσωτερικών είναι η περαιτέρω αύξηση της επιδότησης ενοικίου στους πρόσφυγες δικαιούχους κατά 10%. Είναι αξιοσημείωτο ότι η τελευταία αύξηση του ενοικίου είχε δοθεί μόλις την 1^η Ιανουαρίου του 2018 και αυτή ανερχόταν στο 15%. Επομένως, με τη βελτίωση των

οικονομικών του κράτους, αλλά και αντιλαμβανόμενοι και τις ιδιαιτερότητες για την αγορά μιας κατοικίας, το κράτος έρχεται αρωγός, για να διασφαλίσει την ποιότητα ζωής του δοκιμαζόμενου προσφυγικού κόσμου.

Την ίδια στιγμή προωθούμε προς εφαρμογή το μέτρο της απώλειας χρήσης που, όπως πιστεύουμε, θα διορθώσει πολλές στρεβλώσεις και αδικίες που συντελούνται εδώ και σαράντα τέσσερα και πλέον χρόνια σε βάρος μιας μεγάλης μερίδας του προσφυγικού κόσμου, οι οποίοι επωμίζονται το μεγαλύτερο βάρος της συνεχιζόμενης κατοχής. Για πρώτη φορά έχει δημιουργηθεί το Μητρώο Προσφύγων, στο οποίο καταγράφονται όλα τα στοιχεία της κατεχόμενης περιουσίας, αλλά και της βοήθειας που έλαβε ο κάθε εκτοπισμένος. Βάσει και της ενημέρωσης που είχαμε, είναι έτοιμο και στη βάση αυτών των στοιχείων θα μπορέσουμε να μελετήσουμε την εισαγωγή και του σχεδίου για την απώλεια χρήσης.

Ένα άλλο πολύ σημαντικό μέτρο βοήθειας για όσους έχουν συνάψει δάνεια από τον Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών είτε σπουδαστικά είτε στεγαστικά είτε ιατροφαρμακευτικά είναι η επιδότηση του επιτοκίου και αναμένουμε να οδηγηθεί στην ολομέλεια με το νέο έτος. Συγκεκριμένα έχει εγκριθεί από την κυβέρνηση η επιδότηση του 2% του επιτοκίου, δηλαδή ο οφειλέτης θα καταβάλλει επιτόκιο μόνο 1% από τα 3%. Σύμφωνα με τον προϋπολογισμό του Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών, η επιχορήγηση των δανείων ανέρχεται στα €22,5 εκατομ. Στις δαπάνες του Φορέα συμπεριλαμβάνεται επίσης ποσό ύψους €46 εκατομ. για παραχώρηση δανείων, εκ των οποίων τα €40 εκατομ. για σπουδαστικά δάνεια, €1,5 εκατομ. για ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και €4,5 εκατομ. ευρώ για δάνεια επαγγελματικής δραστηριότητας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Αρκετοί εκτοπισμένοι, όπως γνωρίζετε, ζουν μέσα σε τουρκοκυπριακές κατοικίες, τις οποίες οι ίδιοι, για να τις κάνουν λειτουργικές και ανθρώπινες, ξόδεψαν χιλιάδες ευρώ. Εντούτοις, όταν απεβίωναν, τα παιδιά ή τα εγγόνια τους, έστω και εάν ήταν δικαιούχοι, δεν μπορούσαν να τις χρησιμοποιήσουν. Μάλιστα σε αρκετές περιπτώσεις, για να ανακτηθούν από τον Κηδεμόνα, οι αρμόδιες υπηρεσίες προέβαιναν σε εξώσεις, ερχόμενες αντιμέτωπες με τους χρήστες, κάτι που γινόταν εδώ και πολλά χρόνια. Δυστυχώς, υπήρξαν και περιπτώσεις που κάποιοι έφτασαν στα άκρα. Αυτό πλέον έχει παρέλθει με νομοθετική ρύθμιση.

Για τις συντηρήσεις αυτών των κατοικιών, προκειμένου οι ένοικοί τους να ζουν υπό ανθρώπινες συνθήκες, προβλέπεται στον προϋπολογισμό του Ταμείου Τουρκοκυπριακών Περιουσιών ποσό που ανέρχεται γύρω στα €6 εκατομ. Ποσό ύψους €3,5 εκατομ. θα διατεθεί για συντήρηση των συνοικισμών, ενώ για τα αποχετευτικά θα διατεθεί ποσό ύψους €700.000. Ακόμη, ποσό ύψους €5,5 εκατομ. θα διατεθεί στους συνοικισμούς αυτοστέγασης για τον διαχωρισμό οικοπέδων, για συντήρηση δρόμων και για έργα υποδομής.

Κύριε Πρόεδρε,

Το προσφυγικό πρόβλημα σίγουρα δεν επιλύεται με παροχές και δάνεια. Το προσφυγικό πρόβλημα θα λυθεί μόνο με την οριστική επίλυση του Κυπριακού μέσα από τα ψηφίσματα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, του Συμβουλίου Ασφαλείας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Εμείς, κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι βουλευτές, παραμένουμε στοχοπροσηλωμένοι στην επίλυση του εθνικού μας προβλήματος. Παραμένουμε προσηλωμένοι στη βάση λύσης της διζωνικής δικαιοδικής ομοσπονδίας σύμφωνα με τις ομόφωνες αποφάσεις του Εθνικού Συμβουλίου. Όμως, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι -και είναι ένα ξεκάθαρο μήνυμα αυτό ιδιαίτερα προς τους συμπολίτες μου Κερυνειώτες- δεν πρόκειται -και το υπογραμμίζω και το τονίζω- να αποδεχθούμε την όποια λύση. Εμείς και ως πρόσφυγες, αλλά και ως Κερυνειώτες θέλουμε μια λύση λειτουργική, που να διασφαλίζει τα ανθρώπινα μας δικαιώματα με εφαρμογή του ευρωπαϊκού κεκτημένου σε ολόκληρη την επικράτεια της Κύπρου, από την Κερύνεια, την Μόρφου ως τον Απόστολο Ανδρέα. Εμείς θα συνεχίσουμε να αγωνιζόμαστε για λύση που να καταργεί την κατοχή. Εμείς θα συνεχίσουμε να αγωνιζόμαστε για απελευθέρωση και για επανένωση της πατρίδας μας, γιατί μόνο έτσι θα λυθεί το προσφυγικό πρόβλημα και θα δικαιωθεί ο δοκιμαζόμενος κυπριακός λαός.

Για να επιτευχθούν όλα, αυτά χρειάζεται ομοψυχία και ενότητα όλων. Είναι γι' αυτό που όλες οι πολιτικές δυνάμεις χρειάζεται και πρέπει να επιδεικνύουν υπευθυνότητα και σοβαρότητα, αποφεύγοντας ρητορικές διχόνοιας που στόχο έχουν μικροκομματικές και μόνο σκοπιμότητες.

Κλείνοντας, Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να ευχηθώ σε όλους καλά Χριστούγεννα, οικογενειακή και προσωπική ευτυχία, χαρά και υγεία και το νέο έτος 2019 να είναι το έτος λύτρωσης της πατρίδας μας!

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Καλά Χριστούγεννα!

Ο κ. Κώστας Κώστα του ΑΚΕΛ.

ΚΩΣΤΑΣ ΚΩΣΤΑ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Από την πρώτη στιγμή που η προηγούμενη κυβέρνηση έβαλε την Κύπρο στον παγκόσμιο ενεργειακό χάρτη με την ανακάλυψη υδρογονανθράκων ως κόμμα τονίζουμε ότι η διαχείρισή τους πρέπει να γίνει με σοβαρότητα, με σωστό σχεδιασμό, προς όφελος του συνόλου του κυπριακού λαού.

Η υπογραφή του θεσμικού πλαισίου για τη δημιουργία αγωγού που θα μεταφέρει φυσικό αέριο από το κοιτάσμα “Αφροδίτη” στα τερματικά της Αιγύπτου αποτελεί θετική εξέλιξη, αλλά δεν πρέπει να μας διαφεύγει το γεγονός ότι η ανάπτυξη αυτή θα καθυστερήσει να υλοποιηθεί, αφού θα πρέπει να προηγηθούν πολλά.

Υπενθυμίζουμε τις σοβαρές εκκρεμότητες που εξακολουθούν να υπάρχουν, όπως είναι η συμφωνία με το Ισραήλ για συνεκμετάλλευση των κοιτασμάτων του τεμαχίου “Αφροδίτη”, η οποία εκκρεμεί εδώ και χρόνια, και οι απαιτήσεις της κοινοπραξίας Noble, Delek και Shell για σοβαρές αλλαγές στο συμβόλαιο κατανομής των κερδών από την πώληση του φυσικού αερίου. Ως κόμμα επαναλαμβάνουμε την αντίθεσή μας στην απόφαση της κυβέρνησης για διαπραγμάτευση με τις εταιρείες, κάτι το οποίο αποτελεί κακό προηγούμενο.

Δεν θα κουραστούμε επίσης ποτέ να τονίζουμε ότι, αν η κυβέρνηση Αναστασιάδη ακολουθούσε τον οδικό χάρτη της ΠΑΕΚ και της προηγούμενης κυβέρνησης και δεν τον εγκατέλειπε, τότε στα τέλη του 2015 θα είχαμε ολοκληρώσει όλες τις απαιτούμενες τεχνοοικονομικές μελέτες, για τις οποίες απαιτούνται τρία χρόνια, για να ολοκληρωθούν, και θα ήμασταν έτοιμοι για εξεύρεση στρατηγικού επενδυτή για τη δημιουργία τερματικού υγροποίησης. Μια ενδεχόμενη σημαντική ανακάλυψη μετά την ολοκλήρωση του γεωτρητικού προγράμματος της EXXON MOBIL στο Οικόπεδο 10 ελπίζουμε ότι θα επαναφέρει στο τραπέζι τη ρεαλιστική προοπτική να προχωρήσει το τερματικό υγροποίησης στο Βασιλικό, το οποίο βεβαίως πλέον λόγω των αποφάσεων της κυβέρνησης θα χρειαστεί έξι χρόνια, για να ολοκληρωθεί, και όχι τρία.

Το πολύ σοβαρό θέμα των υδρογονανθράκων, το οποίο μπορεί να αλλάξει το μέλλον του τόπου μας, δε χωρεί άλλους αυτοσχεδιασμούς, άλλες παλινδρομήσεις και άλλες καθυστερήσεις από τους κυβερνώντες. Ούτε μεγάλα λόγια χρειάζονται, αλλά χρειάζεται αποφασιστικότητα, ταχύτητα και ανάληψη πρωτοβουλιών στο πλαίσιο μιας ολοκληρωμένης ενεργειακής στρατηγικής, για να πετύχουμε ευημερία, πολιτική και οικονομική αναβάθμιση της πατρίδας μας.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Ενώ η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει καθορίσει ως δεσμευτικό στόχο για το 2020 τη διείσδυση των ΑΠΕ στο ηλεκτρικό ισοζύγιο σε ποσοστό 16%, ώστε να μειωθεί η παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος με συμβατικά καύσιμα, μέχρι σήμερα είμαστε στο 8,5%. Το Υπουργείο Ενέργειας σπεύδει την υστάτη και με τεράστια καθυστέρηση να εξαγγείλει νέα σχέδια, για να προωθηθούν οι ΑΠΕ. Εμείς δηλώνουμε για μια ακόμα φορά ότι η κυβέρνηση επέδειξε απίστευτη αδιαφορία και είναι αδύνατον, γνωρίζοντας τα προβλήματα, αλλά και τη γραφειοκρατία, τα νέα έργα να εξεταστούν, να αδειοδοτηθούν και να υλοποιηθούν μέσα σε ένα χρόνο.

Παράλληλα, στον τομέα των μεταφορών ο στόχος ανέρχεται στο 10% και μέχρι σήμερα είμαστε μόλις στο 2,5%, ποσοστό απαράδεκτο. Και βέβαια τη θέση του Υπουργού Ενέργειας ότι ο στόχος στις μεταφορές θα καλυφθεί με την περαιτέρω πρόσμιξη βιοκαυσίμων σε βενζίνη και πετρέλαιο κίνησης ως κόμμα την αμφισβητούμε, αφού έχουμε πληροφορηθεί ότι έχουμε ήδη φτάσει στο μέγιστο ποσοστό βιοκαυσίμων στο πετρέλαιο, ενώ δεν μπορούν να προσμειχθούν βιοκαύσιμα με τη βενζίνη που εισάγεται στην Κύπρο. Πέραν αυτού, ο ίδιος ο υπουργός ανέφερε πρόσφατα στην επιτροπή Ενέργειας ότι περαιτέρω αύξηση του ποσοστού βιοκαυσίμων στα καύσιμα σημαίνει αύξηση στην τιμή των καυσίμων κατά έξι με επτά σεντ το λίτρο, η οποία εμείς λέμε ότι θα φτάσει ίσως τα έντεκα με δώδεκα σεντ.

Είναι φανερό ότι δεν πρόκειται να καταφέρουμε να υλοποιήσουμε τους στόχους μας. Γιατί έχει καθυστερήσει τόσο πολύ η κυβέρνηση; Ποιος ευθύνεται; Γιατί θα πρέπει ο πολίτης να πληρώσει το πρόστιμο από την Ευρωπαϊκή Ένωση και όχι αυτοί που ευθύνονται;

Παράλληλα, το Υπουργείο Ενέργειας διαβεβαίωσε την αρμόδια κοινοβουλευτική επιτροπή ότι η εισοδός μας στην ελεύθερη ανταγωνιστική αγορά για την παραγωγή ηλεκτρικού ρεύματος, ώστε να καλύψουμε τον στόχο μας αναφορικά με τη διείσδυση των ΑΠΕ, αλλά και τον δεσμευτικό μας στόχο από την Ευρωπαϊκή Ένωση για υλοποίηση μέχρι το 2020, θα γινόταν τον Ιούλιο του 2016, κάτι το οποίο δεν έγινε. Η ΠΑΕΚ προχώρησε σε ρυθμιστική απόφαση, με οδικό χάρτη μέχρι τον Ιούλιο 2019. Οι φόβοι μας ως ΑΚΕΛ για περαιτέρω καθυστερήσεις επιβεβαιώθηκαν, αφού οι διαδικασίες τελικά θα ολοκληρωθούν το 2021, ίσως και αργότερα, με αποτέλεσμα να μας επιβληθεί βαρύτατο πρόστιμο.

Ρωτούμε ξανά: γιατί έχει καθυστερήσει τόσο πολύ η κυβέρνηση; Ποιος ευθύνεται; Γιατί θα πρέπει ο πολίτης να πληρώσει το πρόστιμο από την Ευρωπαϊκή Ένωση και όχι αυτοί που ευθύνονται;

Ναι, βέβαια ελπίζουμε ότι η τιμή του ηλεκτρικού ρεύματος μετά το άνοιγμα της αγοράς, όποτε αυτό και αν γίνει, θα μειωθεί και δε θα αυξηθεί και ότι το άνοιγμα της αγοράς θα οδηγήσει σε αυτό που ως κόμμα ζητούμε, που είναι η μείωση της τιμής προς όφελος των πολιτών.

Ελπίζουμε επίσης ότι η κυβέρνηση θα αφήσει την Αρχή Ηλεκτρισμού Κύπρου να μπει ενδυναμωμένη και ως ένας οργανισμός δημόσιου δικαίου στην ελεύθερη ανταγωνιστική αγορά ηλεκτρισμού και δε θα την ξεπουλήσει και αυτή σε ιδιωτικά συμφέροντα.

Κύριε Πρόεδρε,

Δικαιολογημένα οι πολίτες τις τελευταίες μέρες αντιδρούν έντονα για το ηλεκτρικό ρεύμα που πληρώνουν. Ποια είναι όμως η ευθύνη της Αρχής Ηλεκτρισμού και ποιες οι ευθύνες της κυβέρνησης; Η ΑΗΚ εδώ και χρόνια ζητά από την κυβέρνηση να την προμηθεύσει με φυσικό αέριο για σκοπούς ηλεκτροπαραγωγής, έτσι ώστε να μειωθεί το κόστος αγοράς καυσίμων, αλλά και να μειωθούν οι εκπομπές των ρύπων. Παράλληλα, η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει καθορίσει ως δεσμευτικό στόχο για την Κυπριακή Δημοκρατία την εισαγωγή φυσικού αερίου για σκοπούς ηλεκτροπαραγωγής μέχρι το 2020.

Μόλις πρόσφατα το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε τα έγγραφα για τον διαγωνισμό δημιουργίας των απαραίτητων υποδομών εισαγωγής υδροποιημένου φυσικού αερίου στην Κύπρο. Και είναι φανερό ότι δυστυχώς επιβεβαιώνονται οι ανησυχίες μας ότι δεν υπάρχει περίπτωση μέσα σε ένα χρόνο να προλάβουμε να ολοκληρώσουμε τις υποδομές.

Γιατί όμως η κυβέρνηση δε μελετά τις προτάσεις που έχει ενώπιόν της για ταχύτερη έλευση φυσικού αερίου; Γιατί δεν αποτάθηκαν στην Ευρωπαϊκή Ένωση, για να διερευνήσουν αν μπορούν αυτές οι προτάσεις να χρηματοδοτηθούν; Γιατί επιμένουν σε μια λύση η οποία θα κοστίσει πολύ περισσότερα και η οποία λόγω της τεράστιας καθυστέρησής τους δεν υπάρχει περίπτωση να είναι έτοιμη μέχρι το 2020; Αυτούς τους προβληματισμούς κατέθεσε στην επιτροπή Ελέγχου της Βουλής δύο φορές το τελευταίο διάστημα και ο Γενικός Ελεγκτής, ο οποίος διερωτήθηκε γιατί η κυβέρνηση δεν εξετάζει έστω αυτές τις προτάσεις.

Και δε φτάνει που η λύση αυτή θα κοστίσει περίπου €150 εκατομ. περισσότερα, η κυβέρνηση, για να καλύψει την απίστευτη καθυστέρηση και τις ασήκωτες ευθύνες της, έχει αναγκάσει την ΑΗΚ να προχωρήσει στην εγκατάσταση συστημάτων αποθείωσης και απονίτρωσης στις μονάδες 1 και 2 του σταθμού Βασιλικού, που θα κοστίσουν ακόμα €35 εκατομ., αλλά και σε μετακίνηση του σημείου πρόσδεσης των πλοίων που μεταφέρουν καύσιμα για τις ανάγκες της Αρχής, το οποίο εμποδίζει την προβλήτα που θα κατασκευαστεί και θα κοστίσει επιπρόσθετα περίπου €10 εκατομ.

Διερωτώμαστε ξανά γιατί θα πρέπει τα βαρύτατα πρόστιμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά και όλα τα πιο πάνω δεκάδες εκατομ. ευρώ να τα πληρώσει ο καταναλωτής και όχι αυτοί που εδώ και πάνω από πέντε χρόνια, αντί να λάβουν υπόψη τις δραματικές μας εκκλήσεις για λήψη αποφάσεων, προώθηση μέτρων και υλοποίηση σχεδιασμών, δεν έκαναν σχεδόν τίποτε.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Πρόσφατα στην επιτροπή Ενέργειας ο αρμόδιος υπουργός δήλωσε ότι δεν υπάρχει κανένα πρόβλημα με τις τιμές των καυσίμων. Την ίδια ώρα η αισχροκέρδεια από τις εταιρείες πετρελαιοειδών συνεχίζεται σε βάρος του καταναλωτή. Γιατί η κυβέρνηση δεν προχωρεί στην εφαρμογή ουσιαστικών μέτρων για την επίλυση του προβλήματος; Γιατί δεν υλοποιεί τις εισηγήσεις της δικής της μελέτης για τη δημιουργία συνθηκών ανταγωνισμού, που σήμερα είναι ανύπαρκτες; Γιατί η κυβέρνηση συνεχίζει να επιβάλλει ΦΠΑ και στον φόρο κατανάλωσης; Γιατί η κυβέρνηση δεν προωθεί την υγραεριοκίνηση;

Τονίζουμε για ακόμα μια φορά την ανάγκη δημιουργίας κινήτρων που να προωθούν την υγραεριοκίνηση, όπως η επιδότηση τοποθέτησης συστημάτων και η μείωση της άδειας κυκλοφορίας οχημάτων που κινούνται με υγραέριο, πρακτική που ακολουθείται σε άλλες χώρες. Κάτι τέτοιο θα δώσει την ευκαιρία στους πολίτες να προμηθεύονται πιο φθηνό καύσιμο, με φόρο κατανάλωσης μόνο επτά σεντ το λίτρο αντί σαράντα εννέα σεντ το λίτρο που επιβάλλεται στη βενζίνη και το πετρέλαιο κίνησης σήμερα.

Αυτός είναι και ο λόγος που η κυβέρνηση δεν προωθεί την υγραεριοκίνηση και την ηλεκτροκίνηση, αυτός είναι ο λόγος για τον οποίο η κυβέρνηση αρνείται να μειώσει την ψηλή φορολογία στα καύσιμα, με τον Υπουργό Οικονομικών να αναφέρει χαρακτηριστικά στη Βουλή ότι η φορολογία στην Κύπρο είναι χαμηλή και ίσως να έπρεπε να ήταν ψηλότερη.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η αδικία της μη συμπερίληψης των ασθενών με πολλαπλή σκλήρυνση και των αιμοκαθαιρόμενων νεφροπαθών με περιτοναϊκή κάθαρση στην ειδική διατίμηση 08 στους λογαριασμούς κατανάλωσης της ΑΗΚ

ξεκίνησε από τον Δεκέμβρη του 2016 με απόφαση του Υπουργού Εμπορίου και από τον Μάρτη 2017 εγγράφηκε για συζήτηση στην αρμόδια κοινοβουλευτική επιτροπή. Στις 7 Νοεμβρίου του 2017 και μετά από αρκετές συνεδριάσεις για το θέμα ο γενικός διευθυντής του Υπουργείου Εμπορίου ανέφερε στα μέλη της επιτροπής ότι έχουν καταλήξει στα κριτήρια ένταξης της ειδικής διατίμησης όλων των κατηγοριών των ασθενών και ότι ήταν σε διαδικασία ετοιμασίας των έντυπων αιτήσεων. Ένα χρόνο μετά τίποτα δεν έχει γίνει, μετά την αναφορά του γενικού διευθυντή, και σχεδόν δύο χρόνια μετά την εγγραφή του θέματος, παρά τις υποσχέσεις που δόθηκαν, ακόμα και από τον ίδιο τον υπουργό ενώπιον της επιτροπής στις 15 του Μάη του 2018, ότι σε ένα μήνα θα εκδοθεί το διάταγμα στο οποίο θα προστίθεντο και οι τυφλοί, μέχρι να ετοιμάσει το υπουργείο ολιστική λύση. Γιατί έχει καθυστερήσει τόσο πολύ η κυβέρνηση; Πότε θα αρθεί η αδικία και θα σταματήσει η κοροϊδία της Βουλής;

Κύριε Πρόεδρε,

Ενώ οι εναρμονιστικές νομοθεσίες για τα πνευματικά και συγγενικά δικαιώματα ψηφίστηκαν από τον Ιούνιο 2017, ακόμα ως Βουλή αναμένουμε τους σχετικούς κανονισμούς, την ίδια ώρα που σε όλες τις επιχειρήσεις, κυρίως μικρομεσαίες, καθημερινά μπαίνουν διάφοροι, άλλοι για πνευματικά, άλλοι για συγγενικά δικαιώματα, οι οποίοι ζητούν να εισπράξουν τέλη που οι ίδιοι καθορίζουν.

Χαρακτηριστικό της καθυστέρησης από μέρους της κυβέρνησης είναι το γεγονός ότι η Αρχή Πνευματικής Ιδιοκτησίας και Συγγενικών Δικαιωμάτων συστάθηκε σχεδόν ένα χρόνο μετά την ψήφιση της νομοθεσίας και μετά από πιέσεις της επιτροπής Εμπορίου. Στην τελευταία συνεδρία της επιτροπής Εμπορίου διαπιστώσαμε ότι οι κανονισμοί με τους οποίους θα καθορίζονται κριτήρια για τον τρόπο υπολογισμού των τελών που θα εισπράττουν οι οντότητες διαχείρισης από τους χρήστες και το νομοσχέδιο με το οποίο θα μεταφερθεί η Οδηγία 115/06, σύμφωνα με την οποία μόνο μία οντότητα θα μπορεί να εισπράττει από τις επιχειρήσεις πνευματικά ή συγγενικά δικαιώματα, η οποία, παρακαλώ, εκκρεμεί από το 2006, ακόμα δεν είναι έτοιμα, αφού αναμένεται ο νομοτεχνικός έλεγχος από τη Νομική Υπηρεσία, στην οποία η κυβέρνηση τα έστειλε με τεράστια καθυστέρηση.

Σημειώνουμε παράλληλα ότι ως κόμμα συμφωνούμε με τη θέση της αστυνομίας ότι συγγενικά και πνευματικά δικαιώματα θα πρέπει να εισπράττονται μόνο από επιχειρήσεις οι οποίες αποκομίζουν όφελος από τη χρήση μουσικής ή εικόνας, τονίζοντας ότι εδώ και πάνω από δύο χρόνια η αστυνομία αναμένει τη θέση της Νομικής Υπηρεσίας για το θέμα.

Δυστυχώς, δεν είναι η πρώτη φορά που βλέπουμε αδικαιολόγητες καθυστερήσεις, επαναλαμβανόμενες υποσχέσεις για τήρηση χρονοδιαγραμμάτων, κωλοσιεργία είτε λόγω ασυνενοησίας μεταξύ υπουργείων ή κρατικών τμημάτων είτε λόγω προχειρότητας και ο πολίτης εξακολουθεί να παραμένει χωρίς προστασία.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Δεσμευτικοί στόχοι της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη Δημοκρατία για έλευση φυσικού αερίου για σκοπούς ηλεκτροπαραγωγής, για άνοιγμα της ελεύθερης αγοράς ηλεκτρισμού, για διεύθυνση ΑΠΕ σε ηλεκτρικό ισοζύγιο και για μεταφορές δεν υπάρχει περίπτωση να καλυφθούν, με αποτέλεσμα να μας περιμένουν βαρύτατα πρόστιμα από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Βεβιασμένες αποφάσεις και αποφάσεις με κόστος δεκάδες εκατομμ. ευρώ για την τσέπη του φορολογούμενου, για να προσπαθήσουμε την υσάτη να καλύψουμε τους στόχους.

Συνεχιζόμενος εμπαιγμός της Βουλής εδώ και αρκετό καιρό για το θέμα της συμπερίληψης στην ειδική διατίμηση 08 της ΑΗΚ των ασθενών με πολλαπλή σκλήρυνση και των αιμοκαθαιρόμενων νεφροπαθών με περιτοναϊκή κάθαρση, για τη ρύθμιση των πνευματικών και συγγενικών δικαιωμάτων, για την καταπολέμηση της αισχροκέρδειας με τις υψηλές τιμές των καυσίμων, για να προστατευθούν οι πολίτες.

Τι συμβαίνει επιτέλους; Οι ευθύνες για αυτή τη κατάσταση ανήκουν μόνο στους δημοσίους υπαλλήλους, όπως προσπαθούν να μας πείσουν κάποιοι; Όχι! Οι ευθύνες είναι πρωτίστως πολιτικές. Και όλα αυτά, μαζί με το πρόσφατο απίστευτο φιάσκο της κυβέρνησης με το θέμα του χαλλουμιού και το διεθνές ρεζίλεμα της Κύπρου αποδεικνύουν ένα πράγμα, ότι την ανικανότητα, την προχειρότητα και την εγκληματική αδιαφορία των κυβερνώντων την πληρώνουν δυστυχώς οι πολίτες και ο τόπος.

Αυτό που δε βλέπουμε για μια ακόμα φορά είναι την πολιτική ευθιξία και την ανάληψη ευθυνών. Απλά οι κυβερνώντες σφυρίζουν και πάλι αδιάφορα, σαν να μη συμβαίνει τίποτε!

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, Κώστα.

Ο κ. Ευθύμιος Δίπλαρος για τον Δημοκρατικό Συναγερμό.

ΕΥΘΥΜΙΟΣ ΔΙΠΛΑΡΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε της Βουλής των Αντιπροσώπων,

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Κυρίες και κύριοι,

Κύπρος 2013: Οικονομική κρίση, ύφεση, ανεργία, συνωστισμός στα κοινωνικά παντοπωλεία, η Κύπρος στα όρια της φτώχειας και της εξαθλίωσης, αβεβαιότητα, στασιμότητα, ανασφάλεια, φόβος.

Κύπρος 2018: Συνεχόμενες αναβαθμίσεις της οικονομίας, ανάπτυξη, νέες ευκαιρίες εργοδότησης, στήριξη στα κατώτερα κοινωνικά στρώματα, πρόοδος, ροή, ελπίδα, ασφάλεια. Με σταθερά βήματα μπροστά ατενίζουμε σήμερα το μέλλον με αισιοδοξία.

Κανενός η μνήμη δεν πιστεύω να είναι τόσο κοντή που να μην μπορεί να ανατρέξει μόλις πέντε χρόνια πριν, όπου η μακρά και παρατεταμένη ύφεση οδήγησε στη συρρίκνωση του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος της χώρας μας σχεδόν κατά 11%, αφήνοντας πίσω της τη λαίλαπα της ανεργίας, τη διεύρυνση των ανισοτήτων, την ανασφάλεια, αλλά και την αβεβαιότητα. Οι επιπτώσεις μάλιστα της περιόδου αυτής παραμένουν εμφανείς ακόμη και σε μερίδα συμπολιτών μας, παρά την ανάκαμψη των τελευταίων ετών.

Από το 2014 όμως και για τέταρτη συνεχή χρόνια η αύξηση του ρυθμού ανάπτυξης, η σταδιακή αύξηση του διαθέσιμου εισοδήματος και της καταναλωτικής δύναμης, η βελτίωση στους δείκτες της κοινωνικής ανισότητας και της κατανομής του εισοδήματος καταδεικνύουν ότι η οικονομία μας έχει σταθεροποιηθεί, η εμπιστοσύνη έχει αποκατασταθεί και η χώρα μας στέκεται ξανά στα πόδια της με τη μια αναβάθμιση της οικονομίας να διαδέχεται την άλλη.

Η έμπρακτη στήριξη σε αυτούς που πραγματικά πάλεψαν για να ορθοποδήσει αυτή η χώρα, στους εργαζομένους, στους συνταξιούχους, στις επιχειρήσεις του τόπου μας, στο σύνολο των παραγωγικών δυνάμεων, που με τη δουλειά τους, τις θυσίες τους, τις αντοχές και τις προσπάθειές τους οδήγησαν τη χώρα σε στέρεο έδαφος, δε θα μπορέσει ποτέ να επιτευχθεί, αν η οικονομία μας έχει ξύλινα πόδια.

Και, ναι, αγαπητοί συνάδελφοι της αριστεράς, τώρα μπορούμε να το πούμε με σιγουριά ότι η οικονομία του τόπου μας δεν έχει πλέον ξύλινα πόδια. Η οικονομία του τόπου μας έχει νέα και στέρεα θεμέλια που διασφαλίζουν ότι δε θα βιώσουμε ξανά εμείς και τα παιδιά μας την ίδια θλιβερή ιστορία. Δεν κτίζουμε στην άμμο ψεύτικη και επίπλαστη ευημερία. Θα συνεχίσουμε τη σκληρή προσπάθεια και δε θα διστάσουμε να πάρουμε ξανά δύσκολες αλλά καθοριστικές αποφάσεις ευθύνης, όταν η στιγμή το απαιτεί, με τη στήριξη εκείνων των πολιτικών δυνάμεων που θέτουν πάνω απ' όλα το εθνικό συμφέρον και όχι το κομματικό, που προτάσσουν το εμείς αντί το εγώ για το καλό του τόπου.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Είναι πολύ καλά γνωστό σε όλους μας ότι η όλη προσπάθεια από το 2013 και έπειτα δεν αφορούσε μόνο τη σταθεροποίηση της οικονομίας μας, αλλά ήταν και μία προσπάθεια να παραμείνουμε ως χώρα εντός του σκληρού πυρήνα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σε αυτό το πλαίσιο, το ευρωπαϊκό, είναι που λειτουργούμε ως κράτος και ως οικονομία. Και σε αυτό το πλαίσιο πρέπει να εργαστούμε, για να διασφαλίσουμε την οικονομική σταθερότητα και τις προοπτικές ανάπτυξης. Σε αυτό ακριβώς το πλαίσιο της ευρωπαϊκής μας συμμετοχής είμαστε αποφασισμένοι, κατά τα λεγόμενα μάλιστα και του ίδιου του Υπουργού Οικονομικών, να διατηρήσουμε τη συμμόρφωσή μας προς τους κοινούς δημοσιονομικούς κανόνες, αφού ως χώρα πληρώσαμε ακριβά το τίμημα της αλόγιστης διαχείρισης των δημοσίων οικονομικών στο πρόσφατο παρελθόν.

Η βιωσιμότητα του δημοσίου χρέους έχει διασφαλιστεί και, παρά την κλιμάκωσή του στο 107,5% κατά τα έτη 2014-2015, φέτος το δημόσιο χρέος θα κυμανθεί γύρω στο 104%, ενώ από το 2019, ακολουθώντας πτωτική πορεία, το δημόσιο χρέος θα είναι κάτω από το 100% του ΑΕΠ.

Είναι μέσα από τη συνετή διαχείριση των οικονομικών και εντός συγκεκριμένων ορίων και περιθωρίων που οφείλουμε να παίρνουμε αποφάσεις οι οποίες δε θα θέτουν σε κίνδυνο τα δημοσιονομικά δεδομένα. Είναι μέσα από τον σωστό σχεδιασμό που δημιουργούνται περιθώρια εφαρμογής νέων μέτρων στήριξης είτε για τους συμπολίτες μας που το έχουν ανάγκη είτε για ομάδες με συγκεκριμένα αιτήματα και οικονομικές διεκδικήσεις. Είναι μέσα από τον σωστό σχεδιασμό που δημιουργούνται οι προϋποθέσεις για προώθηση φορολογικών κινήτρων και ελαφρύνσεων, κάτι που η παρούσα κυβέρνηση το έχει ήδη αποδείξει με τα δεκαεπτά μέτρα φορολογικής ελάφρυνσης, που έχει εφαρμόσει την τελευταία τριετία, ενώ για το 2019 έχει προϋπολογιστεί περιθώριο για νέες φορολογικές ελαφρύνσεις ύψους €45 εκατομ., όπως επίσης το πακέτο κοινωνικών μέτρων, αλλά και μόλις χθες η ψήφιση για τη μείωση στις τιμές στα καύσιμα, μια πρόταση που έγινε με το Δημοκρατικό Κόμμα.

Η αλόγιστη όμως διόγκωση των δημοσίων αναγκών, όπως πολλοί απαιτούν από την κυβέρνηση να πράξει, ναι, ενδεχομένως να μας κάνει κοινωνικά αγαπητούς και αρεστούς, φίλοι συνάδελφοι, αλλά στην πραγματικότητα θέτει σε μεγάλο κίνδυνο τις ευαίσθητες ισορροπίες και τη σταθερότητα της οικονομίας,

κινδυνεύοντας μάλιστα να μας παρασύρει σε νέες δυσάρεστες οικονομικές περιπτώσεις, εξανεμίζοντας τα όσα με κόπο και μόχθο ο κυπριακός λαός έκτισε την τελευταία πενταετία.

Η κυβέρνηση Νίκου Αναστασιάδη διά στόματος του Υπουργού Οικονομικών του Χάρη Γεωργιάδη, τον οποίο και συγχάριουμε για το έργο το οποίο επιτελεί, παρουσίασε από αυτό εδώ το βήμα έναν συγκεκριμένο, φιλόδοξο αλλά υλοποιήσιμο σχεδιασμό που, εάν εφαρμοστεί, θα εκσυγχρονίσει τις δομές και διαδικασίες στο δημόσιο, θα ενισχύσει την ανταγωνιστικότητά μας και θα διευρύνει την παραγωγική βάση της οικονομίας μας, διατηρώντας και διευρύνοντας την αναπτυξιακή δυναμική της Κύπρου. Αυτό πρέπει να είναι άλλωστε το όραμα ή καλύτερα ο στόχος του καθενός που παρευρίσκεται σήμερα σε αυτή την αίθουσα.

Και μπορεί το μέσο ή η διαδικασία προς την υλοποίηση των όποιων στόχων να είναι συζητήσιμη ανάμεσα στις κομματικές δυνάμεις του τόπου -και αυτό απαιτεί άλλωστε η ίδια η δημοκρατία- αλλά η ανέξοδη κριτική, χωρίς επιχειρηματολογία, η οποία στοχεύει μόνο στον εντυπωσιασμό του πλήθους, κομματικού ή μη, δεν έχει σημασία, είναι τουλάχιστον ανέντιμη. Η κριτική οφείλει να αποσκοπεί στο κοινό όφελος και συμφέρον και όχι στην εξυπηρέτηση μικροπολιτικών σκοπιμοτήτων.

Αυτός που έχει το θάρρος να πράττει κάνει και λάθη. Λάθη δεν κάνουν παρά μόνο οι αδρανείς και οι ευθυνόφοβοι, αυτοί που δεν παίρνουν αποφάσεις. Και έχοντας αυτό κατά νουν σκέφτομαι τα όσα τραγελαφικά και ανυπόστατα εκτοξεύτηκαν αυτές τις μέρες από τους συναδέλφους του ΑΚΕΛ σχετικά με τους χειρισμούς του Προέδρου της Δημοκρατίας στο Κυπριακό. Κατηγορούν τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας ότι ο ίδιος εσκεμμένα υποσκάπτει τη διζωνική δικοινοτική ομοσπονδία προτάσσοντας δήθεν τη συνομοσπονδία δύο κρατών ως την επίλυση του κυπριακού προβλήματος, ενώ οι ίδιοι γνωρίζουν ότι ο Πρόεδρος φανερά υπέβαλε στο Εθνικό Συμβούλιο ως τροφή προς σκέψη την αποκέντρωση εξουσιών και όχι οτιδήποτε άλλο το οποίο σκόπιμα καλλιεργούν, την αποκέντρωση εξουσιών που άπτονται της καθημερινότητας των πολιτών σε μια προσπάθεια να ληφθούν τα μέτρα και οι αποφάσεις εκείνες που θα κατευνάσουν τις ανησυχίες και τις αμφιβολίες και των δύο πλευρών, Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων, ως προς τη βιωσιμότητα του κράτους, αλλά και της ασφάλειάς τους. Στο υπόμνημα που κατέθεσε ο ίδιος ο Πρόεδρος Αναστασιάδης στα μέλη του Εθνικού Συμβουλίου ήδη από το 2010 ανέφερε μεταξύ άλλων το εξής: «Θεωρούμε πως η υπερσυγκέντρωση εξουσιών στο κεντρικό κράτος, αντί της ενίσχυσης της οντότητας, πολλαπλασιάζει τους κινδύνους τριβών, αδιεξόδων και παράλυσης, ενώ θα θέτει σε άμεσο κίνδυνο τη λειτουργία και τη βιωσιμότητα του κράτους. Είναι αυτονόητο πως ανάλογα φαινόμενα θα έχουν άμεσες επιπτώσεις στην καθ' ημέραν διαβίωση και ευημερία των πολιτών, με αποτέλεσμα να ενισχύονται οι δυνάμεις που θα προτιμούσαν την απόσχιση και τη δημιουργία των δύο κρατών», αυτοί δηλαδή που αύριο σ' ένα ενδεχόμενο λύσης του Κυπριακού θα πολεμήσουν αυτή την προσπάθεια.

Οπότε, άλλο αποκέντρωση εξουσιών και άλλο χαλαρή ομοσπονδία ή συνομοσπονδία. Σε καμία περίπτωση ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας δεν έχει φύγει από τις αρχές της μιας και μόνης διεθνούς προσωπικότητας, κυριαρχίας και ιθαγένειας του κράτους, της ενότητας εδάφους, λαού, οικονομίας και φυσικού πλούτου, της άμυνας και ασφαλείας, αλλά και της φύλαξης των συνόρων του ομοσπονδιακού κράτους, της αποκλειστικής και αποτελεσματικής εκπροσώπησης και συμμετοχής του ομοσπονδιακού κράτους στην ΕΕ, τον ΟΗΕ, αλλά και σε άλλους διεθνείς οργανισμούς. Η πρόταση αποσκοπεί σε έναν κοινό προβληματισμό, προκειμένου να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις που θα άρουν το αδιέξοδο και θα δημιουργήσουν συνθήκες επανένταξης ενός δημιουργικού και ουσιαστικού διαλόγου.

Το λιγότερο που μπορούμε να πράξουμε και οφείλουμε να πράξουμε, αγαπητοί συνάδελφοι, είναι να προβληματιστούμε συλλογικά και υπερκομματικά, προκειμένου να αρθεί το αδιέξοδο. Να προβληματιστούμε και να καταθέσουμε εισηγήσεις που θα καθησυχάζουν τις ανησυχίες των συμπολιτών μας, προτάσεις που θα αποτελέσουν αφενός γέφυρες επικοινωνίας και αφετέρου θα οδηγήσουν προς την οριστική επίλυση του κυπριακού μας προβλήματος, χωρίς στείρα κριτική και δογματική άρνηση που μας κατατάσσει στο περιθώριο.

Το υφιστάμενο status quo είναι απαράδεκτο και εγκυμονεί πολλούς κινδύνους για την επιβίωση του κυπριακού ελληνισμού. Όσο η κατοχή συνεχίζεται, η Τουρκία παγιώνει τα τελεσμένα της κατοχής, οι έποικοι και τα κατοχικά στρατεύματα αυξάνονται, οι περιορισές των προσφύγων μας ξεπουλιούνται, οι γενιές που είχαν βιώματα από την κοινή συμβίωση φεύγουν και η τουρκοκυπριακή κοινότητα μετατρέπεται σε προέκταση της τουρκικής κοινωνίας.

Ο δύσκολος αλλά μοναδικός δρόμος για επίλυση του Κυπριακού είναι οι διαπραγματεύσεις στη συμφωνημένη βάση, στο πλαίσιο των ψηφισμάτων του Συμβουλίου Ασφαλείας, αξιοποιώντας το πλαίσιο που ο ίδιος ο Γενικός Γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών, ο κ. Αντόνιο Γκουτέρες, κατέθεσε στο Κραν Μοντανά και το οποίο αναγνωρίζει, κυρίες και κύριοι, την ανάγκη τερματισμού των επεμβατικών δικαιωμάτων, την κάθετη μείωση από την πρώτη μέρα των κατοχικών στρατευμάτων και πρόνοιες που θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε οριστικό τερματισμό της παρουσίας τους, εδαφικές αναπροσαρμογές που να ικανοποιούν τις εύλογες προσδοκίες της ελληνοκυπριακής πλευράς, ενώ ένα εκ των σημαντικών στοιχείων που επεσήμανε και αφορούσε την εύρυθμη λειτουργία του κράτους ήταν η αξίωση της τουρκοκυπριακής πλευράς για αποτελεσματική συμμετοχή. Η λύση λοιπόν του κυπριακού προβλήματος πρέπει να σέβεται την ευρωπαϊκή

ιδιότητα της Κύπρου, να δημιουργεί ένα φυσιολογικό κράτος χωρίς εγγυήσεις, παρεμβατικά δικαιώματα και κατοχικά στρατεύματα και να δημιουργεί συνθήκες ασφάλειας και ευημερίας για όλους τους Κυπρίους πολίτες.

Κλείνω, φίλε Πρόεδρε της Βουλής, αγαπητοί συνάδελφοι, με τα σοφά λόγια του αείμνηστου φίλου Τάσου Μητσόπουλου, ο οποίος, φεύγοντας τόσο νωρίς από τη ζωή, στις 22 Μαρτίου του 2014, μας άφησε παρακαταθήκη τα εξής: «Ας μετρήσουμε», είπε, «την προσφορά μας στην πατρίδα όχι από την ένταση των συνθημάτων που εκστομίζουμε και την οξύτητα των προσωπικών επιθέσεων που εξαπολύουμε, αλλά από την ευθυκρισία, το ήθος και την ποιότητα του πολιτικού πολιτισμού που διαμορφώνουμε καθημερινά και από την καθαρότητα και τη νηφαλιότητα των πολιτικών επιχειρημάτων που καταθέτουμε».

Σας ευχαριστώ, αγαπητοί συνάδελφοι.

Καλές γιορτές και καλό κι ευλογημένο το νέο έτος!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Καλές γιορτές!

Ο κ. Αντρέας Καυκαλίας του ΑΚΕΛ.

ΑΝΤΡΕΑΣ ΚΑΥΚΑΛΙΑΣ:

Σε όλα όσα έχει αναφέρει ο συνάδελφος κ. Δίπλαρος ένα μόνο έχω να πω, ότι δυστυχώς η κοινωνία, ο κόσμος δεν αναμετρώνται με φανταστικές καταστάσεις, αλλά με τις πραγματικότητες, οι οποίες έχουν βάλει ακριβώς την κοινωνία στη μέγκενη και απαγορεύουν στον πολύ κόσμο να κάνει όνειρα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Κύριε Πρόεδρε,

Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Τροφίμων, η ζήτηση για αγροτικά προϊόντα αναμένεται να αυξηθεί κατά 60% μέχρι το 2050 λόγω της αύξησης του παγκόσμιου πληθυσμού και λόγω αλλαγών στις διατροφικές συνήθειες. Παράλληλα, αναμένεται η αύξηση της ζήτησης σε προϊόντα υψηλής ποιότητας, ασφάλειας, με τοπική ταυτότητα, αλλά και με καλλιεργητικές πρακτικές φιλικές στο περιβάλλον.

Κύριε Πρόεδρε,

Αναμέναμε ότι φέτος στην ομιλία του ενώπιον της Βουλής των Αντιπροσώπων για τον κρατικό προϋπολογισμό του 2019, ο Υπουργός Οικονομικών θα συμπεριελάμβανε αναφορές και θα προσέδιδε μία, έστω ελάχιστη, αξία στην αγροτική οικονομία και τον πρωτογενή τομέα. Μάταια. Καμία αναφορά από τον Υπουργό Οικονομικών, αλλά πολύ περισσότερο εδραίωση της ανυποληψίας προς τον αγροτικό τομέα και την ταξική βαρύτητά του για την ανασυγκρότηση της χώρας. Βλέπετε οι αγρότες δεν κτίζουν κτίρια πύργους ούτε πουλούν διαβατήρια.

Ακόμη ένας προϋπολογισμός λοιπόν χωρίς αναπτυξιακή διάσταση, χωρίς πολιτική στόχευση, χωρίς προσανατολισμό. Μοιραία οι προκλήσεις και τα προβλήματα του αγροτικού τομέα όχι μόνο δεν μπορούν να αντιμετωπιστούν, αλλά εδραιώνονται, παίρνοντας χαρακτηριστικά μονιμότητας. Διανύουμε ήδη τον έκτο χρόνο διακυβέρνησης της παρούσας κυβέρνησης και, πιστέψτε με, δεν είναι καθόλου υπερβολή να σημειώσουμε πως η κυβέρνηση δεν έχει να παρουσιάσει στον απολογισμό της έστω ένα ζήτημα από τα τόσα που έχουν αναδειχθεί και ταλαιπωρούν τον αγροτικό κόσμο στο οποίο να έχει δώσει λύση. Και ευγενικά προκαλώ τους συναδέλφους βουλευτές του κυβερνώντος κόμματος να με διαψεύσουν επί τούτου. Κεφαλαιώδη προβλήματα που πιέζουν το σύνολο του αγροτικού κόσμου παραμένουν άλυτα με την κυβέρνηση να περιορίζεται σε εξαγγελίες και να ανανεώνει εκ νέου τα χρονοδιαγράμματα.

Τα παραδείγματα στα οποία μπορώ να αναφερθώ, για να τεκμηριώσω την πιο πάνω πολιτική θέση και να καταδείξω την αποτυχία της κυβέρνησης να δώσει λύσεις, είναι πολλά. Παραθέτω μερικά από αυτά:

Η δεινή θέση στην οποία έχουν περιέλθει οι ημικρατικοί οργανισμοί που συνδέονται με τον αγροτικό τομέα ως αποτέλεσμα των πολιτικών αποφάσεων της κυβέρνησης, αλλά και των προσανατολισμών της προς τις ιδιωτικοποιήσεις.

Οργανισμός Γεωργικής Ασφάλισης: Ο αποφάσεις της κυβέρνησης πριν από πέντε χρόνια και η μη καταβολή της συνεισφοράς της στον οργανισμό έχουν οδηγήσει τον θεσμό σε δυσλειτουργία. Η διαδικασία των αποζημιώσεων εξελίσσεται σε μια μεγάλη δοκιμασία, με τους αγρότες στο τέλος να πληρώνουν τον λογαριασμό. Ελπίζουμε, οι νέες εξαγγελίες της κυβέρνησης να μην αποδειχθούν λόγια κενά περιεχομένου, όπως συμβαίνει τα τελευταία χρόνια, και αυτή τη φορά να κατατεθεί ένα σχέδιο το οποίο θα λειτουργήσει υπέρ της γεωργικής ασφάλισης, υπέρ των αγροτών.

Επιτροπή Σιτηρών: Ο μεθοδεύσεις της κυβέρνησης για κλείσιμο της επιτροπής έχουν οδηγήσει τον οργανισμό σε δεινή θέση με τις ζημιές τα τελευταία πέντε χρόνια να επαναλαμβάνονται και να αυξάνονται. Το

αποθεματικό των €18 εκατομ. που είχε στα χέρια το 2013 η Επιτροπή Σιτηρών εξαντλείται επικίνδυνα. Και, ενώ η κλεψύδρα του χρόνου αδειάζει επικίνδυνα για την Επιτροπή Σιτηρών, η κυβέρνηση δείχνει να βολεύεται με τα κακά αποτελέσματα που σημειώνονται, για να δημιουργήσει ίσως άλλοθι στους σχεδιασμούς και τις αποφάσεις της. Εδώ και τώρα απαιτείται η κατάθεση σχεδίου αναδιοργάνωσης και αποτελεσματικής λειτουργίας της επιτροπής που να τη διατηρεί στην εμπορία και διατήρηση των στρατηγικών αποθεμάτων.

Συμβούλιο Πατατών: Ένας αυτοχρηματοδοτούμενος οργανισμός ο οποίος κατά τα άλλα χαίρει της εμπιστοσύνης των παραγωγών και των πελατών του σε έναν μεγάλο αριθμό χωρών. Η κυβέρνηση να τερματίσει κάθε ενέργεια που στοχεύει στη διάλυσή του και παράλληλα να διαβουλευτεί με τα μέλη του συμβουλίου, τις αγροτικές οργανώσεις και τις ομάδες παραγωγών, ώστε να ενισχυθεί ο ρόλος και η αποστολή του.

Το Μητρώο Αγροτών, παρά τις πανηγυρικές εξαγγελίες των κυβερνώντων, παραμένει μια δυσλειτουργική νομοθεσία η οποία από εργαλείο άσκησης αγροτικής πολιτικής λειτούργησε ως ανασταλτικός παράγοντας για τη στήριξη των αγροτών. Επιτέλους, μετά από αρκετό χρόνο η κυβέρνηση, μόλις πριν από δύο εβδομάδες, κατέθεσε τροποποιημένο νομοσχέδιο στη Βουλή. Ελπίζουμε αυτή τη φορά να εισακουστούν οι εισηγήσεις μας και να διαμορφωθεί ένα μητρώο το οποίο θα λειτουργήσει προς όφελος των αγροτών και όχι να τους ταλαιπωρεί.

Υδατική Πολιτική: Ανεπάρκεια και αναβλητικότητα χαρακτηρίζουν τους χειρισμούς της κυβέρνησης στην αντιμετώπιση του υδατικού προβλήματος. Φτάσαμε στο σημείο να μην παράγουμε, γιατί δεν έχουμε νερό, ενώ η Πάφος κινδυνεύει να διψάσει. Είναι αδήριτη ανάγκη όπως υπάρξει ένας συνολικός στρατηγικός σχεδιασμός από το κράτος σε ό,τι αφορά τη διαχείριση των υδάτινων πόρων. Τα τεράστια προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα αρδευτικά τμήματα στη λειτουργία τους και η αδυναμία του κράτους να δώσει λύσεις επίσης δημιουργούν σοβαρότατους κινδύνους στο σύστημα παροχής και διαχείρισης του νερού. Το υψηλό λειτουργικό κόστος και η ανάγκη να καθιερωθεί γεωργοκτηνοτροφική ταρίφα για το νερό και τον ηλεκτρισμό.

Η απουσία σχεδίου παραχώρησης πετρελαίου κίνησης για αγροτικούς σκοπούς για τις ορεινές περιοχές. Η απουσία σχεδίων για συστήματα εκσυγχρονισμού και τεχνολογικών αναβαθμίσεων (έξυπνη γεωργία). Χωρίς ουσιαστικό αποτέλεσμα και οι εξαγγελίες της κυβέρνησης για Σχέδια Ενίσχυσης Νέων Γεωργών, όπως και για Σχέδια Εισόδου Νέων στον Γεωργικό Τομέα, αφού στην πράξη το σχέδιο για παραχώρηση από το κράτος γεωργικής γης για εκμετάλλευση από νέους δεν απέδωσε. Η ανάγκη παροχής στοχευμένων μέτρων και κινήτρων για αποτελεσματική αντιμετώπιση της πρόκλησης της γήρανσης του αγροτικού πληθυσμού, ώστε να διασφαλιστεί η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα της γεωργίας, προβάλλει ως επιτακτική.

Κορυφαίο κεφάλαιο αποτελεί και η ρύθμιση του θέματος της διάθεσης και της εμπορίας προϊόντων. Επιβάλλεται η διαμόρφωση νομοθετικού πλαισίου για ενδυνάμωση της διαπραγματευτικής θέσης των αγροτών και των καταναλωτών στην αλυσίδα εφοδιασμού τροφίμων. Η αντιμετώπιση των αθέμιτων εμπορικών πρακτικών, με στόχο την επίτευξη μιας ισορροπημένης αλυσίδας και τον τερματισμό της εκμετάλλευσης των παραγωγών, οι οποίοι σε πολλές περιπτώσεις λαμβάνουν μόλις το 20% έως 30% της τελικής τιμής των προϊόντων, αποτελεί ακόμη μία αναγκαιότητα. Μεταξύ των εισηγήσεων προς αυτή την κατεύθυνση είναι η υποχρεωτική συμβολαϊκή γεωργία, η υποχρεωτική εγγραφή των εμπόρων σε μητρώο, η ενίσχυση των υφιστάμενων και η δημιουργία νέων ομάδων παραγωγών, όπως και η δημιουργία δημοπρατηρίου τιμών αγροτικών προϊόντων.

Λαϊκές Αγορές: Έχει αφεθεί η λειτουργία τους χωρίς έλεγχο, χωρίς τη στήριξη του κράτους, ενώ πρόκειται για έναν θεσμό που δημιουργήθηκε για να ενισχύσει από τη μια τη θέση των παραγωγών στην αλυσίδα προώθησης γεωργικών προϊόντων και από την άλλη να φτάνουν στους καταναλωτές προϊόντα σε χαμηλότερες τιμές. Εντούτοις, η κυβέρνηση αδυνατεί να πάρει μέτρα για προστασία του θεσμού και δεν παρακολουθεί, ως όφειλε να πράξει, την εφαρμογή της σχετικής νομοθεσίας. Ως εκ τούτου, παρουσιάζονται πολλά προβλήματα στη λειτουργία των Λαϊκών Αγορών τα οποία έχουν να κάνουν κυρίως με το ποιοι βρίσκονται στις αγορές και το τι προϊόντα διακινούνται. Στις Λαϊκές Αγορές έχουν θέση μόνο παραγωγοί, όχι έμποροι και πρέπει να διακινούνται κυπριακά προϊόντα και όχι εισαγόμενα. Αναμένουμε και για αυτό το ζήτημα διορθωτικές κινήσεις από την κυβέρνηση.

Επιπρόσθετα των πιο πάνω, συγκεκριμένα στατιστικά στοιχεία-δείκτες καταδεικνύουν πως ο αγροτικός τομέας είναι υπό πίεση και η συμβολή του στην οικονομία του τόπου παραμένει καθηλωμένη. Σημειώνω μόνο τα εξής: Η συνεισφορά του αγροτικού τομέα στο ΑΕΠ της χώρας δεν ξεπερνά το 2%. Στο σύνολο του εργατικού δυναμικού μόνο 3,5% προέρχεται από τον γεωργικό τομέα. Το 1,7% των αγροτών είναι ηλικίας κάτω των τριάντα πέντε χρόνων, ενώ το 40% είναι ηλικίας άνω των εξήντα τεσσάρων χρόνων.

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Σημαντικό εργαλείο στη χάραξη ενός νέου σχεδιασμού άσκησης αγροτικής πολιτικής αποτελεί η Κοινή Αγροτική Πολιτική (ΚΑΠ). Ανησυχίες προκαλούν οι προθέσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για μειώσεις στους προϋπολογισμούς της ΚΑΠ για τη νέα προγραμματική περίοδο 2021-2027 και στους δύο πυλώνες. Οι

ενδείξεις για την Κύπρο είναι 4% μείωση στις άμεσες πληρωμές (€15 εκατομ.) και 15% μείωση στην αγροτική ανάπτυξη (€20 εκατομ.). Η κυβέρνηση πρέπει να μην αποδεχτεί τις προτεινόμενες μειώσεις της ΚΑΠ και να ζητήσει από την Ευρωπαϊκή Ένωση να υιοθετήσει μια πιο ισορροπημένη προσέγγιση, ώστε να μην επηρεαστεί η αποδοτικότητα και η επάρκεια της πολιτικής αυτής. Η διαφαινόμενη ιεράρχηση άλλων τομέων, όπως η άμυνα και η ασφάλεια, πιο ψηλά στις προτεραιότητες της ΕΕ, πέραν του ότι είναι λανθασμένος προσανατολισμός, δεν πρέπει να αποβαίνει εις βάρος της βιωσιμότητας του αγροτικού τομέα.

Σε κάθε περίπτωση η κυβέρνηση οφείλει να αναζητήσει τρόπους να καλύψει τις όποιες απώλειες, όπως επίσης να προετοιμαστεί κατάλληλα, για να διαχειριστεί αποτελεσματικά την πρόκληση για μεγαλύτερο βαθμό επικουρικότητας που προβλέπεται για τα κράτη μέλη της Ένωσης στον καταρτισμό των Εθνικών Στρατηγικών Σχεδίων.

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Τέσσερα χρόνια μετά την κατάθεση της αίτησης για κατοχύρωση του χαλλουμιού ως προϊόντος ονομασίας προέλευσης (ΠΟΠ) ο μεγάλος στόχος κινδυνεύει να γίνει μεγάλος εφιάλτης. Το μπλοκάρισμα της διαδικασίας και το παρκάρισμα του φακέλου στο Γραφείο του Προέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής προκαλούν μεγάλη ανησυχία. Ανησυχία η οποία γιγαντώνεται μετά την καταστροφική απόφαση βρετανικού δικαστηρίου που αφαιρέσε το εμπορικό σήμα από την Κυπριακή Δημοκρατία. Οι πολιτικές ευθύνες της κυβέρνησης είναι ασήκωτες και πρέπει να τις αναλάβει. Να δώσει εξηγήσεις για το πώς, ενώ δήλωνε διά του αρμόδιου υπουργού το 2016 και επαναλάμβανε το 2017 ότι η αίτηση κατοχύρωσης του χαλλουμιού ως ΠΟΠ βρίσκεται στο τελικό στάδιο και επίκειται η έγκρισή της, φτάσαμε σήμερα στην απόλυτη στασιμότητα και την απώλεια του εμπορικού σήματος. Ο φάκελος “χαλλούμι” είναι σοβαρή υπόθεση για την οικονομία του τόπου με τεράστιες εξαγωγικές δυνατότητες και απαιτούνται σοβαροί χειρισμοί. Είτε γκάφα, ρεζιλίκια, αυτοχειρία χαρακτηριστούν οι χειρισμοί της κυβέρνησης -αναφορές του Κυβερνητικού Εκπροσώπου- είτε μπορεί είτε δεν μπορεί ο Υπουργός Εμπορίου να δικαιολογήσει αυτό που έγινε -χθεσινές αναφορές του υπουργού στην επιτροπή Γεωργίας- είτε λανθασμένες πολιτικές εκτιμήσεις ή και σκοπιμότητες είτε ανεπάρκεια, πρόχειροι χειρισμοί και παραλείψεις, η κυβέρνηση απέτυχε και η ζημιά έχει γίνει. Καλούμε για ακόμα μια φορά την κυβέρνηση να πει τις αλήθειες, να δει τις πραγματικότητες και να πράξει αυτό που πρέπει, για να προχωρήσει η διαδικασία. Τούτο επιβάλλουν τα συμφέροντα του κλάδου, τούτο επιβάλλουν τα συμφέροντα του τόπου.

Κύριε Πρόεδρε,

Ο αγροτικός τομέας και η ανάπτυξή του είναι σε αμφίδρομη σχέση με την ανάπτυξη της υπαίθρου. Ως εκ τούτου, η πίεση που δέχεται η ύπαιθρος, τα διογκωμένα προβλήματα και η απουσία ολοκληρωμένης πολιτικής και προγραμμάτων στήριξης εντείνουν τις πιέσεις στον αγροτικό τομέα. Τα τελευταία χρόνια η κατάσταση έχει επιδεινωθεί δραματικά, λόγω πολιτικών αποφάσεων της κυβέρνησης, πράξεων και παραλείψεων, ακύρωσης σχεδίων και προγραμμάτων και μη υλοποίησης αναπτυξιακών έργων τα οποία θα αναζωογονούσαν την ύπαιθρο. Η βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών στους τομείς της υγείας, της παιδείας και της κοινωνικής πρόνοιας, η αναβάθμιση του οδικού δικτύου προς τις ορεινές περιοχές, η επαναφορά στεγαστικών προγραμμάτων για νέα ζευγάρια, η παροχή φορολογικών κινήτρων για οικονομική δραστηριότητα και δημιουργία θέσεων εργασίας, η επαναφορά του επιδόματος πετρελαίου θέρμανσης αποτελούν βασικά αιτήματα των κατοίκων της υπαίθρου που πρέπει να ικανοποιηθούν.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Μιλώντας κανείς για την ύπαιθρο, για την αγροτική οικονομία, για τη γεωργοκτηνοτροφία, δε θα μπορούσε να μην αναφερθεί στον στυλοβάτη τους, τον συνεργατισμό. Τον συνεργατισμό που ως ιδέα και ως αξία στήριξε τους αγρότες όσο κανένας άλλος θεσμός.

Η κυβέρνηση μέσα από μια συμφωνία-έγκλημα εις βάρος της κοινωνίας ξεπούλησε τον πιστωτικό τομέα του συνεργατισμού. Ο αγώνας αυτή τη στιγμή επικεντρώνεται στα περιουσιακά στοιχεία, τον εμπορικό τομέα και την ακίνητη ιδιοκτησία του συνεργατισμού.

Το βεβαρημένο ένοχο ιστορικό της κυβέρνησης, οι μεθοδεύσεις, οι αδιαφανείς διαδικασίες και η συσκότιση που επιχειρεί να επιβάλει διαμορφώνουν μια εικόνα γκρίζα για την τύχη των περιουσιακών στοιχείων του συνεργατισμού. Επιπρόσθετα, η διαπίστωση...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τρώτε χρόνο από τους συναδέλφους σας. Όση ώρα θέλετε μιλάτε.

ΑΝΤΡΕΑΣ ΚΑΥΚΑΛΙΑΣ:

Αν μου δώσετε ακόμα ένα λεπτό...

Ευχαριστώ.

Επήρα την έγκριση, κύριε Πρόεδρε, για ακόμα ένα λεπτό. Ολοκληρώνω και απολογούμαι.
ΓΙΩΡΓΟΣ Κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

(Αστειευόμενος)

Νομίζεις πως την επήρες!

ΑΝΤΡΕΑΣ ΚΑΥΚΑΛΙΑΣ:

Επιπρόσθετα, η διαπίστωση ότι οι διάδοχες οντότητες του συνεργατισμού, ΣΕΔΗΠΕΣ και ΚΕΔΗΠΕΣ, νομικά στέκουν στον αέρα -χαρακτηριστική η παραδοχή της Διοικήτριας της Κεντρικής Τράπεζας ότι υπάρχουν νομικά προβλήματα στο νέο σχήμα- επιτείνουν τις ανησυχίες μας.

Καταγγέλλουμε για άλλη μια φορά το γεγονός ότι, ενώ στα πλαίσια του κοινοβουλευτικού ελέγχου, αλλά και δημόσια ζητήσαμε από την κυβέρνηση να καταθέσει, πρώτον, τη συμφωνία μεταξύ Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας και Ελληνικής Τράπεζας για τη μεταφορά μέρους των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων της Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας στην Ελληνική Τράπεζα, δεύτερον, τον πλήρη κατάλογο με το σύνολο των περιουσιακών στοιχείων της Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας, τρίτον, τον συνολικό σχεδιασμό της κυβέρνησης αναφορικά με τη διαχείριση των συγκεκριμένων περιουσιακών στοιχείων, τέταρτον, την αποξένωση περιουσιακών στοιχείων που έχει πραγματοποιηθεί μέχρι σήμερα και τέλος το ποιος έχει την ευθύνη για τη λήψη αποφάσεων για τον χειρισμό των εν λόγω υποθέσεων, η κυβέρνηση δεν ανταποκρίνεται.

Έχουμε καθήκον και θα αγωνιστούμε με όλες μας τις δυνάμεις, ώστε το έγκλημα εις βάρος της κυπριακής κοινωνίας να μην ολοκληρωθεί και να αποτραπεί το ξεπούλημα των περιουσιακών στοιχείων και του εμπορικού τομέα του συνεργατισμού σε τρίτους, ιδιωτικά συμφέροντα ξένα προς τον χαρακτήρα, τον σκοπό και την αποστολή που υπηρετεί ο τομέας των εμπορικών δραστηριοτήτων του συνεργατισμού.

Σας ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Σας ευχαριστώ όλους.

Καλές γιορτές!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

Καλές γιορτές!

Ο κ. Δημήτρης Δημητρίου του ΔΗΣΥ.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Θα ξεκινήσω απαντώντας σε μερικά σημεία που ανέφερε ο κ. Καυκαλιάς. Θα τον περιμένω να καθίσει, για να με ακούσει, διότι είναι οι σκληρές πραγματικότητες, κύριε Καυκαλιά, που επιβάλλουν τη μεταρρύθμιση στον αγροτικό τομέα. Είναι οι σκληρές πραγματικότητες που επιβάλλουν έναν νέο Οργανισμό Γεωργικής Ασφάλισης, που να αποδίδει δικαιοσύνη μεταξύ των αγροτών. Είναι το νέο μοντέλο που επιβάλλει τη μεταρρύθμιση της Επιτροπής Σιτηρών.

Είναι 2% η συνεισφορά στο ΑΕΠ, σωστά, είναι 2% εδώ και χρόνια και στις σύγχρονες κοινωνίες που αναπτύσσουν νέα μοντέλα οικονομικής ανάπτυξη είναι δεδομένο ο γεωργικός τομέας να είναι εκεί όχι ως προϊόν, ως συνεισφορά.

Με τη φόρα που πήρατε περίμενα να ακούσω να φταίει ο Αναστασιάδης και για την ανομβρία, όπως μας τα λέγατε.

ΣΚΕΥΗ ΚΟΥΤΡΑ ΚΟΥΚΟΥΜΑ:

Αν ήταν ο Χριστόφιας, σίγουρα θα έφταιγε!

ΑΓΓΕΛΟΣ ΒΟΤΣΗΣ:

Ποιος σου είπε ότι δε φταίει;

(Μη ευκρινή σχόλια από τον κ. Μαρίνο Σιζόπουλο)

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Οι τοποθετήσεις μας χθες και σήμερα, αλλά και η ψήφιση αύριο του κρατικού προϋπολογισμού είναι πράξεις ευθύνης. Είναι η ξεκάθαρη πολιτική τοποθέτηση του καθενός από μας και των κομμάτων μας.

Τη μεγαλύτερη ευθύνη βεβαίως την έχει η κυβέρνηση, που καταθέτει άλλωστε τον προϋπολογισμό. Είναι αυτή την πρόταση που συζητούμε και που θα ψηφίσουμε. Είναι τον συγκεκριμένο κοστολογημένο σχεδιασμό που ξεδιπλώνει τη στρατηγική για την επόμενη χρόνια, αλλά και την επόμενη τριετία της διακυβέρνησης του Νίκου Αναστασιάδη. Ο προϋπολογισμός λοιπόν που έχει ενώπιον της η Βουλή των Αντιπροσώπων αποτελεί το στίγμα μιας διακυβέρνησης προσηλωμένης στις βαθιές μεταρρυθμίσεις. Ο προϋπολογισμός και το μεσοπρόθεσμο τριετές πλάνο δείχνει την πυξίδα για τη χώρα που θέλουμε. Καταγράφει μια σειρά μεταρρυθμίσεων, που στόχο έχουν τον εκσυγχρονισμό της χώρας μας.

Ιδιαίτερα ο φετινός, που είναι ο πρώτος προϋπολογισμός που καταθέτει η κυβέρνηση μετά την επανεκλογή του Προέδρου της Δημοκρατίας, δείχνει έμπρακτα την πρόθεση για υλοποίηση του οράματος. Άξιο αναφοράς είναι και το τριετές δημοσιονομικό πλαίσιο. Το πάντρεμα των δύο είναι ο σχεδιασμός για το αύριο, ένα σοβαρό αναπτυξιακό βήμα μετά τις δύσκολες συγκυρίες της κρίσης. Μιας κρίσης που δε θα αποτελεί πλέον μόνιμη επωδό στις προσδοκίες των πολιτών. Μια κυβέρνηση που στάθηκε με αποφασιστικότητα την ώρα της ευθύνης μπορεί σήμερα να σχεδιάζει το μέλλον.

Βλέπουμε πράγματι την πρόοδο στα άλλα ευρωπαϊκά κράτη, κυρία Χαραλαμπίδου, και εκφράζουμε συχνά την επιθυμία να φέρουμε όσα μας εντυπωσιάζουν στο νησί μας. Το βλέμμα δεν κατευθύνεται στον σύγχρονο δυτικό κόσμο από εμμονή ούτε έχει να κάνει με την ιδεολογία. Ο ορθολογισμός οδηγεί στο αναπόδραστο συμπέρασμα ότι οφείλουμε να προσφέρουμε ως κράτος στους πολίτες ποιότητα ζωής τέτοια που να ανταποκρίνεται στις προσδοκίες τους, αλλά και να αντανάκλα ένα σύγχρονο ευρωπαϊκό κράτος.

Πρέπει να δούμε την ποιότητα ζωής και στις πόλεις μας. Στη Λευκωσία χρειάζεται να δουλέψουμε πολιτεία και τοπική αυτοδιοίκηση, για να προσφέρουμε στους πολίτες μια όμορφη πόλη. Να δώσουμε κίνητρα σε νέες οικογένειες να κατοικήσουν στις παραδοσιακές γειτονιές της πρωτεύουσας από τον Άγιο Παύλο ως την Παλλουριώτισσα, να δώσουν ξανά νέα πνοή στα παλιά ακατοίκητα σπίτια και να διατηρήσουν τη ζωντάνια στο κέντρο της Λευκωσίας. Οι συνοικισμοί, ιδιαίτερα στον Στρόβολο, στην Αγλαντζιά και τη Λακατάμια, παραμένουν αιχμάλωτοι στον χαμένο χρόνο, όπως οι πρόσφυγες που τους κατοικούν. Βρίσκονται σήμερα περικυκλωμένοι από την ανάπτυξη των γύρω περιοχών, μνημείο όχι μόνο του μεγάλου εθνικού δράματος, αλλά και της αδυναμίας του κράτους να σχεδιάσει και να παράσχει πραγματική αρωγή στους πολίτες του.

Όλα αυτά χρειάζεται να αλλάξουν, για να κάνουμε την πρωτεύουσα μια όμορφη πόλη. Η ποιότητα ζωής που απολαμβάνουν οι πολίτες εξαρτάται από το αν μπορούν να περπατούν την πόλη τους ή αν μπορούν να απολαύσουν το πράσινο και τα πάρκα. Χρειάζεται να αξιοποιήσουμε την κληρονομιά της πρωτεύουσας, την πολιτιστική κληρονομιά που μένει αναξιοποίητη, σκονισμένη, κρυμμένη, να κάνουμε την πόλη μας ελκυστική. Όχι για τους τουρίστες, αλλά πρώτα για τους κατοίκους. Να συνδέσουμε την πόλη, να έχει λογική, να αναπνεύσει.

Το νέο αρχαιολογικό μουσείο πρέπει να προχωρήσει. Να προσπεράσουμε τα προσκόμματα στη μετακίνηση των δημόσιων τμημάτων από τον χώρο εδώ απέναντι από τη Βουλή και να περάσουμε στην υλοποίηση. Να γίνει ο κόμβος σύνδεσης των αρχαιοτήτων της πόλης.

Τα τελευταία χρόνια αναπτύσσεται στη Λευκωσία ένα ερευνητικό ζυμωτήρι. Με πέντε πανεπιστήμια, με ερευνητικά κέντρα, με δεκάδες χιλιάδες φοιτητές, με εκατοντάδες καθηγητές και μερικές δεκάδες εκατοντάδες ερευνητές. Είναι το προζύμι, για να μετατρέψουμε τη Λευκωσία σε κέντρο καινοτομίας, σε πόλο έλξης εταιρειών τεχνολογίας, στο σημείο επαναπατρισμού των καλύτερων μυαλών μας, που αναγκάστηκαν να μεταναστεύσουν. Μπορούμε να κάνουμε πράξη το *brain gain*, αξιοποιώντας τα στρατηγικά πλεονεκτήματά μας.

Στην πρωτεύουσα, που μαστίζεται από την έντονη κυκλοφοριακή συμφόρηση, αξίζει να επενδύσουμε και στις δημόσιες μεταφορές, με όραμα και χωρίς αγκυλώσεις. Με τεκμηρίωση, μελέτη και στρατηγική, για να πείσουμε πως όντως πιστεύουμε στις δημόσιες μεταφορές. Αν το τραμ ή ένας ηλεκτρικός σιδηρόδρομος που θα συνδέει τα προάστια με το κέντρο θα λύσει το πρόβλημα, περιβαλλοντικό και συγκοινωνιακό, εκεί να επενδύσουμε. Τα λάθη του παρελθόντος στις συμβάσεις των δημόσιων μεταφορών πληρώνει κυριολεκτικά και μεταφορικά ο φορολογούμενος.

Χρειάζεται την εμπειρία, αλλά και τον υψηλό προϋπολογισμό να τα μετατρέψουμε σε κεφάλαιο που θα δρα εποικοδομητικά για την υπόλοιπη οικονομία. Μελέτες έγιναν πολλές: το ζήτημα είναι να τις εφαρμόσουμε. Πολλοί ακούν για το τραμ και χαμογελούν σαρδόνια. Πιστεύουν πως αυτά δεν μπορούν να γίνουν στην Κύπρο. Εδώ είναι που χρειάζεται να προχωρήσουμε με την τόλμη που απαιτείται, για να αλλάξουμε νοοτροπία και να βγάλουμε τους πολίτες από τα αυτοκίνητα, να επιβιβαστούν στα μέσα μαζικής μεταφοράς. Να βρούμε τις λύσεις, είτε με συνεργασία δημόσιου και ιδιωτικού τομέα είτε με άλλες δοκιμασμένες λύσεις, να υλοποιήσουμε αυτό το έργο, που θα αναβαθμίσει σε βάθος χρόνου την ποιότητα ζωής.

Αν τα δημόσια οικονομικά το επιτρέπουν, τότε θέλουμε να δούμε ουσιαστική στήριξη για το ηλεκτρικό αυτοκίνητο και να αποφύγουμε τα αστόχευτα και επιδερμικά μέτρα στις οδικές μεταφορές. Τα ηλεκτρικά αυτοκίνητα δεν αντιμετωπίζουν στην πατρίδα μας τους περιορισμούς της εμβέλειας που σίγουρα

προβληματίζουν αλλού. Οι μεγαλύτερες αποστάσεις στην Κύπρο σίγουρα δεν ξεπερνούν τις δυνατότητες των ηλεκτρικών αυτοκινήτων. Σήμερα γίνονται σοβαρές σκέψεις σε άλλα κράτη να αποσύρουν τα κίνητρα, αφού αυτά έχουν πετύχει τον σκοπό τους και οι πολίτες αγαλιάζουν την ηλεκτροκίνηση. Στην πατρίδα μας έχουμε ακόμη πολύ δρόμο μέχρι εκεί.

Το ίδιο πρέπει να συμβεί και στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας. Να στηρίξουμε τα νοικοκυριά στην αυτοπαραγωγή. Η εξάρτηση της πατρίδας μας από τα εισαγόμενα ορυκτά καύσιμα είναι μεγάλη. Αυτό ισχύει και για την έκθεση του καθενός από εμάς στις αυξομειώσεις της τιμής των καυσίμων. Αν δε μειώσουμε την εξάρτηση αυτή, αν δε γειμίσουμε κάθε οροφή με φωτοβολταϊκά, τότε η πατρίδα μας θα συνεχίσει να είναι έρμαιο σε αυτές τις συνθήκες, ενώ ο ήλιος θα συνεχίσει να ανατέλλει κάθε μέρα και να απορεί που αφήνουμε ανεκμετάλλευτο τόσο πλούτο.

Είναι η ώρα να βρούμε χειροπιαστές λύσεις. Να ξεπεράσουμε την πολιτική θεωρία, την πολιτική ρητορεία και να περάσουμε στην εφαρμοσμένη πολιτική. Να υλοποιήσουμε πολιτικές που θα έχουν αρχή, μέση και τέλος, πολιτικές που θα έχουν πραγματικό αντίκτυπο στην καθημερινότητα των πολιτών. Την ίδια στιγμή, χρειάζεται να δώσουμε εκείνο το ειδικό βάρος που του αξίζει στον στρατηγικό σχεδιασμό για όλα όσα πρέπει να σχεδιαστούν και χρειάζονται χρόνο να εφαρμοστούν και να έχουν αντίκτυπο. Για όλα αυτά πρέπει να έχουμε υπομονή, αλλά και να εγκαταλείψουμε τον μηδενισμό και την ειρωνεία. Χρειάζεται να μάθουμε να σχεδιάζουμε μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα. Να κοιτάμε δέκα και είκοσι χρόνια μπροστά, να σκεφτόμαστε έξω από το κουτί και να μπορούμε να δούμε λίγο παρακάτω.

Κύριε Πρόεδρε,

Αγαπητές και αγαπητοί συνάδελφοι,

Τα μαθήματα της κρίσης εύκολα ξεχνιούνται. Η ανάγκη για συναίνεση και σύμπνοια για έναν κοινό στόχο είναι το πρώτο θύμα, όταν η πιεστική ανάγκη της κρίσης φεύγει από το κάδρο. Από το ΓΕΣΥ στις δημόσιες μεταφορές και από το Κυπριακό στον φάκελο για το χαλλούμι χρειάζεται να δουλέψουμε μαζί για τον κοινό στόχο. Να ξεπεράσουμε τις αντεγκλήσεις, να σταθούμε στα παπούτσια ο ένας του άλλου, για να αντιληφθούμε και την οπτική όσων διαφωνούν μαζί μας. Σε αυτό το κλίμα συνεργασίας χρειάζεται να ερμηνεύσουμε και την έντονη πίεση της κοινωνίας για χειροπιαστά και ουσιαστικά αποτελέσματα.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

Η κ. Ειρήνη Χαραλαμπίδου για το ΑΚΕΛ.

ΕΙΡΗΝΗ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΟΥ:

Υπόψη ότι πέρασι δεν μίλησα, οπότε δικαιούμαι τον χρόνο μου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όσο παραπάνω μιλήσεις αφαιρείς από τους συναδέλφους σου. Ο κανόνας είναι καθαρός. Συνεννοηθείτε μεταξύ σας.

ΕΙΡΗΝΗ ΧΑΡΑΛΑΜΠΙΔΟΥ:

Κύριε συνάδελφε,

Πρέπει να πω ότι πιστεύω ότι το τραμ πρέπει να γίνει και αυτή η κυβέρνηση θα κάνει το τραμ όπως ακριβώς έκανε και το τελεφερίκ.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Αναρωτιέμαι αν ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας και οι υπουργοί του έχουν επαφή με την πραγματικότητα και την καθημερινότητα του Κύπριου πολίτη. Εάν αντιλαμβάνονται ποια είναι τα βασικά και απαραίτητα που θα έπρεπε να διασφαλίζουν ως κυβέρνηση, προκειμένου ο καθένας και η καθεμία να αισθάνονται αξιοπρεπείς στον τόπο τους. Αναρωτιέμαι ακόμα εάν έχουν κάνει ποτέ αυτοκριτική ή εάν απλά βολεύουν και βολεύονται ως κάτοχοι μιας εξουσίας η οποία διακατέχεται από εμμονές, θράσος, αλαζονεία και αυταρχισμό. Μια εξουσία που αναγκάζει τους πολίτες να εργάζονται, για να καλύπτουν τις μαύρες τρύπες που δημιουργούν αποφάσεις και λάθη αυτής της διακυβέρνησης, με βαριές φορολογίες που τους επιβάλλονται.

Τα ερωτήματα για άλλη μια χρονιά είναι αμείλικτα. Είναι σε θέση η κυβέρνηση Αναστασιάδη να περηφανεύεται για τις υπηρεσίες που προσφέρονται στον τομέα της υγείας; Για την εικόνα που παρουσιάζουν τα δημόσια νοσηλευτήρια σήμερα; Μήπως μπορεί να περηφανεύεται για την κατάσταση στην παιδεία, για το

επίπεδο των εγκαταστάσεων και το περιβάλλον στο δημόσιο σχολείο; Με την αυταρχική και δογματική τους προσέγγιση το μόνο που κατάφεραν ήταν να συσπειρώσουν τους εκπαιδευτικούς, με αποτέλεσμα τις μαζικότερες υπερκομματικές διαδηλώσεις εκπαιδευτικών με δεκάδες χιλιάδες στους δρόμους.

Δυστυχώς, έτσι είναι. Στους παιδεραστές χάρες, στους εκπαιδευτικούς αχαριστία.

Μήπως μπορούν να υπερηφανεύονται για τους λογαριασμούς του ρεύματος, που κτυπούν κόκκινο; Ή για τις τιμές των καυσίμων; Έπρεπε να πληγούν κάποια συμφέροντα, για να κτυπήσει το καμπανάκι!

Ή μπορούν να περηφανεύονται για την πάταξη της φοροδιαφυγής; Δε μας έλεγαν ότι θα γεμίσουν τα ταμεία του κράτους; Άφησαν ξεγυμνωμένο το τμήμα του Έφορου Φορολογίας από προσωπικό. Δεν υπάρχει επαρκές ανθρώπινο δυναμικό, είπε ο έφορος. Είναι μεγαλύτερες προφανώς οι ανάγκες στο Προεδρικό, γι' αυτό και τους μαζεύουν όλους στον λόφο.

Ή μήπως κατάφεραν να πατάξουν το έγκλημα, να εξαλείψουν τη διαφθορά, να ενισχύσουν τους θεσμούς, οι οποίοι θα συμβάλουν καθοριστικά στον περιορισμό τέτοιων φαινομένων;

Επί διακυβέρνησης Αναστασιάδη επικρατεί συγκεκριμένη κουλτούρα. «Αν έχεις μπάρμπα στην Κορώνη», αν συνδέσαι με το Προεδρικό, το οικογενειακό και επιχειρηματικό περιβάλλον του Προέδρου, τότε όλα ως δια μαγείας γίνονται, ακόμα και της φυλακής οι πύλες ανοίγουν.

Στο κυβερνητικό στρατόπεδο αναπτύσσουν μια άλλη λογική ως προς τον ορισμό της διαφθοράς. Κατηγοριοποιούν τη διαφθορά. Ακούστε πώς επιχειρηματολογούν: «Με τι ασχολείστε και σεις τώρα!» Αυτή ακριβώς η νοοτροπία μάς οδήγησε σε μεγάλες καταστροφές. Η διαφθορά είναι κουλτούρα, ένα θεσμικό καρκίνωμα. Ξέρετε, δεν υπάρχουν μικρά και μεγάλα. Είτε αφορά σε χαριστική μετάθεση ή προαγωγή είτε αφορά σε πρακτικές, για να πλουτίσουν πέντε άτομα, είτε σε φοροδιαφυγή εκατομμυρίων είτε σε τράπεζες, που εσκεμμένα κλείνουν, για να βολευτούν συγκεκριμένοι μέτοχοι άλλης τράπεζας, είτε πρόκειται για χαριστικές αναδιρθρώσεις και μη εξυπηρετούμενα δάνεια, που συγκαλύφθηκαν με το κλείσιμο της Συνεργατικής Κυπριακής Τράπεζας, αυτός που ανέχεται το ένα θα τα ανεχτεί όλα, γιατί απλώς δεν έχει ηθική, για να κατανοήσει τι είναι ηθική.

Και αφού αναφερόμαστε σε αυτά, είναι καιρός και εμείς εδώ στο κοινοβούλιο να τελειώνουμε με τα νομοσχέδια για τη σύγκρουση συμφερόντων και το ασυμβίβαστο. Ως επιτροπή Θεσμών έχουμε υποχρέωση να το θέσουμε ως άμεση προτεραιότητα. Η ψήφιση μιας σειράς νομοσχεδίων θα πείσει ότι υπάρχει ειλικρινής πρόθεση να αλλάξουμε τα πράγματα προς τη σωστή κατεύθυνση.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η κυβέρνηση Αναστασιάδη θα καταγραφεί στην ιστορία ως αυτή που αθέτησε πλείστες προεκλογικές δεσμεύσεις και παραπλάνησε τον λαό, για να υποκλέψει την ψήφο του. Να σας θυμίσω τις προεκλογικές τηλεοπτικές εμφανίσεις του Υπουργού Οικονομικών μαζί με τη γνωστή παρέα Χατζηγιάννη και Σταυρινίδη, οι οποίοι περιφέρονταν στα κανάλια, για να πείσουν τους αφελείς και αδαείς ως προς την εξαιρετή κατάσταση της Συνεργατικής Κυπριακής Τράπεζας και τις άριστες προοπτικές που υπήρχαν, ενώ γνώριζαν ότι αμέσως μετά τις προεδρικές εκλογές θα τροχοδρομείτο η διαδικασία κλεισίματος της Συνεργατικής Κυπριακής Τράπεζας με μεγάλο όφελος για τους μετόχους της Ελληνικής Τράπεζας, ενώ ατυχώς, ή μάλλον εσκεμμένα, μας δέσμευσαν και με την Altamira. Να σημειωθεί ότι κάποιοι εκ των μετόχων της Ελληνικής προέβησαν έγκαιρα σε μεθοδεύσεις που τους απέφεραν τεράστια οικονομικά οφέλη, γεγονός που καταδεικνύει ότι γνώριζαν από προηγουμένως για τις επικείμενες εξελίξεις. Σχετική καταγγελία στείλαμε και στην Ερευνητική Επιτροπή.

Για κάποιους από εμάς τα γεγονότα όπως εξελίχθηκαν στη Συνεργατική Κυπριακή Τράπεζα δεν ήταν έκπληξη. Ούτε και αυτά που κατατίθενται σήμερα στην Ερευνητική Επιτροπή. Τα λέγαμε, τα ξαναλέγαμε στο κοινοβούλιο και βρισκόμασταν μονίμως αντιμέτωποι με την αλαζονεία του Υπουργού Οικονομικών. Ο συγκεκριμένος υπουργός, ο κ. Χάρης Γεωργιάδης, είχε υποχρέωση όχι μόνο να παραιτηθεί για τα πεπραγμένα του, αλλά και να απολογηθεί δημόσια για μια σειρά από επιλογές ανθρώπων των οποίων το βασικότερο προσόν ήταν οι διαπροσωπικές τους σχέσεις μαζί του. Ελπίζουμε ο επόμενος Διοικητής της Κεντρικής Τράπεζας, κύριε Νεοφύτου, να μην προέρχεται από την ίδια δεξαμενή φίλων του κ. Γεωργιάδη.

Ακόμα και το κοινοβούλιο παραμύθιαζε ο κ. Γεωργιάδης. Ένα πρόσφατο παράδειγμα τα όσα κατέθεσε ο υπουργός στις επιτροπές Ελέγχου και Οικονομικών, καθόσον αφορά στο θέμα των νομικών συμβούλων της Δημοκρατίας για την πώληση του Συνεργατισμού, τους Freshfields, τους δικηγόρους δηλαδή που αντιπροσώπευαν τα συμφέροντα Βγενόπουλου στις εξωφρενικές του απαιτήσεις εναντίον της Κυπριακής Δημοκρατίας. Τους ίδιους Freshfields που ετοίμασαν το Σχέδιο Εστία για λογαριασμό των τραπεζών. Ο κ. Γεωργιάδης ζήτησε αποδέσμευση ποσού ύψους €392 χιλιάδων, για να πληρώσει τον νομικό οίκο, για να ανακαλύψουμε στη συνέχεια ότι το οφειλόμενο ποσό ήταν άνω του €1 εκατομ. Μετά απέσυραν το αίτημα για αποδέσμευση και το χρέωσαν στη Συνεργατική Κυπριακή Τράπεζα. Ο κ. Γεωργιάδης μάς είπε ότι δε γνώριζε το τελικό ποσό, ενώ αποδεικνύεται ότι όλοι στο υπουργείο του γνώριζαν, πληροφορία που έφτασε και σε μας.

Ενέργειες χαρακτηριστικές της “σοβαρότητας” με την οποία διαχειρίζονται τα ζητήματα στο Υπουργείο Οικονομικών.

Είναι η ίδια σοβαρότητα με την οποία ο Υπουργός Εμπορίου, ο κ. Γιώργος Λακκοτρύπης, δήλωνε απογοητευμένος για την καταστροφή που επήλθε στην υπόθεση “χαλλούμι”. Πώς το είπε ο Κυβερνητικός Εκπρόσωπος, ο κ. Πρόδρομος Προδρόμου; “Αυτοχειρία”, “τεράστια οικονομική καταστροφή για την Κύπρο”, “γκάφα ολκής”, “ρεζίλι”, “εκκωφαντική ανευθυνότητα”. Μετά από αυτή την τοποθέτηση θα ανέμενε κανείς ότι ο Υπουργός Εμπορίου θα αποτελούσε παρελθόν από το Υπουργικό και ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας θα ζητούσε την παραίτησή του. Αποδείχτηκε τελικά ότι ο κ. Προδρόμου έκανε ανέξοδη κριτική. Επί της ουσίας έριχνε άσφαιρα, για να δημιουργήσει εντυπώσεις. Ο δε κ. Λακκοτρύπης δήλωνε απογοητευμένος, από τις δικές του πράξεις προφανώς. Ή μήπως ξέχασε ποια είναι η θέση που κατέχει στο Υπουργείο Εμπορίου; Γιατί απογοητευμένοι μπορούν να δηλώνουν οι έφηβοι, κύριε Δημητρίου, για τους νεανικούς τους έρωτες, όχι ο υπουργός για μια υπόθεση «εκκωφαντικής ανευθυνότητας, αυτοχειρίας των συμφερόντων του κυπριακού λαού, για ένα ρεζιλίκι», σύμφωνα με τον κ. Προδρόμου.

Να θυμίσουμε ότι ως αντιπολίτευση ο Δημοκρατικός Συναγερμός ζητούσε παραιτήσεις κάθε μέρα. Σήμερα όχι μόνο δεν αναλαμβάνει ο οποιοσδήποτε την ευθύνη για τα όσα τραγελαφικά συμβαίνουν, αλλά βλέπουμε τους υπουργούς να κρύβονται πίσω από τους δημόσιους λειτουργούς και υπαλλήλους. Η ανικανότητα των κυβερνόντων χρεώνεται αποκλειστικά στην κρατική μηχανή. Αιωρείται έτσι στην ατμόσφαιρα μια ανίκανη κρατική μηχανή και όλα καλά, ωραία, καθαρίσαμε.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Ο Νίκος Αναστασιάδης έχει μεγάλη καρδιά. Όλα τα συγχωρεί και όλα τα ανέχεται. Δημιουργεί θέσεις συμβούλων, παρασυμβούλων, επιτρόπων, για να βολευτούν όλοι. Και σε κάποιες ακόμα πιο προκλητικές περιπτώσεις έχει επιβραβεύσει τη διαπλοκή. Ευγνώμονες οι ευεργετιθέντες, θα τον φορτώσουν ευχές τα Χριστούγεννα. Εκτός από τους προαναφερθέντες, Χάρη Γεωργιάδη, που μας φόρτωσε με €8 δις χρέη, Γιώργο Λακκοτρύπη και Κώστα Χαμπιαούρη, οι οποίοι φαίνεται να επιβιώνουν και στις ολικές καταστροφές, τις ευχαριστίες τους στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας αποστέλλουν και επτά παιδεραστές. Ο Πρόεδρος, σε μια πράξη παγκόσμιας πρωτοτυπίας, άσκησε το συνταγματικό του δικαίωμα, για να δώσει προεδρική χάρη σε άτομα που έχουν καταδικασθεί για σεξουαλικά αδικήματα κατά ανηλίκων. Είπε και ένα “mea culpa”, συνήθης πρακτική των πολιτικών, όταν θέλουν να ξεπλύνουν “τάτσες”. Παρέλειψε βέβαια να ξεκαθαρίσει ότι δεν είναι ένα “mea culpa” που έπρεπε να πει, αλλά επτά! Και ότι για χάρη της μίας των περιπτώσεων των παιδεραστών πιθανόν να οδηγήθηκε και στην απόφαση για τις άλλες έξι προεδρικές χάρες, αλλά και στον διαχωρισμό των ηλικιακών κριτηρίων αναλόγως με το αν το θύμα τους ήταν πάνω ή κάτω από 13 χρόνων. Μέχρι σήμερα αναμένουμε να μας εξηγήσουν πώς κατηγοριοποίησαν το δράμα και τον πόνο αθώων παιδιών.

Ευγνώμονες όμως στον Πρόεδρο είναι και όλοι αυτοί που γέμισαν τα γραφεία του λόφου, πλείστοι με κομματικές ταυτότητες. Εμείς εδώ στη Βουλή προσπαθούμε ακόμα να κατανοήσουμε για ποια ακριβώς καθήκοντά τους πληρώνει ο Κύπριος φορολογούμενος.

Να στείλουμε τους χαιρετισμούς μας και στον τέως Υπουργό Συγκοινωνιών, για να μη νομίζει ότι τον ξεχάσαμε, είτε εκείνον είτε τις συμφωνίες που έκανε για την ιδιωτικοποίηση του λιμανιού Λεμεσού με τις ευλογίες του Προέδρου μας.

Η κυβέρνηση μας έχει χρεοκοπήσει ηθικά. Ζούμε σε ένα κράτος με έντονα τα στοιχεία της διαπλοκής και της διαφθοράς. Καταντήσαμε να συλλέγουμε εκθέσεις του Γενικού Ελεγκτή της Δημοκρατίας, γνωματεύσεις του Γενικού Εισαγγελέα ως πιστοποιητικά της αλαζονείας και της διαφθοράς αυτής της κυβέρνησης. Με τρομάζει μόνο η σκέψη αφυπηρέτησης του νυν Γενικού Εισαγγελέα, του κ. Κώστα Κληρίδη, μα πολύ περισσότερο του πιθανού διαδόχου του, γνωρίζοντας ότι ο διορισμός είναι συνταγματικό δικαίωμα του Προέδρου της Δημοκρατίας με ό,τι αυτό συνεπάγεται, λαμβάνοντας υπόψη την αντίληψη που έχει περί “αρίστων”.

Κύριε Πρόεδρε της Δημοκρατίας,

Όπως απαιτείτε σεβασμό στον θεσμό που υπηρετείτε, επικαλούμενος τον ίδιο τον θεσμό, για να σταματήσετε την κριτική που σας ασκείται, τον ίδιο σεβασμό επιβάλλεται να επιδεικνύετε και εσείς σε ανθρώπους που μπορεί, ναι, να διορίσατε, αλλά πέσατε έξω, γιατί δεν κατέληξαν να είναι πιόνια μιας κυβέρνησης που λειτουργεί τόσο εσθιελικά και εξυπηρετεί τα συμφέροντα συγκεκριμένων κύκλων.

Σύντομα θα πρέπει να επιλέξετε Διοικητή της Κεντρικής Τράπεζας. Ελπίζουμε ότι οι “τάτσες”, όπως είπε και ο πρόεδρος του κόμματός σας, που άφησαν στον λόφο προηγούμενες συμπεριφορές της κυβέρνησής σας, να μην επαναληφθούν και αυτή τη φορά. Είναι ο κυπριακός λαός στην τελική που πληρώνει τις όποιες “συναλλαγές” σας.

Έχει εξαντληθεί η υπομονή μας, όχι όμως και η επιμονή μας. Αν είναι να δεχτούμε παθητικά τις συμπεριφορές της κυβέρνησης Αναστασιάδη, καλύτερα να υποβάλουμε την παραίτησή μας. Οι "τάσεις" πολλαπλασιάζονται και το μαστίγωμα της νοημοσύνης μας με δόσεις συνταγματικής εκτροπής, όπως ορθά το έθεσε ο Γενικός Εισαγγελέας, είναι συμπεριφορές απαράδεκτες και προσβλητικές για έναν λαό.

Χρειάζεται αποφασιστικότητα. Χρειάζεται πολιτική βούληση, για να σταματήσουμε αυτή την κατρακύλα, έστω και αν η κυβέρνηση είναι παντελώς αδιάβροχη και σκληρόπετη στην κριτική που της ασκείται. Είναι το ελάχιστο που μπορούμε να κάνουμε για απογοητευμένους πολίτες που παρακολουθούν καθημερινά αυτή την κατάσταση. Για τους πολίτες και τους νέους μας, που γυρίζουν την πλάτη στην πολιτική, απαξιώνοντας τα πάντα, διότι δε βλέπουν ελπίδα και προοπτική. Αξίζουμε όλοι μας, γιατί και εμείς πολίτες είμαστε, κάτι καλύτερο. Και αυτό είναι το στοίχημα που πρέπει να παλέψουμε να κερδίσουμε τη νέα χρονιά.

Και, κύριε Πρόεδρε του κοινοβουλίου, η Βουλή έχει μεγάλη ευθύνη να υποχρεώνει την κυβέρνηση και τους υπουργούς της να δίνουν απαντήσεις σε ερωτήματα που τίθενται στις επιτροπές του κοινοβουλίου. Δεν μπορεί να ανεχτούμε άλλο τους υπουργούς να συμπεριφέρονται αλαζονικά, να περιφρονούν το ίδιο το κοινοβούλιο!

Κύριοι συνάδελφοι, ευχαριστώ πολύ.

Καλές γιορτές, καλά Χριστούγεννα σε όλους σας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

Καλές γιορτές!

Ο κ. Ζαχαρίας Ζαχαρίου έχει τον λόγο.

Χρόνια πολλά, Ζαχαρία. Το δώρο που σου εδώσαμεν ήταν να μιλάς μετά από την Ειρήνη!

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΖΑΧΑΡΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κύριοι συνάδελφοι,

Ειλικρινά, είχα προετοιμαστεί, για να αναπτύξω και να μπω εις βάθος στους αναπτυξιακούς και πλεονασματικούς προϋπολογισμούς που έχει καταθέσει ο Υπουργός Οικονομικών, αλλά, μετά από το μνημείο μηδενισμού, λαϊκισμού και ειρωνείας από την κ. Χαραλαμπίδου, δεν μπορώ να μην ασχοληθώ και με όλα αυτά τα οποία έχουμε ακούσει. Ένα μνημείο μηδενισμού, το οποίο εκφράστηκε με εμπάθεια και μίσος. Δεν είναι η πρώτη φορά που χαρακτηρίζεται ο λόγος της τέτοιας. Είναι και με βούλα Κακουργιοδικείου!

Δεν μπορούμε να μηδενίζουμε τα πάντα. Δεν υπάρχει πιθανότητα μια κυβέρνηση να μην έκανε τίποτα σωστό, να είναι όλα χάλια και όλα μαύρα! Δεν μπορούμε να περιφρονούμε την άποψη του κυπριακού λαού, που πριν από δέκα μήνες έδωσε ένα συντριπτικό ποσοστό στον Νίκο Αναστασιάδη, και να θεωρούμε ότι εμείς ξέρουμε τα πάντα. Ο κόσμος έχει και κρίση και μας κρίνει όλους. Δεν ήρθαν εδώ κάποιοι προλαλήσαντες, για να δώσουν μαθήματα ηθικής. Από πού πήραν τα πτυχία ηθικής και δίνουν στους άλλους μαθήματα ηθικής;

Έχει και η υπομονή τα όριά της κάποτε. Ας δούμε και ας αναλύσουμε το χθες και το σήμερα της Κύπρου. Να δούμε το χθες πώς ήταν, όταν αυτοί που σήμερα κατηγορούν κυβερνούσαν, και πώς είναι το σήμερα και πώς θα είναι το αύριο. Να ξεχάσουμε την ανεργία του 17%; Να ξεχάσουμε τα κοινωνικά παντοπωλεία; Να ξεχάσουμε ότι πιστεύαμε ότι η κρίση η οικονομική θα μας προσπεράσει; Να ξεχάσουμε ότι, όταν όλοι φώναζαν «πάρτε μέτρα», κάποιοι δεν έπαιρναν; Να ξεχάσουμε το Μαρί; Θέλετε όλα να τα ξεχάσουμε, να μας δώσετε μαθήματα ηθικής πώς να προχωρήσουμε;

Πυροβολούσατε τον Νίκο Αναστασιάδη επί δεκαπέντε λεπτά, ωσάν να είναι ο χειρότερος άνθρωπος της Κύπρου. Και είναι ο караβοκύρης που πήρε την Κύπρο, ένα βυθισμένο σχεδόν καράβι και το έβαλε στη σωστή ρότα της ανάπτυξης και της οικονομικής ευμάρειας. Πραγματικά, η Κύπρος είναι η τέταρτη χρονιά που κινείται με ρυθμούς ανάπτυξης της τάξης του 4%. Μπορείτε να θέσετε το ερώτημα «μα, έχουν λυθεί τα προβλήματα όλα;». Ασφαλώς, όχι. Έχουν καλυφθεί ήδη οι ζημιές από το 2008 μέχρι το 2014, διότι ένα φυσιολογικό κράτος κάθε χρόνο έχει έναν μικρό δείκτη ανάπτυξης. Εμείς είχαμε μία μείωση από το 2008 μέχρι το 2014 γύρω στο 11%. Όλη η ανάπτυξη που φέραμε τα τελευταία τρία χρόνια μας έχει φέρει στο σημείο μηδέν του 2008. Τώρα ουσιαστικά ξεκινά, για να πάμε μπροστά.

Έχουμε ακούσει μηδενισμούς. Αυτή η κυβέρνηση είναι 'πού τις λίγες κυβερνήσεις που φέρνουν μειώσεις φορολογιών. Τους προηγούμενους μήνες ειδικότερα η πλευρά της αριστεράς κατηγορούσε την κυβέρνηση, γιατί δε μειώνει τους φόρους κατανάλωσης στα καύσιμα. Και χθες, που τους μειώσαμε με πρόταση από το Δημοκρατικό Συναγερμό και με το ΔΗΚΟ, μας έκαναν κριτική, γιατί μειώσαμε τους φόρους και δεν πήραμε τα €50 εκατομ. από κάπου αλλού. Αποφασίστε επιτέλους τι θέλετε! Αυτός ο τόπος θα πάει

μπροστά, όση κριτική κι αν κάμνετε, όσο κι αν μηδενίζετε τα πράγματα. Ο κόσμος το νιώθει, ο κόσμος σιγά σιγά βρίσκει δουλειά. Ο κόσμος θυμάται, δεν είναι κοντή η μνήμη του. Δεν ήθελα ποτέ μου, βγαίνοντας στο βήμα το 2018, να ασχοληθώ με τα παλιά. Δεν μπορώ όμως να μην ασχοληθώ με αυτά που έχω ακούσει.

Και για ό,τι πετύχαμε πρέπει πρωτίστως να είμαστε περήφανοι για τον λαό μας. Ένας λαός ο οποίος δέχθηκε, δούλεψε αγόγγυστα, έδωσε τη μάχη, βγήκαμε από τον γκρεμό, βγήκαμε πάνω, προχωράμε με αισιοδοξία. Όλος ο ξένος κόσμος θεωρεί την Κύπρο πρότυπο για το πώς έχει ξεφύγει από την κρίση. Εμείς κριτικάρουμε. Και κριτικάρουν αυτοί που έχουν πολιτικές και ιδεολογικές θέσεις οι οποίες έχουν εξαφανιστεί από τον κόσμο εδώ και είκοσι, τριάντα χρόνια.

Πρέπει επιτέλους να δούμε το σήμερα και το σήμερα λέει ότι πρέπει να διορθώσουμε το κράτος μας, να κάνουμε ένα κράτος που να λειτουργεί. Πρέπει να ξανάρθουν στη Βουλή τα νομοσχέδια που καταψηφίσατε για τον εκσυγχρονισμό της δημόσιας υπηρεσίας. Πρέπει να προχωρήσει το ΓΕΣΥ, το οποίο βρέθηκε κυβέρνηση και το προχωράει. Πρέπει να αλλάξουμε την Κύπρο, να την κάνουμε πιο σύγχρονη. Η Κύπρος έχει μείνει εγκλωβισμένη στην Κύπρο του 1960, προσθέσαμε πάνω και πολλά βαρίδια και, αν θέλουμε να μην ξαναπάθουμε αυτά τα οποία πάθαμε, πρέπει να την εκσυγχρονίσουμε και πρέπει και να συγκρουστούμε με συμφέροντα, γιατί αλλιώς δεν εκσυγχρονίζεται.

Πυροβολούμε τον Νίκο Αναστασιάδη εδώ και μήνες για το Κυπριακό. Έχουμε ξεκινήσει προεκλογικά ουσιαστικά από τον περασμένο Φεβράρη και βάλλουμε εναντίον του και προσπαθούμε να φθειρούμε έναν άνθρωπο ο οποίος ανέλαβε και προσωπικό κόστος τον τζιαιρό που «τσιμεντώνετε το “ναι”, ψηφίζοντας “όχι”», ο οποίος κατάφερε μέσα από την ενεργό εξωτερική πολιτική της Κύπρου, τις συνεργασίες με τα γειτονικά κράτη και την αναβάθμιση του τόπου μας να φέρει μια προοπτική επίλυσης του Κυπριακού, να φέρει μια λύση που, όπως ο ίδιος είχε αναφέρει, όταν πρωτόβαλε υποψηφιότητα για Πρόεδρος της Δημοκρατίας, να είναι αποδεκτή από τον κυπριακό ελληνισμό και αγωνίζεται γι' αυτό. Αυτόν καθημερινά τον πυροβολούμε και υιοθετούμε ουσιαστικά το ότι η δική μας η πλευρά είναι αυτή που δε θέλει λύση. Δύο μέρες πριν έρθει ακόμα η ειδική απεσταλμένη του γενικού γραμματέα, το μεγαλύτερο κόμμα της αντιπολίτευσης θεωρεί ότι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας δε θέλει λύση. Και ποια είναι τα μηνύματα που στέλνουμε; Υποβοηθούμε τον τόπο μας με αυτό το πράγμα ή δυσκολεύουμε την κατάσταση;

Είναι ένα να κάνεις κριτική, είναι άλλο να ισοπεδώνεις τα πάντα. Η Κύπρος του σήμερα μας χρειάζεται όλους ενωμένους έστω και με διαφορετικές απόψεις. Και είναι θεμιτό σε μια δημοκρατία οι διαφορετικές απόψεις. Όμως, το να θίγουμε προσωπικότητες, το να εκφράζουμε πολιτική και αντιπολίτευση με μίσος και εμπάθεια, αυτά είναι ξεπερασμένων εποχών, εποχών που έφεραν ουσιαστικά διχόνοιες στο λαό μας. Έχει δικαίωμα και υποχρέωση ο καθένας να έχει την άποψή του και να την εκφράζει. Έχει δικαίωμα και υποχρέωση όμως ταυτόχρονα να σέβεται και την άποψη και του άλλου και να μην προσβάλλει τον άνθρωπο που έχει διαφορετική άποψη από τον ίδιο.

Μπορούσα να πω πάρα πολλά πράγματα, θέλω όμως δύο λεπτά να αναφερθώ στην επαρχία τη δική μου, γιατί άκουσα τον κ. Ορφανίδη το πρωί που μηδένισε τα πάντα. Όντως, η Λάρνακα είναι μια επαρχία η οποία είναι παραμελημένη εδώ και δεκαετίες, εικοσαετίες. Είναι η μοναδική φορά που βρέθηκε κυβέρνηση και προσπαθεί να μας κάνει να ξεκινήσουμε, να πάμε μπροστά. Κατορθώσαμε μετά από δεκαπέντε χρόνια να πάμε τρίτοι ως επαρχία στον τουρισμό, ενώ είχαμε πάει τελευταίοι. Φέτος, στην επαρχία Λάρνακας έχουν δοθεί 113 προσφορές αξίας €12 εκατομ. με ποσοστό εκτέλεσης των έργων 85%, πράγμα που δεν υπήρχε ποτέ προηγουμένως. Για πρώτη φορά υπάρχουν χρονοδιαγράμματα και υπάρχουν και αποθηκευτικοί χώροι για μεταφορά των καυσίμων στο χώρο του Βασιλικού και απελευθέρωση του παραλιακού μετώπου της Λάρνακας.

Ο δήμος Λάρνακας είναι πλήρως ικανοποιημένος από την τήρηση των χρονοδιαγραμμάτων. Έχει υποβληθεί η προσφορά για το λιμάνι της Λάρνακας. Είναι στο τελευταίο στάδιο μελέτης και ελπίζουμε να καρποφορήσει και αυτή. Έχουν γίνει σημαντικά οδικά έργα και μέσα στην κρίση. Ακόμα και τον δρόμο από τον οποίο ο συνάδελφος ο Γιώργος Γεωργίου ερχόταν από τον Μαζωτό του τον έχουμε φτιάξει, εκεί που ήταν αίτημα εικοσαετίας από τις προηγούμενες κυβερνήσεις. Έχουν ολοκληρωθεί μέσα στην κρίση η “Πιαλέ Πασά”, η “Τάσου Μητσόπουλου”, η “Δώρου Χριστοδουλίδη”. Έχει ολοκληρωθεί και ολοκληρώνεται εντός του 2019 η νέα πτέρυγα του νοσοκομείου με όλες τις καθυστερήσεις, που ήταν απαράδεκτες, ένα νοσοκομείο που η νέα πτέρυγα είναι πιο μεγάλη από το υφιστάμενο νοσοκομείο. Όλα αυτά τα πράγματα είναι μία κίνηση προς τα μπρος, που έχουν γίνει μέσα από τη διακυβέρνηση Νίκου Αναστασιάδη. Είμαστε πίσω ακόμη. Δεν έχουμε φθάσει εκεί που θέλουμε να είμαστε, αλλά και δεν παραγνωρίζουμε την προσφορά τούτης της κυβέρνησης προς την πόλη και την επαρχία μας.

Κλείνοντας, θεωρώ ότι για τη Λάρνακα το μεγαλύτερο δώρο που έχει κάνει η κυβέρνηση Νίκου Αναστασιάδη είναι η αλλαγή της νομοθεσίας περί Ξενοδοχειακών Καταλυμάτων και Ξενοδοχείων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2018. Και επιτρέψτε μου να εξηγήσω γιατί είναι το καλύτερο δώρο για τη Λάρνακα. Η Λάρνακα γιατί έμεινε πίσω στον τουρισμό; Γιατί κάποιιοι έξυπνοι που διοικούσαν πριν από καμιά εικοσιπενταετία έφεραν έναν νόμο που έλεγε ότι, για να έχεις πεντάστερο ξενοδοχείο, πρέπει να έχεις ένα

τεράστιο οικόπεδο, για να έχεις γήπεδα μέσα και τέτοια πράγματα. Η Λάρνακα έτσι οικόπεδα δεν είχε. Από τότε δεν ξανάχτισε πεντάστερο ξενοδοχείο και γι' αυτό πήγε τελευταία στον τουρισμό. Αυτών που φωνάζουν και κάνουν κριτική είναι δική τους η νομοθεσία η συγκεκριμένη. Η τροποποίηση της νομοθεσίας σήμερα δίνει το δικαίωμα στη Λάρνακα με τα μπουτίκ hotels πέντε αστέρων να αναβαθμιστεί και να πάρει τη θέση που της αρμόζει. Αυτό είναι το δώρο το μεγαλύτερο για τη Λάρνακα, το οποίο ήδη ξεκίνησε να φαίνεται στην πόλη της Λάρνακας, και είναι γι' αυτό που οφείλουμε ένα μεγάλο "ευχαριστώ" στην κυβέρνηση Νίκου Αναστασιάδη για την προσφορά της στην πόλη και την επαρχία της Λάρνακας.

Τελειώνω με αυτά. Απολογούμαι, αν ήμουν σκληρός, αλλά έχω κουραστεί να βλέπω εμπάθειες στην πολιτική, έχω κουραστεί να βλέπω φανατισμούς στην πολιτική, έχω κουραστεί να βλέπω παντογνώστες που δίνουν μαθήματα ηθικής.

Καλά Χριστούγεννα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Καλά Χριστούγεννα.

Ο κ. Χαράλαμπος Πιττοκοπίτης του ΔΗΚΟ.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Καλημέρα, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι,

Η διαδικασία συζήτησης και ψήφισης του κρατικού προϋπολογισμού αποτελεί για το νομοθετικό σώμα την κορυφαία πράξη άσκησης κοινοβουλευτικού ελέγχου στην εκτελεστική εξουσία. Στον τομέα της οικονομίας είναι βέβαιο ότι έχουμε σημάδια ανάκαμψης, αλλά, για να φτάσουν τα αποτελέσματα αυτών των εξελίξεων της οικονομίας στην τσέπη του πολίτη, που είναι και το ζητούμενο, θα χρειαστεί ακόμη μεγάλη προσπάθεια και χρόνος.

Δε λησμονούμε τους κουρεμένους καταθέτες, τους κατόχους αξιογράφων, τους απλούς μετόχους των τραπεζών που σε μία νύχτα είδαν τα περιουσιακά τους στοιχεία να εξανεμίζονται. Δε λησμονούμε ιδιαίτερα τους απλούς πολίτες και τους κάκιστους χειρισμούς τραπεζιτών, που σε συνεργασία με τις διαχρονικά πολιτικές ελίτ αυτού του τόπου οδήγησαν πολλές οικογένειες στην ανεργία, στην οικονομική ανέχεια, στη διάλυση του κοινωνικού ιστού και στην εξαθλίωση των κοινωνικά ευάλωτων ομάδων του λαού μας. Δεν πρέπει επίσης να διαφεύγει κανενός ότι τα όποια κέρδη έχουν προκύψει τα τελευταία χρόνια στην οικονομία οφείλονται κατά κύριο λόγο στις θυσίες και στην αντοχή του λαού μας, ο οποίος είναι και ο πραγματικός πρωταγωνιστής της όλης προσπάθειας.

Σημαντικότερη ήταν επίσης και παραμένει η συμβολή του Δημοκρατικού Κόμματος, το οποίο με τη συνετή και πατριωτική του στάση στήριξε μέτρα, προκειμένου να διασωθεί η κυπριακή οικονομία, πληρώνοντας πολλές φορές και πολιτικό κόστος. Ο Υπουργός Οικονομικών δήλωσε στη Βουλή ότι η οικονομία έχει ανακάμψει και ότι όλοι οι οικονομικοί δείκτες είναι με θετικό πρόσημο. Αυτό φυσικά αποτελεί τη μισή αλήθεια. Στην ουσία η πραγματικότητα για τον απλό πολίτη είναι πολύ διαφορετική και το βλέπουμε στην καθημερινότητα, όταν μεγάλο μέρος του πληθυσμού ζει στα όρια της φτώχειας, και δεν είναι υπερβολή να ισχυριστούμε ότι ναι μεν οι αριθμοί και οι δείκτες της οικονομίας ευημερούν, αλλά πολλοί συμπολίτες μας δεινοπαθούν, με το κοινωνικό κράτος να απουσιάζει. Είναι γι' αυτό ακριβώς τον λόγο που εμείς ως Δημοκρατικό Κόμμα έχουμε διεκδικήσει και έχουμε πετύχει πάρα πολλά. Έχουμε πετύχει τη μείωση του φόρου κατανάλωσης στα καύσιμα, έχουμε πετύχει την αύξηση του επιδόματος στους χαμηλοσυνταξιούχους, έχουμε πετύχει την επιδότηση του πετρελαίου θέρμανσης, έχουμε πετύχει το σχέδιο "Εστία" για προστασία της πρώτης κατοικίας και έχουμε διεκδικήσει και έχουμε πετύχει ένα δεύτερο σχέδιο "Εστία" για τους συνεπείς δανειολήπτες. Υπάρχουν πάρα πολλά που ακόμα μπορούν να γίνουν και σίγουρα το Δημοκρατικό Κόμμα είναι εδώ και θα συνεχίσει την προσπάθεια και τον αγώνα.

Οι πολίτες σήμερα έχουν να αντιμετωπίσουν σοβαρά προβλήματα, όπως τα κόκκινα δάνεια και οι εκποιήσεις που απειλούν ακόμη και την πρώτη κατοικία και την επαγγελματική στέγη. Εμείς αναμέναμε ένα κράτος με πιο ανθρώπινο πρόσωπο, ένα κράτος κοντά στον πολίτη και τα καθημερινά του προβλήματα. Αντί αυτού βλέπουμε τους συνταξιούχους μας να ζουν μέσα σε συνθήκες φτώχειας, ανέχειας και εξαθλίωσης. Επιβάλλεται και πρέπει να υπάρξει βελτίωση των διαδικασιών παραχώρησης του ανεργιακού επιδόματος, καθώς και του επιδόματος ασθενείας, ούτως ώστε οι δικαιούχοι να παίρνουν τη βοήθεια που δικαιούνται, την ώρα που την έχουν ανάγκη και όχι μετά από πολλούς μήνες.

Βλέπουμε, αγαπητοί φίλοι, την ανεργία να βρίσκεται ακόμα σε υψηλά επίπεδα και ειδικότερα στους νέους να έχει χτυπήσει το κόκκινο. Η φυγή των νέων μας στο εξωτερικό για εξασφάλιση εργασίας αποτελεί για την πατρίδα μας τον τρίτο Αττίλα, αφού επιτείνει ακόμη περισσότερο το δημογραφικό μας πρόβλημα. Η φυγή

των νέων μας και ειδικότερα των πτυχιούχων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης από την πατρίδα μας και η εγκατάστασή τους στο εξωτερικό αποτελεί μια ανοικτή πληγή που πρέπει άμεσα να κλείσει.

Αλληλένδετο πρόβλημα με το προηγούμενο είναι η υπογεννητικότητα και η μη στήριξη της μητρότητας. Υπέρτατη ευθύνη κάθε ευρωπαϊκής κοινωνίας έπρεπε να είναι η θωράκιση της μητρότητας. Δυστυχώς, στην ευρωπαϊκή Κύπρο με τα τόσα προβλήματα υπογεννητικότητας και δημογραφικής υποχώρησης του κυπριακού ελληνισμού, με την ανοχή και του κράτους, μερίδα εργοδοτών θεωρούν τη μητρότητα σοβαρό κόστος για τις επιχειρήσεις και δε διστάζουν να απολύουν έγκυες γυναίκες. Εμείς το Δημοκρατικό Κόμμα λέμε ότι είναι εθνική επιταγή η στήριξη και η ενθάρρυνση της μητρότητας από το ίδιο το κράτος με συγκεκριμένα μέτρα.

Στον τομέα της προσφυγικής πολιτικής εκτιμάται η προσπάθεια της συναδέλφου κ. Αριστείδου να παρουσιάσει τα πράγματα πολύ, έτσι, θετικά και ρόδινα. Δυστυχώς για την κυβέρνηση όμως η πραγματικότητα είναι πολύ διαφορετική. Να αναφέρουμε τη στεγαστική πολιτική της παρούσας διακυβέρνησης για τους πρόσφυγες, η οποία έχει περιοριστεί αποκλειστικά και μόνο στη διαχείριση των τουρκοκυπριακών κατοικιών, με αποτέλεσμα εκατοντάδες, αν όχι χιλιάδες δικαιούχων εκτοπισμένων οικογενειών να παραμένουν χωρίς στέγη; Ενδεικτική της πρόθεσης της κυβέρνησης όσον αφορά την αντιμετώπιση των προσφύγων, συναγωνιστή Κουλία, είναι και η πρόσφατη κατάθεση νομοσχεδίου στην επιτροπή Προσφύγων της Βουλής, με το οποίο επιχειρείτο να αφαιρεθούν και τα ελάχιστα ωφελήματα από τους πρόσφυγες, και αναφέρομαι στην πρόνοια για μειωμένο ενοίκιο για την επαγγελματική στέγη για τους πρόσφυγες. Ήρθε η κυβέρνηση με νομοσχέδιο και αυτό το μικρό ωφέλημα να το εξαφανίσει. Ευτυχώς για μας η ολομέλεια της Βουλής το καταψήφισε. Αυτή είναι η κυβερνητική πολιτική για τους πρόσφυγες.

Σημειώνουμε στους υπό συζήτηση προϋπολογισμούς την έλλειψη επαρκών δαπανών για τους σημαντικότερους τομείς της άμυνας, της υγείας και της παιδείας. Συγκεκριμένα, στον τομέα της υγείας οι τελευταίες έρευνες από την Ευρωπαϊκή Ένωση δείχνουν ότι είμαστε οι τελευταίοι στις δαπάνες στον τομέα αυτό και δεν είναι καθόλου τυχαίο το γεγονός ότι τα δημόσια νοσηλευτήριά μας βρίσκονται σε πλήρη κατάρρευση.

Κάτι ανάλογο συμβαίνει και στον τομέα της παιδείας, που και εδώ οι στατιστικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης μας εμφανίζουν πάλι στην τελευταία θέση στην ποιότητα γνώσεων. Και, φυσικά, δε φαίνει ούτε οι μαθητές ούτε οι εκπαιδευτικοί, αλλά οι στρεβλώσεις, φίλε Χατζηγιάννη, που εμφανίζει το εκπαιδευτικό μας σύστημα, το οποίο χρίζει άμεσης βελτίωσης. Αγαπητοί φίλοι, όλοι μιλούμε για την ανάγκη στήριξης της τεχνικής εκπαίδευσης, αλλά πώς θα το πετύχουμε αυτό, χωρίς να έχουμε τεχνικές σχολές; Στην Πάφο, αγαπητοί φίλοι, υπάρχει μία τεχνική σχολή μόνο. Φίλε Κυριάκο, σημείωσέ το και αυτό να το πεις του φίλου σου του υπουργού, ότι κάθε χρόνο εκατοντάδες μαθητές που τελειώνουν το γυμνάσιο και θέλουν να ακολουθήσουν κάποιον κλάδο της τεχνικής σχολής απορρίπτονται, γιατί δεν υπάρχουν χώροι. Είναι χρόνια που ζητούμε ως Πάφος μία δεύτερη τεχνική σχολή, αλλά δυστυχώς φωνάζουμε και διεκδικούμε στα ώτα μη ακουόντων, κύριε Χατζηγιάννη.

Αγαπητοί φίλοι, παρ' όλο ότι έχουμε βγει από τα μνημόνια και έχουμε απαλλαγεί από την τρόικα, στο όνομα μνημονιακών δεσμεύσεων βλέπουμε να επιχειρείται ξεπούλημα δημόσιων υπηρεσιών και ειδικότερα κερδοφόρων ημικρατικών οργανισμών, όπως η Cyta και η ΑΗΚ. Εμείς ως Δημοκρατικό Κόμμα στέλνουμε το ξεκάθαρο μήνυμα για ακόμη μία φορά ότι είμαστε υπέρ του εκσυγχρονισμού και της αναβάθμισης αυτών των δημόσιων οργανισμών, αλλά σε καμία περίπτωση δε θα συγκατανεύσουμε στο ξεπούλημά τους.

Ως Δημοκρατικό Κόμμα επίσης μας ανησυχεί η έλλειψη αποτελεσματικών μέτρων για στήριξη του γεωργικού τομέα της πατρίδας μας, όπως είναι η δημιουργία και η τήρηση μητρώου γεωργών, όπως είναι η οριστική διασφάλιση του χαλουμιού ως προϊόντος ονομασίας προέλευσης. Και σε αυτό το σημείο είχαμε το τελευταίο φιάσκο με τη δικαστική απόφαση στο Ηνωμένο Βασίλειο, όπου εκεί χάσαμε το εμπορικό σήμα για το χαλούμι και κανένας δεν αναλαμβάνει ευθύνες. Η πολιτική ηγεσία του υπουργείου δυστυχώς προσπαθεί να τα ρίξει στους τεχνοκράτες, τους λειτουργούς, ενώ η χρονική διάρκεια των υποτιθέμενων λαθών δε λείει αυτό. Εμείς λέμε ότι υπάρχει ανεπάρκεια εποπτικού ελέγχου στο υπουργείο και είναι γι' αυτό τον λόγο που ζητήσαμε και ζητούμε την παραίτηση του υπουργού ή, αν δεν παραιτείται, να αναλάβει ο ίδιος ο Πρόεδρος να τον παύσει.

Αυτή η προχειρότητα όσον αφορά τη διαχείριση του συγκεκριμένου θέματος, ενός θέματος που άπτεται του σημαντικού τομέα της οικονομίας και της στήριξης της αγροτικής τάξης του τόπου, δεν μπορεί να αντιμετωπιστεί με την ελαφρότητα ότι, ναι, ένας λειτουργός έκανε ένα λάθος. Υπάρχει πολιτική ευθύνη και πρέπει να αναληφθεί.

Επίσης, όσον αφορά τη στήριξη της υπαίθρου, επειδή όλοι στα λόγια κοπτόμαστε ότι ενδιαφερόμαστε για την ύπαιθρο, ένας άλλος σημαντικότερος τομέας που θα πρέπει να προσεχθεί είναι και το θέμα της μεμονωμένης κατοικίας και της δήλωσης πολιτικής, φίλε Αντρέα Φακοντή, που αφορά πολύ περισσότερο την ύπαιθρο της Πάφου και της Λεμεσού και τους μικροϊδιοκτήτες. Και εδώ να αναφέρω ότι είναι ασήκωτες οι ευθύνες και του ΑΚΕΛ και του Δημοκρατικού Συναγερμού σε αυτό το συγκεκριμένο θέμα, γιατί είναι οι Υπουργοί Εσωτερικών του ΑΚΕΛ και του Δημοκρατικού Συναγερμού που έχουν αφαιρέσει αυτό το πλεονέκτημα, αυτό το δικαίωμα από τους μικροϊδιοκτήτες και τους κατοίκους των κοινοτήτων και γιατί στο τέλος

της ημέρας τα σπασμένα απ' αυτή την πολιτική δεν τα πληρώνει το κεφάλαιο και οι μεγαλοκαρχαρίες, αλλά τα πληρώνει ο μικροϊδιοκτήτης κάτοικος των κοινοτήτων και είναι ξεκάθαρο αυτό και πρέπει ο καθένας μας να αναλάβει τις ευθύνες του.

Και εδώ, φίλε κύριε Τορναρίτη, να αναφέρω ότι ο ίδιος ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας επανειλημμένως, στην Πάφο τουλάχιστον που έχω προσωπική γνώση, δήλωσε και δεσμεύτηκε ότι θα επιλαμβανόταν αυτού του συγκεκριμένου θέματος. Σας παρακαλώ, μεταφέрте του αυτή την υπενθύμιση και να αναλάβουμε επιτέλους τις ευθύνες μας σε αυτό τον τόπο.

Αγαπητοί φίλοι, με την ευκαιρία της συζήτησης των προϋπολογισμών του κράτους θα ήθελα ως βουλευτής Πάφου να μεταφέρω προς το κράτος και προς την πολιτεία την απαρέσκεια, τη δυσαρέσκεια και την αγανάκτηση των συνεπαρχιωτών μου για τον τρόπο με τον οποίο συνεχίζει το κράτος να αντιμετωπίζει τα θέματα της Πάφου. Για σημαντικότερα έργα υποδομής, αγαπητοί φίλοι, που έπρεπε να εκτελεστούν εδώ και δεκαετίες, δυστυχώς βρίσκεται πάντοτε ο τρόπος να μην κουνιέται τίποτε. Αναφέρομαι παραδείγματος χάριν στον δρόμο Πάφου-Πόλης Χρυσοχούς. Μετά από πολλές προσπάθειες είχαμε εκείνη την εξαγγελία του Προέδρου της Δημοκρατίας προεκλογικά, πριν από δύο χρόνια εκεί στην Πάφο, φίλε Φακοντή, ότι επιτέλους θα ξεκινήσει αυτό το έργο και μπήκαν και €6 εκατομ. στον προϋπολογισμό του 2018 και μας διαβεβαίωσε και η υπουργός, η κατά τα άλλα φίλτατη κ. Βασιλική, ότι μέχρι τον περασμένο Σεπτέμβριο θα βγαίναμε προσφορές. Μετά πήγαμε τέλος του χρόνου, τώρα φεύγει και το 2018 και απ' ό,τι πληροφορούμαστε ούτε μέσα του 2019 δεν μπορούμε να βγούμε προσφορές, γιατί το θέμα έχει κολλήσει στο Κτηματολόγιο, το οποίο λέει «μα, ξέρεις, δεν έχουμε προσωπικό, δεν μπορούμε να προχωρήσουμε με τη διαδικασία των επανεκτιμήσεων και το θέμα είναι εκεί». Ε, αυτό κι αν είναι κοροϊδία, κύριε Τορναρίτη. Δηλαδή, ο Πρόεδρος εξήγγειλε αυτό το έργο, μπήκαν τα λεφτά στους προϋπολογισμούς του 2018, θα μπορούμε στο 2019 και τίποτα ακόμα δεν προχωρά, απλώς ήταν μία προεκλογική φούσκα, για να πάρουμε τους ψήφους των Παφίτων; Να το ερμηνεύσουμε με αυτό τον τρόπο;

Θα πρέπει επιτέλους να ληφθούν πρακτικά μέτρα. Και εγώ σας λέω, αγαπητοί φίλοι, ότι η υπομονή της Πάφου έχει φθάσει πλέον στα όριά της. Αν συνεχίσει αυτή η αντιμετώπιση, να είστε βέβαιοι ότι με την είσοδο του 2019 θα δείτε τους Παφίτες και από την άλλη πλευρά. Αυτή η κοροϊδία πλέον δεν μπορεί να συνεχίσει.

Έχουμε άλλο θέμα. Του δρόμου από το αεροδρόμιο μέχρι τον Κόλπο των Κοραλλίων το 80% του έχει αποπερατωθεί, έχει μείνει ενάμισι χιλιόμετρο, φίλε Ζαχαρία Κουλία, και δεν προχωρά, γιατί υπάρχουν περιβαλλοντικά προβλήματα και αυτά τα προβλήματα μόνο στην Πάφο παρουσιάζονται.

Επίσης, έχουμε το θέμα του Ακάμα. Μετά από τριάντα χρόνια επιτέλους έχει παρθεί μία απόφαση. Σημειώνουμε ότι ήταν ένα μικρό βήμα προς την ορθή κατεύθυνση. Φυσικά, η αξιοπιστία των κυβερνήσεων, κύριε Κουλία, και κατά πόσο θα φανούν συνεπείς με τις δεσμεύσεις τους και σε αυτό το θέμα, διότι και εδώ ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας μάς υποσχέθηκε αρκετά για την περιοχή του Ακάμα, θα φανούν και θα κριθούν από το τι θα περιλαμβάνει το τοπικό σχέδιο του Ακάμα του χρόνου και κατά πόσο θα ικανοποιηθούν τα δίκαια αιτήματα των κοινοτήτων και των κατοίκων, αγαπητέ φίλε κύριε Θεοπέμπτου. Εμείς λέμε και το περιβάλλον να προστατευθεί, αλλά και οι κάτοικοι να ζήσουν στη γη των προγόνων τους.

Με αυτά τα λίγα λόγια και πάλι σας ευχαριστώ. Εύχομαι σε όλους καλά Χριστούγεννα, χρόνια πολλά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Καλά Χριστούγεννα και καλό ταξίδι στην Πάφο.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΠΙΤΤΟΚΟΠΙΤΗΣ:

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Γιώργος Κ. Γεωργίου του ΑΚΕΛ.

ΓΙΩΡΓΟΣ Κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Ο δρόμος Κιτίου-Μαζωτού δεν έγινε για τον Γιώργο. Έγινε, για να αποφευχθούν τα πάρα πολλά δυστυχήματα και να περιοριστούν τα θύματα της ασφάλτου και, επειδή δεν είμαστε αγνώμονες και αμνήμονες, όντως ο Τάσος ο Μητσόπουλος είχε δεσμευτεί και, μόλις ανέλαβε ο άνθρωπος, τονδρομολόγησε και τον έκαμε. Βέβαια, επειδή ήταν προσωπικός μου φίλος ο Τάσος Μητσόπουλος, οφείλω να επιβεβαιώσω μακριά από ανέξοδες ρητορείες ότι διέθετε και ήθος και πολιτικό πολιτισμό, τον οποίο εμείς βιώνουμε από χρόνια βέβαια δεν περιμέναμε τον μακαριστό Τάσο να μας τον υποδείξει. Τον βιώνουμε σε τέτοιο βαθμό, που σίγουρα δε θα αποδώσουμε στον Νίκο Αναστασιάδη, κύριε Δημητρίου, την ανομβρία, όμως θα μπορούσε να του

αποδοθεί το όνομα του τυφώνα που μας έφερε και οδήγησε σε συντριβή την κοινωνία, ο “Νίκιος” ή ο “Αναστασιάδιος” τυφώνας! Αυτό μπορούμε να του το αποδώσουμε!

Επιπλέον, κύριε Ζαχαρίου, είναι αλήθεια ότι κάποια πράγματα προχώρησαν. Ανέμενα ότι, επειδή είστε Λαρνακάς και θα γνωρίζετε, θα αποδίδατε στη σημερινή δημοτική αρχή, στον κ. Βύρα κάποια εύσημα, όχι όλα ενδεχομένως, αλλά θα αναγνωρίζατε ότι, ενώ οι πετρελαιοδεξαμενές είναι ακόμα εκεί, ενώ ο δρόμος Λάρνακας-Δεκέλειας δεν έχει γίνει, ενώ η Τεχνική Σχολή Αγίου Λαζάρου δεν έχει μετακινηθεί, ενώ οι πανεπιστημιακές σχολές είναι στον αέρα, ενώ ο αρχικός σας προορισμός ήταν για τη Λάρνακα να καταστούμε σκουπιδοτενεκές της Κύπρου, εντάξει, κάποια πράγματα προχώρησαν εν πάση περιπτώσει. Αλλά όχι να έρχεστε να μας λέτε τώρα ότι ήρθε ο Αναστασιάδης και έφερε την ανάσταση στη Λάρνακα! Αυτό σίγουρα δεν έγινε, διότι πριν είκοσι πέντε χρόνια, όταν έγιναν αυτές οι νομοθεσίες που είπατε, που υπέσκαψαν την ανάπτυξη μέσα στην πόλη και άφησαν μόνο τα πεντάστερα ξενοδοχεία, εσείς κυβερνούσατε. Εσείς μετακινήσατε και τον γερανό από το λιμάνι της Λάρνακας και σκοτώσατε την εμπορικότητά του. Ήταν ξέρετε ποιος υπουργός τότε! Μείνετε ως εδώ!

Κύριε Πρόεδρε, δεν είναι καλή η εικόνα που έχουμε δαμάι τωρά. Είμαστε ελάχιστοι! Έπρεπε να ήταν και οι υπουργοί εδώ, να μη σας πω και ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας. Δηλαδή, θα βγαίνει τώρα ο καθένας να λέει τα δικά του -«τι ωραία που τα είπα!»- και να κάθεται; Και περιμένουμε από τον κόσμο σεβασμό;

Εν πάση περιπτώσει, λείπει ο κ. Αβέρωφ, αλλά δε θα μπορούσα να μην τιμήσω την τόλμη τουλάχιστον κάποιων αποστροφών στην ομιλία του όσον αφορά στο Κυπριακό. Αλλά δε φοβήθηκε και δε σκέφτηκε ότι μπορεί από το Προεδρικό να τον κατατάξουν στη συνομοταξία των οπαδών της όποιας λύσης; Αυτό το καταιγιστικό να μας αποδίδουν χαρακτηριστικά προδότη -γιατί περί αυτού πρόκειται, όταν λες του «άλλου θέλεις την οποιαδήποτε λύση», του λες «είσαι προδότης»- δεν το δεχόμαστε! Το ξανακάματε χρόνια πριν, να μην το επαναλάβετε.

Δε λογάριαζα να το πω, αλλά, επειδή ακούστηκαν και χθες κάποιες εθνικιστικές ιαχές, αλλά και ο κ. Κυπριανού του Συναγερμού, που έφυγε, μας είπε για παραπετάσματα, λες και το πρόβλημα του κ. Κυπριανού είναι τα παραπετάσματα, άκουγα το πρωί που ερχόμουν μια πολύ ενδιαφέρουσα εκπομπή, “Σαν σήμερα”. Σαν σήμερα, 13 Δεκεμβρίου '43, οι ναζιστές, που κάποιοι τους λατρεύουν και προσομοιάζουν με τους χαιρετισμούς τους και τα υπόλοιπά τους, κατέστρεψαν τα Καλάβρυτα, σκοτώνοντας, σφάζοντας, εκτελώντας χίλιους εκατό δεκατρείς ανθρώπους. Αλλά, κύριε Πρόεδρε της Βουλής, σαν σήμερα ακριβώς ένας πρώην συνάδελφός σας, Πρόεδρος εννοώ, με αφορμή τη δολοφονία ενός Κυπρίου συμπολίτη μας, ενέγραψε θέμα στη Βουλή, για να συζητηθεί, για τις αιτίες δολοφονίες του Γρίβα. Ήταν ο Αντώνης ο Ανδρονίκου και ο Μακάριος μάλιστα, κύριε Κουλία, ήταν τότε που χαρακτήρισε τον Γρίβα ως κοινό εγκληματία και δολοφόνο. Αυτά προς γνώση και συμμόρφωση, γιατί οι εποχές είναι και ύποπτες και πονηρές και επικίνδυνες.

Χαίρομαι πάρα πολύ που οι δύο πολιτικοί αρχηγοί, τουλάχιστον των μεγάλων κομμάτων, αφιέρωσαν μεγάλο μέρος της ομιλίας τους για την παιδεία. Και έχεις δίκαιο, αγαπητέ Κωστή, όταν επικεντρώθηκες στην ανάγκη να γίνουμε και να νιώσουμε άνθρωποι. Υπολειπόμεθα! Χθες άκουσα ότι έγιναν τα κρατικά βραβεία για τη λογοτεχνία και ξέρετε πόσοι πήγαν; Εξήντα! Δεν ξέρω και εμείς, αν δεν είχαμε δουλειά, πόσοι θα ήμασταν εκεί, αλλά, διερωτώμαι, πού ήταν οι λογοτέχνες, οι συγγραφείς, οι θεατράνθρωποι, οι εκπαιδευτικοί; Γιατί δε θα τους χαριστώ! Οι καθηγητάδες των πανεπιστημίων πού ήταν; Με τους παχυλούς μισθούς τους; Μόνο εξήντα άνθρωποι σε αυτό τον τόπο ενδιαφέρονται για την πνευματική πορεία μας;

Και λέω καλά έκαμαν που ασχολήθηκαν οι δύο πολιτικοί αρχηγοί με την παιδεία, διότι, αν βάλουμε -που βάλουμε- το Κυπριακό ως πρώτο ζήτημα, η παιδεία θεωρώ, όχι καθ' υπερβολήν, ότι μπορεί να είναι και είναι το δεύτερο, για να μη δικαιώσουμε τον Παπαδιαμάντη που είπε πριν εκατόν πενήντα χρόνια δηλαδή ότι «αυτοί οι πολιτικοί και αυτοί οι βουλευτάι» -με την ιδιόζουσα καθαρευουσιάνικη γραφή του, «εκατέστρεψαν τον τόπο». Και το άλλο το οποίο λέγεται, το άκουσα, είναι ότι τα μεγάλα κακά αυτού του τόπου, τα τρία μεγάλα κακά τα συνιστούν οι πολιτικοί, οι δάσκαλοι και οι δημοσιογράφοι και, ναι, ισχυρίζομαι ότι σε αυτό τον τόπο προκάλεσαν πολύ μεγάλη ζημιά παραπάνω και από τον Γρίβα και από τους ολετήρες κάποιοι δάσκαλοι και κάποιοι καθηγητές που έσταζαν φαρμάκι μέσα στις ψυχές των παιδιών τότε. Μπορεί και σήμερα!

Η κρίση του καλοκαιριού με την παιδεία πρέπει να αναδείξει έναν προβληματισμό. Μακριά από τα συντεχνιακά του Χαμπιαούρη, που παρέσυρε ολάκερη κοινωνία να κουβεντιάζει για τη μία ώρα και για τα έτσι και για τα αλλιώς, τι παιδεία έχουμε; Τι σχολεία έχουμε; Τι παιδιά θέλουμε; Πού πάμε; Και ο απολογισμός δεν είναι καθόλου καλός. Δε θα πω ότι είμαστε σε περίοδο ρωμαϊκής παρακμής, δε φτάσαμε εκεί, οδούουμε εκεί όμως.

Ο κ. Αβέρωφ, ο οποίος αρέσκεται -και καλά κάμνει- να μιλά...

ΑΒΕΡΩΦ ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

(Αστειεύομενος)

Βλέπω σε!

ΓΙΩΡΓΟΣ Κ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Καλώς όρισε! Ξεκινά το αφιέρωμα σε σένα.

Λέω ότι καλά κάμνει ο κ. Αβέρωφ και μιλά ενωτικά. Βέβαια, κύριε Αβέρωφ, η ενότητα έχει συγκεκριμένο περιεχόμενο, δηλαδή πρέπει να την εμπλουτίζει και να τη χαρακτηρίζει η αλήθεια, ο ρεαλισμός και η πράξη στο τέλος της μέρας. Είπατε ότι πρέπει να ενώσουμε δυνάμεις -για την παιδεία μιλώ- να ενισχυθεί η αξιοπρέπεια του εκπαιδευτικού, να μάθουμε στα παιδιά μας σωστά γράμματα, ότι υπάρχουν πενιχρά αποτελέσματα και, μιλώντας για τη Φινλανδία, μιλήσατε για τις μαμάδες που τρέχουν τα παιδιά τους όλο το απόγευμα να τους κάμνουν μαθήματα. Να δούμε τι έγινε σε μας, αν αυτά τα οποία καταγράφετε εφαρμόζονται ή έχουμε την έννοια να τα εφαρμόσουμε.

Η κρίση του καλοκαιριού άφησε ένα μεγάλο ερώτημα: Αν τελικά έχουμε Υπουργό Παιδείας ή λογιστή! Αν έχουμε κάποιον ο οποίος απλώς διεκπεραιώνει εκείνα τα οποία του προσφέρονται ως εντολές από το ΔΝΤ, την Παγκόσμια Τράπεζα, τους Ernst & Young ή τον Γενικό Ελεγκτή. Δεν άκουσα εγώ προσωπικά τουλάχιστον τον υπουργό να λέει ποιο είναι το όραμά του για την παιδεία. Τον άκουσα και τον ακούω συνεχώς να μας λέει για τα σχολεία-φρούρια, να τους βάλει κάγκελα γύρω γύρω, για τα θυροτηλέφωνα και, όταν ήρθε στη Λάρνακα, Ζαχαρία, τον άκουσες και εσύ να μας λέει για τα ντουλαπάκια που θα βάλει στο Γυμνάσιο Δροσιάς. Μέσα στον ορυμαγδό εκείνου του παράνομου και του ύποπτου ξεπουλήματος του συνεργατισμού η κυβέρνηση ανακάλυψε έξι χρόνια μετά που κυβερνά πράγματα και θαύματα. Λίπος, στρεβλώσεις, δασκάλους με ψυχολογικά προβλήματα, ισχνά αποτελέσματα στις εξετάσεις, τεμπέληδες συνδικαλιστές που η θέση τους είναι στην έδρα. Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας δε με οργίλο ύφος μάς μίλησε για συνδικαλιστικά φέουδα που τυραννούν την κοινωνία. Μια αναφορά που όζει πολιτικού αυταρχισμού και πλήττει, ναι, την ίδια την ιδέα της δημοκρατίας. Δηλαδή, θα καταργήσει ο Νίκος Αναστασιάδης τον συνδικαλισμό; Ή και κάποιιο άλλο νεοφανείς αστέρες στην πολιτική θα βάλουν στον γύψο -παραπέμπει στην επταετία- τον συνδικαλισμό και το δικαίωμα της πολιτικής έκφρασης;

Το πείραμα βέβαια είχε διπλό στόχο: Να τσακίσουν τους εκπαιδευτικούς, να απαξιώσουν το δημόσιο σχολείο, πρώτον, και, δεύτερον, να γίνει η πρόβα τζενεράλε για τα άλλα, ΑΗΚ, Cyta, φυσικά αέρια, η γνωστή φιλοσοφία των ιδιωτικοποιήσεων. Άρα, μας έλεγαν «θέλουμε τέτοιους δάσκαλους». Τι δάσκαλους; Στεγνούς αναμεταδότες στείρων και αποστειρωμένων γνώσεων, όχι εμπυχωτές, όχι γαλουχητές, όχι προωθητικούς προς το ωραίο, το καλό, το αισθητικά άρτιο, το ωφέλιμο! Όχι. Θέλουμε ανθρώπους που θα λένε στα παιδιά ψέματα ή θα αποκρύβουν την αλήθεια. Δε θα τους λένε, ας πούμε, ότι ο Θεοδόσιος δεν ήταν Μέγας! Ένας στίχος που αρέσει στον κ. Καυκαλιά, «Οι δάσκαλοι της νεολαίας νταντάδες, κόβουν στα μέτρα τους τους μαθητάδες». Είναι από τον Βασίλη Παπακωνσταντίνου.

Φεύγω από όλα και μένω σε εκείνο το τρομερό του πανεπιστημιακού δασκάλου μου, του Δημήτρη Λιαντίνη. Για κάποιους λαούς, όπως είναι η Φινλανδία, που μας ανέφερε ο κ. Αβέρωφ, «η παιδεία των νέων είναι δυνατό αίμα και ο αέρας ιωδίου για το μέλλον των λαών. Όμως της δικής μας παιδείας το αίμα έχει αιματοκρίτη λευχαιμίας»!

Κύριε Αβέρωφ, τελειώνω με τούτο: Γιατί πάτε στη Φινλανδία; Ξέρετε τι κάνουν στη Φινλανδία; Αυτό το οποίο έπρεπε να κάμνουμε εμείς. Εμείς διαθέτουμε τον ελληνικό πολιτισμό, λέμε, κάποιιο τον επικαλούνται. “Ελληνικός πολιτισμός” σημαίνει νους και σώμα, ψυχή, πνεύμα και γυμναστική και θέατρο και τραγούδι. Αυτά τα πράγματα είναι εκείνα τα οποία χλεύαζε -κουνάτε το κεφάλι σας- ε, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας! Ελάτε μας για μαντολινούθκια και θεατρικά! Είναι εκείνα που χλεύαζε ο Κυβερνητικός Εκπρόσωπος. Λέω ότι εκείνοι που θέλουν να ψάξουν το τι γίνεται στη Φινλανδία είναι σαν αυτούς που έψαχναν να κάνουν το Βυζάντιο και γύρευαν αλλού και τους είπαν «είναι εδώ το Βυζάντιο, είναι εδώ η Επτάλοφη, εδώ να κάνετε τη δουλειά, είναι εδώ τούτα τα πράγματα».

Νιώθω όμως ότι αντί παιδεία δίνουμε στα παιδιά εκπαίδευση. Τους δίνουμε λίγες γνώσεις, στεγνές, ξερές και, όσο συνεχίζουμε έτσι, όχι μόνο οι μαμάδες και οι μπαμπάδες και οι παππούδες και οι τατάδες θα κουβαλούν τα κοπελλούθκια μας το απόγευμα στα φροντιστήρια, θα σκοτώνουμε την ψυχή των παιδιών και εν τέλει ούτε παιδεία θα έχουμε ούτε πολιτική σκέψη ούτε κριτικά μυαλά ούτε νέους οι οποίοι θα μπορέσουν να σταθούν σήμερα και αύριο.

Κύριε Πρόεδρε,

Κλείνω μόνο με το εξής, αφιερωμένο στο φίλο μου τον Δημήτρη τον Δημητρίου: Έχετε το μάτι στο 2030. Να βλέπουμε μπροστά, μας είπες. Να βλέπουμε μπροστά, αλλά, για να πάμε μπροστά και να βλέπουμε στο '30, πρέπει να ζήσουμε, πρέπει να ζήσει ο κόσμος και ζωή δεν είναι μόνο ένα κομμάτι ψωμί ούτε το ΕΕΕ ούτε οι προβληματικές θέσεις εργασίας. Ζωή είναι να έχουμε και έχει ζωή ο τόπος και ψυχή, να επανέλθει εκείνο που χάθηκε, η χαρά, η αισιοδοξία, να δώσουμε του κόσμου δουλειές, να κάνουμε καλά σχολεία, να κάνουμε καλή υγεία, η οποία υποφέρει. Να υπάρξει ένα αίσθημα ασφάλειας, να περιορίσουμε τις εκτροπές από τις συνταγματικές παρανομίες οι οποίες παρατηρούνται.

Κύριε Πρόεδρε, ευχαριστώ πάρα πολύ.

Και εγώ απολογούμαι, εάν ύψωσα τον τόνο της φωνής μου. Εύχομαι ειλικρινά κάθε καλό, καλές γιορτές, με τον νου μας κυρίως σε αυτούς που το έχουν παραπάνω ανάγκη από εμάς.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ.

Καλές γιορτές.

Ο τελευταίος ομιλητής πριν τη συνεδρίαση διαβούλευσης και προετοιμασίας της επιτροπής Οικονομικών, που υποθέτω θα γίνει, είναι ο κ. Γεώργιος Γεωργίου.

Εάν, κύριε Αβέρωφ, θέλετε να κινηθείτε λίγο πιο γρήγορα για την επιτροπή, για να προλάβετε, κρίνετε εσείς.

ΑΒΕΡΩΦ ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Ένα τέταρτο...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, ναι, ένα τέταρτο.

Κοιτάξετε, να γίνει προεργασία τουλάχιστον αυτά τα δεκαπέντε λεπτά, γιατί έχει μεγάλη σημασία αυτή η συνάντησή σας για το αύριο.

Κύριε Γεωργίου, έχετε τον λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η σημερινή συζήτηση του προϋπολογισμού για το 2019 γίνεται κάτω από νέες, πιο γόνιμες και πιο ελπιδοφόρες συνθήκες για την κυπριακή οικονομία. Έξι σχεδόν χρόνια διακυβέρνησης της χώρας από τον Πρόεδρο Αναστασιάδη δεν έχουμε πια την υποχρέωση να μιλήσουμε για την οικονομική κρίση και πώς την αντιμετωπίζουμε. Δεν έχουμε την ανάγκη πια να πείσουμε για τις θυσίες που χρειάζεται να υποστούμε ως αποτέλεσμα της δραματικής κατάστασης που παραλάβαμε τον Μάρτη του 2013. Η χώρα μας έχει περάσει τα δύσκολα. Τα αντιμετωπίσαμε. Δεν το λέμε εμείς, το λένε οι θεσμοί και οι οίκοι αξιολόγησης, το λένε οι οικονομικοί αναλυτές με θαυμασμό για την Κύπρο και τις επιδόσεις της μετά την καταιγίδα που υπέστη. Έχουμε ξεπεράσει και τις πιο αισιόδοξες προβλέψεις. Δεν το λέμε εμείς, το λένε οι ίδιες οι αγορές, το μεγαλύτερο κριτήριο για την πορεία και τις προοπτικές μιας οικονομίας. Δεν το λέμε εμείς, το λέει ο δείκτης ανάπτυξης, που μέχρι το τέλος του χρόνου αναμένεται να ξεπεράσει το 4%. Αυτή είναι η αλήθεια και κανείς δεν μπορεί να την παραχαράξει παρά τις προσπάθειες της ισοπεδωτικής αντιπολίτευσης. Δεν μπορεί να την επισκιάσει ούτε η μεγάλη αντίφαση την οποία βιώνουμε με την εικόνα της Κύπρου και της οικονομίας της να είναι διαμετρικά διαφορετική στο εξωτερικό, όπου μας επαινούν και μας αναβαθμίζουν στην επενδυτική βαθμίδα, και στο εσωτερικό να μηδενίζονται τα πάντα.

Ερχόμενος στο κοινοβούλιο, άκουγα τις ισοπεδωτικές, γεμάτες ειρωνεία, χολή και όξος ομιλίες βουλευτών της αριστεράς. Κακόπιστη κριτική, χωρίς επιχειρήματα, χωρίς προτάσεις, με έντονες προσωπικές επιθέσεις εμπάθειας στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και στους υπουργούς του. Αυτό αποδεικνύει την κενότητα του πολιτικού σας λόγου, αλλά, ναι, και τον αμοραλιστικό χαρακτήρα των λόγων και πράξεών σας. Όμως δε θα παρασυρθούμε στη μάταιη αναζήτηση μιας ευτελούς τριήμερης δημοσιότητας ελέω συζήτησης των προϋπολογισμών, που το μόνο που εξυπηρετεί είναι τη θεωρία του χάους, στην οποία μας οδήγησε ο τυφώνας "Χριστόφια", αγαπητέ προλαλήσαντα συνάδελφε και συνονόματε Γιώργο Γεωργίου. Εμείς, αγαπητέ συνάδελφε, έχουμε διαψεύσει αυτούς τους μύστες και τους κήρυκες του χάους και της καταστροφής εντός Κύπρου πανηγυρικά. Εμείς φέραμε νηνεμία, ανάπτυξη και πρόοδο. Αυτή είναι η αλήθεια. Κερδίσαμε ξανά πίσω την αξιοπρέπεια και την περηφάνια μας, αγαπητοί συνάδελφοι. Μέρα με τη μέρα η χώρα μας ανακτά το κύρος και την αξιοπιστία της.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Εμείς και η κυβέρνηση του Νίκου Αναστασιάδη γνωρίζουμε ότι, για να ευημερήσουν οι άνθρωποι, πρέπει πρώτα να ευημερούν οι αριθμοί. Κυρίως να υπάρχει σταθερότητα και εμπιστοσύνη. Ναι, θέλουμε τις επιχειρήσεις μας να κερδίζουν, γιατί, χωρίς να κερδίζουν, ούτε νέους τομείς μπορούν να αναπτύξουν ούτε και

θέσεις εργασίας να δημιουργούν. Το λογικό κέρδος και ο ανταγωνισμός, ναι, είναι ευλογία, δεν είναι κατάρα. Κατάρα είναι η ζημιά, τα μονοπώλια και η αισχροκέρδεια. Θέλουμε τη δημιουργία ενός αξιόπιστου περιβάλλοντος προσέλκυσης επενδύσεων, γιατί χωρίς ξένες επενδύσεις δεν μπορεί να υπάρξει γρήγορη οικονομική ανάπτυξη. Θέλουμε ο λαός μας στο σύνολό του να μπορεί να βρει ξανά δουλειά.

Δαμάσαμε την ανεργία του 17%, όπως αυτή που μας παραδώσατε. Είναι 7% τα σημερινά επίπεδα με συνεχή πτωτική πορεία. Ο περήφανος Κύπριος εργαζόμενος αξιοπρεπή εργασία που να ανταποκρίνεται στις δυνατότητές του ψάχνει, δε θέλει να ζητιανεύει αναζητώντας κρατική ελεημοσύνη, όπως δανεικά για μια πενταετία του παραχωρούσαμε. Δε θέλει να είναι αργόσχολος απολαμβάνοντας την ευλογία του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος. Και θα το πετύχουμε, γιατί είμαστε η πολιτική δύναμη της ριζικής μεταρρύθμισης. Αυτή είναι σήμερα η δουλειά μας και η υποχρέωσή μας και στην εκπλήρωση αυτής της υποχρέωσης δεν μπορούν να υπάρξουν άλλες καθυστερήσεις. Η δική μας κυβέρνηση, με την ξεκάθαρη ανανέωση της λαϊκής εντολής να αλλάξει τα πράγματα, δε θα υστερήσει στη μεταρρύθμιση σε όλους τους τομείς. Θα εκσυγχρονίσουμε το κράτος και τις διαδικασίες, παρά τα εμπόδια που στήνονται. Δε θα λυγίσουμε απέναντι στα συμφέροντα που δε θέλουν να αλλάξει τίποτα σ' αυτή τη χώρα.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Και ο πιο κακόπιστος λοιπόν κριτής αυτής της κυβέρνησης, αποβάλλοντας τον κομματικό μανδύα της στείρας αντιπολίτευσης, δε θα αμφέβαλλε και θα συνηγορούσε ότι ο τρίτος μεταμνημονιακός πλεονασματικός προϋπολογισμός δίνει τα σταθερά οικονομικά εχέγγυα για ανάπτυξη και μεταρρύθμιση.

Σε κάθε υπουργείο, σε κάθε δημόσιο οργανισμό, στη βάση στρατηγικού σχεδιασμού τέθηκαν οι κατευθυντήριες γραμμές για πρόοδο, ανάπτυξη και ευημερία. Στο Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, για το οποίο πρωτίστως θα αναφερθώ, κατευθυντήριος στόχος για το 2019-2021 είναι η εδραίωση ενός αποτελεσματικότερου συστήματος δικαιοσύνης, που θα 'ναι λιγότερο δαπανηρό και θα διασφαλίζει τη διαφάνεια και ποιότητα στην απονομή δικαιοσύνης. Θα το ομολογήσω -ζω την πολιτική ιστορία αυτής της χώρας τα τελευταία σαράντα χρόνια- είναι η πρώτη φορά που το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως χαράσσει πολιτική μεταρρυθμίσεων στο υπουργείο του σε όλους τους τομείς δραστηριότητάς του με σοβαρό και υπεύθυνο τρόπο, χωρίς φανφάρες και κλαπατσιμπάλα, χωρίς λαϊκισμούς. Στόχος χωρίς καμία διάκριση ο σεβασμός των θεμελιωδών ελευθεριών και η προστασία των δικαιωμάτων των πολιτών. Η ενδυνάμωση του αισθήματος ασφάλειας και εμπιστοσύνης, η αρτιότερη και ταχύτερη πρόσβαση στη δικαιοσύνη, ο σεβασμός των δημοκρατικών αρχών και της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας.

Τα νέα οικονομικά δεδομένα, μετά το χάος και τον τυφώνα που παραλάβαμε, αγαπητέ μου Γιώργο Γεωργίου, επέτρεψαν στο κράτος την προώθηση αναπτυξιακών έργων στον τομέα του Υπουργείου Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως, όπως είναι η έναρξη και περάτωση των έργων για ανέγερση νέων εγκαταστάσεων για την Αστυνομική Διεύθυνση Αμμοχώστου, της οποίας το καλλιμάρμαρο κτίριο με όλες τις ευρωπαϊκές προδιαγραφές παραδίδεται τέλος του μήνα, η έναρξη των εργασιών για την ανέγερση νέου κτιρίου για το Επαρχιακό Δικαστήριο Αμμοχώστου στο Παραλίμνι, κόστους €6 εκατομ., του οποίου αναμένεται η περάτωση τον Μάη του 2020, η παράδοση του πρόσθετου κτιρίου στο Επαρχιακό Δικαστήριο Πάφου, αγαπητέ συνάδελφε κ. Φακοντή, κόστους €6 εκατομ., και η ανακαίνιση και χρήση του κτιρίου του πρώην ξενοδοχείου "Φιλοξενία", για να στεγάσει το Δευτεροβάθμιο Δικαστήριο και το Εμπορικό Δικαστήριο, καθώς και η ανακαίνιση κτιρίου πλησίον του Ανωτάτου Δικαστηρίου για προσωρινή στέγαση του Διοικητικού Δικαστηρίου Διεθνούς Προστασίας. Εντός του 2019 προκηρύσσεται διαγωνισμός για εξεύρεση επενδυτή για την ανέγερση κτιρίου για το Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας.

Ιδιαίτερη μνεία στη βελτίωση των κτιριακών υποδομών στα αστυνομικά κρατητήρια, ώστε να πληρούνται οι προδιαγραφές του Συμβουλίου της Ευρώπης, ενώ παράλληλα γίνονται βελτιώσεις και ανακαινίσεις στις κτιριακές εγκαταστάσεις των Κεντρικών Φυλακών, ώστε να διασφαλίζεται η αξιοπρεπή διαβίωση των κρατουμένων.

Η λειτουργία των Κεντρικών Φυλακών έχει εκσυγχρονιστεί και πλέον βασίζεται σε μια νέα φιλοσοφία, που εδράζεται στον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας και της ξεχωριστής προσωπικότητας του κάθε κρατουμένου.

Μέσα από μια ανθρωποκεντρική προσέγγιση και βάσει των αρχών της χρηστής διοίκησης του προσωπικού και των κρατουμένων, η διεύθυνση των Φυλακών πέτυχε τα τελευταία χρόνια να αντιστρέψει την αρνητική εικόνα και ως αποτέλεσμα σήμερα βρισκόμαστε στο καλύτερο επίπεδο λειτουργίας των Φυλακών σε όλα τα χρόνια της Κυπριακής Δημοκρατίας και αυτό είναι ένα γεγονός που αναγνωρίζεται από το σύνολο της κυπριακής κοινωνίας.

Η σημερινή εικόνα των Κεντρικών Φυλακών δε θυμίζει ούτε στο ελάχιστο τις συμπεριφορές απαξίωσης της προσωπικότητας, τις απάνθρωπες συνθήκες διαβίωσης των κρατουμένων και την καταπίεση που επικρατούσε στον χώρο των Φυλακών στο πρόσφατο παρελθόν, παρελθόν της πενταετίας 2008-2013, με

επιλεκτικούς περιορισμούς δικαιωμάτων, με την έλλειψη σεβασμού προς τον κατάδικο και την παραγνώριση στοιχειωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων, τα οποία οδηγούσαν στον εξευτελισμό της προσωπικότητας των καταδίκων.

Σήμερα επικρατεί ο σεβασμός, η αναγνώριση και η ανθρωπίνη αξιοπρέπεια, γνωρίσματα που διακρίνουν το δικό μας σωφρονιστικό σύστημα και έχουν επικροτηθεί τόσο από την Επιτροπή Κατά των Βασανιστηρίων του Συμβουλίου της Ευρώπης όσο και από Ευρωπαίους αξιωματούχους που επισκέφθηκαν πρόσφατα τις Φυλακές μας. Στην παρουσία όλων αυτών ούτε εντυπώσεις ούτε προσωπική προβολή έγινε ούτε και ωραιοποίηση έργου παρουσιάστηκε ούτε δημόσια εικόνα απεκρύβη ούτε ερωτήματα ηγέρθησαν, αλλά αντίθετα πήραμε τα εύσημα ως κράτος από τους ευρωπαϊκούς θεσμούς. Πέραν των πιο πάνω, στον τομέα της σωφρονιστικής πολιτικής συμπληρώθηκε το έργο της ετοιμασίας της νέας περί Φυλακών νομοθεσίας, η οποία σύντομα κατατίθεται στο κοινοβούλιο.

Τομέας “δικαιοσύνη”: Προωθήθηκε στη Βουλή το σύνολο του νομοθετικού έργου που περιλαμβάνεται στο πρόγραμμα διακυβέρνησης του Νίκου Αναστασιάδη, με στοχοπροσήλωση στον εκσυγχρονισμό του νομοθετικού πλαισίου και των δομών, την αποτελεσματική πρόληψη και καταστολή του εγκλήματος, την πάταξη του σοβαρού εγκλήματος με διεθνικό χαρακτήρα, την πρόληψη της παραβατικής συμπεριφοράς, την προαγωγή της διαφάνειας, την ποινική μεταχείριση με σεβασμό στα ανθρώπινα δικαιώματα, όπως επίσης και την ταχεία και απρόσκοπτη λειτουργία των δικαστηρίων, τη συμβολή στη μείωση του χρόνου απονομής της δικαιοσύνης και τη βελτίωση των δυνατοτήτων πρόσβασης των πολιτών στη δικαιοσύνη.

Εκκρεμεί μόνο για κατάθεση στη Βουλή ο περί της Ενδέκατης Τροποποίησης του Συντάγματος Νόμος του 2013, που αφορά την ασυλία Προέδρου και Αντιπροέδρου, και ο περί της Ευθύνης του Προέδρου και Αντιπροέδρου της Δημοκρατίας. Οι μεταρρυθμίσεις και αλλαγές στον τομέα της δικαιοσύνης είναι συνεχείς με στόχο την επιτάχυνση της απονομής της δικαιοσύνης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είσαστε στα δεκατέσσερα λεπτά, κύριε Γεωργίου. Απλά, σας πληροφορώ ότι είσαστε στα δεκατέσσερα λεπτά.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Τον Μάρτιο του 2018 ολοκληρώθηκε και παραδόθηκε η τελική έκθεση των Ιρλανδών εμπειρογνομόνων αναφορικά με τη μεταρρύθμιση-αναδιοργάνωση της δομής και λειτουργίας των δικαστηρίων. Περαιτέρω, το Υπουργείο Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως άρχισε ήδη την υλοποίηση πολλών δράσεων που περιλαμβάνονται στο σχέδιο δράσης και εμπίπτουν στις αρμοδιότητές του ή προωθούνται με τη δική του πρωτοβουλία και συμβολή: Δημιουργία οκτώ νέων θέσεων Δικαστών και δύο θέσεων Πρωτοκολλητή, νομοσχέδιο για την επέκταση των κλιμάκων δικαιοδοσίας του Ανώτερου Επαρχιακού Δικαστή και του Επαρχιακού Δικαστή, νομοσχέδιο για δημιουργία ειδικής δικαιοδοσίας εκδίκασης χρηματοοικονομικών διαφορών, ετοιμασία δύο νομοσχεδίων για την ίδρυση και λειτουργία της Σχολής Δικαστών, διαχωρισμός της δικαιοδοσίας του Ανωτάτου Δικαστηρίου με τη σύσταση ξεχωριστής δευτεροβάθμιας δικαιοδοσίας και βρίσκεται σε εξέλιξη έργο το οποίο χρηματοδοτείται από την Υπηρεσία Στήριξης Διαρθρωτικών Μεταρρυθμίσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τον καθορισμό αντικειμενικών κριτηρίων για την πρόσληψη και αξιολόγηση δικαστών.

Προσλήψεις στην αστυνομία και μέτρα κατά της διαφθοράς: Με τους νέους κανονισμούς πρόσληψης υλοποιήθηκε μια διακηρυγμένη πολιτική της κυβέρνησης για αναβάθμιση των κριτηρίων πρόσληψης στην αστυνομία. Αναβαθμίσαμε ένα αναχρονιστικό και στρεβλωμένο σύστημα προσλήψεων και διορισμών στην αστυνομία, το οποίο όλοι ομολογούσαμε, όλοι αξιοποιούσαμε, αλλά κανένας δεν αποφάσιζε να αλλάξει, γιατί διαχρονικά όλους μας βόλευε.

Μέτρα κατά της διαφθοράς: Με διαβούλευση, αμφίδρομη συζήτηση και με συναίνεση, νομοθετήσαμε σχεδόν ομόφωνα δέσμη έξι νομοθετικών και άλλων κανονιστικών μέτρων με σκοπό την πρόληψη και καταπολέμηση του διαχρονικού προβλήματος της διαφθοράς στην αστυνομία. Ένα θέμα και πάλι που όλοι το αναγνωρίζαμε, όλοι το βιώναμε, αλλά δεν τολμούσαμε να ξεριζώσουμε. Αυτή η κυβέρνηση και ο Υπουργός Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξεως τόλμησε, γιατί είχε πολιτική βούληση, να πατάξει και να ξεριζώσει τη διαφθορά στην αστυνομία. Τα αποτελέσματα της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου στην αστυνομία μιλούν αφ' εαυτών. Η Λερναία Ύδρα της διαφθοράς στην αστυνομία χάνει ένα ένα τα κεφάλια της και αυτό αποτελεί, ναι, προσπάθεια και πολιτική επιλογή όλων μας. Τροποποιήσαμε τους νόμους και κανονισμούς της αστυνομίας με σκοπό την αναθεώρηση των πειθαρχικών ποινών, ανάλογα με τη σοβαρότητα του παραπτώματος, με την ποινικοποίηση της συγκάλυψης της διαφθοράς. Ψηφίσαμε τον περί Ρυθμίσεως Ορισμένων Ανακριτικών Εξουσιών (Υπό Κάλυψη Αστυνομικών) Νόμο, ο οποίος ρυθμίζει τις εξουσίες των υπό κάλυψη αστυνομικών και προστατεύει τους αστυνομικούς οι οποίοι ενεργούν ως υπό κάλυψη και ενισχύουν την αποτελεσματικότητα των δικτυικών αρχών.

Κλείνω, κύριε Πρόεδρε.

Περαιτέρω, το νομοσχέδιο περί Προστασίας του Απορρήτου της Ιδιωτικής Επικοινωνίας, που θα παραχωρείται δυνατότητα άρσης τους δικαιώματος ιδιωτικής επικοινωνίας και που στοχεύει στην πρόληψη και καταστολή του σοβαρού εγκλήματος και στην αποτελεσματική απονομή της δικαιοσύνης, βρίσκεται για τοποθέτηση στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Νομικών στις 9 Ιανουαρίου 2019.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Το δημόσιο καλό δεν είναι προνόμιο των συμφερόντων κανενός. Φτάνει πια να θυσιάζεται ο τόπος, για να μη γίνεται καμία αλλαγή και μεταρρύθμιση προς τη σωστή κατεύθυνση. Δε θα επιτρέψουμε στη σωφροσύνη και στον ρεαλισμό να καταστούν αμαρτήματα για χάρη της πολιτικής αρένας του λαϊκισμού και των φιλολογικών φληναφημάτων. Το επαναλαμβάνω: Η χώρα μας, αυτοτελής και ευρωπαϊκή, βρήκε και πάλι την περηφάνια και την αξιοπρέπεια που δικαιούται.

Καλά Χριστούγεννα, καλές γιορτές!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Καλά Χριστούγεννα.

Στις 3.00 μ.μ. ακριβώς ξεκινούμε και, αν τηρήσετε τους χρόνους σας, ως τις 8.00 μ.μ. θα τελειώσουμε.

Καλό μεσημέρι.

(Ωρα διακοπής: 1.26 μ.μ.)

(Ωρα επανέναρξης: 3.36 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Καλό απόγευμα!

Να ξεκινήσουμε, παρ' όλο που η επιτροπή Οικονομικών θέλει αλλό πεντέξι λεπτά να τελειώσει. Εκείνοι τη δουλειά τους τζιαι εμείς τη δουλειά μας τζιαι κάπου θα συναντηθούμε.

Τον λόγο έχει ο κ. Φακοντής του ΑΚΕΛ, ο πρώτος ομιλητής του απογεύματος.

ΑΝΤΡΕΑΣ ΦΑΚΟΝΤΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Κυρία Υπουργέ Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων,

Θα ξεκινήσω από εκεί που ετέλειωσε ο συνάδελφος Γεώργιος Γεωργίου του Δημοκρατικού Συναγερμού και θα του πω απλά ότι το ΑΚΕΛ δεν το διακατέχει καμιά εμπάθεια. Λέμε απλά την αλήθεια στον λαό. Τα στοιχεία που καταθέτουμε σε καμιά περίπτωση δεν είναι στοιχεία του ΑΚΕΛ, αλλά επίσημα στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας Κύπρου, της Ευρωπαϊκής Στατιστικής Υπηρεσίας και της έκθεσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το ευρωπαϊκό εξάμηνο για την Κύπρο. Και, ναι, εμάς μας ενδιαφέρει να ευημερούν οι άνθρωποι και όχι μόνο ορισμένοι δείχτες της οικονομίας, εν αντιθέσει με το δικό σας ενδιαφέρον και του κόμματός σας που γνοιάζεστε μόνο για την ευημερία των αριθμών. Η ανάπτυξη για την οποία επαίρεται η κυβέρνηση Αναστασιάδη-Συναγερμού δεν κατανέμεται δίκαια στον λαό. Η κοινωνική και εισοδηματική ανισότητα στην Κύπρο καλά κρατεί. Όσον αφορά την αναφορά σας για τη διαφθορά, θα πω απλά τούτο: Δυστυχώς για σας και ευτυχώς για τον τόπο οι άριστοι των αρίστων κατέληξαν στις φυλακές.

Κύριε Πρόεδρε,

Ο προϋπολογισμός της κυβέρνησης Αναστασιάδη-Συναγερμού για το 2019 και γενικότερα οι νεοφιλελεύθερες πολιτικές λιτότητας που επιβάλλουν οι κυβερνώντες εδώ και έξι χρόνια στερούνται κοινωνικού οράματος και ουσιαστικών μέτρων για στήριξη των ευάλωτων κοινωνικά ομάδων, των χαμηλών εισοδηματικών ομάδων, καθώς και των μικρομεσαίων. Στερούνται ενεργειών για αντιμετώπιση του κινδύνου φτώχειας, της ακρίβιας, για τη μείωση του χάσματος των εισοδημάτων, του προβλήματος της στέγης και των υψηλών ενοικίων. Στερούνται πολιτικών που να ενισχύουν την παρέμβαση του κράτους στα ζητήματα κοινωνικής προστασίας. Στερούνται δομών και προγραμμάτων για τα άτομα με αναπηρία. Επιβεβαιώνουν δυστυχώς ότι αυτή η κυβέρνηση δεν ασχολείται με την απορρύθμιση που έχει προκληθεί στην αγορά εργασίας και δεν ενδιαφέρεται για την ανασφάλεια στα εργασιακά θέματα την οποία βιώνει το μεγαλύτερο μέρος της κοινωνίας. Το ενδιαφέρον της είναι μόνο για τους λίγους, τους ημέτερους και προνομιούχους και όχι για τους πολλούς και δυσπραγούντες.

Η εκκωφαντική απουσία πολιτικών πραγματικής στήριξης των ευπαθών ομάδων έχει κατατάξει την Κύπρο ανάμεσα στις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τη μεγαλύτερη αύξηση της φτώχειας. Παρά τη μικρή βελτίωση παραμένει γεγονός ότι ένας στους τέσσερις κατοίκους της Κύπρου εξακολουθεί να αντιμετωπίζει τον κίνδυνο της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού. Για πρώτη φορά μετά από πολλά χρόνια παρουσιάζεται στην Κύπρο το φαινόμενο των αστέγων, ενώ χιλιάδες άλλοι Κύπριοι ζουν σε τριτοκοσμικές συνθήκες. Αρκετά θα είναι τα νοικοκυριά που θα χάσουν την ιδιότητά τους κατοικία και τη μικρή τους επαγγελματική στέγη τους επόμενους μήνες, λόγω των νομοθετημάτων τα οποία ψήφισαν ο ΔΗΣΥ, το ΔΗΚΟ, αγαπητέ συνάδελφε κ. Πιπτοκοπίτη. Οι άστεγοι θα διπλασιαστούν και τα προβλήματα θα μεγαλώσουν.

Παρά τις προσπάθειες που συνεχώς καταβάλλει η κυβέρνηση Αναστασιάδη-Συναγερμού να πείσει για το “success story” στην κοινωνική πολιτική και για τη λεγόμενη “επανάσταση” του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος, το οποίο έλυσε τα προβλήματα στην κοινωνική προστασία, οι πραγματικότητες που βιώνουμε τα τελευταία χρόνια συνεχίζουν να είναι τραγικές. Επιβάλλεται η άμεση τροποποίηση της νομοθεσίας του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος, ώστε να αυξηθούν τα επιδόματα, για να καλύπτουν τις πραγματικές σημερινές ανάγκες όλων των δικαιούχων. Λύση χτες πρέπει να δοθεί και για την αύξηση της επιδότησης του ενοικίου για λήπτες ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος.

Οι κοινωνικές δαπάνες στην Κύπρο περιορίζονται μόλις στο 13%, σχεδόν στο μισό του ποσοστού που δαπανάται κατά μέσο όρο στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Και το πιο τραγικό είναι ότι ούτε και τα μειωμένα αυτά ποσά που περιλαμβάνονται στους προϋπολογισμούς για κοινωνικές παροχές δε δαπανώνται από τους κυβερνώντες, οι οποίοι επιλέγουν να κάμουν “μαξιλαράκια”.

Στον συνάδελφό μου Ανδρέα Κυπριανού του Συναγερμού, ο οποίος μας είπε ότι θα ήθελαν να αυξήσουν τις συντάξεις και τα επιδόματα, αλλά δεν μπορούν -αυτό ανέφερε, ότι δεν έχουν χρήματα- έτσι είναι τα πράγματα; Το 2018 ποσό €72 εκατομ. έμεινε αναξιοποίητο και δε διατέθηκε για τη στήριξη των ομάδων του πληθυσμού που υποφέρουν και δυστυχούν.

Χρήματα είχατε, αγαπητοί συνάδελφοι, για στήριξη των τραπεζών. Μόλις πρόσφατα διαθέσατε εκατομμύρια ευρώ για στήριξη της Ελληνικής Τράπεζας, με τα δεκανίκια, με τη στήριξη του ΔΗΚΟ και τις ψήφους των βουλευτών του ΔΗΚΟ, αγαπητέ φίλε Πάμπο Πιπτοκοπίτη.

Ψηφίσατε νομοσχέδια που έδωσαν όλα τα εργαλεία στις τράπεζες, για να απομυζήσουν ό,τι απέμεινε σε πολλούς φτωχούς.

ΕΥΘΥΜΙΟΣ ΔΙΠΛΑΡΟΣ:

(Αστειευόμενος)

Αντρέα, ήρτεν τζιαι ο Πανίκκος τωρά!

ΑΝΤΡΕΑΣ ΦΑΚΟΝΤΗΣ:

(Γελώντας)

Ε, τζιαι ο Πανίκκος! Να μεν τον αφήσουμε πίσω να παραπονιέται!

Σταματήστε να λέτε λοιπόν ότι στηρίζετε τους ευάλωτους και τους φτωχούς. Η μονόπλευρη εστίαση των κυβερνώντων στο ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα, η αναστολή των στεγαστικών σχεδίων, οι περικοπές στις κοινωνικές δαπάνες για τους χαμηλοσυνταξιούχους και τις άλλες ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού, το κλείσιμο των κρατικών προγραμμάτων κοινωνικής φροντίδας έχουν ουσιαστικά οδηγήσει σε συρρίκνωση του κοινωνικού κράτους και σε αύξηση της φτώχειας.

Με βάση τις εκθέσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για το ευρωπαϊκό εξάμηνο, καθώς και τα επίσημα στοιχεία της Ευρωπαϊκής Στατιστικής Υπηρεσίας, η χώρα μας βρίσκεται ανάμεσα στις πρώτες θέσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον τομέα της κοινωνικής ανισότητας. Σε πολύ υψηλά επίπεδα εξακολουθούν να παραμένουν το ποσοστό των εργαζόμενων φτωχών, της νέας κατηγορίας φτωχών που γέννησε η οικονομική πολιτική της κυβέρνησης Αναστασιάδη-Συναγερμού.

Την ίδια στιγμή που η κυβέρνηση επαίρεται για την πορεία ανάπτυξης, τα χαμηλά και μεσαία κοινωνικά στρώματα ασφυκτούν και αδυνατούν να τα βγάλουν πέρα. Η ανάπτυξη που καταγράφεται δεν απαντά στις εισοδηματικές και άλλες ευρύτερες ανισότητες, γιατί απλά καμία προσπάθεια δεν έχει γίνει μέχρι σήμερα από μέρους των κυβερνώντων για δικαιότερη κατανομή της ανάπτυξης και του πλούτου που αυτή δημιουργεί.

Τα κέρδη σημειώνουν αύξηση, ενώ οι μισθοί παραμένουν αισθητά μειωμένοι. Ένας στους τέσσερις εργαζομένους αμείβεται με μικτό/ακάθαρτο μισθό από €500 μέχρι €1.000. Ανάμεσα σε αυτούς πολλοί νέοι, που θα ήθελαν κάποια στιγμή να αποκτήσουν οικογένεια, αλλά απογοητεύονται βλέποντας την απάθεια των κυβερνώντων μπροστά στο τεράστιο αυτό πρόβλημα που ταλανίζει δεκάδες χιλιάδες συνανθρώπους μας. Ανάμεσά τους και πολλοί χαμηλοσυνταξιούχοι, που η ακρίβια σε συνδυασμό με τις περικοπές στις συντάξεις

τους τούς έχουν τσακίσει. Ανάμεσά τους πολλά νοικοκυριά, που λόγω των κουρεμένων μισθών δεν μπορούν να καλύψουν τα βασικά αγαθά πρώτης ανάγκης.

Στην προσπάθειά μας για νομοθετική ρύθμιση του κατώτατου μισθού ο Υπουργός Οικονομικών απάντησε ότι ο κατώτατος μισθός στην Κύπρο είναι υψηλός. Ακούσατε καλά! Είναι υψηλός ο κατώτατος μισθός στην Κύπρο! Ο δε Πρόεδρος της Δημοκρατίας απαντά ότι η κυβέρνηση θα το συζητήσει, όταν η ανεργία μειωθεί κάτω από το 5%. Όταν δηλαδή δε θα χρειάζεται η ρύθμιση, διότι το πρόβλημα θα επιλυθεί από μόνο του, αφού η μείωση της ανεργίας φυσιολογικά θα επιφέρει και αυξήσεις στους μισθούς.

Η ανεργία μπορεί να σημείωσε μείωση -όντως σημείωσε μείωση- αναλύοντας όμως τα ποιοτικά χαρακτηριστικά της εργασίας, η κατάσταση δε σηκώνει πανηγυρισμούς. Οι μακροχρόνια άνεργοι αποτελούν το 40,6% των ανέργων, ενώ πολύ υψηλό συνεχίζει να παραμένει και το ποσοστό στους νέους.

Στην εξαετή διακυβέρνηση Αναστασιάδη-Συναγερμού η υπόσκαψη της σταθερής μισθωτής απασχόλησης έχει ενταθεί και έχει προωθηθεί η φτηνή, ευέλικτη και απροστάτευτη εργασία με δυσμενέστερους όρους εργασίας, χαμηλότερες αμοιβές, καθώς και σοβαρές ελλείψεις στα μέτρα που λαμβάνονται για προστασία των εργαζομένων από τα εργατικά ατυχήματα, τα οποία αυξάνονται συνεχώς τα τελευταία χρόνια. Το δε ποσοστό των ατόμων που εργάζονται με ευέλικτες μορφές απασχόλησης εκτοξεύτηκε στο 17%.

Οι κυβερνώντες ανέχονται και στηρίζουν σημαντική μερίδα της εργοδοσίας στον ιδιωτικό τομέα η οποία απορρυθμίζει τις εργασιακές σχέσεις και παραβιάζει συστηματικά τις συλλογικές συμβάσεις. Το δρόμο της απορύθμισης τον δείχνει και τον προωθεί και η ίδια η κυβέρνηση, αφού πλείστες θέσεις στο δημόσιο καλύπτονται είτε με έκτακτο προσωπικό είτε με τη μέθοδο της μίσθωσης υπηρεσιών, της ψεύτικης δηλαδή μετατροπής εργαζομένων σε αυτοεργοδοτούμενους. Ενθαρρύνει και υποβάλλει στην τοπική αυτοδιοίκηση και στους ημικρατικούς οργανισμούς να μετατρέψουν τους εργαζόμενούς τους που απασχολούν σε εκτάκτους ή με συμβόλαια σε αυτοεργοδοτούμενους.

Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας, ένας στους τρεις εργαζομένους στο δημόσιο είναι έκτακτος, ενώ στον ιδιωτικό τομέα χιλιάδες εργαζόμενοι βρίσκονται εκτός συλλογικών συμβάσεων. Οι εργαζόμενοι πλήρους απασχόλησης στην Κύπρο δουλεύουν πάνω από σαράντα ώρες τη βδομάδα, κατατάσσοντας τη χώρα μας στη δεύτερη πιο υψηλή θέση στην Ευρώπη σε εργατοώρες.

Στο πλαίσιο της ευρύτερης απορρύθμισης των εργασιακών σχέσεων, που εδώ και χρόνια απεργάζεται η κυβέρνηση, το τελευταίο διάστημα ξεκίνησε μια προσπάθεια προώθησης της απεργοσπασίας και της ποινικοποίησης του δικαιώματος της απεργίας, ενώ η δογματική εμμονή της για εργασία επτά μέρες τη βδομάδα ολόχρονα ξηλώνει το λιανικό εμπόριο και έχει οδηγήσει στο κλείσιμο χιλιάδες μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Κύριε Πρόεδρε,

Κύριοι συνάδελφοι,

Τα τελευταία έξι χρόνια ακούσαμε πολλές εξαγγελίες, βαρύγδουπες δηλώσεις και τελευταία συμφωνίες συνδιαλλαγής για «νέες παραχωρήσεις», όποιες κι αν είναι αυτές. Δυστυχώς, οι νεοφιλελεύθερες πολιτικές που ακολουθούν και οι ενέργειες στις οποίες προβαίνουν οι κυβερνώντες αποδεικνύουν ότι το ενδιαφέρον τους για τους εργαζομένους και τους χαμηλοσυνταξιούχους είναι όψιμο και ψεύτικο. Ενώ προχώρησαν σε αιματηρή αφαίμαξη των μισθών και των συντάξεων, επιχειρούν να χρυσώσουν το χάπι χορηγώντας στον βαριά ασθενή απλά ένα παυσίπονο. Ποιο το όφελος να δημιουργείς πολλούς φτωχούς με τις πολιτικές σου και κατόπιν να τους προσφέρεις ψίχουλα, κομπάζοντας ότι στηρίζεις τις ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού;

Θέλουμε απ' αυτό εδώ το βήμα να επαναλάβουμε ότι θα συνεχίσουμε να αντιπαλεύουμε τις πολιτικές λιτότητας και περικοπών και τις όποιες "μεταρρυθμίσεις", που και πάλι θα πλήξουν τα χαμηλά και μεσαία στρώματα του λαού μας.

Η κοινωνική ανασφάλεια ανάμεσα στους συμπολίτες μας ολοένα και μεγαλώνει. Για τους νέους, τους άνεργους, τους χαμηλά αμειβόμενους η μόνη βεβαιότητα είναι η αβεβαιότητα για το μέλλον, για το αύριο.

Κύριε Πρόεδρε,

Το ΑΚΕΛ διαχρονικά στηρίζει και παλεύει για το δικαίωμα όλων των εργαζομένων, των χαμηλοσυνταξιούχων, των πολυτέκνων, των μονογονιών, των ατόμων με αναπηρία, των ευπαθών ομάδων για αξιοπρεπή εργασία και καλή ποιότητα διαβίωσης. Θέση μας είναι ότι χρειάζεται επανασχεδιασμός της κοινωνικής πολιτικής για δημιουργία ενός πραγματικού κράτους πρόνοιας και όχι μιας αποσπασματικής κοινωνικής πολιτικής η οποία περιορίζεται μόνο στα επιδόματα. Η Κύπρος χρειάζεται μια νέα πολιτική φιλοσοφία, ένα νέο αναπτυξιακό οικονομικό μοντέλο, το οποίο να αναγεννά την ελπίδα και να δίνει προοπτική για ένα καλύτερο αύριο για τον τόπο και τον λαό μας.

Γι' αυτό και το ΑΚΕΛ θα συνεχίσει να αγωνίζεται, ώστε κανένας συμπολίτης μας να είναι χωρίς δουλειά, χωρίς στέγη, χωρίς φαί, χωρίς ιατροφαρμακευτική περίθαλψη. Κανένα νοικοκυριό να μην έχει μισθό ή σύνταξη

κάτω από το όριο της φτώχειας. Να τερματιστούν οι ευέλικτες μορφές απασχόλησης και να αντικατασταθούν από σταθερές, ποιοτικές και μόνιμες θέσεις εργασίας. Να τεθεί φραγμός στην αρρυθμιστη εργασία και να προχωρήσουμε στη νομοθετική ρύθμιση των συλλογικών συμβάσεων και στη διασφάλιση ελάχιστων όρων απασχόλησης για όσους δεν καλύπτονται από συλλογική σύμβαση. Να προχωρήσουμε σε μέτρα οικονομικής και κοινωνικής πολιτικής που να στηρίζουν τα νεαρά και χαμηλόμισθα ζευγάρια, σε ουσιαστική βελτίωση των αναπηρικών επιδομάτων και δημιουργία κατάλληλων δομών και προγραμμάτων στήριξης, φροντίδας, αποκατάστασης και ενσωμάτωσης. Να προχωρήσουμε σε κατάργηση του πέναλτι του 12% τουλάχιστον για τις χαμηλές συντάξεις και για τα βαριά και ανθυγιεινά επαγγέλματα, σε σταδιακή εξόφληση των οφειλών του κράτους στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων και δημιουργία πραγματικού αποθεματικού, σε ισοκατανομή του πλούτου, σε τερματισμό της λιτότητας και επένδυση στην ανάπτυξη.

Στο ενάμισι λεπτό που έχω στη διάθεσή μου θα πω κάτι και για την επαρχία μου, για την Πάφο. Η επαρχία έχει απόλυτη ανάγκη νέων έργων ανάπτυξης. Αναφορά έγινε από τον συνάδελφο τον Πάμπο τον Πιπτοκοπίτη, που σε μεγάλο βαθμό συμφωνώ. Θα επικεντρωθώ όμως στον λίγο χρόνο που απομένει στο πιο άμεσο και σημαντικό έργο που έχει η Πάφος αυτή την περίοδο, στη μονάδα αφαλάτωσης. Η Πάφος βρίσκεται προ του κινδύνου να διψάσει το επόμενο καλοκαίρι. Λόγω των εγκληματικών και σκανδαλωδών χειρισμών και αποφάσεων της κυβέρνησης Αναστασιάδη, η μονάδα αφαλάτωσης που κατασκευάστηκε από την κυβέρνηση Χριστόφια αποξηλώθηκε, με απώλεια για τα δημόσια οικονομικά €20 εκατομ. και πλέον, και τον κόσμο και τους γεωργούς να κινδυνεύουν να μείνουν χωρίς νερό. Τρέχουμε τώρα να προλάβουμε τον εφιάλτη της λειψυδρίας. Δυστυχώς, η διαδικασία της προσφοροδότησης κατασκευής νέας μονάδας αφαλάτωσης παρουσιάζει στασιμότητα, λόγω προσφυγών στην Αναθεωρητική Αρχή Προσφορών. Το αποτέλεσμα αβέβαιο, η κατασκευή νέας μονάδας απόμακρη. Και ενώ η κυβέρνηση αποφάσισε να κατασκευάσει κινητή μονάδα αφαλάτωσης, για να καλύψει το κενό, οι προσφορές μέχρι σήμερα δεν προχώρησαν. Ο χρόνος φεύγει. Με τις πρώτες βροχές που έπεσαν, η κυβέρνηση, με βάση πληροφορίες μας, κάνει διάφορες και διαφορετικές σκέψεις. Από το επίσημο βήμα της Βουλής θέλουμε να καταγγείλουμε την κωλυσιεργία που παρουσιάζεται και την πιθανή αλλαγή στους όρους προκήρυξης των προσφορών. Καλούμε την κυβέρνηση άμεσα, χτες, να προχωρήσει στην προκήρυξη και κατακύρωση της προσφοράς για κατασκευή κινητής μονάδας αφαλάτωσης, διαφορετικά η Πάφος θα διψάσει. Οι ευθύνες της κυβέρνησης θα είναι βαριές και ασήκωτες.

Καλές γιορτές, ανάσταση στην Κύπρο μας!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Καλές γιορτές!

Ο κ. Γιώργος Κάρουλλας από τον Δημοκρατικό Συναγερμό έχει τον λόγο.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΡΟΥΛΛΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η συζήτηση του προϋπολογισμού και η ψήφισή του αποτελεί πάντοτε την αναγκαία και κεφαλαιώδη πράξη της κοινοβουλευτικής τακτικής. Με μια πατρίδα ημικατεχόμενη, με μια Κύπρο να καταγράφει υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης συζητούμε και αναλύουμε ένα βιώσιμο, πλεονασματικό, αναπτυξιακό προϋπολογισμό με ρυθμό ανάπτυξης στο 4%. Τα στοιχεία αυτά μας επιτρέπουν να διορθώνουμε στρεβλώσεις, να αναπτύσσουμε περισσότερο τον τόπο μας και να αυξάνουμε την παραγωγικότητα. Στη σύντομη αυτή τοποθέτηση θα αναφερθώ στα θέματα άμυνας, παιδείας, προσφύγων και τοπικής ανάπτυξης.

Η αξιοπιστία και η αξιοπρέπεια ενός κράτους, μιας κυβέρνησης, κρίνεται σε ένα μεγάλο βαθμό από τη δυνατότητα των αρμόδιων υπηρεσιών να διασφαλίσουν την κρατική οντότητα, να εξασφαλίσουν το δημόσιο συμφέρον και να προστατεύσουν τους πολίτες από κάθε απειλή, αναβαθμίζοντας συνεχώς το αίσθημα ασφάλειας μέσα από την αποτρεπτική ισχύ στην όποια απειλή.

Λαμβάνοντας υπόψη τη γενική αυτή τοποθέτηση, αντιλαμβανόμαστε τον σημαντικό ρόλο που διαδραματίζουν το Υπουργείο Άμυνας και η Εθνική Φρουρά. Με ιδιαίτερη ικανοποίηση διαπιστώνουμε τα σημαντικά βήματα που γίνονται, κυρίως μακριά από τα φώτα της δημοσιότητας, στα αμυντικά θέματα. Μάλιστα, θα ήταν παράλειψή μας να μη σημειώσουμε την ιδιαίτερα στενή συνεργασία της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Άμυνας και της ηγεσίας του Υπουργείου Άμυνας, που όντως αποδίδει σημαντικούς καρπούς μέσα σε πνεύμα αμοιβαίου σεβασμού για την επιτέλεση της αποστολής μας. Τις δύο πλευρές συνδέουν κοινοί στόχοι και ανησυχίες, αλλά και ευθύνες για τη διαχείριση ενός ιδιαίτερα σοβαρού και ευαίσθητου κεφαλαίου.

Εξετάζοντας τον προϋπολογισμό για τη νέα χρονιά διαπιστώνουμε ότι η αναβάθμιση του τρόπου λειτουργίας του Υπουργείου Άμυνας και ο εκσυγχρονισμός των ενόπλων δυνάμεων αποτελούν δύο από τα βασικά χαρακτηριστικά του προτεινόμενου προϋπολογισμού. Συγκεκριμένα, προτείνεται αύξηση στις δαπάνες της τάξης των €7 εκατομ. σε σχέση με την προηγούμενη χρονιά. Επιπλέον, έχουν τεθεί πέντε πυλώνες

δράσης, που ανταποκρίνονται στις στρατηγικές επιδιώξεις της κυβέρνησης στον τομέα της ασφάλειας. Οι πέντε πυλώνες είναι οι ακόλουθοι:

1. Η ενίσχυση των σχέσεων αμυντικής συνεργασίας με άλλα κράτη, ενδυναμώνοντας τη σύγχρονη αμυντική πολιτική μας, που τόσο έχουμε ανάγκη στο περιβάλλον γεωπολιτικής ρευστότητας που βιώνουμε.
2. Η ενδυνάμωση της επιχειρησιακής συνεργασίας και ικανότητας της Εθνικής Φρουράς.
3. Η μεταρρύθμιση και η αναδιοργάνωση του Υπουργείου Άμυνας.
4. Η ενίσχυση της απόδοσης των οικονομικών πόρων και του προϋπολογισμού.
5. Η βελτίωση του νομοθετικού πλαισίου που διέπει τον Στρατό της Δημοκρατίας και την Εθνική Φρουρά, τόσο για την εύρυθμη λειτουργία του όσο και για το προσωπικό, εκσυγχρονίζοντας κανονισμούς.

Ως Δημοκρατικός Συναγερμός στηρίζουμε τις προσπάθειες που καταβάλλει ο Υπουργός Άμυνας και η κυβέρνηση Αναστασιάδη, για να τεθεί σε μια νέα αναβαθμισμένη βάση ο τομέας της ασφάλειας και της θωράκισης της Δημοκρατίας. Θεωρούμε πως τα μέχρι τώρα αποτελέσματα είναι ενθαρρυντικά. Κρίνουμε πως τους τελευταίους μήνες έχει δημιουργηθεί μια πολύ θετική εικόνα, η οποία θα βελτιωθεί ακόμη περισσότερο. Ενδεικτικά, αναφέρω ότι, όσον αφορά τις δράσεις και τους σχεδιασμούς για την ενδυνάμωση της επιχειρησιακής ικανότητας της Εθνικής Φρουράς, το Υπουργείο Άμυνας έχει ήδη προχωρήσει:

1. στον καθορισμό ορθολογιστικής, μελετημένης βάσης σε σχέση με τους εξοπλισμούς, ένα πρόγραμμα με μακροχρόνιους στόχους, έγκαιρη και συνετή κατανομή κονδυλίων, με τρόπο ώστε να ενισχύεται στο μέγιστο το αξιόμαχο της Εθνικής Φρουράς, και ήδη έχουμε ορατά αποτελέσματα,
2. στην ουσιαστική βελτίωση του θεσμού της εφεδρείας, με την ανακοίνωση των νέων δράσεων από την 1^η Ιανουαρίου 2019,
3. στη διαδικασία για την εκπόνηση μελέτης για ενιαίο φορέα για τεχνική υποστήριξη των πτητικών μέσων,
4. σε ειδικές δράσεις που γίνονται για πρώτη φορά και αφορούν στην έρευνα και στην ανάπτυξη αμυντικών δυνατοτήτων και τεχνολογίας στα πλαίσια της PESCO.

Αξίζει να αναφερθεί πως με στόχο την επίλυση διαχρονικών προβλημάτων του προσωπικού για τους όρους υπηρεσίας, τις προσλήψεις και τις προαγωγές τους προωθείται η συνεχής τροποποίηση των σχετικών κανονισμών. Επίσης, προωθούνται νομικές τροποποιήσεις για τα θέματα καλύτερης λειτουργίας, όσον αφορά στους εθνοφρουρούς και στους εφέδρους. Παράλληλα, μεταξύ άλλων αναθεωρούνται οι πειθαρχικοί κανονισμοί της Εθνικής Φρουράς.

Στο σημείο αυτό εκφράζουμε τις ευχαριστίες μας και την αναγνώριση του έργου τόσο στον Υπουργό Άμυνας και στο επιτελείο του όσο και στην ηγεσία, στους άνδρες και γυναίκες της Εθνικής Φρουράς. Ως Δημοκρατικός Συναγερμός είμαστε εδώ, για να ακούμε και να συμβάλλουμε με όλες τις πολιτικές δυνάμεις στη συνεχή αναβάθμιση των όρων εργασίας γενικά του προσωπικού, για την επίτευξη του πατριωτικού σκοπού που επιτελούν.

Γνωρίζουμε ότι έγιναν πολλά και την ίδια στιγμή ότι υπολείπονται να γίνουν άλλα τόσα, είτε αυτά αφορούν το ωράριο εργασίας είτε τις μεταθέσεις είτε γενικά κανονισμούς των ζητημάτων που αφορούν το προσωπικό, τους αξιωματικούς, τους υπαξιωματικούς, τους συμβασιούχους οπλίτες και το πολιτικό προσωπικό. Στόχος μας πάντοτε είναι η συνεχής οικοδόμηση μιας ανθρωποκεντρικής, αποτελεσματικής ιεραρχίας της Εθνικής Φρουράς, για να επιτελεί επιχειρησιακά το μέγιστο δυνατό για την άμυνα και την ασφάλεια του τόπου.

Στην αναδιοργάνωση, που υλοποιείται επιτυχώς, μεγάλη συμβολή έχει ο νέος θεσμός των Συμβασιούχων Οπλιτών (ΣΥΟΠ), τον οποίο έχουμε υποχρέωση να στηρίξουμε. Μετά την ψήφιση για την απαγόρευση της μετατροπής τους σε αορίστου διάρκειας εργαζομένους έχουμε ως κράτος την υποχρέωση να δώσουμε τα απαραίτητα κίνητρα και διευκολύνσεις για την όσο το δυνατόν μεγαλύτερη επιτυχία και προσφορά, αλλά και την περαιτέρω αναγνώριση της υπηρεσίας τους για τη μελλοντική τους επαγγελματική αποκατάσταση.

Ταυτόχρονα και παράλληλα, σημειώνουμε τις στρατηγικές και αμυντικές συνεργασίες της Κύπρου που έχουν αναπτυχθεί στην περιοχή, σε μια πολύ καθοριστική περίοδο για τους ενεργειακούς μας σχεδιασμούς. Συγκεκριμένα, η Κυπριακή Δημοκρατία έχει προχωρήσει σε τριμερείς και διμερείς συνεργασίες, που αναπτύσσουμε με χώρες γειτονικές μας, αλλά και με χώρες ευρωπαϊκές, και παρακολουθούμε αυτή την περίοδο την ένταση με την οποία πραγματοποιούνται ασκήσεις στο χώρο της αποκλειστικής οικονομικής μας ζώνης. Και τονίζουμε εμφαντικά την πρόθεση για διορισμό Ακόλουθου Άμυνας, ακόμα και στην Ουάσινγκτον, στα πλαίσια αύξησης του δυναμικού συνεργασίας μας.

Κυρίες και κύριοι,

Έχουν ακουστεί βολές για τον προϋπολογισμό της αμυντικής θωράκισης και ότι το ποσό είναι μειωμένο. Έχοντας μπροστά μας δεδομένα και αριθμούς και απαντούμε. Το 2018 δαπανήθηκαν €61 εκατομ. και επιπλέον με ενέργειες του Υπουργείου Άμυνας αυτά έχουν αυξηθεί συμπληρωματικά στα €108 εκατομ. και το ίδιο τροχοδρομείται και τη φετινή χρονιά. Άρα, να είμαστε αισιόδοξοι ότι και στον τομέα της άμυνας η κυβέρνηση στοχεύει για τα καλύτερα δυνατά αποτελέσματα.

Βλέπετε ότι οι οροφές, όταν υπάρχει θέληση, ξεπερνιούνται, όχι για να φτάσουμε τις επιδόσεις της Τουρκίας στην αμυντική βιομηχανία, αλλά για να αυξάνουμε συνεχώς την αποτρεπτική μας ισχύ. Μέσα επίσης από τη συμμετοχή μας στην PESCO αναμένεται να έχουμε όφελος και στον τομέα των εξοπλισμών.

Ένα εξίσου σημαντικό κομμάτι του κρατικού προϋπολογισμού αποτελεί ο προϋπολογισμός του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού. Μετά τις φουρτούνες που βιώσαμε τους περασμένους μήνες στη δημόσια εκπαίδευση, βλέπουμε με ικανοποίηση ότι η κατάσταση ομαλοποιήθηκε και τα ενδιαφερόμενα μέρη, με θετική διάθεση, προσήλθαν στο τραπέζι του διαλόγου. Και εδώ πρέπει να πούμε κάποιες αλήθειες. Στόχος μας είναι να συμβάλουμε δημιουργικά και όχι μηδενιστικά.

Ακούσαμε χθες μια μηδενιστική πολιτική για τον τομέα της παιδείας και απαντούμε εμφαντικά ότι και στην ειδική εκπαίδευση, εντός του 2019, ολοκληρώνεται το νέο ενιαίο νομοθετικό πλαίσιο και σε θέματα ασφάλειας και υγείας. Έχει ήδη προταθεί συμπληρωματικός προϋπολογισμός και τα έργα αρχίζουν σιγά σιγά να υλοποιούνται, τόσο σε θέματα στατικής επάρκειας όσο και στα όποια άλλα θέματα αναφέρονται. Και όσον αφορά τα τετράμηνα, είναι μια αναγκαία ριζική μεταρρύθμιση που θα επιφέρει την αναγκαία ποιοτική βελτίωση και αναβάθμιση του απολυτηρίου στη μέση εκπαίδευση. Εδώ είναι που πρέπει να εγκύψουμε, για να έχουμε τα μέγιστα δυνατά αποτελέσματα για το εξωτερικό για τους μαθητές μας και όχι να ανατρέπουμε για χάρη μικροκομματικών και μικροπολιτικών σκοπιμοτήτων.

Σύμφωνα με την ενημέρωση που είχαμε από τον Υπουργό Παιδείας, ο προϋπολογισμός έχει διαμορφωθεί στη βάση δύο παραμέτρων. Την πρώτη παράμετρο αποτελούν οι ανώτατες οροφές δαπανών που έχουν καθοριστεί για το επόμενο οικονομικό έτος. Και η δεύτερη πολύ βασική παράμετρος είναι η αποτελεσματική αξιοποίηση των διαθέσιμων πόρων, ώστε να υλοποιηθούν οι στρατηγικοί στόχοι που τέθηκαν για ποιοτική αναβάθμιση της εκπαίδευσης σε όλα τα επίπεδα, καθώς και για πνευματική και πολιτιστική ανάπτυξη του τόπου, αθλητική καλλιέργεια και υγιή ενασχόληση της νεολαίας μας.

Υπενθυμίζουμε ότι στο πρόγραμμα διακυβέρνησης του Νίκου Αναστασιάδη προβλέπεται η δημιουργία Υφυπουργείου Πολιτισμού. Αυτό το θέμα επεξεργάζεται αυτό το διάστημα το αρμόδιο υπουργείο. Το Υφυπουργείο Πολιτισμού θα αποτελέσει μια αυτόνομη διοικητική δομή για τον πολιτισμό και για τις τέχνες, η οποία θα προωθεί την πολιτιστική δημιουργία και θα αναδεικνύει την πολιτιστική μας κληρονομιά μέσω μιας ενιαίας στρατηγικής.

Ως Δημοκρατικός Συναγερμός θεωρούμε ότι η πιο αποδοτική και πετυχημένη επένδυση είναι η παιδεία, γι' αυτό θα τη διαφυλάξουμε και θα τη στηρίξουμε με κάθε τρόπο. Προς αυτή την κατεύθυνση πιστεύουμε ότι κινείται και ο προϋπολογισμός που έχουμε ενώπιόν μας. Στόχος είναι να αξιοποιηθούν αποτελεσματικά οι πόροι του προϋπολογισμού για τη νέα χρονιά, δίνοντας έμφαση στην ποιότητα της εκπαίδευσης και στον εκσυγχρονισμό της.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Ένα θέμα που απασχολεί τον κόσμο τον προσφυγικό και ειδικά εμάς τους πρόσφυγες τους βουλευτές, με τη συμβολή και όλων των άλλων συναδέλφων, είναι η προσφυγική πολιτική. Έχουμε λόγο και ρόλο, μέχρι την άγια ώρα της λύσης του κυπριακού προβλήματος, να υλοποιήσουμε την εξαγγελθείσα νέα προσφυγική πολιτική, που θα δώσει λύση στην απονομή της ισότιμης κατανομής των βαρών για τους αδικημένους πρόσφυγες. Ήδη η κυβέρνηση, μέσα από τις δράσεις του Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών, προχωρά στην ολοκλήρωση του μητρώου των προσφύγων και των περιουσιών μας, με στόχο την προετοιμασία του εδάφους για την κατάληξη σε μια δίκαιη φόρμουλα απόδοσης της ετήσιας αποζημίωσης απώλειας χρήσης. Είμαστε σίγουροι ότι με το ριζικό αυτό αναμενόμενο μέτρο θα αρθεί οριστικά η αδικία, αν δεν γίνει εφικτή η λύση του προβλήματος μας στο μεταξύ.

Και έρχομαι σε ένα άλλο θέμα της εσωτερικής πολιτικής, τη βιώσιμη τοπική ανάπτυξη. Επιτρέψτε μου να αναφερθώ στην ελεύθερη επαρχία Αμμοχώστου. Στον προϋπολογισμό του 2019 εντοπίζουμε κονδύλια ύψους €20 εκατομ. για έργα που θα τονώσουν τον τοπικό αναπτυξιακό χαρακτήρα και θα συμβάλουν στην κάλυψη των αναγκών των κατοίκων. Επιπλέον, να αναφέρω τη συνεχή ανάπτυξη της ξενοδοχειακής βιομηχανίας με τη συνεχή ανέγερση νέων ξενοδοχειακών μονάδων και την ενίσχυση υφιστάμενων στα πλαίσια των πολεοδομικών κινήτρων.

Εύχομαι ως Βουλή να καταλήξουμε στη διοικητική μεταρρύθμιση της δημόσιας υπηρεσίας, έτσι ώστε να αρθούν οι όποιες στρεβλώσεις και η ανάπτυξη να συνεχιστεί απρόσκοπτα.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Ο κρατικός προϋπολογισμός που έχουμε ενώπιόν μας προς ψήφιση αποτυπώνει το όραμα της παρούσας κυβέρνησης για την πραγματική της πρόθεση να προχωρήσει...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πόσα λεπτά θέλετε από τον κ. Τορναρίτη; Διότι ετέλειωσε ο χρόνος σας.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΡΟΥΛΛΑΣ:

Ετέλειωσε; Μισό λεπτάκι.

Στόχος μας είναι σ' αυτό τον προϋπολογισμό, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, να συμβάλουμε δημιουργικά και όχι μηδενιστικά.

Καλές γιορτές!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Καλές γιορτές.

Καλείται στο βήμα ο κ. Μαρίνος Μουσιούττας του ΔΗΚΟ.

ΜΑΡΙΝΟΣ ΜΟΥΣΙΟΥΤΤΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Ο προϋπολογισμός για το 2019 είναι ίσως από τους πλέον σημαντικούς προϋπολογισμούς, σε σχέση και συνδυασμό πάντοτε με την αντιμετώπιση των χρόνιων διαρθρωτικών προβλημάτων στην οικονομία. Διαρθρωτικά προβλήματα στα οποία πολιτεία και εκτελεστική εξουσία πρέπει επιτέλους να δώσουν αποτελεσματικές και μόνιμες θεραπείες. Ο λαός μας βίωσε μια βαθιά και παρατεταμένη κρίση, χωρίς όμως να λυθούν τα σοβαρά αυτά διαρθρωτικά προβλήματα που μαστίζουν την κυπριακή οικονομία και τα οποία έχουν άμεσο αντίκτυπο στα κυπριακά νοικοκυριά, τα οποία συνεχίζουν να πλήττονται από την ανεργία, τη χαμηλή αγοραστική δύναμη και τη στενότητα να ανταποκριθούν στις καθημερινές τους υποχρεώσεις.

Παρά τα θετικά βήματα που επιτελέστηκαν, ώστε να οδηγηθεί σε πορεία ανόρθωσης η οικονομία, που ομολογουμένως είχε αγγίξει τον πάτο το 2013, εντούτοις δεν έγιναν όλα όσα έπρεπε να γίνουν ή δεν μπορέσαμε να κάνουμε όσα έπρεπε να κάνουμε, ώστε ο στόχος για την αποτίναξη των κακών πρακτικών των προηγούμενων χρόνων που μας οδήγησαν στην οικονομική καταστροφή να εκλείψουν.

Θεωρούμε σημαντική, αλλά και εξ αντικειμένου ουσιαστική τη συμβολή του κυπριακού λαού, ο οποίος με τις δικές του θυσίες συνέβαλε καταλυτικά στην αναστροφή της κάκιστης εικόνας της οικονομίας της Κύπρου.

Στην πραγματικότητα όμως δεν είναι όλα ρόδινα. Ο δείκτης ορίου φτώχειας για τα κυπριακά νοικοκυριά ανέρχεται στο πολύ υψηλό ποσοστό της τάξης του 25,2%, όπου και είναι εμφανές πως τα κυπριακά νοικοκυριά έχουν σοβαρές υλικές στερήσεις. Η Κύπρος κατατάσσεται ανάμεσα στις πέντε ευρωπαϊκές χώρες με τη μεγαλύτερη φτωχοποίηση πληθυσμού, καθώς πάνω από 200 000 συνάνθρωποί μας βρίσκονται σε κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού. Ο ρυθμός ανάπτυξης της κυπριακής οικονομίας για το έτος 2018 με βάση το μακροοικονομικό σενάριο παραμένει θετικός και αναμένεται να ανέλθει στο 4% του ΑΕΠ σε πραγματικούς όρους. Παράλληλα, για το 2019-2021 ο ρυθμός ανάπτυξης αναμένεται να κυμανθεί από το 3% μέχρι το 3,8%. Είναι γεγονός ότι οι εκτιμήσεις της κυβέρνησης για τον ρυθμό ανάπτυξης είναι ευοίωνες, παρ' όλο που οι προβλέψεις αύξησης είναι με μειωμένο ρυθμό.

Σε περιόδους οικονομικής ύφεσης θεωρούμε ότι βασικός στόχος της κυβερνητικής πολιτικής θα έπρεπε να ήταν η αύξηση των αναπτυξιακών δαπανών και ο υψηλός βαθμός υλοποίησής τους, γεγονός που θα είχε θετικό αντίκτυπο στην πραγματική οικονομία. Και εδώ υστερούμε.

Η πρόβλεψη για το δημόσιο χρέος για το έτος 2019 έχει διαφοροποιηθεί λόγω των εξελίξεων στη Συνεργατική Κεντρική Τράπεζα. Η νέα εκτίμηση είναι ότι θα βρίσκεται κοντά στο 104% και θεωρούμε ότι είναι αρκετά υψηλό, παρά τις ευοίωνες οικονομικές προβλέψεις των επιμέρους δεικτών της οικονομίας. Το δεδομένο αυτό επηρεάζει άμεσα την πιστοληπτική ικανότητα της κυπριακής οικονομίας.

Μη εξυπηρετούμενα δάνεια: Παράλληλα οφείλουμε να επισημάνουμε για πολλοστή φορά ότι ο μεγάλος αριθμός των μη εξυπηρετούμενων δανείων είναι ανασταλτικός παράγοντας για την ανάκαμψη ολόκληρου του φάσματος της οικονομίας. Ο τραπεζικός τομέας εξακολουθεί να αντιμετωπίζει έναν από τους υψηλότερους δείκτες στα μη εξυπηρετούμενα δάνεια στην Ευρώπη, ενώ τόσο ο ιδιωτικός τομέας όσο και ο κυβερνητικός διατηρούν υψηλά επίπεδα δανεισμού.

Το Δημοκρατικό Κόμμα χαιρετίζει την υιοθέτηση της πρότασής μας για τη δημιουργία Φορέα Διαχείρισης Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων, έτσι ώστε με την απομόχλευση των κόκκινων δανείων και τα νέα δεδομένα στο τραπεζικό σύστημα το τραπεζικό σύστημα θα είναι πιο ευέλικτο, με θετικές προοπτικές για τη ρευστότητά του.

Παράλληλα, είμαστε υποχρεωμένοι να υπογραμμίσουμε ότι, εάν αυτός ο φορέας υλοποιούνταν εγκαίρως τα προηγούμενα χρόνια, τότε πολύ μικρότερες θα ήταν οι ανάγκες σε χρηματοδότηση και πολύ αποτελεσματικότερη θα ήταν η λειτουργία του, σε βαθμό που θα επέτρεπε ενδεχομένως πολύ καλύτερη διαχείριση και αντιμετώπιση των προβλημάτων του συνεργατισμού και των άλλων τραπεζών λόγω των μη εξυπηρετούμενων δανείων.

Σχέδιο “Εστία”:

Οι δυσμενείς εξελίξεις του καλοκαιριού αναφορικά με το κλείσιμο της Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας μας οδήγησαν για ακόμη μια φορά στο να κληθούμε να πάρουμε αποφάσεις κάτω από πολύ στενά, ασφυκτικά χρονοδιαγράμματα. Δε θα ασχοληθώ τώρα με τις πολιτικές ευθύνες που έπρεπε να είχαν αναληφθεί. Θα σταθώ όμως σε αυτά που απαίτησε το Δημοκρατικό Κόμμα και έγιναν δεκτά από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας:

- Σχέδιο “Εστία”, το οποίο θα προστατεύει τις πραγματικά ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού από τις επερχόμενες εκποιήσεις. Εμβολιάσαμε με τις δικές μας εισηγήσεις, ούτως ώστε να διευκολυνθούν περισσότερες ομάδες του πληθυσμού.
- Προστασία πρώτης κατοικίας μέχρι €350.000.
- Συνεισφορά του κράτους στο 1/3 της καταβαλλόμενης μηνιαίας δόσης.
- Αναδιάρθρωση των δανείων και αποκοπή από την πλευρά της τράπεζας των τόκων υπερημερίας.
- Πλέγμα προστασίας και στα περιουσιακά στοιχεία των δανειοληπτών.

Ανεργία: Η ανεργία για το 2018 στο σύνολο των 12 μηνών εκτιμάται ότι θα βρίσκεται στο 7,4%, ενώ η ανεργία στους νέους βρίσκεται σε υψηλό επίπεδο, με καθοδική όμως τάση. Σοβαρό πρόβλημα προκύπτει από τους μακροχρόνια άνεργους, αλλά και τις ομάδες πληθυσμού άνω των 50 ετών, όπου τα υφιστάμενα κίνητρα/προγράμματα φαίνεται να μην επιφέρουν τα επιθυμητά αποτελέσματα.

Κρίνουμε όμως θετικό το γεγονός ότι η ανεργία βρίσκεται σε σταδιακή υποχώρηση κάτω του 7,5%. Υπάρχουν όμως δομικά προβλήματα που δημιουργήθηκαν μέσα στην κρίση και πρέπει να τύχουν επαναξιολόγησης σε σχέση με την ανεργία. Παρατηρείται δε το φαινόμενο δικαιούχοι του ΕΕΕ να απασχολούνται παράνομα σε διάφορους τομείς, ενισχύοντας την αδήλωτη εργασία. Και εδώ εμείς ως Βουλή πρέπει να δώσουμε τα εργαλεία, για να παταχθεί η αδήλωτη εργασία.

Τομέας υγείας: Παρά τις προσπάθειες του ίδιου του υπουργού να καταλείψει σωστά, με βάση την επιτακτικότητα των αναγκών τις δαπάνες για την υγεία, εντούτοις ένα τέτοιο εγχείρημα φαντάζει δύσκολο, ένεκα του γεγονότος ότι το υφιστάμενο σύστημα υγείας νοσεί και βρίσκεται στον αναπνευστήρα.

Ως Δημοκρατικό Κόμμα θεωρούσαμε ότι η έξοδος από το μνημόνιο θα έδιδε την δυνατότητα στην κυβέρνηση να αιμοδοτήσει τον τομέα της υγείας, που είναι το υπέρτατο αγαθό για όλους τους πολίτες. Με λύπη μας παρατηρούμε πως η πενιχρή αύξηση των κονδυλίων αφορά κατά το πλείστον δαπάνες του κρατικού μισθολογίου.

Παράλληλα, καλούμε την εκτελεστική εξουσία να διαθέσει τα απαραίτητα πρόσθετα κονδύλια, ώστε το σύστημα υγείας να αντέξει μέχρι τη διαδικασία μετάβασης στο ΓΕΣΥ. Πρέπει να δοθούν κίνητρα στο ιατρικό και παραϊατρικό προσωπικό, για να αποφευχθούν οι περαιτέρω εκροές προς τον ιδιωτικό τομέα. Με βάση τα δεδομένα που υπάρχουν στα δημόσια νοσηλευτήρια, θεωρούμε εφικτή τη μερική αναδιάρθρωση στον τρόπο λειτουργίας τους, όπου οι κτιριακές υποδομές μπορούν να αξιοποιηθούν πιο παραγωγικά, εξυπηρετώντας τους πολίτες σε διευρυμένα ωράρια.

Επαναβεβαιώνουμε τη θέση μας ότι παραμένουμε δεσμευμένοι να προβούμε σε όλες τις αναγκαίες ενέργειες για υλοποίηση της μεταρρύθμισης στον τομέα της υγείας με την εισαγωγή και υλοποίηση του ΓΕΣΥ στα προκαθορισμένα χρονοδιαγράμματα που, ως γνωστόν, έχουμε ψηφίσει τον περασμένο χρόνο. Θεωρούμε εξίσου σημαντική και την παράλληλη προώθηση της αυτονομίας των δημόσιων νοσηλευτηρίων. Είναι υποχρέωσή μας να εφαρμόσουμε ένα σχέδιο υγείας το οποίο θα ανταποκρίνεται στο επίπεδο διαβίωσης των πολιτών ενός σύγχρονου ευρωπαϊκού κράτους. Το οφείλουμε, έχουμε δεσμευτεί και θα είμαστε μπροστάρηδες, για να το υλοποιήσουμε.

Μέτρα κοινωνικής πολιτικής: Θεωρούμε ότι ο τομέας των κοινωνικών υπηρεσιών χρήζει περαιτέρω εξορθολογισμού, παρά τις διορθωτικές πολιτικές που απορρέουν κυρίως από μνημονιακές δεσμεύσεις της κυβέρνησης. Το Δημοκρατικό Κόμμα εισηγήθηκε μέτρα προς την κυβέρνηση τα οποία υιοθετήθηκαν από την εκτελεστική εξουσία και αναμένουμε την έναρξή τους, εντάχθηκαν στον προϋπολογισμό του 2019. Μας

ενδιαφέρει πρωτίστως η βελτίωση του επιπέδου διαβίωσης των αδύναμων ομάδων του πληθυσμού. Για εμάς δεν υπάρχουν πολίτες δυο ταχυτήτων. Πιο συγκεκριμένα τα μέτρα αυτά αφορούν τα ακόλουθα:

- Μείωση κατά 6 σεντ του φόρου κατανάλωσης στα καύσιμα.
- Επιδότηση του πετρελαίου θέρμανσης στις ορεινές περιοχές.
- Αύξηση στη σύνταξη κατά €50 το μήνα για τους χαμηλοσυνταξιούχους.
- Σχέδιο “Εστία”, παράφραση του σχεδίου “Εστία”, για συνεπείς δανειολήπτες.
- Στήριξη μικρομεσαίων επιχειρήσεων και εργαζομένων λόγω της αύξησης που θα προκύψει στις εισφορές του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων και του ΓΕΣΥ.
- Τροποποίηση της νομοθεσίας που αφορά το Εθνικό Ταμείο Αλληλεγγύης. Πιο συγκεκριμένα, με την τροποποίηση που προτείνουμε ως Δημοκρατικό Κόμμα στοχεύουμε στη στήριξη εκείνων που έχουν συνεισφέρει στην ανακεφαλαιοποίηση των συστημικών τραπεζών με ίδιους πόρους, δηλαδή των πολιτών που υπέστησαν το κούρεμα των καταθέσεών τους, αλλά και των πολιτών κατόχων αξιογράφων.
- Μείωση του ΦΠΑ από 19% σε 5% για την αγορά οικοπέδων για πρώτη κατοικία, κάτι που αναμένεται να δώσει σημαντική στήριξη στα νέα ζευγάρια.

Επισημαίνουμε δε ότι παραμένει το δυσεπίλυτο πρόβλημα που αφορά τους εγκλωβισμένους αγοραστής, για το οποίο η κυβέρνηση δεν κατάφερε να βρει λύσεις. Από την πλευρά της η Βουλή των Αντιπροσώπων προσπαθεί με νομοθετική ρύθμιση, αν της επιτρέπεται, να αποδώσει την κατά το δυνατόν δίκαιη θεραπεία.

Τα πιο πάνω μέτρα έχουν στόχο να βοηθήσουν και να στηρίξουν συγκεκριμένες κατηγορίες πολιτών, κοινωνικά ευάλωτες ομάδες, που τα προηγούμενα χρόνια δέχθηκαν ιδιαίτερα βάρη λόγω της οικονομικής κρίσης που μάστιζε την οικονομία και τον λαό μας.

Μεταρρύθμιση της δημόσιας υπηρεσίας: Η πολυδιαφημισμένη μεταρρύθμιση της δημόσιας υπηρεσίας πέρασε από οβιδιακές μεταμορφώσεις και υποβαθμίσεις που οφείλονταν κυρίως σε προβλήματα που αγγίζουν πολυδιάστατα συμφέροντα, κομματικά και μη. Αναμένουμε από την εκτελεστική εξουσία να επανέλθει με βελτιωμένες προτάσεις, ούτως ώστε να αποκτήσουμε μια σύγχρονη, παραγωγική και ανθρώπινη δημόσια υπηρεσία. Δυστυχώς, ακόμη και μεμονωμένες νομοθεσίες που έχουμε ψηφίσει στο πλαίσιο της μεταρρύθμισης έχουν τεθεί σε αχρησία λόγω της ύπαρξης κατεστημένων και καπετανάτων. Και εννοώ τη νομοθεσία για την κινητικότητα των δημόσιων υπαλλήλων. Όσο και αν ενοχλούνται κάποιοι από τις προσπάθειές μας για μεταρρύθμιση της δημόσιας υπηρεσίας, εμείς άλλο τόσο θα εντείνουμε τις ενέργειές μας.

Θα ήθελα να εκφράσω στο σημείο αυτό την απαρέσκειά μου για τη δημιουργία και ενδυνάμωση του συστήματος υπαλλήλων πολλαπλών ταχυτήτων που φαίνεται να προωθείται συστηματικά από την εκτελεστική εξουσία. Μόνιμοι, έκτακτοι, έκτακτοι ορισμένου χρόνου, έκτακτοι αορίστου χρόνου, συμβασιούχοι και άλλοι. Επιτέλους το κράτος πρέπει να αποφασίσει και να λειτουργήσει λαμβάνοντας υπόψη τα εργασιακά και ευρωπαϊκά δικαιώματα όλων των κατηγοριών υπαλλήλων. Και αν το κράτος αποφάσισε ότι αντί μόνιμους θα έχουμε συμβασιούχους, και αυτό θα πρέπει να το καταθέσει στην αρμόδια επιτροπή.

Παιδεία: Τα παράδοξα και τα ευτράπελα που βιώσαμε στη δημόσια παιδεία το καλοκαίρι που μας πέρασε φαίνεται ότι δεν έγιναν μάθημα σε κάποιους. Ενώ είχε συμφωνηθεί ότι μετά την “εκεχειρία” οι εμπλεκόμενοι φορείς θα έβρισκαν λύσεις με διάλογο μέχρι το τέλος του έτους, εντούτοις πολύ λίγα πράγματα έχουν συζητηθεί και ακόμη λιγότερα έχουν συνομολογηθεί. Μακάρι να διαψευστώ, αλλά πιστεύω ότι του χρόνου θα ζήσουμε πάλι τα ίδια και ίσως και χειρότερα. Καλώ την ηγεσία του υπουργείου να εγκύψει συστηματικότερα στα προβλήματα που αφορούν την παιδεία και τους εκπαιδευτικούς, για να λυθεί αυτό το πρόβλημα επιτέλους.

Τοπική αυτοδιοίκηση: Στο πλαίσιο του εξορθολογισμού της μεταρρύθμισης της τοπικής αυτοδιοίκησης νιώθουμε ικανοποίηση, γιατί οι εισηγήσεις μας έχουν βρει απήχηση στην πλειονότητα των κοινοβουλευτικών κομμάτων. Πιστεύουμε ότι οι θέσεις μας αντικατοπτρίζουν τις θέσεις της πλειονότητας των πολιτών, διότι γνώμονας της όλης προσπάθειας είναι οι πολίτες να απολαμβάνουν την ποιότητας ζωής που τους αξίζει σε ένα οικονομικά βιώσιμο μοντέλο.

Σε μια ευρωπαϊκή Κύπρο, με τον πληθυσμό που διαθέτει, είναι αδιανόητο να υπάρχουν τόσο αυτοτελείς δήμοι και παράλληλα μη βιώσιμοι, γιατί κάποιοι επιθυμούν για σκοπούς ψηφοθηρικούς να συντηρούν την υφιστάμενη κατάσταση, επιβαρύνοντας τον Κύπριο φορολογούμενο με κόστος το οποίο θα μπορούσε να αποφευχθεί. Η μείωση του αριθμού των δήμων στους μισούς και οι περαιτέρω συμπλεγματοποιήσεις των υπηρεσιών τους και κατ’ αντιστοιχίαν η συμπλεγματοποίηση των κοινοτήτων, η διοικητική και οικονομική αυτονόμηση των νέων δήμων, η μεταφορά εξουσιών και αρμοδιοτήτων από το κεντρικό κράτος στην τοπική αυτοδιοίκηση, που αφορούν για παράδειγμα τη δημοτική αστυνομία, τις πολεοδομικές και οικοδομικές άδειες,

κοινωνικά θέματα, είναι μερικές από τις εισηγήσεις μας που έχουν στόχο να καταστήσουν την τοπική αυτοδιοίκηση πραγματικό υπηρέτη του δημότη, του πολίτη, εφαρμόζοντας έτσι πιστά την αρχή της επικουρικότητας, που περικλείει τη σύγχρονη φιλοσοφία της τοπικής αυτοδιοίκησης, για να είμαστε κοντά στον πολίτη πιο παραγωγικά και πιο οικονομικά.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Για το Κυπριακό δε θα αναφέρω πολλά πράγματα. Όχι γιατί δε με ανησυχεί, αλλά γιατί νομίζω ότι η χθεσινή ομιλία του προέδρου του κόμματός μας τα έχει καλύψει όλα. Θα πω όμως ότι, όσον αφορά το ερώτημα τι μορφή λύσης του Κυπριακού θέλουμε, οι απαντήσεις βρίσκονται στα ψηφίσματα του ΟΗΕ. Η χθεσινή δε τοποθέτηση του Νικόλα Παπαδόπουλου μέσα σε λίγες γραμμές εκφράζει ακριβώς τις ανησυχίες όλων των Κυπρίων. Σας τη μεταφέρω με την άδειά του αυτούσια: «Είναι μέσα από την παράλυση του κράτους που θα ακολουθήσουν όλα τα δεινά που μπορούν να θέσουν σε κίνδυνο την ίδια την επιβίωση του κυπριακού ελληνισμού». Ιδιαίτερα αν αυτή η παράλυση συνδυαστεί με τα επεμβατικά δικαιώματα, τις εγγυήσεις και τον στρατό που η Τουρκία θέλει να διατηρήσει και μετά τη λύση.

Λευκωσία: Η Λευκωσία για ακόμη μια χρονιά παραμένει ουραγός σε σχέση πάντα με την προσέλευση τουριστών. Το επαναλαμβάνω για ακόμη μια φορά και φέτος ότι πρέπει να καταρτιστεί στρατηγικό πλάνο με ορίζοντα δεκαετίας, με στόχο την αλλαγή του αναπτυξιακού μοντέλου της πρωτεύουσας. Στόχος μας είναι να εμπλουτιστεί με ουσιαστικά κίνητρα, ώστε να σταθμιστούν οι ανισότητες μεταξύ των παραλιακών πόλεων και της πρωτεύουσας σε σχέση με το επίπεδο ζωής των κατοίκων, που είναι πλέον ορατές. Είναι η άποψή μου ως βουλευτή Λευκωσίας ότι πρέπει και η πρωτεύουσα να συμμετέχει σε αυτό το πάρτι φιλοξενίας τουρισμού και επενδύσεων που διοργανώνεται κάθε χρόνο και η Λευκωσία δεν προσκαλείται ποτέ. Ιδιαίτερα στο επίπεδο του τουρισμού είμαστε οι φτωχοί συγγενείς.

Παράλληλα, η εκτελεστική εξουσία πρέπει να επισπεύσει τις διαδικασίες για την υλοποίηση του δρόμου Λευκωσίας-Τροόδους, το οποίο θα προσδώσει σημαντικά οφέλη στις ορεινές περιοχές της Λευκωσίας και θα υπάρξει συγκριτικό όφελος από τις εργατώρες που σπαταλούνται σήμερα λόγω της κακής ποιότητας και της επικινδυνότητας του οδικού δικτύου.

Η έξοδος από τα μνημόνια μας επιτρέπει πλέον να ζητήσουμε την επαναφορά των κινήτρων για κατοίκηση στις δυσπραγούσες περιοχές στην Πράσινη Γραμμή, κίνητρα που αναμένεται να επαναφέρουν ανάπτυξη κατά μήκος της Πράσινης Γραμμής και αναζωογόνηση των ακριτικών περιοχών.

Με λύπη μας παρατηρούμε ότι η δημιουργία του Αρχαιολογικού Μουσείου κινείται με ρυθμούς χελώνας. Η ανάδειξη της πολιτιστικής μας κληρονομιάς είναι συνυφασμένη με τη δημιουργία ενός μουσείου εφάμιλλου με την ιστορία αυτού του τόπου.

Κλείνοντας, θα ήθελα να επισημάνω ότι όσοι ζούμε στη Λευκωσία, αλλά και πλήθος επισκεπτών καθημερινά βιώνουμε το κυκλοφοριακό χάος σε όλες σχεδόν τις περιοχές της αστικής Λευκωσίας. Οι απαντήσεις που έδωσαν οι αρμόδιοι των υπουργείων για αποσυμφόρηση της κατάστασης δε μας έχουν πείσει. Χρειάζεται επανασχεδιασμός του οδικού συστήματος, δημιουργία δημόσιων μέσων συγκοινωνίας και όραμα για λιγότερη χρήση αυτοκινήτου. Να είστε σίγουροι ότι στα πλαίσια του κοινοβουλευτικού ελέγχου θα είμαστε εκεί, για να ασκήσουμε τις απαραίτητες πιέσεις για την προώθηση των δίκαιων αιτημάτων των Λευκωσιτών. Οι Λευκωσιότες χρειάζονται μια Λευκωσία που να τους αξίζει.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Επιτρέψτε μου από το βήμα αυτό, το βήμα των εκπροσώπων του κυπριακού λαού, να κλείσω την τοποθέτησή μου με τα λόγια του ιδρυτή του Δημοκρατικού Κόμματος αείμνηστου Σπύρου Κυπριανού: «Προσβλέπουμε με αισιοδοξία προς το μέλλον. Είμαστε σίγουροι για ένα καλύτερο μέλλον. Δεν κοιτάζουμε ούτε δεξιά ούτε αριστερά, κοιτάζουμε μπροστά και προχωρούμε. Δεν κοιτάζουμε πίσω, παρά μόνο για να μην επαναλάβουμε λάθη και παραλείψεις. Η απόφασή μας να ανταποκριθούμε στις προκλήσεις των καιρών, να ανταποκριθούμε στις προσδοκίες του κόσμου είναι η δύναμή μας για το μέλλον».

Ας δουλέψουμε λοιπόν συλλογικά για το αύριο. Το αύριο του τόπου μας, το αύριο των παιδιών μας.

Σας ευχαριστώ.

Καλά Χριστούγεννα, καλό νέο έτος!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Καλά Χριστούγεννα!

Ο κ. Γιώργος Τ. Γεωργίου του ΑΚΕΛ στο βήμα, παρακαλώ.

ΓΙΩΡΓΟΣ Τ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Κυρία Υπουργέ Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων,

Άκουσα, αλήθεια, με πολλή προσοχή τις ομιλίες από τα δεξιά έδρανα και κατανοώ την προσπάθεια να ωραιοποιήσουν την κατάσταση στην εσωτερική διακυβέρνηση. Είναι η κυβέρνησή τους, το κατανοώ. Αλλά να παρουσιάζουμε μια εικόνα ότι ζούμε σε μια κοινωνία αγγελικά πλασμένη, νομίζω είναι πολύ εξωπραγματικό. Και ειδικά όσον αφορά τον συνάδελφο τον κ. Δίπλαρο, γνώριζα ότι είναι Λεμεσιανός, αλλά ότι μετακόμισε σε άλλο πλανήτη τώρα το μαθαίνω!

(Μη ευκρινή σχόλια από τον κ. Ευθύμιο Δίπλαρο)

Έχετε πάρει διαζύγιο από την κοινωνική πραγματικότητα. Διακόσιες σαράντα χιλιάδες συμπατριώτες μας βρίσκονται κάτω από το όριο φτώχειας. Το “success story” της κυβέρνησης μετατρέπεται σε εφιάλη για τα νέα παιδιά, για τη νέα γενιά του τόπου. Σαράντα χιλιάδες παιδιά, δικά μας παιδιά, βρίσκονται στο εξωτερικό για επαγγελματική στέγη. Να πω για τις εκποιήσεις, για τους μονογονιούς, για τους συνταξιούχους, για τα νοσοκομεία, που βρίσκονται στον πάτο; Να πούμε για την τοπική αυτοδιοίκηση, που βρίσκεται επί ξυρού ακμής; Κατεβάζει τα ρολά!

Και ο κ. Κάρουλλας να παρουσιάζει την άμυνα της Κύπρου ως να αποκτήσαμε τέτοια στρατιωτική ισχύ, που μετατραπήκαμε από νάνοι σε γίγαντες, σε υπερδύναμη! Αγοράστε στολές και άρβυλα του κόσμου, των στρατιωτών, και να σταματήσουμε να εμπαιζουμε τον κυπριακό λαό! Ας αναμετρηθούμε επιτέλους με την αλήθεια.

Και, αγαπητέ κύριε πρόεδρε του Δημοκρατικού Συναγερμού, μας είπατε χθες ότι είμαστε μικρόψυχοι. Είμαστε πολύ μεγαλόψυχοι στο να υποστηρίζουμε και να στηρίζουμε τους εργαζομένους, τη μεσαία τάξη, με προτάσεις, με νομοσχέδια, με όραμα. Είπατε ότι κουραστήκατε να στηρίζετε τις τράπεζες. Σας καλούμε το 2019 να είσαστε μαζί μας και να στηρίζουμε επιτέλους τους εργαζομένους, τον φτωχόκοσμο, που πονεί και υποφέρει, και ας αφήσουμε τον πλούτο και τις πολιτικές του λιγότερου κράτους.

Στο κρίσιμο ερώτημα για τον χαρακτήρα του προϋπολογισμού για το 2019 η απάντηση νομίζω είναι πολύ απλή: Κινείται στο πλαίσιο της συντήρησης και της νεοφιλελεύθερης πολιτικής των κυβερνήσεων που προωθούν και εφαρμόζουν τα τελευταία χρόνια. Κύρια χαρακτηριστικά οι πολιτικές της λιτότητας, του λιγότερου κράτους και των περικοπών. Απουσιάζει δυστυχώς παντελώς ο προοδευτικός εκσυγχρονισμός, η καινοτομία, η έρευνα, η πραγματική ανάπτυξη.

Κάθε Κύπριος που αγωνιά και νοιάζεται για το παρόν και το μέλλον του τόπου είναι φυσικό να βλέπει με μεγάλη αγωνία και ανησυχία τις εξελίξεις και τα τεκταινόμενα σε θέματα εσωτερικής διακυβέρνησης της χώρας μας. Είμαστε στη φάση που δυστυχώς κανένας τομέας στην εσωτερική διακυβέρνηση δε δημιουργεί προσδοκίες, αλλά ούτε και αισιοδοξία. Μας παρουσιάζεται μια πλαστή ανάπτυξη η οποία περισσότερο στηρίζεται στη βιομηχανία των διαβατηρίων, των ουρανοξυστών, των πύργων και των ψηλών κτιρίων, που τα κέρδη καρπούται μόνο μια μικρή χούφτα δικηγόρων και μεγαλοεπιχειρηματιών του τόπου, που ξέρετε πολύ καλά και το όνομα και το επίθετό τους. Ένα μοντέλο με μεγάλες πιθανότητες, σύμφωνα με ειδικούς, να καταλήξει σε φούσκα, δημιουργώντας μια νέα οικονομική κρίση στα ακίνητα, στις τράπεζες και ευρύτερα στην κοινωνία. Ναι, κύριοι κυβερνώντες. Είναι στο DNA σας να δημιουργείτε κρίσεις. Χρηματιστήριο, τραπεζικές κρίσεις, φούσκες των ακινήτων.

Αυτές οι πολιτικές του λιγότερου κράτους είναι που έφεραν και τη δημόσια υγεία στα πρόθυρα της κατάρρευσης. Η δημόσια υγεία είναι πολύτιμο αγαθό και θα έπρεπε να αποτελεί μεγάλη προτεραιότητα για τους κυβερνώντες. Δυστυχώς οι κρατούντες έμειναν σε διακηρύξεις και αοριστολογίες. Βρισκόμαστε, με βάση τη νομοθεσία που ψηφίστηκε από τη Βουλή, σε ρυθμούς αυτόνομησης των δημόσιων νοσηλευτηρίων και εφαρμογής του Γενικού Συστήματος Υγείας. Τα δεδομένα όμως και οι πραγματικότητες μόνο απογοήτευση προκαλούν.

Για εμάς η υγεία αποτελεί έναν από τους πιο νευραλγικούς τομείς στην άσκηση της διακυβέρνησης μιας χώρας. Για αυτό και υπήρξαμε και η ατμομηχανή, ούτως ώστε να προωθηθεί για ψήφιση το Γενικό Σύστημα Υγείας. Αποτελεί έναν από τους ισχυρότερους πυλώνες που κρίνουν το επίπεδο διαβίωσης των ανθρώπων. Η δημόσια υγεία κρίνει σε μεγάλο βαθμό τον δείκτη ευημερίας των πολιτών μιας χώρας και αναδεικνύει στην πράξη τον ίδιο τον πολιτισμό μας. Μέσα από τους αιώνες καθιερώθηκε η προσφορά υψηλών υπηρεσιών στον τομέα της υγείας από το κράτος, ως κύριο χαρακτηριστικό μιας ευημερούσας κοινωνίας που θέτει πάνω από όλα τον άνθρωπο και τις ανάγκες του.

Δυστυχώς για τον τόπο μας τα πράγματα στη δημόσια υγεία νοσούν σοβαρά και βρίσκονται σε κρίσιμη κατάσταση και αυτό επιβεβαιώνεται δυστυχώς από σειρά μελετών. Η δημοσίευση εκθέσεων της Ευρωπαϊκής

Στατιστικής Υπηρεσίας που αφορούν τις κρατικές δαπάνες για την υγεία στη χώρα μας μόνο θλίψη και απογοήτευση προκαλεί. Βεβαίως, δεν είναι η πρώτη φορά που τα τελευταία χρόνια η χώρα μας διεκδικεί πρωτεία αρνητικής εικόνας στα θέματα υγείας. Πλείστες των εκθέσεων, διεθνείς και ευρωπαϊκές, αυτό επιβεβαιώνουν. Κύριες επισημάνσεις αυτών των εκθέσεων κατατάσσουν την Κύπρο στις πρώτες θέσεις σε ό,τι αφορά το κόστος της υγείας και στις τελευταίες σε ό,τι αφορά τις κρατικές δαπάνες.

Χαρακτηριστικά αναφέρω τις εκθέσεις της Ευρωπαϊκής Στατιστικής Υπηρεσίας που παρουσιάζουν τις δημόσιες δαπάνες για την υγεία όσον αφορά την Κύπρο να είναι τρεις φορές λιγότερες από τον μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης: 7,2% στην Ευρωπαϊκή Ένωση, 2,7% στην Κύπρο. Είμαστε πιο πίσω από την Ελλάδα, τη Λετονία, τη Ρουμανία.

Σε ό,τι αφορά τον προϋπολογισμό για την υγεία για το 2019, προβλέπονται δαπάνες της τάξης των €621 εκατομ. Έχουμε μια αύξηση μόνο κατά €36 εκατομ., που αναλύεται σε τακτικές δαπάνες ύψους €586 εκατομ. και €35 εκατομ., από τις οποίες μόνο €4 εκατομ. αφορούν αναπτυξιακές δαπάνες. Εύλογα δημιουργούνται ερωτηματικά: Πού είναι τα έργα υποδομής; Πού είναι οι επεκτάσεις των νοσοκομείων; Πώς θα στηριχθούν τα δημόσια νοσηλευτήρια; Πώς θα γίνουν ικανά και επαρκή να αντιμετωπίσουν τις μεγάλες προκλήσεις για την εφαρμογή του ΓΕΣΥ;

Μπορεί κάποιος να μας πει πώς όλες αυτές οι ανάγκες θα εξασφαλιστούν, όταν ο προϋπολογισμός του Υπουργείου Υγείας εκ των πραγμάτων δεν μπορεί να ανταποκριθεί; Συγκριτικά σημειώνουμε ότι ο προϋπολογισμός για το 2019 είναι λιγότερος από το 2010, που προέβλεπε €644 εκατομ., ακόμα πιο μειωμένος από το 2011, ακόμα πιο μειωμένος και από τον καιρό της κρίσης. Και ρωτώ: Τα μαξιλαράκια, κύριε Δίπλαρε, που δημιουργήσατε από τις περικοπές από την υγεία, τα πληρώνουν σήμερα οι ασθενείς που κρατούν ουρά και δεν μπορούν να δουν την υγεία τους; Αυτές είναι οι πολιτικές σας και αυτό είναι που ο κόσμος ζει και βιώνει καθημερινά. Αυτά δεν τα λέμε εμείς ούτε το ΑΚΕΛ, τα καταγράφει η ίδια η τελευταία από κοινού έκθεση της Commission και του ΟΑΣΑ για το προφίλ της υγείας της Κύπρου το 2017.

Πιο συγκεκριμένα καταγράφεται: Το 2015 η Κύπρος διέθεσε €1.592 ανά κάτοικο για υγειονομική περίθαλψη, τη στιγμή που ο μέσος όρος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ήταν €2.797. Υπάρχουν και άλλοι αριθμοί, επίσημες στατιστικές και διεθνείς και ευρωπαϊκές. Και, κύριε Δίπλαρε, αν έχετε μεγάλη απορία, επειδή δεν είσατε μέλος της επιτροπής Υγείας, ευχαρίστως θα σας τις κοινοποιήσω.

Οι κυβερνώντες πρέπει να συνειδητοποιήσουν ότι οι αμαρτίες τους για την υγεία είναι πολλές. Φέρατε τη δημόσια υγεία στον πάτο και δυστυχώς δεν έχετε ούτε σχεδιασμό ούτε όραμα, ώστε να αποκτήσει η χώρα μας ένα σύγχρονο, κοινωνικό και αποτελεσματικό σύστημα υγείας. Απουσιάζει παντελώς το όραμα που θα απαντούσε στις προκλήσεις μιας μεγάλης προοδευτικής μεταρρύθμισης, αυτής του Γενικού Συστήματος Υγείας. Το “success story” της κυβέρνησης Νίκου Αναστασιάδη για την οικονομία κινδυνεύει να γίνει εφιάλτης για τη δημόσια υγεία και τους ασθενείς. Δυστυχώς καταγράφεται ακόμα μια σκληρή πραγματικότητα, που, ενώ για το ξεπούλημα του συνεργατισμού υπήρχαν δισ για να σπονσάρουμε την Ελληνική Τράπεζα, δυστυχώς για τους απλούς ανθρώπους, για την υγεία του κόσμου και του λαού βγαίνουν με το τσιγκέλι.

Η δημόσια υγεία νοσεί, το σύστημα υγείας καταρρέει και δυστυχώς οι κυβερνώντες κωφεύουν. Και εξηγούμαι: Πώς είναι δυνατό με τόσο φόρτο εργασίας τα δημόσια νοσηλευτήρια να εργάζονται με μειωμένο προσωπικό, είτε είναι γιατροί είτε νοσηλευτές είτε άλλοι επαγγελματίες υγείας; Πώς μπορούν να πιστεύουν οι κυβερνώντες ότι θα εξασφαλιστεί η ποιότητα προσφοράς υγείας, όταν υπάρχουν ελλείψεις στα φάρμακα, στα αναλώσιμα, καθυστέρηση στις αναλύσεις, όταν οι λίστες αναμονής μεγαλώνουν και είναι κατά χιλιάδες; Αυτό είναι το όραμά μας;

Και σύμφωνα ακόμα και με τις εκθέσεις του Γενικού Ελεγκτή, που τις συζητήσαμε στην Κοινοβουλευτική Επιτροπή Υγείας, ξέρετε ποιος κίνδυνος υπάρχει; Τελικά να κάνουμε μόνιμη ιδιωτική ιατρική. Και θέλω να σας πω και το εξής: Εάν με αυτήν τη λογική θα συνεχίσουμε να επενδύουμε στην υγεία, ξέρετε, αυτό είναι συνταγή καταστροφής και μη εφαρμογής του Γενικού Συστήματος Υγείας. Και θέλω με αυτήν την ευκαιρία να πω ότι είναι το ΑΚΕΛ που στάθηκε μπροστά της και πρωταγωνιστής, για να προωθηθεί το μονοασφαλιστικό σύστημα.

Γνωρίζουμε πολύ καλά ότι αυτή η προσπάθεια θα είναι μετ' εμποδίων. Γνωρίζουμε πολύ καλά ότι τα αρπακτικά караδοκούν και δεν είναι το ΑΚΕΛ και η αριστερά που μιλήσαμε κατά καιρούς για ενδιάμεσο ΓΕΣΥ, για μίνι ΓΕΣΥ, διάφορες αλχημείες και διάφορα πολιτικά παιχνίδια, τα οποία στο τέλος ασφαλώς δεν εξυπηρετούν τον κεντρικό, τον εθνικό στόχο, που είναι η εφαρμογή του Γενικού Συστήματος Υγείας.

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας κ. Αναστασιάδης και ο Υπουργός Υγείας χρειάζεται πλέον να αποδείξουν με έργα τις ευαισθησίες τους, το ενδιαφέρον τους για τη δημόσια υγεία. Οι εκλογές έχουν τελειώσει. Η αυτονόμηση των δημόσιων νοσηλευτηρίων και το Γενικό Σύστημα Υγείας αποτελούν συλλογικό κοινωνικό όραμα. Εργαστήκαμε όλοι, για να γίνει επιτέλους πραγματικότητα η ψήφισή του σε νόμο. Τώρα είναι η ώρα των μεγάλων αποφάσεων και των έργων, των πράξεων!

Βρισκόμαστε σε αντίστροφη μέτρηση για την εφαρμογή της αυτονόμησης. Ούτε επεκτάσεις των νοσοκομείων έχουν γίνει ούτε ουσιαστική στελέχωση έχει γίνει ούτε αντιμετωπίσαμε σοβαρά τα μεγάλα

προβλήματα της υποστελέχωσης, των λιστών αναμονής. Είναι ζητήματα και μεγάλες προκλήσεις που πρέπει να αντιμετωπιστούν το ταχύτερο δυνατόν.

Οι συζητήσεις για διάφορα ζητήματα και οι όποιες ρυθμίσεις πιθανόν να προκύψουν δεν μπορούν να είναι πέρα από το πλαίσιο που αποφασίστηκε και έξω από τον χαρακτήρα του όλου Γενικού Συστήματος Υγείας. Είναι θέση μας ότι όπως έχει αποφασιστεί το ΓΕΣΥ σε σχέση με τη φιλοσοφία και τον χαρακτήρα του έτσι πρέπει να υλοποιηθεί. Πρέπει να τηρηθούν τα χρονοδιαγράμματα που έχουν αποφασιστεί ομόφωνα από τη Βουλή των Αντιπροσώπων. Ο διάλογος που γίνεται πρέπει να τελειώσει σύντομα και οι αποφάσεις που θα ληφθούν μέσα από τον διάλογο δεν πρέπει να ανατρέπουν τη φιλοσοφία και τον χαρακτήρα που έχει το Γενικό Σύστημα Υγείας. Στόχος όλοι οι δικαιούχοι στο σύστημα να έχουν ισότιμη πρόσβαση και ισότιμη ποιότητα στην παρεχόμενη ιατροφαρμακευτική περίθαλψη.

Πριν ολοκληρώσω την ομιλία μου θα ήθελα να πω λίγα λόγια για την ύπαιθρο. Το κράτος δυστυχώς άφησε εντελώς ξεχασμένη την ύπαιθρο. Φθίνουν οι κοινότητές μας. Υπάρχουν ήδη κοινότητες όπως η Βίκλα, η Τρόζαινα που έχουν εγκαταλειφθεί εντελώς. Δεν υπάρχει κάτοικος. Υπάρχουν κοινότητες οι οποίες έχουν μείνει με 20 και 30 κατοίκους.

(Μη ευκρινή σχόλια από τον κ. Ευθύμιο Δίπλαρο)

Ναι, κύριε Δίπλαρε, ψάχναμε να βρούμε κοινοτάρχες. Και θέλω επίσης να σας πω, κύριε Δίπλαρε, όπως σας σέβονται, να σέβεστε. Είχες τον χρόνο να απαντήσεις.

Έργα για τα οποία σε κάθε εκλογές δεσμεύονται και την επομένη αποδεσμεύονται: Δρόμος Λεμεσού-Σαϊπά. Χρόνο με τον χρόνο τίθεται στους προϋπολογισμούς, κάθε χρόνο υποσχόμαστε για τον επόμενο χρόνο. Κρούουμε τον κώδωνα: Η ύπαιθρος μαραίνεται καθημερινά. Βρίσκεται στο στάδιο της εγκατάλειψης και, αν δεν αναληφθούν ευθύνες, θα θρηνούμε επί των ερειπίων, γιατί δυστυχώς οι παππούδες μας, οι πατεράδες μας θα έχουν μείνει μόνοι στο έλεος του Θεού. Έχουμε δώσει ολοκληρωμένες προτάσεις που αφορούν τη στήριξη της υπαίθρου, με την παραχώρηση γης σε νέα ζευγάρια, με την παραχώρηση φορολογικών κινήτρων. Είναι και εκείνο το επίδομα θέρμανσης που κάποτε κατεβάζατε τους αγανακτισμένους και φώναζαν. Δεν ξέρω σήμερα... Κρυώνουν, δεν κρυώνουν; Πότε θα το φέρουμε στο πλαίσιο του "success story", για να ενισχυθεί αυτός ο κόσμος ο οποίος πονεί και υποφέρει; Πότε θα δώσουμε λύση στους γεωργούς, με επιχορηγήσεις στα λιπάσματα, στα καύσιμα και σε άλλα ζητήματα τα οποία τους απασχολούν;

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Το ΑΚΕΛ και η κυπριακή αριστερά θα συνεχίσουν να είναι πρωταγωνιστές πάνω από όλα για την Κύπρο και τον λαό μας. Χωρίς σκοπιμότητες και υπολογισμούς. Θα καταθέτουμε ιδέες, προτάσεις, θα συνθέτουμε απόψεις, θα καταθέτουμε όραμα.

Ολοκληρώνοντας θέλω να ευχαριστήσω τη διεύθυνση της Βουλής, τους λειτουργούς και γραμματείς, όλο γενικά το προσωπικό για τη βοήθεια και τη στήριξη που μας προσφέρουν, καθώς και τους κοινοβουλευτικούς συνεργάτες. Εύχομαι ολόψυχα σε όλο τον κυπριακό λαό καλές γιορτές, χρόνια πολλά γεμάτα υγεία. Καλή χρονιά, εκπλήρωση των ονείρων και των προσδοκιών μας και επιτέλους να δούμε το συρματοπλεγμά της ντροπής να καταρρέει και να οικοδομούμε μέσα από τις στάχτες και τα ερείπια το κοινό μας σπίτι, την Κύπρο της ειρήνης, της ασφάλειας και της σταθερότητας.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

Καλές γιορτές!

Έφιας ένα λεπτό του κ. Λουκαϊδη, ο οποίος δε θα επαναλάβει τούτα που είπες στο τέλος, διότι ήταν ευχές κ.λπ.

Η κ. Αννίτα Δημητρίου.

(Μη ευκρινή σχόλια από τον κ. Ευθύμιο Δίπλαρο)

Ύστερα, στο τέλος. Τώρα, αν έχουμε χρόνο, να το κάμουμε.

Τώρα έχει τον λόγο η κ. Αννίτα Δημητρίου μέχρι δώδεκα λεπτά. Και τέσσερα 'πού τον κ. Τορναρίτη, δεκαέξι. Και τέσσερα από το προεδρείο, είκοσι. Επειδή δε θα μιλήσω εγώ, να της δώκω τέσσερα λεπτά!

ΑΒΕΡΩΦ ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Έχει δυόμισι χρόνια που έν' βοηθός σου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Άρα;

ΑΒΕΡΩΦ ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Δικαιούται τουλάχιστον μισή ώρα!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Άρα, δικαιολογούμαι, έτσι;

Κυρία Δημητρίου, έχετε τον λόγο.

ANNITA ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Πρόεδρε,

Αγαπητές συναδέλφισσες,

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Είναι μια πολύ σημαντική ημέρα σήμερα. Είναι η μέρα συζήτησης του προϋπολογισμού, της έγκρισης του κυβερνητικού προγράμματος που έχει αποφασιστεί και παρουσιαστεί. Είναι το μέσο, κυρίως για να προχωρήσουμε σε εκείνες τις μεταρρυθμίσεις και πολιτικές που διεκδικεί η κοινωνία και έχει ανάγκη ο τόπος μας, αυτές τις μεταρρυθμίσεις που θα ισχυροποιήσουν ένα σύγχρονο κράτος δικαίου, που να ανταποκρίνεται στις προκλήσεις του σήμερα και να στηρίζει εμπράκτως την κοινωνική συνοχή. Δε θα μπορούσαμε ωστόσο να κάνουμε λόγο για μεταρρυθμίσεις και συγκεκριμένες πολιτικές στήριξης, αν δεν είχαμε μπροστά μας για τρίτη συνεχόμενη χρονιά έναν πλεονασματικό προϋπολογισμό, όχι απλά ισοσκελισμένο, με διασφαλισμένη τη βιωσιμότητα του δημόσιου χρέους, με αναβαθμίσεις και ελεύθερη πρόσβαση στις διεθνείς αγορές, που να συνοδεύεται με μείωση της ανεργίας, με επενδύσεις, με σταδιακή αύξηση του διαθέσιμου εισοδήματος και βελτίωση στους δείκτες κοινωνικής ανισότητας και κατανομής εισοδήματος.

Έχουμε κερδίσει, αγαπητοί συνάδελφοι, τη μεγάλη εικόνα κατά κράτος. Και είμαι περήφανη πρώτα και πάνω από όλα για τους πολίτες, γιατί χάρη σε αυτούς και στις δικές τους θυσίες επανακτούμε το χαμένο έδαφος, και αυτό πρέπει να το τονίζουμε ξανά και ξανά.

Ωστόσο ερωτώ: Υπάρχει περιθώριο; Μπορούμε να πάμε ακόμη καλύτερα; Και, αν το ερώτημα φαντάζει εύκολο και η απάντηση είναι φανερά καταφατική, γιατί δεν το κάναμε παλαιότερα; Γιατί επιτρέψαμε σε συγκεκριμένες πολιτικές και μικροπολιτικές σκοπιμότητες να κοστίσουν τόσο πολύ; Γιατί θυματοποιήσαμε κράτος και πολίτες; Σε ποιον πλανήτη ζούσατε τότε, αγαπητέ μου κύριε Γεωργίου;

Χαίρομαι, γιατί αλήθεια σήμερα μπορούμε να κάνουμε λόγο για μειώσεις φόρων και επιπρόσθετα μέτρα κοινωνικής στήριξης, αλλά προφανώς έχουμε ακόμη δρόμο να διανύσουμε. Ακριβώς τώρα που το επιτρέπουν τα οικονομικά του κράτους έχουμε υποχρέωση να ακούσουμε τις φωνές των συμπολιτών μας που εξακολουθούν να περνούν δύσκολα και να φροντίσουμε ότι η ανάπτυξη θα κατανεμηθεί με δίκαιο τρόπο σε όλα τα στρώματα της κοινωνίας. Και αυτό δεν είναι υπέρ του πλούτου, κύριε Γεωργίου. Πάνω απ' όλα όμως έχουμε υποχρέωση να μην επιστρέψουμε πίσω σε πολιτικές που μας κόστισαν εις βάρος των πολιτών και της ανάπτυξης του τόπου μας. Αυτό αναμένουν από εμάς οι πολίτες, να επικεντρωθούμε σε αυτά που πρέπει να γίνουν ακόμη, σε αυτά που δεν μπορέσαμε ακόμη να ανταποκριθούμε είτε λόγω οικονομικής κρίσης, μνημονίων, προτεραιοτήτων, διαφωνιών είτε γιατί δεν ακούσαμε αυτές τις φωνές.

Αγαπητές και αγαπητοί συνάδελφοι,

Η Κύπρος του αύριο χρειάζεται να δομηθεί σε γερές βάσεις και χρειάζεται να γίνει αυτό μέσα σε ένα πνεύμα ενότητας και συνεργασίας. «Ωρα μεγάλων αποφάσεων», είπε προηγουμένως ο κ. Γεωργίου -και έχει την τιμητική του, αφού ήταν πριν από εμένα!- και συμφωνώ. Οπότε αν βρούμε τους κοινούς άξονες και να συνεργαστούμε για το κράτος δικαίου που θέλουμε να οικοδομήσουμε και αν μη διεκδικούμε πατρότητες και πρωτοκαθεδρίες. Αυτό είναι το μήνυμα που πρέπει να δώσουμε σήμερα στους πολίτες. Φτάνει η μιζέρια, φτάνει η επίρριψη ευθυνών, φτάνει ο αρνητισμός. Δεν είμαστε εδώ, θεωρώ, γι' αυτό το λόγο.

Έχουμε επιλεγεί από τους πολίτες, για να εργαστούμε για ένα κράτος δικαίου, που θα δίνει ίσες ευκαιρίες στον κάθε πολίτη να συμμετάσχει, να βελτιώνει τις βιοτικές του συνθήκες, να διεκδικεί και να προοδεύει μέσα από έναν αποτελεσματικό τρόπο λειτουργίας, με κοινωνική δικαιοσύνη και συνοχή. Παράλληλα, έχουμε ευθύνη να εδραιώσουμε ένα κράτος ανταγωνιστικό, που να πρωταγωνιστεί στον ευρωπαϊκό και διεθνή χώρο, που να αναπτύσσει στρατηγικές συνεργασίες και να προασπίζεται τα εθνικά μας δίκαια και δικαιώματα. Όλα αυτά τα ομολογουμένως αυτονόητα, που δυστυχώς για πολλούς δεν είναι, χρειάζονται πολιτικές εφαρμογής και, για να υπάρξουν οι πολιτικές εφαρμογές, χρειάζεται βούληση, συναίνεση και αποτελεσματικότητα. Δεν είδαμε δυστυχώς αυτή την αυτονόητη προσέγγιση στην παιδεία. Δε βλέπουμε αυτή την αυτονόητη προσέγγιση στην υγεία. Δε βλέπουμε καν αυτή την αυτονόητη προσέγγιση στο Κυπριακό.

Νικηθήκαμε, αγαπητοί συνάδελφοι, επειδή βάρεσαν οι προσωπικές ατζέντες, τα κομματικά συμφέροντα και ο λαϊκισμός. Νικηθήκαμε, γιατί, ακόμα και τα θετικά που γίνονται, κυρία Μαύρου, επισκιάζονται από όλα αυτά και πραγματικά, θα πρέπει να το επαναλάβω, ακόμα και σήμερα να σκεφτούμε ποια είναι τα μηνύματα που μεταφέρουμε στους πολίτες.

Τις μέρες αυτές είδαμε όλοι τη μεγάλη σημασία που έχει, ακόμα και για το εθνικό μας θέμα η ενεργός και ισότιμη συμμετοχή μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Τις μέρες αυτές, που απειλείται με τρομοκρατική βία η καρδιά της Ευρώπης, εμείς απαντάμε με πείσμα στην ελευθερία, στη δημοκρατία και την αλληλεγγύη. Γνωρίζουμε τις απειλές και τις προκλήσεις που υπάρχουν εκεί έξω, δεν εθελουφλούμε και βεβαίως μας αφορούν. Δεν ισχυριζόμαστε σήμερα ότι η όποια κρίση θα μας προσπεράσει. Μάθαμε πλέον καλά ότι η εσωστρέφεια δεν είναι επιλογή, αλλά ότι μόνο μέσα από τη συνεργασία, τις ανοικτές αγορές, την ανταγωνιστικότητα των οικονομιών μας και την αξιοπιστία μας στις πολιτικές έχουμε κύρος, πειστικότητα και πολιτικό εκτόπισμα στην ευρωπαϊκή συμμετοχή. Η Κύπρος ανήκει στην Ευρωπαϊκή Ένωση και έχει αποδείξει μέσα από μια αποτελεσματική στρατηγική ότι δεν είναι η χώρα των ελλειμμάτων και της απομόνωσης αλλά μια περήφανη χώρα, που στέκεται στα πόδια της με δυσκολίες, ναι, αλλά μέσα από ένα έργο που αποδίδει καρπούς.

Άρα, όσοι και όσες περιορίζονται σε κριτική του προϋπολογισμού ή της ευρύτερης δημοσιονομικής πολιτικής αναφέροντας είτε το ένα είτε το άλλο θέμα ας δουν επιτέλους το δάσος και όχι το δέντρο και ας καταλάβουμε ότι, όταν η εφαρμοσμένη πολιτική επιφέρει αποτελέσματα, ισχυροποιείται η οικονομία, δημιουργούνται μηχανισμοί ανάπτυξης, θωρακίζονται οι παραγωγικές δυνάμεις, αποκτούνται υγιείς οικονομικές σχέσεις και μπορούμε με αυτό τον τρόπο να εγκύψουμε στα πραγματικά προβλήματα της καθημερινότητας των πολιτών, κάτι που δεν μπορούσαμε ομολογουμένως να κάνουμε πριν λίγα χρόνια. Και επιτέλους κάπιοι θα πρέπει να απαντήσουν: Προτιμούμε το χθες που μας κόστισε ή το σήμερα που μας οδηγεί με ασφάλεια και προοπτική στο αύριο; Και, αν λογοκρίνεται το σήμερα μέσα από όλα όσα έχουμε ακούσει αυτές τις μέρες, ποια η ευθύνη όλων που κυβέρνησαν, συγκύβερναν -και δε θα πω βεβαίως δημιούργησαν- αλλά δεν άγγιξαν κάποια θέματα, απλά τα προσπέρασαν, τα άφησαν να περάσουν;

Εμείς επιλέγουμε να κρατήσουμε και να επενδύσουμε στην προοπτική του σήμερα, μια προοπτική που μας επιτρέπει να επενδύσουμε στην παιδεία, να βάλουμε στόχο να υλοποιήσουμε την αξιολόγηση, ν' αυξήσουμε τους δείκτες επίδοσης και απόδοσης, να αναβαθμίσουμε το ανθρώπινο δυναμικό, το περιεχόμενο της εκπαίδευσης και να στηρίζουμε κάθε μαθητή με βάση τις ανάγκες του, μια προοπτική που μας επιτρέπει να προχωρήσουμε στην εφαρμογή ενός καθολικού σχεδίου υγείας με δικαίωμα στον κάθε ασθενή να επιλέξει νοσηλευτήριο και γιατρό της αρεσκείας του στη μεγαλύτερη -ναι, ορθά ακούστηκε- κοινωνική μεταρρύθμιση, που θα συμβάλει στον εκσυγχρονισμό και αναβάθμιση των νοσηλευτηρίων μας και βεβαίως θα αντιμετωπίσει αποτελεσματικά τα προβλήματα που υπάρχουν.

Αυτή η ίδια προοπτική θα βοηθήσει στην ενίσχυση της κοινωνικής πολιτικής σε όλα τα κοινωνικά στρώματα, βελτιώνοντας παροχές ειδικά για τους νέους μας και τις ευπαθείς ομάδες, μια προοπτική που θα δρα προληπτικά, όχι μόνο πυροσβεστικά στην εδραίωση πολιτικών, ευρωπαϊκών και μη, αναφορικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα ή την ισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών. Θα συμβάλει η ίδια ακριβώς προοπτική στον ψηφιακό μετασχηματισμό που επιβάλλεται για αποφυγή της γραφειοκρατίας και εναρμόνιση με την τεχνολογική εξέλιξη και τις απαιτήσεις του σήμερα, ειδικά όσον αφορά την έξυπνη διακυβέρνηση, διαφάνεια και λειτουργικότητα των υπηρεσιών προς όφελος των πολιτών και της κοινωνίας, η ίδια ακριβώς προοπτική που θα δώσει ίσες ευκαιρίες σε όλες ανεξαιρέτως τις επαρχίες της Κυπριακής Δημοκρατίας και ειδικά στη δική μου επαρχία, τη Λάρνακα, που η πραγματικότητα είναι ότι τα προηγούμενα χρόνια στερήθηκε ευκαιριών και της ανάπτυξης που της αξίζει λόγω διάφορων συμφερόντων και σκοπιμοτήτων. Και αυτοί που σήμερα κατακρίνουν να σκεφτούν μόνο ότι είχαν την ευκαιρία και δεν ανταποκρίθηκαν με αποτέλεσμα. Οπότε ο καθένας από εμάς ας κάνει τη δική του αυτοκριτική.

Και είναι αυτά τα ίδια συμφέροντα που ακόμα και τώρα παρεισφρέουν εντέχνως ή προσπαθούν να το κάνουν, θέτοντας εμπόδια ή σκορπίζοντας ψιθύρους. Φτάνουν όμως και στα δικά μας αυτιά αυτοί οι ψιθύροι και προειδοποιώ σήμερα από ετούτο το βήμα της Βουλής, κύριε Πρόεδρε, ότι όποιοι προσπαθήσουν να πλήξουν την ανάπτυξη ή τα συμφέροντα της πόλης μας θα βρουν ολόκληρη τη Λάρνακα ενωμένη απέναντί τους. Και υπάρχει συγκεκριμένος λόγος που το αναφέρω και μένω μέχρι εδώ. Και δε δέχομαι προσωπικά την εικόνα που βγάζουμε έξω για τη Λάρνακα. Είμαι σίγουρη ότι κατοικούσαμε τα προηγούμενα χρόνια στη Λάρνακα. Ας κάνουμε μια βόλτα τώρα να δούμε τη διαφορά της πόλης μας. Και, όσον αφορά τις καθυστερήσεις, ας μην ψάχνουμε αποδιοπομπαίους τράγους. Να αναλάβουμε και εμείς τη δική μας ευθύνη και να αλλάξουμε νομοθετικά το πρόβλημα των καθυστερήσεων στις δημόσιες συμβάσεις. Η Λάρνακα αλλάζει και θα αλλάξει πιο πολύ, αν μας βρει όλους ενωμένους σε αυτή την προσπάθεια.

Κύριε Πρόεδρε,

Αγαπητές συναδέλφισσες,

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Από αυτό το ίδιο βήμα της Βουλής, θα μου επιτρέψετε να αναφερθώ πολύ σύντομα σε κάτι που συνέβη τις προάλλες και προσωπικά με απογοήτευσε και με συγκλόνισε. Αναφέρομαι στην απόφαση του Μόνιμου Κακουργιοδικείου Λευκωσίας σε περιστατικό σεξουαλικής κακοποίησης ανήλικης, όπου επιβλήθηκε η ποινή μόνο τεσσάρων ετών, ενώ αναφέρθηκαν ξεκάθαρα οι επιβαρυντικοί παράγοντες χρήσης βίας ή και η ευάλωτη θέση του παιδιού, αφού επρόκειτο για ένα παιδί με νοητική αναπηρία και ενώ προβλεπόταν βάσει νομοθεσίας μέχρι και διά βίου φυλάκιση. Για ένα παιδί που ακριβώς λόγω της δικής του ιδιαιτερότητας έπρεπε να προστατευθεί και να ακουστεί ακόμα περισσότερο σίγουρα αυτή η ποινή είναι άδικη και απογοητευτική, ειδικά για μια τέτοια απεχθή πράξη. Έγραψα χθες προετοιμάζοντας την ομιλία μου ότι θέλω να ελπίζω στην παρέμβαση του Γενικού Εισαγγελέα και χαίρομαι που σήμερα αποτελεί θετική εξέλιξη η απόφασή του να εφεσιβάλλει αυτή την απογοητευτική ποινή και θέλω να διαβεβαιώσω σήμερα από αυτό το βήμα ότι θα κάνουμε όλοι μαζί ό,τι περνά από το χέρι μας, πολιτεία, σύνολα, θεσμοί, μη κυβερνητικές οργανώσεις, για να ακουστεί η φωνή όλων όσοι δεν ακούγονται.

Έχω την πεποίθηση, κύριε Πρόεδρε -και θέλω να είμαι ειλικρινής και να πιστεύω- ότι άλλαξαν πολλά και θα μου επιτρέψετε να χρησιμοποιήσω τα λόγια της δημοσιογράφου Κάτιας Σάββα, που είπε ότι δεν έχουμε τόσο ανάγκη από άλλες νομοθεσίες, πρωτόκολλα, στρατηγικές όσο από την πιστή τήρηση και εφαρμογή των υφισταμένων και συμφωνηθέντων. Και συμφωνώ. Αυτά που ψηφίζουμε εφαρμόζονται; Και, αν εφαρμόζονται, εφαρμόζονται πιστά και ορθά; Άρα, το πρόβλημα δεν είναι απαραίτητα οι νόμοι, αλλά ούτε και κανένας νόμος από μόνος του μπορεί να λύνει προβλήματα απλώς και μόνο με την ψήφισή του. Μπορεί να νομοθετηθεί, αγαπητοί συνάδελφοι, η πολιτική αποτελεσματικότητα ή εφαρμογή του νόμου; Σίγουρα δεν μπορεί. Αλλά είναι υποχρέωσή μας αυτά που ψηφίζουμε να ελέγχουμε ότι εφαρμόζονται ορθά και, ναι, έχουν γίνει πολλές αλλαγές και βελτιώσεις, όσο και αν κάποιος δε θέλουν να το παραδεχθούν και χωρίς να σημαίνει βεβαίως σε καμία περίπτωση ότι δεν εξακολουθούν να υπάρχουν προβλήματα.

Κύριε Πρόεδρε,

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Αγαπητές συναδέλφισσες,

Όσες αλλαγές ή μεταρρυθμίσεις και να γίνουν -που παρεμπιπτόντως πρέπει να θυμόμαστε και πότε με τη δική μας αποχή, ανοχή, άρνηση δεν υλοποιήθηκαν μεταρρυθμίσεις και μετά να ασκούμε κριτική- δε θα είναι ποτέ αρκετές ή ικανοποιητικές, αν δε διασφαλίσουμε την ειρήνη, την ασφάλεια και ευημερία στον τόπο μας, και αυτό μπορεί να γίνει μόνο μέσα από την επίλυση του εθνικού μας προβλήματος.

Και επειδή δεν έχω τον χρόνο να αναφερθώ λεπτομερώς σε σημεία και με επιχειρηματολογία, θα αρκεστώ να αναφέρω μονάχα αυτό: Νιώθω ότι είμαστε σ' ένα καράβι τρεμάμενο που λοιδορείται, απειλείται και σείεται, αλλά πρέπει να πιάσουμε στεριά. Το γνωρίζουμε. Είναι θέμα επιβίωσης. Είναι η στεριά αυτή που θα σώσει το πλήρωμα, το πλοίο, τη συνέχειά μας. Κάποιοι πηδούν από το πλοίο, γιατί θεωρούν ότι μπάζει νερά ή γιατί άκουσαν θορύβους. Κάποιοι οραματίζονται φρεγάτες ή λιμάνια άλλης εποχής και κάποιοι παραμένουν να τραβούν κουπί σταθερά και μεθοδικά με καθαρή στόχευση. Ξέρουμε όλοι -και θα το επαναλάβουμε και σήμερα- ότι μόνο με έναν τρόπο μπορούμε να φτάσουμε στη στεριά και αυτός είναι το μοναδικό συμφωνημένο πλαίσιο, η διζωνική δικονομική ομοσπονδία. Εάν εγκαταλείψουμε το πλοίο, θα σημαίνει παγίωση των τετελεσμένων της εισβολής και κατοχής με καταστροφικές συνέπειες για το μέλλον του κυπριακού ελληνισμού.

Οπότε αν τραβήσουμε κουπί όλοι μαζί και να είστε σίγουροι ότι έτσι θα φτάσουμε γρηγορότερα και με ασφάλεια στη στεριά. Και εκεί αν στήσουμε το αύριο με πράξεις ουσίας και ασφάλειας, με ευημερία, με προοπτική. Ο διχασμός και η φυγή δεν είναι λύση, ειδικά αυτές τις μέρες.

Κεμάλ, θα σε απογοητεύσω. Θα ξημερώσει. Και αυτός ο κόσμος θα αλλάξει. Και δεν τρομάζω. Επιλέγω να εργάζομαι και να ελπίζω!

Καλές γιορτές, εύχομαι, σε όλους και όλες!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Καλές γιορτές!

Η κ. Σκεύη Κούτρα Κουκουμά για το ΑΚΕΛ.

ΣΚΕΥΗ ΚΟΥΤΡΑ ΚΟΥΚΟΥΜΑ:

Κύριε Πρόεδρε,

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Το πρώτο που ήθελα να σχολιάσω είναι ότι, ακούγοντας προηγουμένως την αγαπητή Αννίτα, κοίταξα δυο φορές να δω αν είναι βουλευτής του Δημοκρατικού Συναγερμού ή αν προέρχεται από άλλη τάξη, γιατί απειλούσε, δεν ξέρω ποιους απειλούσε, σε ποιους έδινε οδηγίες, ποιους συμβούλευε!

ANNITA ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Εγώ απειλούσα;

ΣΚΕΥΗ ΚΟΥΤΡΑ ΚΟΥΚΟΥΜΑ:

Όμως χτες από αυτό το βήμα ακούστηκαν και άλλα. Δεν είναι εδώ το ΕΛΑΜ. Μας είχαν πει ότι οι μαύρες μπλούζες του εθνικισμού έρχονται, για να πάρουν την Ευρώπη και να την αλλάξουν. Βέβαια, οι λαοί θυμούνται ότι την προηγούμενη φορά που οι δυνάμεις του φασισμού επιχείρησαν να αλλάξουν την Ευρώπη οδήγησαν σ' ένα ατέλειωτο αιματοκύλισμα με εκατομμύρια νεκρούς, οδήγησαν στο ολοκαύτωμα και στα στρατόπεδα συγκέντρωσης. Το κυριότερο όμως που πρέπει να θυμούνται όσοι δηλώνουν σπορά των ηττημένων του 1945 είναι ότι στο τέλος ο Κόκκινος Στρατός τούς κυνήγησε μέχρι το Βερολίνο και ο αρχηγός τους αυτοκτόνησε. Αυτά για την ιστορία! Βέβαια, διερωτάται κανείς: Πόσο αντισυστημικοί μπορούν να το παίξουν οι ελαμίτες, που πριν πέντε μήνες ψήφισαν το κλείσιμο του συνεργατισμού προς όφελος της Ελληνικής Τράπεζας και είναι οι ίδιοι που ψήφισαν τον Νίκο Αναστασιάδη στις προεδρικές εκλογές; Αντιλαμβάνεστε όλοι, το αίμα νερό δε γίνεται!

Προτού προχωρήσω στην ομιλία για τα θέματα γυναίκας και ισοτιμίας των φύλων, θα ήθελα να αναφερθώ σε ένα ζήτημα που είναι εξαιρετικά αποκαλυπτικό και εξοργιστικό για τη νοοτροπία που διέπει την κυβέρνηση Αναστασιάδη σε αυτά τα θέματα. Εδώ και τρεις μήνες έχουμε αποκαλύψει ότι η κυβέρνηση και συγκεκριμένα το Υπουργείο Εμπορίου έχει χρηματοδοτήσει ως προϊόν καινοτομίας την κατασκευή και κυκλοφορία ενός αντρικού ουροδοχείου σε σχήμα σκυμμένης γυναίκας. Τρεις μήνες μετά ακόμα να αποσυρθεί αυτό το προϊόν. Τρεις μήνες μετά ακόμα περιμένουμε από πλευράς κυβέρνησης να λογοδοτήσουν οι υπεύθυνοι αυτής της χυδαίας πρόκλησης σε βάρος όλων των γυναικών του τόπου μας. Τι να περιμένουν οι γυναίκες της Κύπρου από μια κυβέρνηση που όχι μόνο δεν ενοχλείται από τέτοια κρούσματα, αλλά τα χρηματοδοτεί κιόλας; Τι να περιμένει από την κυβέρνηση, όταν το μόνο που πράττει σε μια περίοδο που αυξάνονται οι καταγγελίες για σεξουαλική παρενόχληση ανηλίκων, το μόνο που βλέπουμε είναι οι απονομές προεδρικής χάρης σε καταδικασμένους παιδεραστές, αγαπητή Αννίτα, και απάθεια στις ποινές-χάδι που επιβάλλουν συνεχώς τα δικαστήρια; Κομπάζουν για στρατηγικές, το Σπίτι του Παιδιού και τη Φωνή, που μέχρι τώρα την έχουμε ακούσει να διαμαρτύρεται για παραβιάσεις των δικαιωμάτων των παιδιών από το κράτος και τις πρακτικές του.

Είναι γνωστό ότι η κυβέρνηση Αναστασιάδη και η ίδια η παράταξη του Δημοκρατικού Συναγερμού διέπεται κάθετα και οριζόντια από έναν βαθύτατο συντηρητισμό και μια αντικοινωνική φιλοσοφία στα θέματα ανθρωπίνων δικαιωμάτων, στα θέματα ισοτιμίας των δύο φύλων, γυναίκας και καταπολέμησης του σεξισμού. Έχει μια ιστορία, αντιλαμβάνεστε, και το θυμόμαστε όλοι. Τι αντιλήψεις έχει αυτή η κυβέρνηση για τους ρόλους άνδρα και γυναίκας στη σύγχρονη οικογένεια και κοινωνία, όταν οι κυβερνώντες έχουν στείλει στο Ανώτατο τη νομοθεσία για το επίδομα πατρότητας σε όλους τους πατέρες, ανεξάρτητα αν είναι παντρεμένοι ή όχι; Την ίδια ώρα όμως εξαγγέλλει αίολες στρατηγικές για αντιμετώπιση δήθεν το δημογραφικού προβλήματος.

Τι συμπεράσματα βγάζουμε για το τι συμβαίνει με τα κυκλώματα σωματεμπορίας γυναικών στην Κύπρο, όταν στις πρόσφατες συλλήψεις οι τρεις από τους πέντε συλληφθέντες ήταν αστυνομικοί; Πότε θα καταλάβει η κυβέρνηση Αναστασιάδη, που έχει μέχρι σήμερα κλείσει κρατικές δομές φροντίδας και έχει παραδώσει άλλες στον Αρχιεπίσκοπο, ότι με αυτές τις πολιτικές η γυναίκα και η οικογένεια των λαϊκών στρωμάτων χάνει ένα σημαντικό αποκούμπι; Γιατί στην Κύπρο της ανάπτυξης και του success story η άδεια μητρότητας είναι μόνο δεκαοκτώ εβδομάδες; Πότε θα εφαρμοστεί επιτέλους ένα σχέδιο πληρωμένης γονικής άδειας στον τόπο μας;

Δυστυχώς, τα οράματα της κυβέρνησης περιορίζονται στα καζίνο και σε πύργους χρυσοπληρωμένων διαβατηρίων! Ειδικά ως προς τα αιτήματα για την άδεια μητρότητας θα ήθελα από αυτό το βήμα να απευθυνθώ σε όλες τις γυναίκες και όλες τις γυναικείες οργανώσεις, αλλά βέβαια και στους άντρες που πιστεύουν σε αυτό το αίτημα για κοινή και δυναμική δράση, για να διεκδικήσουμε την αύξηση της άδειας μητρότητας, ένα αίτημα που, για να υλοποιηθεί, απαιτεί αναμέτρηση και με τον συντηρητισμό της κυβέρνησης, αλλά και με την τάξη των εργοδοτών και των μεγαλοεπιχειρηματιών. Πώς πρέπει να νιώθουμε, όταν η πολιτεία αποτυγχάνει...

(Στο σημείο αυτό ο κ. Αβέρωφ Νεοφύτου προσέρχεται προς το προεδρείο.)

(Γελώντας)

Νόμισα εννά μου κάμει παρατήρηση ο κ. Αβέρωφ!

(Μη ευκρινή σχόλια από βουλευτές)

Να στηρίξει με κοινωνικά μέτρα...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Γελώντας)

Εννά έρτει δαμαί να του δώκω το μικρόφωνο να σου κάμει!

(Γέλια)

Δώστε ακόμα τρία λεπτά της κ. Κουκουμά για το εύθυμο που δημιούργησε!

ΣΚΕΥΗ ΚΟΥΤΡΑ ΚΟΥΚΟΥΜΑ:

Πώς πρέπει να νιώθουμε, όταν η πολιτεία αποτυγχάνει να στηρίξει με κοινωνικά μέτρα και με εκσυγχρονισμό του οικογενειακού δικαίου τις χιλιάδες γυναίκες μονογονιούς, που μεγαλώνουν μόνες τους τα παιδιά τους και με ένα εισόδημα; Έγνοια τους όμως είναι να ελέγξουν εάν η γυναίκα μονογονιός έχει σύντροφο και αν συμβιώνει μαζί του. Πόσο ικανοποιημένες μπορούμε να είμαστε με το γεγονός ότι εν έτει 2018 υποχρεωθήκαμε ως Βουλή να θεσπίσουμε ειδική νομοθεσία με πρόταση νόμου του ΑΚΕΛ, ώστε να προστατεύεται μια γυναίκα που θα θηλάσει το βρέφος της σε έναν δημόσιο χώρο, αλλά και για να ενισχυθεί η προστασία της εργαζόμενης μητέρας από απόλυση κατά τη διάρκεια του θηλασμού; Να συμπληρώσω εδώ ότι ως ΑΚΕΛ έχουμε εγγράψει ως αυτεπάγγελτο θέμα τη δημιουργία και στην Κύπρο τράπεζας μητρικού γάλακτος, με σκοπό την προαγωγή και προστασία του μητρικού θηλασμού και τη διάθεσή του σε όποιο βρέφος το έχει ανάγκη.

Στα θέματα βίας κατά των γυναικών, πώς μπορεί η κυβέρνηση σήμερα να πανηγυρίζει για την κύρωση της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης, όταν αποδεδειγμένα την έχει κουτσουρέψει για οικονομικούς λόγους, υποσχόμενη αναδιάρθρωση, εκσυγχρονισμό, μεταρρύθμιση των Υπηρεσιών Κοινωνικής Ευημερίας;

Γιατί η κυβέρνηση δεν καταφέρνει εδώ και τόσα χρόνια να στελεχώσει και να λειτουργήσει πραγματικά το Κέντρο Μαστού για τις χιλιάδες γυναίκες που περνούν τη δοκιμασία του καρκίνου; Την ίδια ώρα όμως πανηγυρίζουν σε πορείες και γκαλά για τις μεσοβέζικες λύσεις που δίνουν! Όλα αυτά φανερώνουν τι σημαίνει δεξιά, νεοφιλελευθερισμός και συντήρηση στην πράξη, στη ζωή και στην καθημερινότητα του καθενός και της καθεμιάς.

Κύριε Πρόεδρε,

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Προτού προχωρήσω στα ζητήματα της επιτροπής Προσφύγων, θα ήθελα να αναφερθώ σε ένα ζήτημα που για εμάς έχει σημασία συμβολική, ιστορική, αλλά και ουσιαστική. Μετά από τις προσπάθειες της Επιτροπής Ανακουφίσεως Παθόντων και Αναπήρων Πολέμου και της επιτροπής Εργασίας της Βουλής, η κυβέρνηση έχει ετοιμάσει σχέδιο παραχώρησης τιμητικού επιδόματος όσων τραυματίστηκαν...

(Στο σημείο αυτό ο κ. Αβέρωφ Νεοφύτου επιστρέφει στα έδρανα από το προεδρείο.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κυρία Κουκουμά, εν έσειε καμία παρατήρηση ο κ. Νεοφύτου!

ΣΚΕΥΗ ΚΟΥΤΡΑ ΚΟΥΚΟΥΜΑ:

Τωρά που εννά το ακούσει τούτο, εννά έσειε!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Άτε να δούμε! Άκου το σαν πάεις, σαν παρπατάς!

ΣΚΕΥΗ ΚΟΥΤΡΑ ΚΟΥΚΟΥΜΑ:

Η κυβέρνηση έχει ετοιμάσει ένα σχέδιο...

ΑΒΕΡΩΦ ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Αν μου επιτρέπτε, εγώ φταίω που εν φεύκω 'πού την ολομέλεια και ασχολείστε ούλλοι με μένα!

ΣΚΕΥΗ ΚΟΥΤΡΑ ΚΟΥΚΟΥΜΑ:

Το λοιπόν, η κυβέρνησή σας, κύριε Αβέρωφ, έχει ετοιμάσει σχέδιο παραχώρησης τιμητικού επιδόματος σε όσους τραυματίστηκαν ή κατέστησαν ανάπηροι το 1974. Εντούτοις, η δική σας η κυβέρνηση, του Αναστασιάδη, έχει αποφασίσει να εξαιρέσει από αυτό το επίδομα όσους αγωνίστηκαν ενάντια στο πραξικόπημα, κύριε Αβέρωφ, όσους αγωνίστηκαν ενάντια στο πραξικόπημα της 15^{ης} του Ιούλη του 1974. Αυτή η παράλειψη δεν μπορεί να οφείλεται σε αμέλεια, γιατί ως ΑΚΕΛ το θέσαμε κατ' επανάληψη προς το Υπουργείο Εργασίας σε δύο κοινοβουλευτικές επιτροπές, ούτε μπορεί να οφείλεται στο ύψος της δαπάνης, αφού πρόκειται για μονοψήφιο αριθμό δικαιούχων. Δε νομίζω να υπάρχει ούτε και ένας πολίτης σε αυτό τον τόπο που να μην αντιλαμβάνεται ποιος είναι ο πραγματικός λόγος που η κυβέρνηση Αναστασιάδη αρνείται να τιμήσει αυτούς που αγωνίστηκαν ενάντια στο φασιστικό πραξικόπημα, αυτούς που αγωνίστηκαν για τη δημοκρατία. Νομίζω ότι σε αυτή την περίπτωση η παραχάραξη της δημοκρατικής ιστορικής μνήμης έχει

συναντήσει τη μικροπρέπεια των κυβερνώντων απέναντι σε ανθρώπους στους οποίους η πολιτεία και ο τόπος οφείλουν ευγνωμοσύνη και εκτίμηση.

Ως ΑΚΕΛ απαιτούμε από την κυβέρνηση να προβεί, έστω και τώρα, σε διόρθωση αυτής της αδικίας, καθώς και σε ό,τι αφορά την παραχώρηση του επιδόματος και στους αμάχους που συνελήφθησαν αιχμάλωτοι από τα τουρκικά στρατεύματα το 1974.

Αντίστοιχη είναι η περιφρόνηση της κυβέρνησης και προς τον προσφυγικό κόσμο, προς τους ανθρώπους που ζουν στους προσφυγικούς συνοικισμούς. Όταν στην Κύπρο του εικοστού πρώτου αιώνα ένας συμπολίτης μας κάτοικος προσφυγικού συνοικισμού χάνει τη ζωή του, επειδή δεν υπάρχει ανελκυστήρας στην πολυκατοικία του, διερωτάται κανείς αν μπορούν οι κυβερνώντες να απευθύνονται στους πρόσφυγες, χωρίς να ντρέπονται. Εξάλλου, με το πρόγραμμα που εφαρμόζει η κυβέρνηση από το 2014 με την τοποθέτηση τριών περίπου ανελκυστήρων κάθε χρόνο σε σύνολο τριακόσιων ογδόντα πολυκατοικιών μόνο όσοι ζήσουν άλλα σαράντα χρόνια θα δουν ανελκυστήρες στις πολυκατοικίες τους! Αυτός είναι ο νεοφιλελευθερισμός στην πράξη.

Η παράταξη του Δημοκρατικού Συναγερμού άλλωστε ζούσε και ζει σε έναν κόσμο πολύ μακριά από τον κόσμο και τους ανθρώπους των προσφυγικών συνοικισμών, γι' αυτό δεν μπορεί και δε θέλει να θέσει τέτοιες προτεραιότητες και ανθρώπινες προτεραιότητες.

Η πολιτική περιφρόνησης και σαρωτικών περικοπών στα προσφυγικά άρχισε από την πρώτη μέρα που ανέλαβε ο Νίκος Αναστασιάδης και κάθε χρόνο εδώ και έξι χρόνια ζητώ από τους συναδέλφους του Δημοκρατικού Συναγερμού, εκείνους που, όταν βρίσκονταν στην αντιπολίτευση, κατηγορούσαν από αυτό το βήμα την προηγούμενη κυβέρνηση ότι δε δίνει αρκετά στους πρόσφυγες, που πραγματικά, κύριε Γεωργίου, που δεν είσαι εδώ, έβγαζαν χολή και όξος, να βρουν και να μας πουν έστω και μια λέξη για το γεγονός ότι η κυβέρνησή τους έχει καταργήσει σχεδόν ολοσχερώς την προσφυγική πολιτική. Καμιά απάντηση δεν έχουμε πάρει, εκτός από την κ. Αριστείδου, που έχει παραθέσει τα ψίχουλα της προσφυγικής πολιτικής ως μεγάλο έργο. Ζητούμε ακόμα και από τον Υπουργό Εσωτερικών να μας πει τι έκανε με την περιβόητη δέσμευση μερικές εβδομάδες πριν τις προεδρικές εκλογές για δήθεν παραχώρηση ετήσιας αποζημίωσης στους ιδιοκτήτες κατεχόμενων περιουσιών για την απώλεια χρήσης. Ούτε στον προϋπολογισμό του 2018 ούτε στον προϋπολογισμό του 2019 υπήρχε ή υπάρχει έστω και ένα σεντ!

Σήμερα βέβαια ο προϋπολογισμός του 2019 για τα προσφυγικά έχει μια ουσιαστική διαφορά από αυτόν του 2018. Απλά είναι χειρότερος! Να ληφθεί υπόψη ότι ούτε το 60% των συνολικών κονδυλίων για το 2017 δεν έχουν δαπανηθεί. Αντιλαμβάνεστε, τους περισσεύουν κονδύλια. Ο προσφυγικός κόσμος περιμένει χρόνια για εξέταση της αίτησής του για χορηγία, ενώ, ακόμη και αν εγκριθεί, δεν μπορεί να την αξιοποιήσει λόγω των χαμηλών κριτηρίων. Τα εφτακόσια πέντε οικόπεδα που ήταν υπό διαχωρισμό από το 2012 σας πληροφορώ ότι συνεχίζουν να είναι υπό διαχωρισμό. Όμως εφυράσαν και από εφτακόσια πέντε το 2015 έγιναν πεντακόσια. Τώρα είναι λιγότερα από τετρακόσια, ενώ συνεχίζουν να κοροϊδεύουν τον κόσμο ότι θα αρχίσουν τα έργα το 2016, το 2017, το 2018, το 2019, ενώ όλοι γνωρίζουν ότι ούτε το 2020 δε θα τελειώσουν! Για τις συντηρήσεις των γερασμένων πολυκατοικιών ακόμα κάμνουν μελέτες για τη στατική επάρκειά τους, τη στιγμή που η εγκατάλειψη και η επικινδυνότητα είναι οφθαλμοφανείς.

Τίτλοι ιδιοκτησίας, πιστοποιητικά μίσθωσης έχουν μπει ψηλά στα ράφια του Κτηματολογίου. Αντισταθμιστικά οικόπεδα, για να αποκτήσουν φερεγγυότητα όσοι μένουν σε τουρκοκυπριακές κατοικίες, είναι άγνωστη λέξη, που κάπου την άκουσαν! Εκσυγχρονισμός της διαχείρισης τουρκοκυπριακών περιουσιών εξαγγέλλεται εδώ και μερικά χρόνια, ενώ όλοι αναγνωρίζουν ότι γίνεται με τρόπο αναδιανομή των περιουσιών αυτών. Κάμνουν στεγαστική πολιτική με τη διαχείριση τουρκοκυπριακών κατοικιών! Είναι γι' αυτό τον λόγο που σε αρκετές περιπτώσεις έχουμε παρέμβει ως ΑΚΕΛ με προτάσεις νόμου ή τροπολογίες, για να συγκρατήσουμε τις αδικίες.

Εξήγγειλε ο υπουργός χθες αύξηση του επιδόματος ενοικίου, που ανέρχεται για ένα νεαρό ζευγάρι στα τριάντα σεντ την ημέρα ή €11 τον μήνα, ενώ τα ενοίκια έφτασαν σε αστρονομικό ύψος. Γι' αυτό καλούμε όλους για διεκδίκηση ουσιαστικής στήριξης του προσφυγικού κόσμου με την επαναφορά του σχεδίου ανέγερσης πολυκατοικιών, αλλά και του ενιαίου στεγαστικού σχεδίου για τους μη πρόσφυγες.

Όσον αφορά τον Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών, έχουμε καταθέσει τροπολογίες και νομοθετικές ρυθμίσεις που έπρεπε να φέρει η κυβέρνηση. Δυστυχώς, εδώ και τρία χρόνια πιέζουμε χωρίς αποτέλεσμα, για να μειωθεί το επιτόκιο που πληρώνει ο οφειλέτης στο 1%. Απέναντι σε αυτή την κυβέρνηση και σε αυτή την πολιτική η κοινοβουλευτική επιτροπή Προσφύγων της Βουλής και η κοινοβουλευτική ομάδα του ΑΚΕΛ πραγματοποίησαν αλληπάλληλες επισκέψεις σε προσφυγικούς συνοικισμούς, πήραμε πρωτοβουλίες και πετύχαμε να γίνουν κάποιες νομοθεσίες, που ανακουφίζουν έμπρακτα τον προσφυγικό κόσμο. Οι πρόσφυγες και συνολικά οι πολίτες της Κύπρου πρέπει να γνωρίζουν αυτά τα έστω μικρά βήματα που πετυχαίνουμε, ακόμα και από τη θέση της αντιπολίτευσης. Γιατί το ΑΚΕΛ από κάθε μετερίζι, μέσα και έξω από τη Βουλή, είναι και θέλει να είναι δύναμη αποτελεσματικής υπεράσπισης των λαϊκών συμφερόντων. Και ως τέτοια θέλουμε να κρινόμαστε.

Συνοψίζοντας, υπογραμμίζω ότι ο προϋπολογισμός για το 2019 αποτελεί συνέχεια των προηγούμενων αντιλαϊκών προϋπολογισμών της κυβέρνησης Αναστασιάδη. Υπηρετεί ξεκάθαρα και αδίστακτα ταξικά συμφέροντα, συμφέροντα τραπεζιτών, καναλαρχών και μεγαλοεπιχειρηματιών, γι' αυτό δεν έχουν όραμα, προτάσεις και κονδύλια για την κοινωνία και τους εργαζόμενους.

Απευθυνόμενη ειδικότερα στον προσφυγικό κόσμο, αλλά και σε όλους τους πολίτες του τόπου μας, θέλω να υπογραμμίσω ότι σήμερα δεν έχουμε μια κυβέρνηση που είναι μόνο αντιλαϊκή, έχουμε μια κυβέρνηση που είναι επικίνδυνη, επικίνδυνη για την υπόθεση του Κυπριακού και συνεπώς για την ίδια την Κύπρο, τον λαό της και το μέλλον της. Το γεγονός ότι τα μέσα μαζικής ενημέρωσης κρύβουν τους τρομακτικούς κινδύνους που είναι στον ορίζοντα, ένεκα της πορείας που επέλεξε ο Πρόεδρος, δε σημαίνει ότι παύουν να υπάρχουν. Ανοίγοντας την πόρτα για λύση δύο κρατών στο Κυπριακό, ο Νίκος Αναστασιάδης ανοίγει την πόρτα για μια νέα περιπέτεια στην ιστορία της Κύπρου, που θα οδηγήσει δυστυχώς σε συμφορές και ανεξέλεγκτα τετελεσμένα, τα οποία θα πληρώσουν οι επερχόμενες γενιές του τόπου.

Όλοι και όλες πρέπει να συνειδητοποιήσουμε τι βρίσκεται ενώπιόν μας. Το ΑΚΕΛ μπορεί να διαβεβαιώσει και φίλους και αντιπάλους ότι από την πλευρά του θα συνεχίσει μέχρι τέλους και με οποιοδήποτε κόστος να λείη την αλήθεια. Και θα μείνει συνεπές και αταλάντευτο στη θέση «Κύπρος: μια πατρίδα, ένας λαός».

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Παύλος Μυλωνάς του Δημοκρατικού Κόμματος.

ΠΑΥΛΟΣ ΜΥΛΩΝΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κύριοι συνάδελφοι,

Παρακολουθώντας τη συζήτηση που γίνεται για τους προϋπολογισμούς, παρακολουθούμε το αυτονόητο που συμβαίνει και ήταν αναμενόμενο να συμβεί. Από τη μια η πολιτική της κυβέρνησης, η οποία υπερασπίζεται από τον Δημοκρατικό Συναγερμό και σαφέστατα -είναι και φυσιολογικό και λογικό- αναδεικνύει τα πολύ θετικά, και από την άλλη υπάρχει ένας μηδενισμός από την πλευρά του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις.

Επίσης, υπάρχει και μια παραδοχή την οποία βιώνει ο κόσμος καθημερινά και είναι η αλήθεια στη μέση. Υπάρχει σαφής βελτίωση πολλών δεδομένων, ανοικοδόμηση και ανόρθωση σε πολλούς τομείς της οικονομίας, αλλά από την άλλη υπάρχει και ένας καθρέφτης που μας προκαλεί μεγάλο προβληματισμό. Χιλιάδες συμπολίτες μας βιώνουν πραγματική φτώχεια. Φτώχεια την οποία αντιμετωπίζουν καθημερινά σε όλες τις δράσεις της ζωής τους, είτε στα νοσοκομεία, τα οποία δεν μπορούν να ανταποκριθούν, και αναφέρομαι στα νοσοκομεία, γιατί εκεί είναι ο ανθρώπινος πόνος, αναφέρομαι στους ανθρώπους που θέλουν να σπουδάσουν τα παιδιά τους και ακόμα δεν μπορούν να το πράξουν, αναφέρομαι στους ανθρώπους που ψάχνουν στέγη στη Λεμεσό ιδιαίτερα και δεν μπορούν να το πράξουν και ζουν μαζί νέοι άνθρωποι με τους γονείς τους. Καθ' υπερβολήν ακούσαμε και στην επιτροπή πρόσφατα ότι αρκετές δεκάδες ανθρώπων στην πόλη μας ψάχνουν σπίτια. Οι υπηρεσίες του Υπουργείου Εργασίας με υπεράνθρωπες προσπάθειες προσπαθούν να τους βάζουν σε ξενοδοχεία. Τέλος πάντων, αυτή η εικόνα είναι η εικόνα η οποία δεν τιμά καθόλου μια ευρωπαϊκή χώρα και κυρίως δεν τιμά το σύστημα το οποίο θα έχει την υποχρέωση να ανταποκριθεί σε αυτό.

Η ανεργία είναι στο 7,5% και προφανώς έχει μειωθεί και συγχαρητήρια σε όσους το πέτυχαν και το προσπάθησαν πολύ σκληρά -είμαστε βέβαιοι γι' αυτό- αλλά από την άλλη η άλλη πλευρά του νομίσματος είναι οι χιλιάδες νέοι άνθρωποι, συγγενείς μας, φίλοι μας, γνωστοί μας που εργάζονται για €500, €600, €700 και είναι και αντικείμενο εκμετάλλευσης πολλές φορές εργοδοτών οι οποίοι κρύβονται πίσω από τη δυστυχώς αληθινή πραγματικότητα ότι δεν μπορούν να ανταποκριθούν ή δεν μπορούσαν να ανταποκριθούν. Τι κάνουμε γι' αυτούς; Τους κρύβουμε κάτω από το χαλί;

Το ότι υπάρχει αναξιοκρατία, σκάνδαλα, το ρουσφέτι, η κομματοκρατία, η διαφθορά το παραδεχόμαστε όλοι, φαντάζομαι, δεξιόι, αριστεροί, κεντρώοι, σοσιαλιστές, ανεξάρτητοι, ουδέτεροι τέλος πάντων, αλλά πάνω απ' όλα πρέπει να στρέψουμε την προσοχή μας, κατά την άποψή μας, στο σύστημα υγείας. Εκεί είναι το μεγάλο πρόβλημα που αφορά χιλιάδες ανθρώπους. Είμαι βέβαιος ότι οι περισσότεροι από εσάς επισκέπτεστε τα νοσοκομεία, τα δημόσια νοσηλευτήρια, είναι η κατάσταση τραγική! Για το κομμάτι το συνδικαλιστικό, τους γιαιτρούς, τους νοσηλευτές, θα μπορούσαμε να πούμε χιλιάδες πράγματα, αλλά το ανησυχητικότερο είναι τι κάνουμε γι' αυτούς τους ανθρώπους οι οποίοι έχουν ανάγκη πραγματικά να αντιμετωπίσουν ζητήματα ζωής και θανάτου. Θα έπρεπε να ντρεπόμαστε ομαδικά με πρώτο τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και τελευταίο τον τελευταίο αξιωματούχο ενός κόμματος! Να ντρεπόμαστε πραγματικά!

Θα περάσω και στην παιδεία. Δε θα ισχυριστώ ότι τα αποτελέσματα είναι τραγικά και τα δημόσια σχολεία έχουν αποτελέσματα κακά. Αυτά τα ακούμε κάθε μέρα. Δεν είναι η αλήθεια, είναι ένα μέρος της αλήθειας. Η κυβέρνηση προσπάθησε και πάλι με διάφορες ευφάνταστες ιδέες. Έχω μια άποψη και θέλω να σας την καταθέσω, ότι, όταν ακούμε “αδιέξοδα” ως πολίτες, ως πολιτεία, ως αξιωματούχοι κομμάτων, σκεφτόμαστε αμέσως τη μεταρρύθμιση. Είναι τα εύχρα συνθήματα της δεκαετίας του '90, που εξέλεξαν και τον Σημίτη Πρωθυπουργό. Ο εκσυγχρονισμός. Κρύβονταν πίσω από το σπουδαίο ευρωπαϊκό όραμα, για να μας παρουσιάσουν στους επαρχιώτες χωριάτες σε Ελλάδα και Κύπρο, στην Κύπρο συγκεκριμένα, οτιδήποτε καινούριο, μεταρρυθμιστικό, σπουδαίο και εκσυγχρονιστικό. Τελικά ήταν η Ελλάδα στο μνημόνιο και η Κύπρος στη φτώχεια και το μνημόνιο.

Τα αποτελέσματα αυτών των πολιτικών στοίχισαν και στην παιδεία. Ο αποπροσανατολισμός των στόχων μας. Δηλαδή, τι θέλουμε να κάνουμε; Τι παιδιά θέλουμε να κάνουμε; Είναι έγκλημα καθοσιώσεως για το ΑΚΕΛ να γνωρίζουν ότι είναι Ελληνόπαιδα. Ο Συναγερμός από την άλλη, ενώ σκεφτόταν ότι έπρεπε να είχαν ταυτότητα τα παιδιά μας, φοβόταν, έτρεμε στη σκιά του τραπέζιου των συνομιλιών. Κρυβόταν κάτω από το τραπέζι των συνομιλιών, μήπως αυτό τρομοκρατήσει τους Τουρκοκυπρίους. Κτίζουμε δηλαδή λύση και συμβίωση πάνω στο ψέμα! Τούρκοι είναι, Έλληνες είμαστε. Σεβόμαστε ο ένας τον άλλον; Κρυβόσασταν πάντα πίσω από την ανάγκη να κτυπήσετε ή να πολεμήσετε ή να υποβαθμίσετε την ανάγκη να γνωρίζουν τα παιδιά μας, ή τουλάχιστον όσοι ενδιαφέρονται γι' αυτά, ότι η ελευθερία δεν είναι αγαθό που παραχωρείται, όπως αγοράζεται στις υπεραγορές, που μάθαμε όλοι να πηγαίνουμε εκπαιδεύοντας τα παιδιά μας να ζητούν αγορές. Η ελευθερία είναι δικδίκηση! Χρειάζεται δικδίκηση. Η ελευθερία του ατόμου, η ελευθερία της κοινωνίας, του χωριού, του πολίτη, της πατρίδας.

Τέλος πάντων, θα επιστρέψω στο θέμα των νοικοιών. Στη συζήτηση που είχαμε σκέφτηκα κάτι, το οποίο έθεσα στην αρμόδια επιτροπή την περσινή χρονιά και με ενοχλεί πολύ, γιατί κατάγομαι από την Κερύνεια, από τον Άη Αμβρόση και τον Καραβά. Είχαν ζητήσει και μάθαμε όλοι και ξέρετε όλοι ότι είναι χιλιάδες όσοι κατέχουν τουρκοκυπριακές περιουσίες και δεν είναι πρόσφυγες. Είναι παράνομο σε αρκετές περιπτώσεις πλέον. Είπα στον κ. Μαληκκίδη εκεί στο υπουργείο «δείτε ποιοι έχουν κλειδωμένα στην Επισκοπή, στην Αυδήμου, στην Καντού τα εξοχικά τους, πάρτε τους τα κλειδιά και δώστε τα στους αστέγους και δε θα έχουμε αστέγους. Εκατόν είκοσι έξι ήταν στη Λεμεσό καταγεγραμμένοι, καμιά ογδονταριά στη Λευκωσία. Είναι πολύ εύκολη λύση και είναι ντροπή, είναι και κρύο, είναι και Χριστούγεννα! Ας μη μείνει αυτό το θέμα στη φιλανθρωπία ξανά ή στο ενδιαφέρον κάποιων ατόμων ή κινημάτων, τα οποία προσπαθούν φιλότιμα να βοηθήσουν.

Τώρα για το θέμα του νοσοκομείου, των νοσοκομείων, αλλά ιδιαίτερα του νοσοκομείου Λεμεσού, το οποίο δυστυχώς είχα την ατυχία να ζήσω και να ζω τακτικά. Αλήθεια σας λέω, παρακαλώ θερμά τον κ. Παπαδόπουλο Νικόλα -ξεκινάω από τον πρόεδρο του κόμματός μου- τον κ. Άντρο Κυπριανού, τον κ. Αβέρωφ Νεοφύτου, τον κ. Περδίκη, τον κ. Σιζόπουλο -και δεν το κάνω, για να κάνω τον έξυπνο- να παν οι ίδιοι ή να πάρουν συγγενικά τους πρόσωπα ή να παν για επίσκεψη, χωρίς να ειδοποιήσουν την κουστωδία των διευθυντών και την τμηματάρχων και κλινικαρχών, για να δουν πόσες ώρες περιμένουν οι φτωχοί γέροντες, οι φτωχοί συμπολίτες μας. Φτωχοί όχι στα λεφτά. Φτωχοί, γιατί δε γνωρίζουν κάποιον να τους πάρει από την πίσω πόρτα, όπως είχα εγώ την τύχη να με βοηθήσουν πάρα πολλές φορές. Πρέπει να ντρεπόμαστε που περιμένουν δέκα ώρες γέροντες άνθρωποι στην αναμονή!

Το κυκλοφοριακό, που είναι παγκύπριο πρόβλημα, αλλά ιδιαίτερα έντονο στη Λεμεσό, σου χαλά τα νεύρα! Πότε θα ασχοληθούμε με τους προϋπολογισμούς για τη Λεμεσό; Περάστε ένα πρωί, κ. Λεωνίδου -έτσι ενημερώνω για τη διαδρομή μας- κατεβείτε ένα πρωί, για να 'ρθούμε στη Βουλή, εκεί στον κόμβο της Αγίας Φύλας ή του Αγίου Αθανασίου της Μέσα Γειτονιάς. Δυο ώρες, λες και είμαστε στο Μανχάταν!

Να περάσω και στο σχέδιο “Εστία”. Πραγματικά, είναι εξαιρετικό και σημαντικό. Έγινε αρκετή δουλειά και δεν μπορεί να μηδενιστεί, γιατί χιλιάδες συμπολίτες μας θα πετύχουν, θα καταφέρουν να ανταποκριθούν στις ανάγκες τους και εν πάση περιπτώσει να γλιτώσουν τη στέγη τους και ελπίζουμε αυτό να μην είναι το τέλος, αλλά η αρχή των προσπαθειών μιας πολιτείας η οποία νοιάζεται ακριβώς να βοηθήσει όσους πρέπει να βοηθήσει. Ο αριθμός είναι 15 500. Και ένας να κέρδιζε το σπίτι του, θα ήταν όφελος για μας.

Σε τελική ανάλυση δεν είναι το κράτος που επωμίστηκε το βάρος της οικονομικής κρίσης, αλλά ο λαός και κυρίως όλες οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις που δεν μπόρεσαν να αντεπεξέλθουν στα σκληρά μέτρα. Εδώ και πέντε χρόνια ο λαός πληρώνει και ακόμα θα πληρώνει τα σπασμένα μιας πορείας η οποία ξεκίνησε, κατά την άποψή μου, γύρω στο '08 και ολοκληρώθηκε το '13, η κορύφωση. Στις πλάτες αυτού του λαού πανηγυρίζει την οικονομική ανάπτυξη η κυβέρνηση. Μπορεί να έχει δίκαιο σε ένα σημείο. Από την άλλη θα έπρεπε να είχε και μια αίσθηση ντροπής, γιατί δεν κατάφερε πολλά πράγματα, ιδιαίτερα για τους μικρομεσαίους, να ανταποδώσει αυτές τις θυσίες. Γίνεται προσπάθεια αυτή την περίοδο, ωστόσο υστερούμε σε πάρα πολλά πράγματα και κυρίως υστερούμε στο γεγονός ότι οι όσες προτάσεις κατατέθηκαν για την προστασία έγιναν, για να σκεφτούμε με ποιους τρόπους θα μειώσουμε την ντροπή που νιώθουμε και όχι πάντα γιατί στοχεύαμε το πραγματικό πρόβλημα.

Έχουμε καταθέσει πάρα πολλές προτάσεις για την επιβράβευση των καλοπληρωτών και αυτό είναι μια αλήθεια. Θα πω παράδειγμα και θα φύγω αμέσως από το θέμα, για να κερδίσω χρόνο. Ξέρετε και ξέρω πάρα πολλούς συμπολίτες μας, νοικοκυριά που ζουν με μισθό €2.000, €1.500-€2.000. Είναι χιλιάδες και αυτοί οι άνθρωποι κλειδωμένοι στο σπίτι τους, στον πόνο τους, έστελναν στο παιδί τους, πλήρωναν τη δόση τους €500-€600 για το στεγαστικό δάνειο της πρώτης κατοικίας. Όχι για το εξοχικό του Πρωταρά ή στο Λατσιό δίπλα από το Anassa, της πρώτης κατοικίας! Έφτυσαν αίμα! Δεν αγόραζαν ρούχα, δεν έβγαιναν έξω, δεν πήγαιναν διακοπές. Αυτοί οι άνθρωποι πώς θα ανταμειφθούν; Γιατί δηλαδή είναι κορόιδα ΔΗΚΟ και ΔΗΣΥ να στηρίζουμε το “Εστία”, για να γλιτώσουμε αυτούς που δεν πλήρωναν στις τράπεζες και αυτά τα κορόιδα να υπομένουν εκεί; Κάτι πρέπει να κάνουμε και νομίζω ότι θα κάνουμε, γιατί έχω ακούσει και από πλευράς κυβερνητικής, αλλά και από πλευράς Δημοκρατικού Κόμματος ότι υπάρχουν προθέσεις να ανταποδοθεί σε αυτούς τους ηρωικούς συμπολίτες μας αυτό που τους πρέπει.

Το Δημοκρατικό Κόμμα έχει πετύχει τη δημιουργία Εθνικού Ταμείου Αλληλεγγύης για τους κουρεμένους καταθέτες. Προσθέσαμε κοινωνικά μέτρα ύψους €100 εκατομ. συνεργαζόμενοι. Και με τον διάβολο θα συνεργαστούμε, αν είναι να ανακουφιστούν συμπολίτες μας, και ας μην αποκομίζουμε οφέλη, αλλά πολιτικό κόστος!

- Μείωση του φόρου κατανάλωσης με τον οποίο επιβαρύνονται η βενζίνη, το πετρέλαιο κίνησης και το πετρέλαιο θέρμανσης κατά 6 σεντ το λίτρο.
- Αύξηση έστω €50 τον χρόνο στους χαμηλοσυνταξιούχους.
- Επιδότηση πετρελαίου θέρμανσης στις ορεινές περιοχές. Επειδή το άκουσα προηγουμένως, θα επιδοτηθεί. Πάντα κάνει κρύο στις ορεινές περιοχές.
- Υιοθέτηση της πρότασής μας για μείωση του ΦΠΑ από 19% σε 5% στην αγορά οικοπέδων για πρώτη κατοικία. Ήταν προεκλογική δέσμευση του Νικόλα Παπαδόπουλου και μπράβο στον Νίκο Αναστασιάδη που την υιοθετεί.

Σαφώς, δεν είναι αρκετά, για να ανακουφίσουν τους χιλιάδες των συμπολιτών μας. Μακάρι να ζούσαμε στον παράδεισο, μακάρι να βρίσκαμε τις λύσεις για όλα, αλλά εν πάση περιπτώσει πρέπει να αισθανόμαστε περήφανοι και να κυκλοφορούμε με τη στάση μας, τη δράση μας και τις προτάσεις μας στους συμπολίτες μας και όχι χαριεντιζόμενοι με τον πόνο των συμπολιτών μας, χωρίς να ανταποδίδουμε σε αυτούς είτε προτάσεις είτε λύση είτε να τους ακούμε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Πέρα από το υψηλό βιοτικό επίπεδο, υπάρχει και η βαρβαρότητα που συντηρείται στην πατρίδα μας. Να μου επιτρέψετε να καταθέσω τα προσωπικά μου αισθήματα. Βολοδέρνουμε ανάμεσα σε υπερδυνάμεις οι οποίες ξεσπούν σε βάρος μας σαν σε γήπεδο του πινγκ-πόνγκ, σάμπως και έχουν να κάνουν με τον τρίτο κόσμο του 19^{ου} αι. Καμαρώνουμε πως έχουμε κράτος με πυγμή, δηλώνουμε πως θα προστατέψουμε τα κυριαρχικά δικαιώματα της Κυπριακής Δημοκρατίας μας, την ώρα που βιώνουμε εκείνο το αλησμόνητο “χωρίς δικαίωμα λόγου διεθνώς και σε αναζήτηση κηδεμόνα” του Τάσσου Παπαδόπουλου. Σκάνε στα χέρια μας οι αποτυχίες των κυβερνήσεων και των συμπολιτευόμενων και όλων μας, οι οποίοι συνεχίζουμε το βιολί μας, λες και φταίει η γιαγιά μου ή ο Χατζηπετρός που φθάσαμε σε σημείο να συζητούμε περί δύο κρατών ή τα άλλα φαιδρά περί χαλαρής ή σκληρής ομοσπονδίας, μήπως και δικαιολογήσουμε την ομαδική μας αδράνεια, το βόλεμά μας, τη συνάφειά μας.

Δεχόμαστε αδρανώς τα χαστούκια των υπερδυνάμεων, χαρίζουμε τα χωράφια μας, την κυριαρχία μας, χαρίζουμε ολόκληρες πόλεις κι ύστερα διερωτόμαστε γιατί έχουν απαιτήσεις οι πάλαι ποτέ αυτοκρατορίες σε τούτο το ξερονήσι, που έλαχε να είναι η πατρίδα μας η αγαπημένη. Θάβουμε τις χιλιάδες των προσφύγων μας χρόνο με το χρόνο και καμαρώνουμε πως συμμετέχουμε κάποτε σε φιλανθρωπικά γκαλά ή σε ευρωπαϊκές συνόδους. Κι ας μοιάζει τούτος ο τόπος -ρίξε μια ματιά προς τον βορρά- σαν απέραντο στρατόπεδο συγκέντρωσης του δευτέρου παγκοσμίου πολέμου που δημιούργησαν οι χιτλερικοί, οι ναζιστές. Συρματοπλέγματα, ξένοι στρατιώτες, μεταλλικές σημαίες, νεκρές ζώνες. Μα για ποιες μεταρρυθμίσεις θα μπορούμε να μιλούμε πλέον; Εδώ τα όρια της ανεξαρτησίας μας δεν μπορούμε να τα καθορίσουμε!

Ανοίξαμε τις πόρτες στα ρωσικά κεφάλαια και κρυβόμαστε πίσω από το δάκτυλο μας, όταν μας κουνούν το δάκτυλο οι Ευρωπαίοι εταίροι μας. Διαφημίζουμε την πώληση υπηκοοτήτων, χτίζουμε ουρανοξύστες -σε πολλές περιπτώσεις καλά κάνουμε- και πολυτελή διαμερίσματα. Η άλλη Κύπρος, οι δύο κόσμοι. Η Λεμεσός του παραλιακού και η Λεμεσός του Άη Γιάννη και του Άη Νικόλα. Κλείνουμε τα μάτια για τις αμερικανικές βάσεις εντός των βρετανικών και συζητούμε για την επόμενη μέρα στο Κυπριακό. Μα ποιο Κυπριακό; Αλήθεια, ποιο Κυπριακό; Εκείνο το οποίο “λύθηκε” στη Δένεια; Που γκριζάρουν οι Τούρκοι στη Νεκρή Ζώνη όποτε θέλουν και όποτε γουστάρουν και εμείς απομένουμε και παραμένουμε στα διαβήματα; Και εμάς η έγνοια μας είναι η άφιξη της Λουτ και οι όροι αναφοράς; Που θεωρούμε ότι ο γενικός γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών θα σπαταλήσει τον χρόνο του, όταν εμείς οι ίδιοι ικετεύουμε την κατοχική δύναμη και τον Υπουργό Εξωτερικών της να μας χαρίσει λίγα λεπτά δημοσιότητας για εσωτερική κυρίως κατανάλωση;

Βιώνουμε τραγικές καταστάσεις -κατά βαρβάρων δωρούμενοι- κι ας εγγυάται το Προεδρικό καλύτερες μέρες. Εκπυροσκόρησε η αποτυχία των πολιτικών, εξαντλήθηκε ο φασισμός του οδυνηρού συμβιβασμού, μπήκε ταφόπλακα στους χαριεντισμούς με τον κατοχικό ηγέτη, στις συναντήσεις κοινωνικού περιεχομένου, στη βάση λύσης που οδηγούσε, με βάση το περιεχόμενο που προσέδωσαν, στη διχοτόμηση ή στη χαλαρή συνομοσπονδία. Στη χαλαρή ομοσπονδία ή συνομοσπονδία.

Αξίζει μια αλήθεια σε αυτό τον λαό. Να αναλάβει κάποιος την ευθύνη, να πει «Έχουμε αποτύχει, κύριοι. Έχουμε αποτύχει όλοι μαζί εκ δεξιών, εξ αριστερών, στο κέντρο, αριστερά και δεξιά!» Φέρουμε ακεραία την ευθύνη για το “τετέλεσται”. Πείτε και ας πούμε στον λαό την αλήθεια: η επιμονή μας στην κούφια αυτή λύση, που συγκεκριμενοποιήθηκε στις 24 Απριλίου 2004, μας έφερε σε αυτήν την κατάσταση. Τα υπόλοιπα είναι δικαιολογίες.

Πόσα ψέματα λοιπόν; Πόσα ψέματα να ακούσει τούτος ο λαός, που τώρα πρέπει να διαχειριστεί από τη μια την ουρανοκατέβατη αποκεντρωμένη ομοσπονδία και από την άλλη τις κατηγορίες για λύση δύο κρατών. Και όλα αυτά από ένα δίπολο που θαλασσοδέρνεται σε πολιτείες, βουλές και παλάτια, για να σώσει τα ανάκτορά του. Πότε, κύριοι, θα πείτε την αλήθεια στον λαό; Πότε θα του πούμε ότι οι ουρανοξύστες που κτίζονται σε όλη την Κύπρο είναι μια χάρτινη πρόσοψη μιας αγριότητας που μας περιμένει; Πότε θα του πούμε πως ο αγώνας για υψηλό βιοτικό επίπεδο είναι μια φούσκα και ένα τίποτα, ένα όνειρο απατηλό; Πότε θα του πούμε ότι οι εταιρείες πηγαινοέρχονται και ερευνούν στην ΑΟΖ μας και κινδυνεύει η απαλλοτρίωσή μας και η αλλοτρίωσή μας ως ανθρώπων; Πότε θα αρθρώσετε ένα “mea culpa” για την τραγικότητα που βιώνουμε στο Κυπριακό; Για να αποφασίσει επιτέλους αυτός ο μαραζιάρης λαός, ο δύσκολος λαός, ο περιεργος λαός, ο εύκολος λαός ότι θα πετάξει τα μπλε ή τα κόκκινα γιλέκα και θα φορέσει κίτρινα και να μας πει μια μέρα όλους «Στο καλό»!

Καλές γιορτές.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

Ο κ. Μάριος Μαυρίδης του ΔΗΣΥ έχει τον λόγο.

ΜΑΡΙΟΣ ΜΑΥΡΙΔΗΣ:

Καλησπέρα σας.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Το πρώτο σημείο που ήθελα να θίξω είναι αυτό.

(Στο σημείο αυτό ο κ. Μάριος Μαυρίδης επιδεικνύει έναν πίνακα μέσω του iPad του.)

ΜΙΧΑΛΗΣ ΓΙΩΡΓΑΛΛΑΣ:

Μάριε, πότε πκιάννουμεν τον πίνακα;

ΜΑΡΙΟΣ ΜΑΥΡΙΔΗΣ:

Ναι, αυτό. Άραγε πόσα δέντρα χρειάστηκε να κοπούν και να γίνει επεξεργασία για όλο αυτό το χαρτί που βρίσκεται στα έδρανα;

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΕΡΔΙΚΗΣ:

Ε, αφού εν εκάμετε ανακύκλωση...

ΜΑΡΙΟΣ ΜΑΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Περδίκη, εγώ διαβάζω απ' αυτό, εσείς διαβάσετε από χαρτί.

(Μη ευκρινή σχόλια από τον κ. Γιώργο Περδίκη)

Κύριε Πρόεδρε, επαναλαμβάνω την έκκλησή μου για ηλεκτρονική διακυβέρνηση και ηλεκτρονική ενημέρωση της Βουλής των Αντιπροσώπων. Κάθε χρόνο, ενόσω είμαι εδώ, θα το επαναλαμβάνω.

Ο κ. Μυλωνάς είχε μιλήσει στο πρώτο μέρος πάρα πολύ καλά και θα τον συγχαρώ. Για το δεύτερο μέρος δεν ξέρω, διότι...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Για τη Βουλή, Μάριε, να 'ρτεις αύριο πάνω να μου πεις τι δεν έκαμε τζιαι θέλεις να κάμουμε.

ΜΑΡΙΟΣ ΜΑΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όι, όι που το βήμα. Όι που το βήμα, διότι δεσμεύεσαι παραπάνω.

ΜΑΡΙΟΣ ΜΑΥΡΙΔΗΣ:

Είναι διαχρονικό το πρόβλημα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Να μου πεις κατ' ιδίαν!

ΜΑΡΙΟΣ ΜΑΥΡΙΔΗΣ:

Ωραία.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η πλέον σημαντική εξέλιξη στον κρατικό προϋπολογισμό για το 2019 είναι η επίτευξη δημοσιονομικού πλεονάσματος για τέταρτη διαδοχική χρονιά. Μέχρι πρότινος ο όρος "πλεονασματικός προϋπολογισμός" ήταν άγνωστος στα δημόσια οικονομικά, τουλάχιστον στην Κύπρο. Εδώ και τρία χρόνια όμως έχει γίνει κανόνας και ελπίζουμε ότι αυτός ο κανόνας θα συνεχίσει και στο μέλλον, διότι η συνετή δημοσιονομική διαχείριση είναι απαραίτητη προϋπόθεση για μια βιώσιμη και αειφόρο ανάπτυξη. Άλλωστε, είναι και η απαίτηση των διεθνών αγορών, προκειμένου να συνεχίσουν να δανείζουν την κυπριακή κυβέρνηση.

Σύμφωνα με τον προτεινόμενο προϋπολογισμό για το 2019, τα έσοδα αναμένεται να ανέλθουν στα €8,6 δις, καταγράφοντας αύξηση κοντά στο 4% σε σχέση με το 2018, και οι δαπάνες αναμένεται να ανέλθουν στα €7,9 δις, καταγράφοντας αύξηση 3,3%. Ως αποτέλεσμα το δημοσιονομικό πλεόνασμα αναμένεται να ανέλθει στα €670 εκατομ. ή 3,1% του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος (ΑΕΠ). Το δημοσιονομικό πλεόνασμα για το 2018 ανήλθε στα €600 εκατομ. ή 2,9%, ενώ για το 2017 το αντίστοιχο ποσό ήταν €344 εκατομ. ή 1,8% του ΑΕΠ.

Αξίζει να σημειωθεί ότι κατά το 2018 τα έσοδα του κράτους σημείωσαν αύξηση 8,1% και οι δαπάνες 5%. Ουσιαστικά, οι δαπάνες του κράτους αυξάνονται κάθε χρόνο και αυτό είναι κάτι που πρέπει να σημειωθεί και κάτι που πρέπει να μας ανησυχεί, διότι τα έσοδα είναι ελαστικά, ενώ οι δαπάνες ανελαστικές. Είναι καλά γνωστό ότι αυτή την περίοδο η οικονομία τρέχει με ρυθμούς ανάπτυξης οι οποίοι είναι υψηλότεροι από τον μακροπρόθεσμο μέσο όρο και ότι αυτοί οι ρυθμοί ανάπτυξης δεν μπορούν να διατηρηθούν σε βάθος χρόνου. Ενδεχόμενη μείωση στα έσοδα του κράτους, τα οποία παρεμπιπτόντως είναι φόροι που πληρώνουν οι πολίτες και οι επιχειρήσεις, μπορεί να ανατρέψει το δημοσιονομικό ισοζύγιο και να δημιουργηθούν και πάλι ελλείμματα. Η μείωση των δαπανών δεν είναι εύκολο εγχείρημα, διότι ενέχει πολιτικό κόστος και συνήθως οι κυβερνήσεις δεν είναι διατεθειμένες να το αναλάβουν. Για το λόγο αυτό η κυβέρνηση οφείλει πάντοτε να είναι φειδωλή στις αυξήσεις δαπανών και να μην υποκύπτει στα συμφέροντα διαφόρων ομάδων, καθώς και στα κατεστημένα των συντεχνιών. Η κυβέρνηση μπορεί να περιορίσει την αύξηση των δαπανών ή ακόμα και να τις μειώσει με διάφορους τρόπους, όπως ιδιωτικοποιήσεις υφιστάμενων υπηρεσιών που σήμερα βρίσκονται στο δημόσιο, ανάθεση εργασιών σε τρίτους για διάφορα έργα και υπηρεσίες, ηλεκτρονική διακυβέρνηση και μείωση του διοικητικού φόρτου, εκσυγχρονίζοντας και απλοποιώντας διαδικασίες και ελέγχους.

Η αντιπολίτευση εκφράζει παράπονα για το ποσοστό υλοποίησης των αναπτυξιακών δαπανών του προϋπολογισμού. Τα ίδια παράπονα εκφράζουμε και εμείς, αφού τα χαμηλά ποσοστά υλοποίησης οφείλονται κυρίως στη γραφειοκρατία και σε χρονοβόρες διαδικασίες και στην απουσία ηλεκτρονικών συστημάτων διαχείρισης. Πρέπει επιτέλους να ξεφύγουμε από τη δεκαετία του 1960, τα συστήματα χρειάζονται αλλαγές και εκσυγχρονισμό. Η κοινωνία το απαιτεί. Πρέπει να σπάσουμε τα κατεστημένα, πρέπει να σπάσουμε αυγά!

Και επειδή η κ. Κουκουμά αναφέρθηκε στο χαμηλό ποσοστό υλοποίησης του προϋπολογισμού για το κονδύλι για τους πρόσφυγες, νομίζω μας εξήγησε ο υπουργός ότι αυτό οφείλεται και στο ότι πολλοί δεν μπορούν να πάρουν δάνειο εύκολα από τις τράπεζες.

ΣΚΕΥΗ ΚΟΥΤΡΑ ΚΟΥΚΟΥΜΑ:

Τα κριτήρια δυστυχώς!

ΜΑΡΙΟΣ ΜΑΥΡΙΔΗΣ:

Όχι, οι τράπεζες είναι ιδιωτικοί οργανισμοί.

Λοιπόν, σε συνδυασμό με την ισχυρή οικονομική ανάπτυξη, η οποία αυξάνει το ακαθάριστο εγχώριο προϊόν της οικονομίας (ΑΕΠ), το δημόσιο χρέος ως ποσοστό του ΑΕΠ μειώνεται αισθητά κάθε χρόνο. Αξίζει να σημειωθεί ότι, αν το κράτος δεν ήταν αναγκασμένο να αγοράσει τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια του συνεργατισμού, το δημόσιο χρέος, ως ποσοστό του ΑΕΠ, θα ήταν σήμερα κάτω από το 90% και σε δύο χρόνια

κάτω από το 80%. Όμως η αγορά των μη εξυπηρετούμενων δανείων του συνεργατισμού θεωρείται ως επένδυση, η οποία αναμένεται να αποφέρει σημαντικά έσοδα στην κυβέρνηση σε βάθος χρόνου. Ουσιαστικά, η κυβέρνηση πλήρωσε €3,5 δις, για να αγοράσει μη εξυπηρετούμενα δάνεια ύψους €6,3 δις, τα οποία έχουν εμπράγματος εξασφαλίσεις ύψους €9,2 δις. Άρα κάτι θα πάρει.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Εκάμαν μας τζαι δώρο!

ΜΑΡΙΟΣ ΜΑΥΡΙΔΗΣ:

Όχι, βέβαια, αλλά ελπίζουμε να πάρει τα λεφτά πίσω που έχει δώσει, γιατί είναι λεφτά του φορολογούμενου, κύριε Λουκαΐδη.

Παρά τη συνετή διαχείριση των δημοσίων οικονομικών, οφείλουμε να αναγνωρίσουμε ότι το δημόσιο χρέος παραμένει πολύ ψηλά και εκτός των ορίων του Συμφώνου Σταθερότητας που δεσμεύει και την Κύπρο. Η κυβέρνηση οφείλει να επικεντρώσει τις προσπάθειές της στη μείωση του δημόσιου χρέους, αποπληρώνοντας μέρος αυτού με τα πλεονάσματα που παράγει ο προϋπολογισμός -αυτό το κάνει ήδη- αλλά και με την περαιτέρω συγκράτηση ή και μείωση των δαπανών.

Ας μη λησμονούμε ότι το δημόσιο χρέος είναι χρέος που εμείς δημιουργήσαμε για τη δική μας ευημερία εις βάρος όμως των παιδιών μας. Αποτελεί χρέος μας έναντι των επόμενων γενεών να μειώσουμε το δημόσιο χρέος όσο περισσότερο μπορούμε και αυτή η κυβέρνηση μπορεί να το μειώσει περισσότερο, φτάνει να κλείνει τα αυτιά της στα διάφορα παράλογα αιτήματα που υποβάλλονται κατά καιρούς, τα οποία αυξάνονται. Ας αξιοποιήσουμε τις συγκυρίες προς όφελος την επόμενη γενεάς και όχι προς όφελος της δικής μας ή κάποιων ομάδων. Άλλωστε, είναι τα δικά μας χρέη και είναι δική μας ευθύνη να τα αποπληρώσουμε.

Η ανάπτυξη της οικονομίας τα τελευταία χρόνια έχει οδηγήσει το ποσοστό ανεργίας στο 8,5% σε σχέση με το 16% το 2013. Η πτώση της ανεργίας ήταν ραγδαία και αντικατοπτρίζει την πολύ καλή δουλειά που κάνει η κυβέρνηση τα τελευταία χρόνια. Η ανεργία αναμένεται να υποχωρήσει περισσότερο κατά το 2019, αφού η ανάπτυξη αναμένεται να συνεχιστεί, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και των μεγάλων οίκων αξιολόγησης.

Οι οίκοι αξιολόγησης έχουν αναβαθμίσει την κυπριακή οικονομία και έχουν κατατάξει πλέον τα ομόλογα της κυβέρνησης σε επενδυτική βαθμίδα. Η εξέλιξη αυτή είναι εξαιρετικά σημαντική για τη μελλοντική πορεία της κυπριακής οικονομίας για διάφορους λόγους.

Πρώτον, το επιτόκιο δανεισμού της Δημοκρατίας έχει μειωθεί κάτω από το 2% και επιτρέπει στην κυβέρνηση να αναχρηματοδοτεί το δημόσιο χρέος που λήγει κάθε χρόνο. Η εξυπηρέτηση του δημόσιου χρέους, δηλαδή οι τόκοι που πληρώνει η κυβέρνηση κάθε χρόνο έχουν μειωθεί σημαντικά από τα €600 εκατομ. ετησίως στα €545 εκατομ. και σύντομα θα είναι κάτω από τα €500 εκατομ.

Δεύτερον, οι αναβαθμίσεις των οίκων αξιολόγησης προσδίδουν σταθερότητα και αξιοπιστία στην οικονομία, με αποτέλεσμα να αυξάνονται οι άμεσες ξένες επενδύσεις, οι οποίες δημιουργούν ανάπτυξη και νέες θέσεις εργασίας.

Τρίτον, η μείωση του κόστους δανεισμού διαχέεται στο τραπεζικό σύστημα, με αποτέλεσμα τα επιτόκια δανεισμού να μειωθούν στα χαμηλότερα ιστορικά τους επίπεδα. Σήμερα τα στεγαστικά επιτόκια για καινούρια και υφιστάμενα δάνεια είναι κάτω από το 2,5% και τα επιχειρηματικά κάτω από το 3,5%. Αυτό κι αν είναι κοινωνική πολιτική. Τα χαμηλά επιτόκια ενθαρρύνουν νέες επενδύσεις στην οικονομία, ενώ παράλληλα μειώνουν τις δόσεις των δανείων, προσφέροντας ανακούφιση σε δεκάδες χιλιάδες δανειολήπτες. Τέλος, τα χαμηλά επιτόκια έχουν επίσης μειώσει τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια, αφού οι δόσεις είναι τώρα χαμηλότερες και ως αποτέλεσμα η δυνατότητα αποπληρωμής βελτιώνεται.

Οι ισχυροί ρυθμοί ανάπτυξης τα τελευταία τρία χρόνια έχουν ευεργετικά αποτελέσματα για την κοινωνία. Πέρα από τη μείωση της ανεργίας, οι μισθοί έχουν αρχίσει να ανεβαίνουν, καθώς η ζήτηση εργατικού δυναμικού είναι πλέον αισθητή σε όλους τους τομείς της οικονομίας, ιδιαίτερα στους τομείς του τουρισμού, στις κατασκευές, στο εμπόριο και τη γεωργοκτηνοτροφία. Οι επιχειρήσεις αναζητούν απεγνωσμένα προσωπικό - και αυτό δεν είναι υπερβολή, μπορεί να σας το επιβεβαιώσει και η Υπουργός Εργασίας, ήταν εδώ προηγουμένως- και προσφέρουν υψηλότερες απολαβές.

Η επίτευξη δημοσιονομικών πλεονασμάτων επιτρέπει στην κυβέρνηση να κάνει πράγματα που δεν μπορούσε να κάνει προηγουμένως, όπως η διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων, η προστασία της πρώτης κατοικίας. Με έξυπνες κινήσεις η κυβέρνηση κατάφερε να διασώσει τις καταθέσεις του συνεργατισμού, οι οποίες ανέρχονταν σε €9,7 δις, αγόρασε τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια του συνεργατισμού και δημιούργησε το σχέδιο "Εστία", το οποίο προστατεύει την πρώτη κατοικία. Το σχέδιο "Εστία" έχει διπλό στόχο: να προστατεύσει την πρώτη κατοικία και να ενεργοποιήσει τους δανειολήπτες επιδοτώντας τις δόσεις τους.

Η πολιτεία εισήγαγε προγράμματα κατάρτισης επί πληρωμή για επαγγέλματα στα οποία οι πτυχιούχοι χρειάζονται έναν χρόνο άσκηση για εξασφάλιση άδειας ασκήσεως επαγγέλματος, όπως για παράδειγμα δικηγόροι και άλλοι επαγγελματίες που είναι εγγεγραμμένοι στο ΕΤΕΚ, τα οποία μέχρι πρότινος τύγχαναν εκμετάλλευσης από τους εργοδότες, οι οποίοι τους εργοδοτούσαν σχεδόν αμισθί. Αυτό το δικαίωμα πιστεύω ότι θα πρέπει να το έχουν όλοι οι πτυχιούχοι σε όλα τα επαγγέλματα. Είναι ευθύνη της κυβέρνησης να διασφαλίσει έναν χρόνο πρακτικής εξάσκησης για όλους τους πτυχιούχους που το επιθυμούν, για ένα σωστό ξεκίνημα στην επαγγελματική τους σταδιοδρομία.

Αγαπητοί κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Πολλές φορές λέμε ότι η ανάπτυξη της οικονομίας λύνει πολλά προβλήματα, αλλά τώρα που το σκέφτομαι δεν είμαι απόλυτα σίγουρος. Η ανάπτυξη δεν πρέπει να είναι υπέρμετρη, αλλά σε λογικά πλαίσια και αυτό που συμβαίνει σήμερα είναι υπέρμετρη ανάπτυξη. Όπως όλοι γνωρίζουμε, μετά από μια περίοδο υπέρμετρης ανάπτυξης ακολουθεί μια περίοδος επιβράδυνσης ή ακόμα και ύφεσης της οικονομίας. Το έχουμε βιώσει στο παρελθόν και μπορεί να το βιώσουμε και στο μέλλον.

Πέραν αυτού όμως, η ανάπτυξη καθυστερεί τις μεταρρυθμίσεις και πολλές φορές τις ακυρώνει, διότι η ανάπτυξη δημιουργεί το αίσθημα ότι όλα πάνε καλά, άρα δε χρειάζεται να ταρακουνήσουμε τα νερά, να αντιμετωπίσουμε τα διάφορα “βασίλεια” -τα διάφορα “βασίλεια”, κύριε Αβέρωφ, είναι δικός σας όρος αυτός και τον δανείστηκα- διότι μπορεί να υποστούμε πολιτικό κόστος. Η κυπριακή οικονομία χρειάζεται μεταρρυθμίσεις οι οποίες θα δημιουργήσουν τις προϋποθέσεις για μία βιώσιμη και αειφόρο ανάπτυξη, η οποία θα αντέχει στον χρόνο. Μεταρρυθμίσεις στη δημόσια υπηρεσία, ιδιωτικοποιήσεις υπηρεσιών, στον τομέα της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, στον τομέα της παιδείας, της κοινωνικής πολιτικής, στον τομέα συνταξιοδότησης, στον τομέα της δικαιοσύνης, των δημόσιων μεταφορών, της κοινωνικής στέγης, στον τομέα της προσφυγικής πολιτικής και αλλού.

Η δημόσια υπηρεσία χρειάζεται εκσυγχρονισμό, βελτίωση της ποιότητας των υπηρεσιών που προσφέρει στους πολίτες και τις επιχειρήσεις, ηλεκτρονική διακυβέρνηση, αυξημένη παραγωγικότητα, περισσότερη αποτελεσματικότητα και πιο γρήγορη εξυπηρέτηση και φυσικά μείωση του κόστους λειτουργίας.

Στον τομέα της παιδείας τα προβλήματα είναι πολλά. Σε ό,τι αφορά τις επιδόσεις των δεκαπεντάχρονών μας, η Κύπρος κατατάσσεται τελευταία, ενώ στα κρατικά πανεπιστήμια παράγονται άνεργοι επιστήμονες. Οι βάσεις μειώνονται κάθε χρόνο και κάτω από το δέκα στο είκοσι, κάτω από το δέκα, για να μπορέσουν τα πανεπιστήμια να καλύψουν τις διαθέσιμες θέσεις και, επειδή η φοίτηση είναι δωρεάν, είναι εύκολο να βρεθούν φοιτητές, για να γεμίσουν οι θέσεις. Όμως στο τέλος της φοίτησής τους αντί για πτυχίο-διαβατήριο στην αγορά εργασίας αποκτούν πτυχίο-διαβατήριο στην ανεργία!

Πιστεύω ακράδαντα ότι τα προβλήματα της παιδείας μπορούν να επιλυθούν με ένα Γενικό Σχέδιο Παιδείας, το οποίο να λειτουργεί με τον ίδιο τρόπο που θα λειτουργεί το Γενικό Σχέδιο Υγείας. Με την εφαρμογή του Γενικού Σχεδίου Υγείας, όπως όλοι γνωρίζουμε, ο ασθενής θα μπορεί να επιλέξει τον προσωπικό του ιατρό, αλλά και το νοσηλευτήριο της επιλογής του όπου θα τύχει θεραπείας. Όλα τα νοσηλευτήρια θα είναι διοικητικά και οικονομικά αυτόνομα και θα λειτουργούν υπό συνθήκες υγιούς ανταγωνισμού. Της ίδιας μεταχείρισης θα πρέπει να τυγχάνει και η παιδεία. Αυτόνομα σχολεία, από βρεφοκομικούς σταθμούς μέχρι πανεπιστήμια, θα μπορούν να λειτουργούν με τον δικό τους προϋπολογισμό και θα έχουν το κίνητρο να προσφέρουν καλύτερες υπηρεσίες και να επιτυγχάνουν καλύτερα αποτελέσματα. Η κοινωνία απαιτεί ένα Γενικό Σχέδιο Παιδείας, το οποίο θα καλύπτει όλες τις ηλικίες, από βρέφη μέχρι μεταπτυχιακούς φοιτητές, όπου το κράτος θα πληρώνει και οι γονείς θα επιλέγουν πού θα στείλουν τα παιδιά τους, όπως ακριβώς θα λειτουργεί το Γενικό Σχέδιο Υγείας. Ένα Γενικό Σχέδιο Παιδείας μπορεί να βελτιώσει σημαντικά τις επιδόσεις των μαθητών και την επαγγελματική τους πορεία, καθώς και το συνολικό κόστος της παιδείας αναμένεται να μειωθεί με αυτό τον τρόπο. Με λιγότερο κόστος μπορούμε να πετύχουμε καλύτερα αποτελέσματα.

Η αποταμίευση στην Κύπρο είναι αρνητική στο σύνολο της οικονομίας, δηλαδή οι Κύπριοι ξοδεύουν περισσότερα απ’ όσα κερδίζουν -αυτό δηλαδή συνεχίζεται- όχι μόνο δεν αποταμιεύουν, αλλά υποθηκεύουν τα μελλοντικά τους εισοδήματα. Αρνητική αποταμίευση έχει αρνητικές επιδράσεις στις επενδύσεις και στην ανάπτυξη για το μέλλον και δημιουργεί τεράστια κοινωνικά προβλήματα, όπως αυτά που βιώνουμε σήμερα με τους χαμηλοσυνταξιούχους. Το πρόβλημα μπορεί να επιλυθεί σε κάποιο βαθμό, εάν το κράτος προσφέρει κίνητρα για περισσότερες αποταμιεύσεις με τη μείωση στον φόρο από τόκους και αύξηση του ποσοστού επί του φορολογητέου εισοδήματος που απαλλάσσεται της φορολογίας στο 1/5 του φορολογητέου εισοδήματος αντί του 1/6. Δηλαδή, από το 17% στο 20% που είναι σήμερα. Είναι σήμερα 16,7% να πάει στο 20%. Επίσης, το κράτος θα πρέπει να προσφέρει προσωπικά σχέδια αποταμίευσης, να προσφέρει δηλαδή το νομοθετικό πλαίσιο, για να μπορούν όσοι επιθυμούν να κτίζουν τα δικά τους προσωπικά, ιδιωτικά σχέδια αποταμίευσης με παρόμοια φορολογικά κίνητρα. Αύξηση των αποταμιεύσεων σήμερα σημαίνει περισσότερη ανάπτυξη στο μέλλον προς όφελος όλων και λιγότερες κρατικές δαπάνες σε επιδόματα και συμπληρωματικές συντάξεις προς

τους συνταξιούχους, οι οποίοι, ειρήσθω εν παρόδω, αυξάνονται κάθε χρόνο λόγω του δημογραφικού προβλήματος.

Στον τομέα της προσφυγικής πολιτικής χρειάζεται σημαντική μεταρρύθμιση. Η στήριξη προς τους πρόσφυγες θα πρέπει να διασυνδέεται πλέον με την αξία της περιουσίας τους στις κατεχόμενες περιοχές. Αυτό θα έπρεπε να γίνει από τα πρώτα χρόνια μετά την τουρκική εισβολή, αφού είχε λυθεί πρώτα το πρόβλημα της στέγασης της πρώτης γενεάς των προσφύγων. Από εκεί και πέρα όμως η στήριξη προς τους πρόσφυγες θα έπρεπε να ήταν στη βάση της αξίας της περιουσίας που είχαν απολέσει. Θα έπρεπε να λάμβαναν κάθε χρόνο ένα επίδομα που να αποζημιώνει για απώλεια χρήσης της περιουσίας τους. Αυτό δεν έγινε για ευνόητους λόγους. Πριν επτά χρόνια είχα θέσει το θέμα αυτό από αυτό εδώ το βήμα και κάθε χρόνο το αναφέρω, διότι είναι το δίκαιο. Επτά χρόνια αργότερα η πρόταση αυτή είναι υπό μελέτη από το Υπουργείο Εσωτερικών, το Κτηματολόγιο και τον Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών. Ευελπιστούμε ότι σύντομα θα έχουμε κάποια αποτελέσματα και την έναρξη μίας νέας και δίκαιης προσφυγικής πολιτικής.

Είναι γεγονός ότι η οικονομική ανάπτυξη επιλύει πολλά προβλήματα, οικονομικά και κοινωνικά. Οι κοινωνικοί δείκτες βελτιώνονται και φαίνεται ότι η βελτίωσή τους θα έχει και συνέχεια. Τα στοιχεία που παρουσιάζονται στον συνημμένο πίνακα -θα πρέπει να έχετε ένα αντίγραφο όλοι σας- δείχνουν του λόγου του αληθές.

(Ο σχετικός πίνακας)

Gini Coefficient (%)										
European Union (current composition)	:	:	30.5	30.8	30.5	30.5	31.0	31.0	30.8	30.3
Cyprus	29.0	29.5	30.1	29.2	31.0	32.4	34.8	33.6	32.1	30.8
S80/S20 (φ)										
European Union (current composition)	:	:	4.9	5.0	5.0	5.0	5.2	5.2	5.2	5.1
Cyprus	4.3	4.4	4.5	4.3	4.7	4.9	5.4	5.2	4.9	4.6
People at Risk of Poverty (%)										
European Union (current composition)	:	:	23.8	24.3	24.8	24.6	24.4	23.8	23.5	22.5
Cyprus	23.3	23.5	24.6	24.6	27.1	27.8	27.4	28.9	27.7	25.2
Severe material deprivation rate (%)										
European Union (current composition)	:	:	8.4	8.8	9.9	9.6	8.9	8.1	7.5	6.9
Cyprus	9.1	9.5	11.2	11.7	15.0	16.1	15.3	15.4	13.6	11.5
In work at risk of poverty (%) * From 18 to 64 years										
European Union (current composition)	:	:	8.3	8.8	8.9	9.0	9.5	9.5	9.6	9.6
Cyprus	6.3	6.8	7.4	7.3	8.0	9.0	7.8	9.2	8.4	8.0

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΕΡΔΙΚΗΣ:

Δεν είναι αυτό που λέει!

ΜΑΡΙΟΣ ΜΑΥΡΙΔΗΣ:

Συγγνώμη;

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΕΡΔΙΚΗΣ:

Τούντο χαρτί που μας έδωσες, για να πεις ύστερα ότι έδωσές μας χαρτί...

ΜΑΡΙΟΣ ΜΑΥΡΙΔΗΣ:

Ε, τι να κάνω; Εν έχω projector!

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΕΡΔΙΚΗΣ:

Ε, ναι, αλλά όι να μας παγιδεύεις τζιαι να κάμνεις ύστερα σόου που το...

ΜΑΡΙΟΣ ΜΑΥΡΙΔΗΣ:

Εντάξει...

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΕΡΔΙΚΗΣ:

Ε, τούτοι οι πίνακες πάντως, φίλε Μάριε, λεν ότι ο μέσος όρος της πενταετίας Νίκου Αναστασιάδη σε όλους τους δείκτες έν' χειρότερος που τα πέντε χρόνια της προηγούμενης πενταετίας!

ΜΑΡΙΟΣ ΜΑΥΡΙΔΗΣ:

Δεν είναι...

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΕΡΔΙΚΗΣ:

Δκιαβάστε το, κάμετε απλές πράξεις!

ΜΑΡΙΟΣ ΜΑΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Περδίκη...

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΕΡΔΙΚΗΣ:

Χειρότεροι! Πέντε χρόνια χειρότεροι κοινωνικοί δείκτες!

ΜΑΡΙΟΣ ΜΑΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Περδίκη...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλώ, ως εδώ κύριοι!

Παρακάτω. Συνέχισε, κύριε Μαυρίδη.

ΜΑΡΙΟΣ ΜΑΥΡΙΔΗΣ:

Κύριε Περδίκη, είναι λάθος να συγκρίνουμε και να παίρνουμε μέσους όρους. Πρέπει να δεις την τάση. Όταν ανέλαβε αυτή η κυβέρνηση, οι δείκτες ήταν πολύ χαμηλά και τώρα είναι υψηλότερα, στα ίδια επίπεδα που ήταν προ της κρίσης και, επειδή η οικονομία συνεχίζει να αναπτύσσεται, οι δείκτες αυτοί για το 2018 και 2019 θα δείτε ότι θα είναι ακόμα καλύτεροι. Αυτό δεν είναι πανάκεια. Δεν είναι πανάκεια το ότι έχει μειωθεί λίγο η φτώχεια, αλλά είναι ένα βήμα προς την ορθή κατεύθυνση και είναι μία απόδειξη ότι η λύση στα προβλήματα είναι η ανάπτυξη, γι' αυτό πρέπει όλοι μας να προωθήσουμε μεταρρυθμίσεις, για να έχουμε μία βιώσιμη ανάπτυξη και όχι μία πρόσκαιρη ανάπτυξη. Είναι τώρα η ευκαιρία, είναι τώρα η ευκαιρία να δώσουμε κίνητρα στην οικονομία, αλλά με τις σωστές μεταρρυθμίσεις για μία σωστή και βιώσιμη ανάπτυξη.

(Μη ευκρινή σχόλια από τον κ. Γιώργο Περδίκη)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κύριε, έντζιε είμαστε σε τηλεόραση να κάμνω τον συντονιστή δαμαί!

Παρακαλώ, κύριε Περδίκη!

ΜΑΡΙΟΣ ΜΑΥΡΙΔΗΣ:

Εντάξει, τα στοιχεία είναι εκεί...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Και μην προκαλείτε, κύριε Μαυρίδη, και εσείς διάλογο!

ΜΑΡΙΟΣ ΜΑΥΡΙΔΗΣ:

Ναι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αν θέλετε, να πάτε τηλεόραση και οι δυο μετά, τελειώνουμε έγκαιρα, να τα πείτε στην τηλεόραση, να σας συντονίζει ένας δημοσιογράφος! Εδώ έχουμε κανονισμούς που λειτουργούμε!

Παρακαλώ.

ΜΑΡΙΟΣ ΜΑΥΡΙΔΗΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Ο δείκτης "Gini" είναι δείκτης ανισότητας εισοδημάτων. Όσο πιο χαμηλά είναι τόσο πιο ίσα είναι τα εισοδήματα. Είμαστε στο 30,8%, ενώ ο μέσος όρος της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι στο 30,3%, αλλά είχαμε μία σταθερή βελτίωση από το 2014, που ήταν 34,8%. Ο δείκτης S80/S20 είναι επίσης δείκτης ανισότητας και δείχνει το ποσοστό, είναι τα εισοδήματα του 20% των πλουσιότερων νοικοκυριών σε σχέση με το 20% των φτωχότερων νοικοκυριών σε όρους ισοδύναμου εισοδήματος. Αν πρέπει να εξηγήσω και αυτό τον όρο εν πάση περιπτώσει, δείχνει πόσο περισσότερο πλούσια είναι το 20% των πλουσιότερων νοικοκυριών σε σχέση με το 20% των χαμηλότερων. Στην Κύπρο ο δείκτης αυτός είναι 4,6, ενώ στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι 5,1. Όσο χαμηλότερα είναι αυτός ο δείκτης τόσο το καλύτερο. Ο δείκτης των πολιτών οι οποίοι βρίσκονται σε κίνδυνο φτώχειας, ο δείκτης σημαντικής στέρσης κάποιων προϊόντων και υπηρεσιών και ο δείκτης των φτωχών εργαζομένων, "In work at risk of poverty". Είναι όλα εκεί, μπορείτε να τα δείτε, υπάρχουν και οι επεξηγήσεις, οι οποίες βοηθούν στην καλύτερη ερμηνεία αυτών των δεικτών.

Σας εύχομαι όλους καλά Χριστούγεννα και ευτυχισμένο το νέο έτος.

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

Η κ. Ελένη Μαύρου.

ΕΛΕΝΗ ΜΑΥΡΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Το μέρισμα από την ανάπτυξη θα κατανοηθεί όσο πιο δίκαια γίνεται «επιβραβεύοντας αυτούς που εργάζονται σκληρά, αλλά και αυτούς που αντιμετωπίζουν δυσκολίες και πρέπει να στηριχθούν από το κοινωνικό σύνολο». Αυτό είπε ο Υπουργός Οικονομικών παρουσιάζοντας τον Κρατικό Προϋπολογισμό του 2019 ενώπιον της ολομέλειας της Βουλής. Αλλιώς φαίνεται αντιλαμβάνεται η κυβέρνηση ποιοι εργάζονται σκληρά και ποιοι χρειάζονται στήριξη κι αλλιώς οι άνεργοι, οι χαμηλόμισθοι, οι άστεγοι, όσοι ζουν στο όριο της φτώχειας, όσοι κινδυνεύουν να χάσουν τα σπίτια τους, όσοι με δυο λόγια δεν αντέχουν το βάρος των κυβερνητικών πολιτικών και τους θέλει κιάλας ο κ. Μαυρίδης να αποταμιεύουν! Κατεβείτε επιτέλους από το θρόνο σας εκεί στο λόφο του Προεδρικού να δείτε πώς ζει ο κόσμος! Το όφελος από την όποια ανάπτυξη διοχετεύεται στους λίγους και προνομιούχους. Την περίοδο 2008-2012, εργαζόμενοι και επιχειρήσεις μοιράζονταν αντίστοιχα το 39% του συνολικού εισοδήματος της οικονομίας. Την τελευταία πενταετία για μεν τους εργαζόμενους το μερίδιο μειώθηκε στο 36%, το μερίδιο όμως των επιχειρήσεων, κύριε Μαυρίδη, αυξήθηκε στο 42%. Δεν είναι λοιπόν όξος και χολή, όταν φωνάζουμε ότι οι κυβερνώντες παίρνουν από τους πολλούς και δίνουν στους λίγους! Είναι απλοί αριθμοί!

Ότε η κυβέρνηση ως στόχο τη δημιουργία συνθηκών πλήρους απασχόλησης. Εγώ πρέπει να σας πω έτσι πολύ ειλικρινά ότι μετά τη δήλωση του Υπουργού Οικονομικών ότι ο κατώτατος μισθός είναι πολύ υψηλός φοβάμαι και να σκεφτώ πώς εννοεί την πλήρη απασχόληση. Την ίδια ώρα όμως που τα λέτε τούτα, η μακροχρόνια ανεργία και η ανεργία ανάμεσα στους νέους παραμένουν σε ιδιαίτερα υψηλά επίπεδα, η μερική απασχόληση αυξάνεται συνεχώς, οι μισθοί πήραν τον κατήφορο, τα εργασιακά δικαιώματα έχουν καταρριφθεί. Το πιο σημαντικό όμως είναι η απουσία προοπτικής για το μέλλον. Οι σημερινοί νέοι είναι, μετά από δεκαετίες, η πρώτη γενιά που δεν προσβλέπει σε καλύτερη ζωή από την προηγούμενη. Ζούμε το φαινόμενο των εργαζόμενων φτωχών, των ανθρώπων που έχουν εργασία, αλλά τα εισοδήματά τους δεν αρκούν παρά μόνο για την επιβίωση.

Μιλάτε για μεταρρυθμίσεις. Εκόλλησεν η βελόνα, συνάδελφοι, στην ιδιωτικοποίηση της Cyta και του Κρατικού Λαχείου, από τους οποίους το κράτος εισπράττει κάθε χρόνο δεκάδες εκατομμύρια και θεωρείται τούτο μεταρρυθμιστική κίνηση! Μετά το στραπάτσο του λιμανιού της Λεμεσού πραγματικά απορώ με ποιο θράσος εξακολουθείτε να επιμένετε ότι τα ξεπουλημάτα σας εξυπηρετούν την κοινωνία ή την οικονομία του τόπου! Και μετά θέλετε να τα υιοθετήσουμε ως εθνικό στόχο!

Πολλοί συνάδελφοι του Δημοκρατικού Συναγερμού αναφέρθηκαν σε αυξημένες αναπτυξιακές δαπάνες, σε μια σειρά έργων που θα γίνουν, αποφεύγοντας να πουν ότι το ποσοστό υλοποίησης των αναπτυξιακών δαπανών το πρώτο δεκάμηνο του 2018 ανέρχεται μόλις στο 40%. Υπολογίζω ότι μέχρι το τέλος του χρόνου θα φθάσει το 65%, ίσως και 70% στην καλύτερη περίπτωση. Τουλάχιστον σε ό,τι αφορά τον προϋπολογισμό του Υπουργείου Εσωτερικών για το 2019 το σίγουρο είναι ότι οι αναπτυξιακές δαπάνες μειώνονται και επίσημα! Και αυτό σ' ένα υπουργείο του οποίου ο ρόλος είναι κατ' εξοχήν αναπτυξιακός και κοινωνικός.

Ακούσαμε διακηρύξεις για την ασφάλεια και την ποιότητα ζωής των πολιτών. Στην πράξη παρατηρείται ακριβώς το αντίθετο. Πλημμυρίζουν τα κέντρα των πόλεων, όλων των πόλεων νομίζω, τουλάχιστον τις τελευταίες βδομάδες και μόλις €2,5 εκατομ. προγραμματίζεται να δοθούν για τις αποχετεύσεις των όμβριων υδάτων. Τα καταφύγια της Πολιτικής Άμυνας καλύπτουν μόλις το 35% του πληθυσμού, το σχέδιο τοποθέτησης ανελκυστήρων στους προσφυγικούς οικισμούς, που η απουσία τους κρατά εγκλωβισμένους στα διαμερίσματά τους ηλικιωμένους και άτομα με κινητικά προβλήματα, λέτε ότι θα ολοκληρωθεί το 2021 και ούτω καθ' εξής!

Για την τοπική αυτοδιοίκηση ακούσαμε για ακόμη μια φορά ότι ετοιμάζεται νέα μελέτη. Αντιλαμβάνομαι ήταν μέχρι να τα βρει ο Δημοκρατικός Συναγερμός με το Δημοκρατικό Κόμμα για το τι θα προωθήσει στη Βουλή. Στο μεταξύ όμως η εκτελεστική εξουσία συνεχίζει να αποστερεί από τις τοπικές κοινωνίες σημαντικούς πόρους και τη δυνατότητα προσφοράς ποιοτικών και αποτελεσματικών υπηρεσιών στο δημότιο. Γι' αυτό, κύριε Δημητρίου, μη μας μιλάτε για οράματα. Όραμα έχουμε. Εκείνο που περιμένουμε από τους κυβερνώντες είναι πρόγραμμα και έργα.

Ακούσαμε διακηρύξεις για τη διασφάλιση προσιτής κατοικίας για τους πολίτες. Αντί τούτου, φτάσαμε στο κατάντηνα να βλέπουμε το 2018, μετά από δεκαετίες, ανθρώπους να κοιμούνται στα παγκάκια ή σε αντίσκηνα. Και άστεγοι είναι πλέον οικογένειες με παιδιά, αγαπητοί συνάδελφοι, και όχι μόνο άτομα με ψυχοκοινωνικά προβλήματα και μετανάστες -όπως δικαιολογήθηκε η Υπουργός Εργασίας- σάμπως και αυτούς πρέπει να τους πετάξουμε στον Καιάδα!

Την ώρα που ο Υπουργός Οικονομικών δηλώνει ότι είναι υψηλός ο κατώτατος μισθός, τα ενοίκια έχουν αυξηθεί μόνο μέσα στο 2017 μέχρι και κατά 25%! Σε κάποιες περιπτώσεις μέχρι και 50%! Το κούρεμα καταθέσεων εξαφάνισε την περιουσία πολλών ή άφησε άλλους τόσους φορτωμένους με κόκκινα δάνεια. Το κούρεμα μισθών στην πλειονότητα των εργαζομένων στον ιδιωτικό τομέα έχει καταστήσει πολύ δύσκολη την εξεύρεση στέγης είτε για αγορά είτε ακόμα και με ενοίκιο. Το πρόβλημα όμως έχει οξυνθεί ακόμα περισσότερο,

γιατί η κυβέρνηση Αναστασιάδη έχει ξηλώσει και τα όποια στεγαστικά προγράμματα υπήρχαν. Το Ενιαίο Στεγαστικό Σχέδιο παραμένει στα συρτάρια από τον Απρίλιο του 2013. Μάθαμε ότι μελετάται και αυτό. Για τη στέγαση των προσφύγων έχει απορροφηθεί το 2018 μόνο το 56% των διαθέσιμων κονδυλίων, ενώ πανηγυρίζετε για μια επουσιώδη αύξηση της τάξης των €20 στο επίδομα ενοικίου για λήπτες ΕΕΕ, για πρόσφυγες και για φοιτητές. Τα τελευταία χρόνια καταγράφεται, τα τελευταία χρόνια, το ξαναλέω, καταγράφεται, συνάδελφοι, αύξηση στον αριθμό των αστέγων. Υπερδιπλασιάστηκαν οι περιπτώσεις από το 2016 και φθάσαμε στο 2018 και ακόμα η κυβέρνηση μελετά τρόπους αντιμετώπισης του προβλήματος. Όσο όμως η κυβέρνηση στρουθοκαμηλίζει, το πρόβλημα θα μεγαλώνει.

Χρειάζονται άμεσες ενέργειες που θα ανακουφίσουν τις πιο ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού. Ενοίκιαση, για παράδειγμα, πολυκατοικιών, κλινικών ή και ξενοδοχείων που δε λειτουργούν, για να στεγαστούν άστεγοι. Η άμεση και ουσιαστική επικαιροποίηση των σχεδίων επιδότησης ενοικίου. Κυρίως όμως η αποκατάσταση μιας ενιαίας, στοχευμένης στεγαστικής πολιτικής, σχέδια κοινωνικής στέγης, παροχή κινήτρων για εγκατάσταση νέων ζευγαριών σε μικρές κοινότητες, ανέγερση φοιτητικών εστιών και πολλά άλλα. Ας μην ξεχνούμε ότι το πρόβλημα αναμένεται να μεγαλώσει, αφού πολλές οικογένειες είναι αντιμετώπιες με το φάσμα των εκποιήσεων και σε πολλές περιπτώσεις, νομίζω το καταλαβαίνετε, δε θα καλύπτονται από το περιβόητο σχέδιο "Εστία", που πρωτίστως στοχεύει στην έμμεση επιδότηση των τραπεζών και πάλι! Είναι καιρός να θυμηθούμε ότι η παρέμβαση του κράτους στη στέγαση θεωρείται ένα από τα βασικά χαρακτηριστικά ενός κράτους με κοινωνικό προσανατολισμό. Ενός κράτους με ανθρώπινο πρόσωπο και προς αυτή την κατεύθυνση δρούσαν όλες οι κυπριακές κυβερνήσεις στο παρελθόν. Για το ΑΚΕΛ άλλωστε πιο σημαντικό και από τον πλούτο μιας κοινωνίας είναι ο τρόπος που αυτός μοιράζεται.

Μιλούν οι κυβερνώντες για έντονο επενδυτικό ενδιαφέρον, το άλλοθι για αστόχευτες φορολογικές ελαφρύνσεις, χαριστικές χαλαρώσεις, το ξεπούλημα κρατικής γης. Κίνητρα που εξυπηρετούν απλώς μια χούφτα κερδοσκόπους, όπως είναι τα πολεοδομικά κίνητρα που έχουν συμβάλει στη φούσκα των ακινήτων και το σχέδιο παραχώρησης υπηκοοτήτων για το οποίο έχουμε μπει στη μαύρη λίστα του ΟΟΣΑ. Έσπευσε βέβαια η κυβέρνηση να ανακοινώσει το Σεπτέμβρη αλλαγές στο αποκαλούμενο "Κυπριακό Επενδυτικό Πρόγραμμα". Αλλαγές που η οργάνωση "Διεθνής Διαφάνεια", όχι η αντιπολίτευση, η οργάνωση "Διεθνής Διαφάνεια" χαρακτήρισε απλώς καλλωπιστικές! Δεν είναι άσχετη η κίνηση αυτή, για να μην κρυβόμαστε πίσω από το δάκτυλό μας, μετά το φαγοπότη των δισεκατομμυρίων της τελευταίας πενταετίας, με τη διαδικασία αξιολόγησης της Κύπρου που ξεκίνησε η Επιτροπή Moneyval του Συμβουλίου της Ευρώπης, η οποία αναμένεται να ολοκληρωθεί αρχές του 2019.

Πότε επιτέλους θα καταλάβουμε σε αυτόν τον τόπο ότι άλλο ορθολογική και βιώσιμη ανάπτυξη και άλλο αρπαχτή; Και μην μου πείτε ότι τα σχέδια αυτά έδωσαν ώθηση στην οικοδομική βιομηχανία. Γιατί η βελτίωση στον τομέα των κατασκευών περιορίζεται στο μεγαλύτερο μέρος της -αυτά είναι τα στοιχεία που δόθηκαν πρόσφατα στη δημοσιότητα από το Σύνδεσμο Μεγάλων Αναπτύξεων- περιορίζεται, λοιπόν, στο μεγαλύτερο μέρος της στις πωλήσεις ακινήτων υψηλού κόστους, τους γνωστούς πύργους και σε παραθαλάσσιες επαύλεις, από τις οποίες επωφελούνται λίγοι επώνυμοι και όχι το σύνολο της οικοδομικής βιομηχανίας.

Η χωροθέτηση ψηλών κτηρίων, έτσι με την ευκαιρία να αναφερθούμε στα αστικά συγκροτήματα, αποτελεί ένα παγκόσμιο πολεοδομικό εργαλείο. Δυστυχώς όμως στην Κύπρο και το μέτρο αυτό εφαρμόστηκε με τρόπο που απλώς διευκολύνει μια μικρή ομάδα να μεγιστοποιήσει τα κέρδη της. Οι αδειοδοτήσεις ψηλών κτηρίων έγιναν και γίνονται απρογραμμάτιστα και αυθαίρετα. Η χωροθέτησή τους γίνεται άναρχα και παντού. Είναι ενδεικτικό το γεγονός ότι το Σχέδιο Παροχής Πολεοδομικών Κινήτρων του 2013, που και αυτό έγινε με άλλοθι την οικονομική κρίση, στηρίζεται απλώς σε αποφάσεις του Υπουργικού Συμβουλίου και ποτέ δεν μπήκε στη βάση μιας στρατηγικής μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Επιπλέον, δεν έχει μελετηθεί ο επηρεασμός γειτονικών κατοικιών, δεν υπήρξε προετοιμασία για θέματα πυρασφάλειας, δεν έχουν επιλυθεί θέματα διαχείρισης και συντήρησης των κοινόκτητων οικοδομών και βεβαίως δεν τέθηκε ποτέ στο τραπέζι θέμα ανταποδοτικών τελών που θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν για τη βελτίωση του περιβάλλοντος χώρου και της πόλης ευρύτερα.

Κύριε Πρόεδρε,

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Αύριο το βράδυ αναμένεται στην Κύπρο η απεσταλμένη του Γενικού Γραμματέα του ΟΗΕ Τζέιν Χολ Λουτ. Οι εξελίξεις τρέχουν. Το στενό περιθώριο που έχουμε, για να συμφωνηθούν οι όροι αναφοράς, και η ανάγκη για δημιουργία κλίματος που θα επιτρέψει την επιστροφή στο τραπέζι και μια ουσιαστική διαπραγμάτευση έπρεπε να κυριαρχούν στη σκέψη του Προέδρου της Δημοκρατίας. Αντί αυτού, θολώνει τα νερά, συγχίζει κι εμάς και τη διεθνή κοινότητα για τις πραγματικές προθέσεις της ελληνοκυπριακής κοινότητας.

Ο κ. Αναστασιάδης θέλει και να θεωρείται ο ηγέτης της λύσης, αλλά την ίδια ώρα να απομακρύνεται από την προοπτική της λύσης και να μη δικαιούται κανείς του που πει τίποτε. Μιλά για ενότητα και την ίδια ώρα τη δυναμιτίζει. Μας κατηγορεί ο κ. Αναστασιάδης ως οπαδούς της όποιας λύσης. Ποιος; Ο μόνος Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας που φλερτάρει ανοιχτά με την ιδέα της συνομοσπονδίας και των δύο κρατών. Και

έχετε το θράσος, συνάδελφοι, να κατηγορείτε το ΑΚΕΛ ότι συμπεριφέρεται μικροπαραταξιακά στο Κυπριακό και να μας κάνετε μαθήματα υπευθυνότητας και πατριωτισμού;

Δε φοβάμαι να πω ότι το μεγαλύτερο "επίτευγμα" του κ. Αναστασιάδη τα τελευταία έξι χρόνια είναι το πλήγμα στην ελπίδα του λαού μας για μια Κύπρο ελεύθερη και επανενωμένη. Θα επιμείνω όμως να θυμίζω το πόσα στερούμαστε από τα συνεχιζόμενα αδιέξοδα στις προσπάθειες λύσης του προβλήματος. Το πόσα έχουμε να κερδίσουμε από την επίλυσή του και την επανένωση του τόπου μας.

Αντί λοιπόν να περιοριζόμαστε σε ευχολόγια, σε καλέσματα για ενότητα, στην ανησυχία μας για την πάροδο του χρόνου και τα προβλήματα που αυτό δημιουργεί, καλό είναι να βάλουμε όλοι κάτω το χεράκι μας, για να προχωρήσει πραγματικά η προσπάθεια επίλυσης του Κυπριακού. Τότε είναι που πραγματικά θα μπορέσουμε να οικοδομήσουμε και μια αληθινή ενότητα.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

Ο κ. Γιώργος Προκοπίου του Δημοκρατικού Κόμματος έχει το λόγο.

Συλλυπητήρια, Γιώργο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ:

Ευχαριστώ πολύ.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η εξέταση και η τελική έγκριση ή απόρριψη του κρατικού προϋπολογισμού κάθε έτος αποτελούν για τη Βουλή των Αντιπροσώπων θεμελιώδη συνταγματική αρμοδιότητα, αλλά και κορυφαία νομοθετική και πολιτική πράξη.

Ο κρατικός προϋπολογισμός είναι από πλευράς της εκτελεστικής εξουσίας το ύψιστο εκείνο καθήκον που, με συνετή και ορθή μελέτη των οικονομικών δυνατοτήτων του κράτους, προκαθορίζει τους στόχους για τη διαχείριση εσόδων και δαπανών.

Ο φετινός προϋπολογισμός, όπως κατατέθηκε από την κυβέρνηση, είναι ισοσκελισμένος, με πλεονάσματα της τάξης του 3% περίπου και με θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης.

Η οικονομία της Κύπρου σίγουρα έχει διαφοροποιηθεί από αυτή που ήταν πριν από πέντε χρόνια, όταν βιώσαμε τον οικονομικό όλεθρο και την καταστροφή. Βρισκόμαστε σε τροχιά ανάπτυξης, ενώ υπάρχουν θετικές εξελίξεις, τις οποίες χαιρετίζουμε και υποκλινόμαστε στην καρτερία και στις θυσίες του λαού μας.

Παράλληλα όμως, επισημαίνω για άλλη μια φορά ότι δεν μπορεί να συνεχίσει να γίνεται ανεκτό οι υπαίτιοι της οικονομικής τραγωδίας του τόπου μας να βρίσκονται ακόμη ελεύθεροι χωρίς τις οποιοσδήποτε συνέπειες. Οι ένοχοι του οικονομικού εγκλήματος πρέπει να τιμωρηθούν παραδειγματικά, ώστε να επέλθει η κάθαρση και να ικανοποιηθεί το περί δικαίου αίσθημα του λαού μας. Παρ' όλο όμως που σήμερα η πορεία της οικονομίας μας βρίσκεται σε τροχιά ανάκαμψης και οι περισσότεροι δείκτες παρουσιάζουν σημεία βελτίωσης, δεν υπάρχει αντιπροσωπευτικός αντίκτυπος στην πραγματική οικονομία. Οφείλουμε να επισημάνουμε ότι η πραγματική οικονομία, δηλαδή η οικονομική κατάσταση των νοικοκυριών και των μικρομεσαίων επιχειρήσεων που βίωσαν την απώλεια των εισοδημάτων τους το 2013 συνεπεία της οικονομικής κρίσης, παρουσιάζει ακόμα πολλά προβλήματα.

Η δύσκολη κατάσταση στην αγορά εργασίας εξακολουθεί να αποτελεί σοβαρό πρόβλημα. Δυστυχώς, πολλοί νέοι επιστήμονες μας έχουν μεταναστεύσει ή δεν επαναπατρίζονται μετά τις σπουδές τους. Παρά του ότι η ανεργία έχει πέσει γύρω στο 7,5%, για τα δεδομένα της Κύπρου παραμένει ακόμα σε υψηλό ποσοστό. Οι αναπτυξιακές δαπάνες, που κρίνονται απαραίτητες για την ανάκαμψη της οικονομίας, βρίσκονται σε χαμηλά επίπεδα, ενώ τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια παραμένουν σε υψηλά ποσοστά. Η εικόνα αυτή αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα για την ανάκαμψη ολόκληρου του φάσματος της οικονομίας μας. Ευελπιστούμε ότι η υιοθέτηση της πρότασης του κόμματός μας για την ίδρυση φορέα διαχείρισης μη εξυπηρετούμενων δανείων σε συνδυασμό και με το σχέδιο "Εστία" θα επιφέρουν θετικές εξελίξεις και προοπτικές. Παράλληλα, ως Δημοκρατικό Κόμμα μελετάμε προτάσεις που θα επιβραβεύσουν τους καλοπληρωτές. Δηλαδή, όσους ήταν και είναι συνεπείς με τις δανειακές τους υποχρεώσεις, ώστε να υπάρχει δικαιοσύνη, αφού ως φορολογούμενοι καλούνται να συμβάλουν στο σχέδιο "Εστία". Επίσης, στοχεύοντας στη στήριξη των κοινωνικά ευάλωτων ομάδων που τα προηγούμενα χρόνια δέχθηκαν τα βάρη της οικονομικής κρίσης, εισηγηθήκαμε μέτρα τα οποία υιοθετήθηκαν από την εκτελεστική εξουσία και ενσωματώθηκαν στον υπό συζήτηση προϋπολογισμό.

Κύριε Πρόεδρε,

Περιορίζομαι ως εδώ για τα ευρύτερα θέματα της οικονομίας, τα οποία άλλωστε ανέπτυξε επαρκώς ο πρόεδρος του κόμματος και άλλοι συναγωνιστές. Συνεχίζοντας, θα επικεντρωθώ σε ορισμένα ζητήματα που αφορούν τις κοινοβουλευτικές επιτροπές στις οποίες μετέχω, καθώς και σε θέματα που αφορούν την εκλογική μου περιφέρεια.

ΑΜΥΝΑ

Ο προϋπολογισμός για την άμυνα βρίσκεται πιο κάτω από τα περσινά επίπεδα. Δυστυχώς, εξακολουθεί να είναι ένας προϋπολογισμός ίσα ίσα συντήρησης και όχι αναβάθμισης της αμυντικής μας θωράκισης. Αυτό φυσικά μας στεναχωρεί αφάνταστα. Η αμυντική θωράκιση της πατρίδας μας επιβάλλεται να εξελιχτεί και να επεκταθεί.

Εξακολουθούμε να βρισκόμαστε σε συνθήκες ημικατοχής, με μια Τουρκία να προκαλεί και να μας απειλεί καθημερινά, όχι μόνο με δηλώσεις, αλλά και με πράξεις. Ήδη πρόσφατα οι Τούρκικες δυνάμεις κατοχής μετέφεραν στα κατεχόμενα μία επιλαρχία σύγχρονων γερμανικών αρμάτων μάχης LEOPARD. Επίσης, όπως αναφέρθηκε στα μέσα μαζικής ενημέρωσης της Τουρκίας, σύντομα μας ετοιμάζουν και ναυτική βάση στο Τρίκωμο. Με αυτές τις πρακτικές του Τούρκου κατακτητή, επιβάλλεται άμεσα να εκσυγχρονίσουμε και να αναβαθμίσουμε την Εθνική Φρουρά, έτσι ώστε αυτή να καταστεί μια δύναμη ευέλικτη, ταχυκίνητη, ενισχυμένη με σύγχρονα οπτικά συστήματα, μια δύναμη αποτροπής.

Η Κυπριακή Δημοκρατία, ως ανεξάρτητο και κυρίαρχο κράτος που βρίσκεται υπό ημικατοχή και υπό μόνιμη απειλή, οφείλει να θωρακίζεται αμυντικά και να εκσυγχρονίζει τα αμυντικά της συστήματα. Η εικόνα της υποβάθμισης των τελευταίων χρόνων της Εθνικής Φρουράς πρέπει να αλλάξει πάραυτα.

Εμείς προτείνουμε συγκεκριμένα μέτρα για δομική αναβάθμιση της Εθνικής Φρουράς και επανεπένδυση στην άμυνα και ασφάλεια του κράτους μας. Καλούμε την κυβέρνηση να προβεί στην αναβάθμιση και εκσυγχρονισμό των οπλικών συστημάτων και αγορά νέων, υπερσύγχρονων για τις νέες αυξημένες ανάγκες που προέκυψαν μετά την ανεύρεση των υδρογονανθράκων στην ΑΟΖ μας, δεδομένης και της προκλητικής στάσης της Τουρκίας.

Πιο συγκεκριμένα προτείνονται μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

- Συγκρότηση πενταετούς εξοπλιστικού προγράμματος με ιδιαίτερη έμφαση στην ενίσχυση της αεροπορίας και του ναυτικού, μέσω της αξιοποίησης και ενίσχυσης του Ταμείου Αμυντικής Θωράκισης για νέους εξοπλισμούς.
- Αύξηση των εξοπλιστικών δαπανών, χωρίς καμία πρόσθετη φορολογική επιβάρυνση, έτσι ώστε ο συνολικός αμυντικός προϋπολογισμός να φθάσει τουλάχιστον το 3% του ΑΕΠ.
- Άμεση επικαιροποίηση και εκ νέου ενεργοποίηση του Ενιαίου Αμυντικού Δόγματος Κύπρου - Ελλάδας.
- Αξιοποίηση της συμμετοχής μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση προωθώντας ενεργά την προοπτική αμυντικής ολοκλήρωσης της Ευρώπης.
- Αναβάθμιση υφιστάμενων αμυντικών συμφωνιών συνεργασίας και με μη ευρωπαϊκά κράτη, όπως το Ισραήλ, η Αίγυπτος και η Ρωσία.
- Να δίνεται ιδιαίτερη σημασία και εκτίμηση για το έργο που επιτελούν τα μόνιμα στελέχη των ενόπλων δυνάμεών μας, διατηρώντας έτσι το ηθικό τους σε υψηλό επίπεδο, γιατί τυγχάνουν η ραχοκοκαλιά της Εθνικής Φρουράς.

ΥΓΕΙΑ

Η διαχείριση της υγείας αντικατοπτρίζει το επίπεδο της κοινωνικής πολιτικής και της ευαισθησίας ενός σύγχρονου ευρωπαϊκού κράτους. Ο τομέας της δημόσιας υγείας είναι ευθύνη του κράτους και αφορά την υγεία των πολιτών. Η παροχή υψηλού επιπέδου ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, εκτός από τον οικονομικό παράγοντα, είναι θέμα κυρίως πολιτικής επιλογής. Συνεπώς, χρειάζεται στρατηγική, σχεδιασμός, προγραμματισμός και υλοποίηση αποφάσεων προς όφελος του δημόσιου συμφέροντος.

Μία από τις πιο δυσάρεστες παρενέργειες της οικονομικής κρίσης που αντιμετώπισε η χώρα μας τα τελευταία χρόνια είναι η αυξημένη ζήτηση για φροντίδα στα δημόσια νοσηλευτήρια. Το υφιστάμενο σύστημα παροχής υπηρεσιών υγείας νοσεί και βρίσκεται στον αναπνευστήρα. Είναι γι' αυτό ακριβώς τον λόγο που εμείς πιστεύουμε και στηρίζουμε τη μεταρρύθμιση του τομέα της υγείας με την εφαρμογή του ΓΕΣΥ, τηρουμένων των χρονοδιαγραμμάτων που ψηφίσαμε πέρσι. Παράλληλα, καλούμε την κυβέρνηση να διαθέσει κονδύλια, ώστε το σημερινό σύστημα υγείας να αντέξει, για να γίνει ομαλά η μετάβαση στο ΓΕΣΥ. Η εφαρμογή του ΓΕΣΥ θα επιφέρει εκείνες τις αλλαγές στον τομέα της υγείας που θα καθιστούν πραγματικά την υγεία ως εκείνο το κοινωνικό αγαθό που θα μπορούν να απολαμβάνουν όλοι οι πολίτες, χωρίς ταλαιπωρία, χωρίς λίστες αναμονής και καθυστερήσεις και με παροχή υψηλής ποιότητας υπηρεσιών υγείας.

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Αναφορικά με το τεράστιας σημασίας έργο της επέκτασης και αναβάθμισης του νοσοκομείου Λάρνακας, εκφράζω τη δυσαρέσκειά μου, αφού το εν λόγω έργο δεν έχει ολοκληρωθεί ακόμη, όπως αναμένετο. Καλούμε την κυβέρνηση να προβεί σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες, για να αντιμετωπιστούν τα όποια προβλήματα παρουσιάζονται και για να αποφευχθούν περαιτέρω καθυστερήσεις, έτσι ώστε να παραδοθεί στις 30 Απριλίου του 2019, βάσει της τελευταίας συμφωνίας που έγινε με διακανονισμό. Πρόκειται για ένα έργο πνοής, που αναμένεται να καλύψει τις ανάγκες της ευρύτερης περιφέρειας της Λάρνακας, αλλά και Αμμοχώστου. Επισημαίνω επίσης ότι στα πλαίσια της λειτουργίας της Ιατρικής Σχολής του Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου Κύπρου, το Γενικό Νοσοκομείο Λάρνακας λειτουργεί και ως πανεπιστημιακό.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Ως βουλευτής Λάρνακας, θέλω ακόμη μια φορά να δηλώσω την απογοήτευσή μου, γιατί μια σειρά από έργα υποδομής τα οποία μπορούσαν να υλοποιηθούν τα προηγούμενα χρόνια και παρά τις δεσμεύσεις διαχρονικά όλων των κυβερνήσεων, παρέμειναν στα λόγια, με αποτέλεσμα σήμερα, λόγω και της οικονομικής ύφεσης, να βρίσκονται στάσιμα ή στο στάδιο του προγραμματισμού. Καθηκόντως τα αναφέρω, γιατί αποτελούν πάγια αιτήματα της εκλογικής μου περιφέρειας τα οποία και διεκδικούμε. Ο παραλιακός δρόμος Λάρνακας- Δεκέλειας, Γ' και Δ' φάση. Ζητούμε από την εκτελεστική εξουσία την επίσπευση υλοποίησης του εν λόγω έργου, που βρίσκεται στο στάδιο ετοιμασίας των κατασκευαστικών σχεδίων μέσω του ιδιώτη μελετητή. Ο ημιτελής παρακαμπτήριος δρόμος Αλέξανδρου Παναγούλη ο οποίος θα ενωθεί με τον υπεραστικό δρόμο προς την Αγία Νάπα. Οι δρόμοι στην επαρχία που συνδέουν τις κοινότητες. Η ενοποίηση του παραλιακού μετώπου που θα συνδέει την περιοχή Μακένζι με την τουριστική ακτή Περβολιών μέχρι τον Φάρο Κιτίου. Η ανέγερση του περιβαλλοντικού κέντρου αλυκών, για το οποίο έχουν ολοκληρωθεί οι μελέτες από το αρμόδιο Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος. Η καθυστέρηση και μη ολοκλήρωση των αντιπλημμυρικών έργων στη Λάρνακα, στις Καμάρες και Αραδίππου. Η βελτίωση του οδικού δικτύου στις αγροτικές περιοχές.

Αναφέρω με ικανοποίηση ότι στο αστικό κέντρο της Λάρνακας ήδη άρχισαν βελτιώσεις στην ασφαλτόστρωση, χωρίς όμως να καλύπτονται όλες οι περιοχές.

Παράλληλα, θέλω να αναφερθώ στην απόφαση της κυβέρνησης για ίδρυση Πανεπιστημιακής Σχολής Θαλασσιών Επιστημών και Τεχνολογίας του Πανεπιστημίου Κύπρου στο χώρο του Παλιού Λεπροκομείου στη Λάρνακα. Ευελπιστώ όπως σύντομα η κυβέρνηση εξασφαλίσει τα αναγκαία κονδύλια για υλοποίηση του έργου αυτού και να μη μείνει μόνο σε εξαγγελία.

Αναφορικά με το έργο που αφορά την ενιαία ανάπτυξη του λιμανιού και της μαρίνας Λάρνακας, εκφράζω την πλήρη απογοήτευσή μου, γιατί αυτό το έργο έπρεπε ήδη να είχε υλοποιηθεί εδώ και χρόνια. Μια σειρά από γραφειοκρατικά προσκόμματα, νομικές διαδικασίες, αλλά και διάφορες άλλες συγκυρίες, συνέβαλαν καθοριστικά στον τερματισμό της προηγούμενης διαδικασίας με την κοινοπραξία "Ζήνων", αφού δεν κατάφερε να εκπληρώσει τις προϋποθέσεις της σύμβασης και να εξασφαλίσει τα απαραίτητα κεφάλαια για την ανάπτυξη. Σήμερα υπάρχει σε εξέλιξη νέα διαδικασία προσφορών με ισραηλινή κοινοπραξία, η οποία, μετά από διάφορες αναβολές, κατέθεσε τελικά τον περασμένο μήνα την προσφορά της, η οποία βρίσκεται στα χέρια της κυβέρνησης για αξιολόγηση. Καλωσορίζουμε την Υπουργό Μεταφορών, Επικοινωνιών και Έργων για την παρουσία της και ευελπιστούμε σύντομα να είναι θετικότατη στο έργο αυτό. Αναμένουμε να δούμε την εξέλιξη και καλούμε την κυβέρνηση να συμβάλει εποικοδομητικά, γιατί πρόκειται για ένα μεγαλεπήβολο έργο που θα συμβάλει καθοριστικά στην ανάπτυξη της Λάρνακας, αλλά θα εμπλουτίσει και το τουριστικό προϊόν της Κύπρου. Παράλληλα, επισημαίνω ότι η επιτυχία του όλου εγχειρήματος του υπό αναφορά έργου συνδέεται καθοριστικά με τη μετακίνηση των εγκαταστάσεων υγραερίου και πετρελαιοειδών, η οποία ξεκίνησε με την αποξήλωση των εγκαταστάσεων του ΚΟΔΑΠ και ΚΕΤΑΠ. Επισημαίνω για άλλη μια φορά ότι η διαδικασία αποξήλωσης και μετεγκατάστασης των εταιρειών πρέπει να προχωρήσει με βάση τα ακριβή χρονοδιαγράμματα, διότι είναι ένας παράγοντας που κρατά την ανάπτυξη της πόλης μας καθηλωμένη και εμποδίζει την ενοποίηση του παραλιακού μετώπου της Λάρνακας από το Μακένζι μέχρι τη Δεκέλεια.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Διαχρονική θέση του Δημοκρατικού Κόμματος για την οικονομία της πατρίδας μας ήταν πάντα ότι πρέπει να αντιμετωπίζεται ως εθνική υπόθεση από όλους μας. Αυτό επαναλαμβάνουμε και τώρα. Ασκώντας το ρυθμιστικό μας ρόλο και δεδομένης της υιοθέτησης από την κυβέρνηση σειράς δικών μας προτάσεων κοινωνικής πολιτικής, θα υπερψηφίσουμε τον κρατικό προϋπολογισμό του 2019.

Η κυβέρνηση πρωτίστως, αλλά και όλοι μας, ως πολιτεία, οφείλουμε περαιτέρω να μελετήσουμε μέτρα και τρόπους τόσο για τη δημιουργία συνθηκών ανάπτυξης όσο και για στοχευμένη στήριξη ευπαθών ομάδων του πληθυσμού μας, όπως οι άνεργοι, οι πρόσφυγες, οι παθόντες, οι πολύτεκνοι, οι τρίτεκνοι, οι χαμηλοσυνταξιούχοι και όλοι οι άλλοι χαμηλόμισθοι της μεσαίας και μικρομεσαίας εισοδηματικής τάξης.

Κλείνοντας, με την ευκαιρία των γιορτών, εύχομαι σε εσάς και σε όλο τον κυπριακό λαό υγεία, ευτυχία και κάθε καλό. Εύχομαι επίσης ο νέος χρόνος να βρει την πατρίδα μας ελεύθερη και ευημερούσα.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Προκοπίου.

Ο κ. Νίκος Νουρής.

ΝΙΚΟΣ ΝΟΥΡΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Διερωτήθηκε η κ. Χαραλαμπίδου στη θεαλλώδη παρέμβασή της αν ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας και οι υπουργοί του έχουν επαφή με τον κόσμο; Ακούμε από χτες τους συναδέλφους του ΑΚΕΛ να λένε ότι η κυβέρνηση εγκληματεί, όλα είναι μαύρα, βουλιάζει η χώρα, φτωχοποιείται ο πολίτης.

Άκουσα πριν λίγο τη συνάδελφο την κ. Μαύρου να λέει ότι δεν υπάρχει προοπτική για το μέλλον σ' αυτό τον τόπο. Εγώ λέω ενδεχόμενα να έμεινε στην εικόνα των κοινωνικών παντοπωλείων.

Καλά, εμάς δεν μας πιστεύετε στο Δημοκρατικό Συναγερμό. Οι αριθμοί προφανώς δε σας πείθουν. Δεν ακούσατε όμως τίποτε για τις μειώσεις των φορολογιών; Για την αύξηση των χαμηλών συντάξεων; Για το μηδενισμό της φορολογίας ακίνητης ιδιοκτησίας; Για τη μείωση της ανεργίας;

Έλλειψη στεγαστικής και κοινωνικής πολιτικής είπαν οι συνάδελφοι. Προφανώς, αναπολούν τα επιτυχημένα στεγαστικά προγράμματα της δικής τους διακυβέρνησης που φόρτωσαν μόνο χρέη στους δικαιούχους. Δεν είδαν ακόμα και δεν άκουσαν οι συνάδελφοι για το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα και έμειναν βεβαίως στο αναχρονιστικό δημόσιο βοήθημα.

Καθυστερεί η κυβέρνηση με τα νομοσχέδια της μεταρρύθμισης στην τοπική αυτοδιοίκηση είτε η πρόεδρος της Επιτροπής Εσωτερικών. «Δεν έχουμε όραμα». Επιτρέψτε μου να πω ότι στις 4 Σεπτεμβρίου 2012, κ. Μαύρου, όταν ήσασταν εσείς Υπουργός Εσωτερικών, δηλώνατε στο ΚΥΠΕ ότι από τις αρχές του 2011 καταθέσατε ως κυβέρνηση δύο νομοσχέδια για την επίλυση των προβλημάτων της τοπικής αυτοδιοίκησης και προωθήσατε θεσμικές αλλαγές, όπως τη δημιουργία ενιαίων πολεοδομικών αρχών. Δε θα κάνω άλλο σχόλιο σ' αυτή την αναφορά.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Ο προϋπολογισμός ενός κράτους καθορίζεται και ετοιμάζεται ανάλογα με τις επιδόσεις της οικονομίας. Η Κύπρος δεν αποτελεί εξαίρεση στον κανόνα. Μπορεί μεταξύ 2009 και 2014, φίλοι του ΑΚΕΛ, να χάσαμε το 12,5 % του ακαθάριστου εθνικού προϊόντος, αλλά παρά τα όσα είπε κατά τη χθεσινή του ομιλία ο γενικός γραμματέας του κόμματός σας, είναι με τη συνετή οικονομική πολιτική της διακυβέρνησης του Προέδρου Αναστασιάδη που πετύχαμε, ναι, μέσα σε τρία μόλις χρόνια τη μεγέθυνση του ακαθάριστου εθνικού προϊόντος της χώρας μας κατά έντεκα ολόκληρες μονάδες, καλύπτοντας το χαμένο έδαφος, ενώ και για φέτος, όπως ακούσατε, συνεχίζουμε να κινούμαστε με ρυθμούς ανάπτυξης 4%. Και βεβαίως είναι στη βάση αυτών των επιδόσεων που δομήθηκε ο προϋπολογισμός του 2019.

Ο απολογισμός για το 2018, κατά τη δική μας εκτίμηση, όχι μόνο ξεπέρασε τις εκτιμήσεις μας, αλλά επιβεβαίωσε ότι η συγκροτημένη δημοσιονομική πολιτική της κυβέρνησής μας για τα έξι τελευταία χρόνια απετέλεσε τον ακρογωνιαίο λίθο της ανάκαμψης της οικονομίας μας και της επανόδου στους πλεονασματικούς προϋπολογισμούς, αφήνοντας μια για πάντα πίσω μας τις ζοφερές εκείνες εικόνες των ελλειμμάτων και της ασύδοτης διαχείρισης των δημόσιων οικονομικών.

Αλλά και στον τομέα της ανεργίας η μείωση που καταγράφεται είναι εξαιρετικά σημαντική. Από το 17% του 2013 είμαστε στο 7,5% με καθοδική τάση φέτος, καθιστώντας τον στόχο -και αυτό είναι το πιο σημαντικό- της πλήρους απασχόλησης απόλυτα εφικτό. Ήδη, δεν έχουμε πλέον μείωση του αριθμού των εργαζομένων, αλλά αύξησή τους, που για φέτος έφτασε το 4,3%.

Η αναβάθμιση της οικονομίας μας σε επενδυτική βαθμίδα μέσα στην τρέχουσα χρονιά από τρεις μάλιστα διαφορετικούς διεθνείς οίκους αξιολόγησης αποτελεί, ναι, ηχηρή επιβεβαίωση του αξιόχρεου της οικονομίας, γεγονός που μας θωρακίζει στην περίπτωση ανεπιθύμητων κρίσεων. Αξιοσημείωτη δε είναι και η επιτυχία που είχαν οι μέχρι σήμερα έξοδοι μας στις διεθνείς αγορές με την προσφορά των κρατικών ομολόγων.

Και όλα αυτά βεβαίως δεν έγιναν ως διά μαγείας. Έγιναν κατορθωτά μέσα από μια συνετή δημοσιονομική πολιτική της κυβέρνησης, αλλά και μέσα από τη συνεργασία του Δημοκρατικού Συναγερμού με

άλλες πολιτικές δυνάμεις, που συμμεριζόμενες την κρισιμότητα των στιγμών προέταξαν το εθνικό συμφέρον πάνω από μικροπολιτικές σκοπιμότητες και πρόσκαιρα πολιτικά οφέλη και επέτρεψαν την υλοποίηση μιας σειράς απαραίτητων μεταρρυθμίσεων.

Και είναι με αυτές τις πολιτικές δυνάμεις -αυτές που προανέφερα προηγουμένως- με τις οποίες προσδοκούμε ξανά σήμερα στη συνέχιση αυτής της μεταρρυθμιστικής προσπάθειας, αρχής γενομένης από την υπερπήφιση του κρατικού προϋπολογισμού για το 2019.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Βρισκόμαστε ήδη μπροστά στη μεγαλύτερη κοινωνική μεταρρύθμιση μετά την εφαρμογή του ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος, αυτή του Γενικού Σχεδίου Υγείας.

Μια μεταρρύθμιση που για δεκαετίες σχεδιαζόταν, συζητείτο και αναθεωρείτο, χωρίς κανένας να έχει το πολιτικό θάρρος να συγκρουστεί με τα υπαρκτά κατεστημένα και να υλοποιήσει μια οφειλόμενη προς τους πολίτες, μέγιστης σημασίας, μεταρρύθμιση. Σε λίγους μήνες γίνεται πραγματικότητα η προσφορά στο σύνολο των πολιτών ισότιμης, ποιοτικής και ολοκληρωμένης ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης.

Δυσκολίες και ελλείμματα αναπόφευκτα θα υπάρξουν. Η μετάβαση στην εποχή της ολοκληρωμένης παροχής περίθαλψης το ξέρουμε ότι θα αντιμετωπίσει συμπληγάδες, προερχόντων βεβαίως των εργασιακών διαφορών. Η τροχοδρόμηση όμως της συμπλεγματοποίησης των κέντρων πρωτοβάθμιας φροντίδας, η επέκταση των ωραρίων λειτουργίας των κέντρων και τα απογεύματα, η ίδρυση πανεπιστημιακών κλινικών, η εισαγωγή της ηλεκτρονικής υγείας, η δραστική μείωση των λιστών αναμονής, η σταδιακή αύξηση του αριθμού των ασθενοφόρων επανδρωμένων με διασώστες δείχνουν ξεκάθαρα ότι το ποτάμι πίσω δε γυρίζει. Εμείς θα περιφρουρήσουμε τη διαδικασία υλοποίησης, ώστε να μην υπάρξει καμία εκτροπή από τις βασικές αρχές του σχεδίου.

Παράλληλα, η έναρξη της διαδικασίας αυτονομησης των δημόσιων νοσηλευτηρίων σκοπό έχει μεταξύ άλλων να δημιουργήσει συνθήκες αναβάθμισης, ώστε αυτά να καταστούν πιο λειτουργικά και αξιόπιστα, μακριά από τις βραδυκίνητες και ανελαστικές σημερινές πρακτικές, προετοιμάζοντάς τα για τον ανταγωνισμό στο νέο περιβάλλον.

Την ίδια ώρα εξίσου σημαντική και η αναθεώρηση της στεγαστικής πολιτικής. Το γεγονός και μόνο ότι οι ακολουθούμενες για τα δεκαπέντε τελευταία χρόνια πολιτικές στέγασης δημιούργησαν πέραν των €184 εκατομ. μη εξυπηρετούμενα δάνεια δείχνει ακριβώς την αποτυχία αυτών των πολιτικών, τις οποίες όμως ακούσαμε προηγούμενα να εξυμνεί και θέλει να διατηρήσει και να επαναφέρει μόνο το ΑΚΕΛ.

Χαιρετίζουμε την εξαγγελία του Υπουργού των Εσωτερικών για εκ βάθρων αναθεώρηση της στεγαστικής πολιτικής μέσα στην επόμενη χρονιά. Ήδη, μια σειρά παράλληλων αποφάσεων, όπως η επιστροφή του 14% του ΦΠΑ στις περιπτώσεις ανέγερσης κατοικίας σε οικόπεδο, η αύξηση του ενοικίου στέγασης σε πρόσφυγες ενοικιαστές, κατά 25% μέσα στη φετινή χρονιά και όχι 10% όπως ανέφερε χθες στην ομιλία του λανθασμένα ο γενικός γραμματέας του ΑΚΕΛ, αλλά και η εξαγγελία σχεδίων στέγασης σε ακριβικές περιοχές και στην ύπαιθρο, αποδεικνύουν ότι η κυβέρνηση κάθε άλλο παρά ανάληψη μπορεί να χαρακτηριστεί μπροστά στο στεγαστικό πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι συμπολίτες μας.

Κορωνίδα της νέας στεγαστικής πολιτικής αποτελεί η εξαγγελία για την ανέγερση κοινωνικών κατοικιών σε προσιτές τιμές με εξασφαλισμένη μια λελογισμένη χρηματοδότηση, ώστε να μπορούν τα νεαρά κυρίως ζευγάρια να αποκτούν τη δική τους ιδιόκτητη στέγη. Ο Δημοκρατικός Συναγερμός συμπληρώνει τις κυβερνητικές εξαγγελίες για τη στέγαση με συγκεκριμένες προτάσεις, όπως την αναθεώρηση των πολεοδομικών απαιτήσεων, ιδιαίτερα για τα μικρά διαμερίσματα, ώστε αυτά να καταστούν ακόμη πιο προσιτά χωρίς επηρεασμό των ανέσεων των χρηστών.

Την ίδια ώρα και λαμβάνοντας υπόψη τις σύγχρονες ανάγκες του πληθυσμού, την αναγκαιότητα για ορθολογιστική ανάπτυξη, στη βάση ενός ευρύτερου, ολιστικού χωροταξικού σχεδιασμού που θα αποτυπώνει τις πολιτικές και τον έλεγχο της ανάπτυξης στο σύνολο της επικράτειας, ο Δημοκρατικός Συναγερμός ζητά από την κυβέρνηση την επίτευξη της ετοιμασίας του σχεδίου "Νήσος Κύπρος", στο οποίο θα πρέπει να στηρίζονται όλοι οι μελλοντικοί πολεοδομικοί σχεδιασμοί, πολεοδομικοί και μη. Ένα σχέδιο που θα πρέπει να καθορίζει με διαφάνεια και επακρίβως όλες τις πολιτικές, αλλά και τις περιοχές ανάπτυξης. Μόνο με αυτή τη δραστική τεχνοκρατική παρέμβαση θα δοθεί ένα τέλος στη σημερινή αταξία.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Μετά από χρόνια συζητήσεων είμαστε σε τελικό στάδιο μιας ακόμα σημαντικότητας μεταρρύθμισης, αυτής της τοπικής αυτοδιοίκησης. Ζητούμενο πέραν της ποσοτικής μείωσης του αριθμού των δήμων να επιτευχθεί και η ποιοτική αναβάθμιση των προσφερόμενων υπηρεσιών προς τους πολίτες με το χαμηλότερο δυνατό κόστος. Το προβληματικό και ξεπερασμένο μοντέλο της σημερινής τοπικής αυτοδιοίκησης, η οποία

είναι ανεπαρκή εκτεθειμένα στα πολλά οικονομικά και διοικητικά προβλήματα, πρέπει να δώσει τη θέση του σε ένα σύγχρονο, ευέλικτο, αυτόνομο και οικονομικά ανεξάρτητο αυτοδιοικητικό μοντέλο, απαλλαγμένο από γραφειοκρατικές διαδικασίες, το οποίο σε εγγύτητα με τους πολίτες θα τους υπηρετεί και όχι οι πολίτες να υπηρετούν τον θεσμό.

Οι αναγκαίες μεταρρυθμιστικές προσπάθειες στο εσωτερικό της χώρας δε σταματούν όμως στην τοπική αυτοδιοίκηση. Η σύσταση του Υφυπουργείου Τουρισμού, τη δημιουργία του οποίου ο Δημοκρατικός Συναγερμός σθεναρά στήριξε, αποτελεί τη δική μας απάντηση στην ανάγκη δημιουργίας ενός ευέλικτου οργανισμού που σκοπό και στόχο θα έχει την περαιτέρω αναβάθμιση του τουριστικού προϊόντος της χώρας μας, συνοδευόμενου από σειρά νέων πολιτικών που θα πετύχουν τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών και υποδομών, θα δημιουργήσουν νέες εναλλακτικές μορφές τουρισμού και θα επεκτείνουν την τουριστική περίοδο.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Ο προτεινόμενος πλεονασματικός προϋπολογισμός για το 2019 που έχουμε ενώπιόν μας, όσο και αν μηδενίζεται από κάποια από τα κόμματα της αντιπολίτευσης, αποτυπώνει εμπράκτως την επιτυχή οικονομική πολιτική της διακυβέρνησης. Στήριξη την ανάπτυξη δημιουργώντας συνθήκες ενίσχυσης του κοινωνικού κράτους πρόνοιας. Επιτρέπει την περαιτέρω μείωση των φορολογιών, αλλά την ίδια ώρα δημιουργεί αποταμιευτικό μαξιλάρι ασφάλειας για τις δύσκολες ώρες.

Δεν αφήνεται ο τόπος στην τύχη του όπως συνέβη στο πρόσφατο παρελθόν, όταν τα κρατικά ταμεία διέθεταν ρευστό που αρκούσε μόλις και μετά βίας για την κάλυψη ενός και μόνο μηνιαίου μισθού των δημοσίων υπαλλήλων. Αυτές οι εποχές έχουν μείνει οριστικά πίσω μας. Η καλύτερη δε απάντηση στις Κασσάνδρες και σε όσους βλέπουν δημοσιονομικές χίμαιρες είναι τα προβλεπόμενα αυξημένα έσοδα των €8,5 δισεκατομ. τα οποία υπερκαλύπτουν τις συνολικές δαπάνες των €7,9 δισεκατομ. με την αύξηση στις πρωτογενείς δαπάνες για φέτος να πλησιάζουν τα €250 εκατομ.

Και είναι αυτά τα αποτελέσματα και αυτή η συνέπεια που επιτρέπει στον Δημοκρατικό Συναγερμό από κοινού με το Δημοκρατικό Κόμμα, με το οποίο μοιραζόμαστε την ίδια φιλοσοφία στην οικονομία, να καταθέτουμε συγκροτημένες εισηγήσεις, όπως τη μείωση στο φόρο κατανάλωσης, την οποία ψηφίσαμε χθες, την ουσιαστική αύξηση των συντάξεων, αλλά και τη δημιουργία πρόσθετου, παράλληλου με το "Εστιά", σχεδίου στήριξης εκείνων των δανειοληπτών που με συνέπεια κάλυπταν τις δανειακές τους υποχρεώσεις.

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Εμείς στον Δημοκρατικό Συναγερμό, σε απόλυτη συμπίεση με την κυβέρνησή μας, στέλνουμε στους πολίτες το μήνυμα πως το 2019 θα είναι η χρονιά των μεγάλων μεταρρυθμίσεων. Θα είναι η έναρξη της πορείας για μια ακόμα καλύτερη Κύπρο. Οι πολίτες θα πρέπει να αναμένουν ότι μαζί με τις παροχές θα υπάρξουν και κινήσεις ενίσχυσης του φορολογικού ελέγχου και της φοροδιαφυγής.

Θέλουμε μια Κύπρο σύγχρονη, η οποία με την εισαγωγή της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης θα αναπτύσσεται με γρήγορους ρυθμούς. Τα παθήματα και μαθήματα του πρόσφατου παρελθόντος, τα λάθη, οι παραλήψεις και οι στρεβλώσεις που βιώσαμε δημιουργούν την υποχρέωση της θωράκισης της πατρίδας μας, ώστε να μην ξαναζήσουμε τις περιόδους της βαθιάς οικονομικής ύφεσης και λιτότητας. Είναι το ελάχιστο που οφείλουμε στους συμπολίτες μας, αφού είναι με τις δικές τους θυσίες που μπορέσαμε να ξεπεράσουμε τους σκοπέλους που συναντήσαμε. Είναι το λιγότερο που οφείλουμε στη νέα γενιά, που κατά κόρον απορρόφησε τους κραδασμούς των λανθασμένων χειρισμών του παρελθόντος και που πρώτη, ναι, δικαιούται να απολαύσει τους καρπούς της ανάπτυξης.

Ο Δημοκρατικός Συναγερμός θα υπερψηφίσει αυτό τον κρατικό προϋπολογισμό που υλοποιεί νέα έργα, νέες πολιτικές, σημαντικές μεταρρυθμίσεις, χωρίς νέους φόρους και επιβαρύνσεις, ακριβώς γιατί έτσι διασφαλίζουμε στον τόπο και στους συμπολίτες μας την ευημερία, τη σταθερότητα, την προοπτική και την ελπίδα.

Καταλήγω, κύριε Πρόεδρε και κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, με την ευχή να ευοδωθούν οι προσπάθειες που αρχίζουν σε πολύ λίγο για ετοιμασία των όρων αναφοράς, ώστε να καταστεί εφικτή η επίτευξη μιας δίκαιης λύσης στο Κυπριακό.

Εύχομαι ολόψυχα σε όλους τους συναδέλφους, τις οικογένειές σας, αλλά και σε ολόκληρο τον κυπριακό λαό καλά Χριστούγεννα και σύντομη επανένωση της πολύπαθης πατρίδας μας.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Καλά Χριστούγεννα.

Τώρα καλώ στο βήμα τον κ. Ζαχαρία Κουλία, ο οποίος, επειδή θέλει να εφαρμόζει το σύνταγμα, γνωρίζει ότι η ολομέλεια αποφάσισε -αν το αμφισβητεί να το βάλουμε σε ψηφοφορία- ότι οι βουλευτές μιλούν από δώδεκα μέχρι δεκαπέντε λεπτά.

Θέλεις να το βάλουμε σε ψηφοφορία; Μπορούμε να το βάλουμε, κύριε Κουλία.

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΚΟΥΛΙΑΣ:

Νομίζω να αγορεύσω εκ της θέσεώς μου και νομίζω θα πειστούν οι συνάδελφοι!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Γέλια)

Ωραία, έχεις το βήμα.

Φυσικά, είμαι σίγουρος ότι ο κ. Λεωνίδου εν έσει πρόβλημα να του πικιάει δκυο, τρία λεπτά, ένεν έτσι;

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΚΟΥΛΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αν θα παρθεί ο χρόνος είναι δυνάμει του συντάγματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έσεις αντίγραφο του συντάγματος να μου δώσεις να το μελετήσω;

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΚΟΥΛΙΑΣ:

Εσύ νομίζω ξέρεις το πολλά καλά!

Δώστε τζιαι του Προέδρου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έχω το... Όι εν καινούριο τούτο.

Έδωσες σε όλους κ. Κουλία;

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΚΟΥΛΙΑΣ:

Θα τα δώκουμε την ώρα που πρέπει.

(Μη ευκρινή σχόλια από βουλευτή)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έδωσε της Αννίτας να σας δώσει αντίγραφο.

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΚΟΥΛΙΑΣ:

Έχουμε να σας δώσουμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ξεκινάτε το ρολόι, όταν ξεκινήσει ο κ. Κουlias, όχι πριν.

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΚΟΥΛΙΑΣ:

Δικαιούμαι να σου φάω λλίον χρόνο, πριν να ξεκινήσω, εν τοιαύτη περιπτώσει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Όχι, πιε το νερό σου τζιαι ξεκίνα τζιαι είμαστε εντάξει.

Το λοιπόν, έχεις το λόγο.

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΚΟΥΛΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η πρόθεσή μου ήταν να ξεκινήσω από το Κυπριακό, αλλά θέλω να ξεκινήσω από ένα επιχείρημα που μου είναι πραγματικά ανυπόφορο και φαντάζομαι σε κάθε μέσο κοινό λογικό άνθρωπο.

Το επιχείρημα των τελευταίων κυβερνήτων, και όταν λέω τελευταίων κυβερνήτων εννοώ των νεότερων Προέδρων που αγγονιστήκαμεν, δηλαδή τον κ. Χριστόφια και τον κ. Αναστασιάδη. Έχουν καμπόσους οργανωμένους, ιδιαίτερα η κυβέρνηση του κ. Αναστασιάδη, με καμπόσα φυντάνια οργανωμένα και

προγραμματισμένα, να λεν ότι οι πρακτικές του παρελθόντος εκαταστρέψαν μας. Διερωτήθηκα τζαι εγώ τζαι λέω πώς θα έβρουμεν λογαριασμό με τούτους;

Ευχαριστώ τους συνεργάτες του Δημοκρατικού Κόμματος και την κ. Τασούλα Ιερωνυμίδου που μου βρήκε τους δείκτες των πρώτων τεσσάρων Προέδρων, κατά βάση των τριών, Μακάριος, Σπύρος Κυπριανού, Τάσος Παπαδόπουλος, Γλαύκος Κληρίδης. Ήταν και εκείνοι που έκτισαν το κράτος, ήταν αγωνιστές του 1955-1959 στην ΕΟΚΑ και ήταν οι άνθρωποι που είχαν την έννοια του τόπου και του λαού.

Άμα δείτε τους ρυθμούς ανάπτυξης, επετούσαν στην κυριολεξία. Οι μόνοι αρνητικοί ρυθμοί ανάπτυξης που είχαμε ήταν το 1964 με την τουρκοανταρσία, το 1973 με την ΕΟΚΑ Β΄ και το 1974-1975 με την τουρκική εισβολή. Έκτοτε οι ρυθμοί ανάπτυξης και το δημόσιο χρέος ευημερούσαν στην κυριολεξία. Ακόμα και στον Βασιλείου ήταν καλοί. Ε, όταν εμπίπτει η δεύτερη φουρνιά, των νέων, των σπουδασμένων, με τα δοκτοράτα, ο μεν κ. Χριστόφιας ήταν ο άριστος που μπορούσε καλύτερα και μετά αγγωνιστήκαμε τον κ. Αναστασιάδη που είχε τη φαινή ιδέα με τους άριστους των αρίστων...

Είναι αξιοπερίεργο. Έδωσά σας -έκανα διανομή- να δείτε τι επιτεύγματα είχαν αυτοί οι κύριοι. Είχαν ρυθμό ανάπτυξης αρνητικό και οι δύο. Ο κ. Χριστόφιας είχε το 2009 -2, το 2011 είχε -0,5 και -3,2 το 2012. Άμα τα σουμάρεις, ο ρυθμός ανάπτυξης της πενταετίας του κ. Χριστόφια ήταν 1,1, αλλά έφαέν τον ο Αναστασιάδης που είχε 0,4 ρυθμό ανάπτυξης, που έβαλε και τους άριστους. Το μάξιμουμ δημόσιο χρέος ήταν του μακαρίτη του Γλαύκου Κληρίδη που έφθασε στο 63%. Ο Τάσος το κατέβασε στο 45% και ο κ. Χριστόφιας το ανέβασε στο 102% και εγέλασεν του ο Αναστασιάδης και επήρε το στο εκατό 105,6%. Δηλαδή και αυτός ο κ. Χριστόφιας ήταν καλύτερος ακόμα από τον κ. Αναστασιάδη.

Τούτων λεχθέντων, θα ξεκινήσω με το εθνικό θέμα, με το θέμα των αγνοουμένων, των εγκλωβισμένων και με τους πρόσφυγές μας. Για σαράντα τέσσερα συναπτά έτη εφτάσαμεν εδώ που φτάσαμε και δεν έγινε τίποτε απολύτως. Μάλιστα, όταν ήθελαν να κατεβάσουν τότε τον Σπύρο ή τον Τάσο έλεγαν τους «μα γύρισε κανένας πρόσφυγας πίσω;», «επεστράφη έστω και μια ίντζα γης;». Ερωτώ τώρα... Ας διαχωρίσουμε τους Προέδρους στους, κατ' εμένα, όχι απορριπτικούς, στους λογικούς και γνωστικούς και σωστούς και στους άλλους τους ουτοπικούς ή αυτούς που κατά φαντασία φαντάζονταν ότι με την Τουρκία θα φέρουν αποτέλεσμα.

Αν προσθέσω τα χρόνια του Κληρίδη, του Βασιλείου, του Χριστόφια και του κ. Αναστασιάδη περίπου έν' καμιά κοσπενταριά. Γιατί εν ήβρετε καμιά λύση, κύριοι, με τους Τούρκους; Και όχι μόνο δεν ήβρετε λύση, αλλά απεναντίας τα πράγματα χειροτέρευσαν. Έγραψε ο Κωστής ο Χατζηκωστής ένα πολλά σπουδαίο άρθρο που εισηγείτο στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, τον Σεπτέμβρη, τι έπρεπε να πει στη γενική συνέλευση. Σε τούτα που γράφει ο Χατζηκωστής έχει ένα σπουδαίο ψήφισμα το 32/12, από το οποίο θα επιλέξω να διαβάσω τι είναι που ψήφισε και τούτη η Τουρκία τότε. Στο 32/12 λέει "Καλούνται όλα τα κράτη να σεβαστούν την κυριαρχία, ανεξαρτησία, εδαφική ακεραιότητα και αδέσμευτο της Δημοκρατίας της Κύπρου και να απέχουν από οποιαδήποτε πράξη και επέμβαση που στρέφεται εναντίον της». Δεύτερον, ζητά την ταχεία αποχώρηση όλων των ξένων στρατευμάτων και της ξένης στρατιωτικής παρουσίας και του προσωπικού από τη Δημοκρατία της Κύπρου και τον τερματισμό οποιασδήποτε ξένης επέμβασης στις υποθέσεις της. Τρίτον, θεωρεί ότι το συνταγματικό σύστημα της Δημοκρατίας της Κύπρου αφορά την ελληνοκυπριακή και τουρκοκυπριακή κοινότητα μόνο, θεωρεί ότι όλοι οι πρόσφυγες πρέπει να επιστρέψουν στις εστίες τους σε συνθήκες ασφαλείας και καλεί τα ενδιαφερόμενα μέρη να λάβουν επείγοντα μέτρα προς τούτο. Καλεί όπως, στο πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών, διασφαλιστεί το βασικό δικαίωμα της Δημοκρατίας της Κύπρου για ανεξαρτησία, κυριαρχία και εδαφική ακεραιότητα.

Τούτον ήταν το 32/12, ψήφισμα το οποίο όχι στο Συμβούλιο Ασφαλείας, στη γενική συνέλευση όλων των κρατών...Και εμείς εκαταλήξαμεν από αυτό το ισχυρότατο ψήφισμα και πολλά άλλα να επιλέγουμε διάφορα ψηφίσματα με τα οποία στην πορεία και με τις υποχωρήσεις και με τα συνιστώντα κρατίδια και με τα κοινά ανακοινωθέντα των διαμερισμάτων της κυριαρχίας πήγαμε στην εκ περιτροπής προεδρία, στη θετική ψήφο σε όλα, στις τέσσερις βασικές ελευθερίες των Τούρκων κ.ο.κ. Να μην τα πω τούτα, γιατί είπε τα πολλά καλά ο Νικόλας ο Παπαδόπουλος και φτάσαμε αισίως στην πενταμερή.

Θυμάστε, μάλιστα το ΑΚΕΛ νομίζω έχει και συνεδριακή απόφαση για τη διεθνή διάσκεψη. Μια ιθαγένεια, ένα κράτος και τούτα που λέτε εσείς. Και στο τέλος πискаλίζοντας επήγατε στην πενταμερή με τον κ. Αναστασιάδη και είπε ο κ. Γκουτέρες τι εποικοδομητική στάση τήρησε η Τουρκία. Αυτό είναι το κατάντημά μας ως λαός. Απεδείχθη ότι οι υποχωρήσεις μας όχι μόνο δε φέρνουν καλό αποτέλεσμα, αλλά εξαγριώνουν τους Τούρκους και κάθε φορά θέλουν και κάτι παραπάνω. Αλλά παίρνουν και τα εύσημα από τους σπουδαίους των Ηνωμένων Εθνών.

Και φθάσαμε και στην περιβόητη διζωνική, την οποία εγώ, άμαν την ακούω, δηλαδή τη διζωνική, την περιβόητη διζωνική, σηκώνονται οι τρίχες της κεφαλής μου. Αλλά θα μου πεις ότι και το κόμμα μου την υποστηρίζει. Εννά σας πω το εξής: Ο γέρημος ο Τάσος, αφού εσείς οι πολλοί, Συναγερμός, ΑΚΕΛ λέτε "διζωνική" και ερεθίζεστε, σκέφτηκε, είπε «κύριοι εγώ δέχομαι τη διζωνική», αλλά έβαλέν σας και μια ουρά με το σωστό περιεχόμενο. Εφέρετε τη διζωνική στο Σχέδιο Ανάν, εξήγησε στον κυπριακό λαό ότι δεν είναι το σωστό περιεχόμενο και το καταψήφισαν. Και επειδή στο δημοψήφισμα κύριοι το δικό μας ψήφισαν όχι το 52% που

πήφιζαν οι Εγγλέζοι, αλλά το 76%... Είδατε τους Εγγλέζους πώς σέβονται την ετυμολογία του αγγλικού λαού; Εσείς εν κάμνετε το ίδιο. Εσείς ούτε το ελάβετε καν υπόψη και θεωρήσατε ότι η απόφαση του κυπριακού λαού ήταν ένα κουρελόχαρτο και στρέψατε την πολιτική, για να τσιμεντώσουμε το "ναι". Αυτό απεδείχθη εκ των πραγμάτων επιζήμιο για την εθνική μας υπόθεση.

Και αν θέλουν οι Αμερικάνοι να κάνουν διζωνική, είπε μου και ένας σπουδαίος κύριος προηγουμένως, ας πούμε να την κάνουν στην Αμερική. Έχουν και μαύρους και άσπρους. Είναι εύκολο να τους διαχωρίσουν. Να κάνουν οι μαύροι μια ζώνη και οι άσπροι άλλη ζώνη. Εμείς με τους Τούρκους είμαστε άσπροι όλοι τζιαι εννάν πιο δύσκολο. Με εκείνους είναι εύκολο. Ή οι Εγγλέζοι να κάνουν τριζωνική, είναι η Σκωτία, η Αγγλία και η Ουαλία. Να κάνουν τριζωνική.

Να σας θυμίσω, αγαπητοί συνάδελφοι, τι είναι που έγινε στη Βοσνία- Ερζεγοβίνη. Το Dayton έγινε το 1995, αν δεν κάμνω λάθος, και θυμάστε τον κ. Ακτισάρι, ένα χοντρό, έτσι δυνάμενο όπως ήταν ο δικός μας ο λόρδος που μας επαράτζειλεν. Αυτός ο κύριος ο Ακτισάρι εφάρμοσε την τριζωνική στη Βοσνία- Ερζεγοβίνη. Είναι καλά, κύριε Πρόεδρε της Βουλής των Αντιπροσώπων, να οργανώνεις ομάδες από τους συναδέλφους να πηγαίνουν να δουν τι ωραία που περνούν οι άνθρωποι. Η μιζέρια και η φτώχεια χαρακτηρίζει αυτές τις περιοχές. Ζωντανά παραδείγματα.

Για το εθνικό θέμα έκανα έτσι μια μικρή αναφορά, γιατί είναι αυτά τα ζητήματα. Θέλω να πω και κάτι για το θέμα των προσφύγων μας, των διακόσιων χιλιάδων προσφύγων. Προχθές είδαμε τον υπουργό ως Δημοκρατικό Κόμμα, τον Υπουργό Εσωτερικών, και είπε θα κάνει μητρώο, για να δει τι επήρε ο καθένας μας. Εγώ λέω ότι οι πρόσφυγές μας, οι διακόσιες χιλιάδες πρόσφυγές μας, οι αδύναμες τάξεις, στεγάζονταν και μπορούσε μια οικογένεια να πάρει και ένα σπίτι και δύο και τρία και πέντε, αφού ήταν οι φτωχοί της παρέας και έπρεπε να στεγαστούν. Δικαίως λέω εγώ.

Οι πολλοί πρόσφυγες δεν επήραν τίποτε απολύτως και όχι μόνο δεν επήραν τίποτε απολύτως -επειδή λέει ο υπουργός να καταγράψουμε τι επήραν- αλλά είναι και τι πλήρωσαν οι πρόσφυγες, π.χ. η μάζα, η κύρια μάζα των προσφύγων, εκείνοι που είχαν ανάγκη να στεγάσουν τα παιδιά τους ή να στεγαστούν οι ίδιοι, αγόραζαν ένα οικόπεδο και πλήρωναν και 20% φόρο, φόρο κεφαλαιουχικών κερδών. Όχι μόνο δεν έπαιρναν τίποτε, αλλά πλήρωναν και από πάνω. Πλήρωναν μεταβιβαστικά 8%, εγίνετον 28%. Τωρά που τους εβάλαμεν και το ΦΠΑ έγινε 47%. Εμείς δε ζητούμε να τους δώσουν βοήθεια αυτούς τους ανθρώπους, αλλά να μην τους φορολογούν τουλάχιστον, διότι υπάρχει η ρήση «με την μήλλα τους θηνίζουμεν το βλαντζίν τους». Επιβάλλεται φορολογία που μπήκε για τους πρόσφυγες και στους ίδιους τους πρόσφυγες, ιδιαίτερα ο φόρος κεφαλαιουχικών κερδών, που είναι το 20%.

Ένα άλλο θέμα που το βλέπουμε καθημερινά και πρέπει να απασχολεί όλους είναι το θέμα της εργοδοσίας μας. Οι εργοδότες έφτασαν σε επίπεδα ασυδοσίας. Σπάζουν τα ωράρια, σε παίρνουν από τις 8.00 π.μ. ως στις 12.00 το μεσημέρι και μετά παίρνουν σε και το απόγευμα. Άσε που μείωσαν τις μισθοδοσίες και τα μεροκάματα εξευτελιστικά. Και τούτο ποιος το κάμνει; Κάμνει το και το κράτος. Προσλαμβάνει η ΑνΑΔ με συμβόλαιο εργασίας και σε βάλει και πληρώνεις κοινωνικές ασφαλίσσεις και ΦΠΑ. Διά €600 ενός φοιτητή και λέει του "ισάφιν". Του αναθέτει συμβόλαιο έργου, ας πούμε. Δηλαδή το κράτος είναι πιο αιμοβόρος εργοδότης από τους υπόλοιπους εργοδότες και αυτό και αν είναι απαράδεκτο. Ζητούν θέσεις... Ζήτησαν προχθές δύο θέσεις για το θέμα των οικολόγων και έκατσαν χίλιοι νέοι επιστήμονες εξετάσεις. Μα δεν πρέπει να σκεφτούμε τι πρέπει να κάμουμεν; Είναι δυνατό να ταλαιπωρούμε χίλιους ανθρώπους, γιατί εννά πάρουμε δύο; Πρέπει να βρεθεί μια μέθοδος. Εν κανεί που δεν τους εργοδοτούμε, τουλάχιστον να μην τους βασανίζουμε από πάνω.

Και έχουμε απ' αυτά όλα κύριοι... Πετάγομαι από θέμα σε θέμα, αλλά αξίζει τον κόπο να τα πω τώρα που ήβρα την ευκαιρία. Το ΑΞΙΚ είναι δημιούργημα του Τάσσου Παπαδόπουλου. Είναι από τα σχολεία που έκανε. Ξενοδοχειακή Σχολή, Νοσηλευτική Σχολή, το ΑΤΙ, σπουδαία... Τις κοινωνικές ασφαλίσσεις ασφαλώς.

Το ΑΞΙΚ έκοψε ο νους τους να το ξηλώσουν, να το πάρουν. Ήθελε ο ένας να το πάρει στην Πάφο, ο άλλος στην Αμμόχωστο κ.ο.κ. και τελικά έμεινε εκεί. Πλην όμως σήμερα αυτή η κυβέρνηση τι έκανε; Το ξενοδοχείο που υπάρχει εκεί, έχει εκεί ένα ξενοδοχείο, το "Φιλοξενία", αντί να το συνδέσουν με την Ξενοδοχειακή Σχολή, θέλουν να το κάνουν δικαστήριο τωρά. Καλά τόσοι χώροι εννά ξηλώσουμε και το ΑΞΙΚ; Η Κύπρος που στηρίζεται πάνω στη βιομηχανία του τουρισμού, αντί να την ενισχύουμε, θέλουμε να την ξηλώσουμε; Πρέπει η κυβέρνηση να το σκεφτεί τούτο και να σταματήσει αυτή την απαράδεκτη στάση.

Θέλω να πω και δύο λόγια για το ΓΕΣΥ που είχαμε προχθές στην Επιτροπή Ελέγχου. Καταρχάς, θέλω να πω στον Γενικό Ελεγκτή ένα μεγάλο ευχαριστώ για το έργο που επιτελεί και τη βοήθεια που δίνει στην Επιτροπή Ελέγχου, μάλιστα πληρώνοντας και προσωπικό κόστος πολλές φορές που βρίσκεται έτσι εν μέσω επικρίσεων άδικων και απαράδεκτων.

Στο ΓΕΣΥ ξεκινήσαμε αξιόστραφα. Εδιορίσαμε έναν κύριο που στην Αγγλία εδιώξαν τον, εδιορίσαμε έναν εκτελεστικό διευθυντή ο οποίος καταγγέλλεται από εκατό πλευρές και τα νοσοκομεία τα οποία υποτίθεται ότι θα αναβαθμίζαμε και θα αυτονομούσαμε υποβαθμισμέν τα και τα διαλύσαμε! Ο μόνος που κρατεί την ισορροπία είναι η γενική τους διευθύντρια στο Υπουργείο Υγείας -ώρα της καλή δηλαδή- η

οποία απεδείχθη εκεί, από τα €50 εκατομ. που πληρώνουμε στο εξωτερικό έκαμεν τα €25 εκατομ., αλλά έστειλε πολλαπλάσιους ασθενείς και είναι η ομάδα της κυρίας αυτής στο Υπουργείο Υγείας, η κ. Χριστίνα Γιαννάκη, η οποία καταβάλλει τεράστιες προσπάθειες νυχθημερόν και αν δεν ήταν ούτε εκείνη εκεί, ήταν να γίνει πραγματική επανάσταση. Τα νοσοκομεία είναι μία διαλυμένη κατάσταση και ο κόσμος υποφέρει πραγματικά. Οι μόνοι οι οποίοι τους δίνουν μία ανακούφιση είναι αυτή η ομάδα στο Υπουργείο Υγείας.

Και θέλω να κάμω και μία μικρή αναφορά για τα επιδόματα. Ο κόσμος ασφαλώς στην Κύπρο έν' περήφανος και δεν είχε ανάγκη να του διά επίδομα το Υπουργείο Εργασίας. Όμως, όταν πεινάς, τι θα κάμεις; Θα κάμεις αίτηση. Ετηλεφώνησέν μου εχθές μία κυρία και μου είπε το εξής: «Κύριε Κουλία, παίρνω επίδομα, αλλά αρρώστησε η κόρη μου στην Κρήτη και πήγα να τη δω, να κάσω τρεις ημέρες». Πήγε Παρασκευή, θα επέστρεφε Τρίτη. Την Παρασκευή παίρνει την τηλεφωνο μία κυρία από τις Κοινωνικές Ασφαλίσεις και λέει της: «Κυρία τάδε, να έρτεις την Τρίτη τζιαι έχουμε να κάμουμε συνέντευξη για έναν φούρνο...» -πώς τον λένε, τον Ζορπά- «να έρτεις, ηύραμέν σου δουλειά». «Ωραία!» Λαλεί της: «Δεν μπορώ να έρτω, θα επιστρέψω την Τρίτη το βράδυ, βάρ' με Τετάρτη». «Όχι, κυρία μου, δε γίνεται». Εκόψαν της το επίδομα. Αυτό και αν είναι απαράδεκτο.

Κύριε Πρόεδρε, θέλω ένα δευτερόλεπτο να πω κάτι που έν' πολλά σημαντικό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έχεις τρία λεπτά.

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΚΟΥΛΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εννά σε παρακαλέσω να τα κάμεις τέσσερα και δε θα μείνει πάνω μου!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τέσσερα.

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΖΑΧΑΡΙΟΥ:

Πκιάε πολλά!

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΚΟΥΛΙΑΣ:

(Γελώντας)

Ευχαριστώ για τούτο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(Αστειευόμενος)

Αφού έχω την υπόσχεση ότι έθθα μείνει πάνω σου, να τα κάμουμε τέσσερα!

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΚΟΥΛΙΑΣ:

Ο λόγος που ζήτησα αυτή την παράταση είναι πολύ σημαντικό και είναι για το εξής θέμα και νομίζω ότι θα συμφωνούμε όλοι: θέμα συνεργατισμού. Ετηλεφώνησα σήμερα και επήρα όλες τις πληροφορίες, για δεύτερη φορά, από έναν σημαντικό κύριο τον Γιώργο Ιωσήφ, για το ποια ήταν η κατάσταση του συνεργατισμού το 2014. Οι αμαρτίες όλες του συνεργατισμού, που τους κατηγορούν ότι έν' κλέφτες, αληθίριοι και εκάμναν παπταλοδουλειές! Το μάξιμουμ συμποσούται στα €70 εκατομ., από εξετάσεις που εκάμναν οι ίδιοι. Οι καταθέσεις μας τότε στον συνεργατισμό, το 2013, ήταν €15 δις, τα δάνειά μας ήταν €12 δις και μέσα στα €12 δις ήταν και οι οφειλές του κράτους που εγγυόταν τους δήμους, διάφορα έργα για τα σχολεία. Σ' αυτά τα €12 δις είναι περίπου €750 εκατομ. του κράτους. Η ρευστότητα τότε του συνεργατισμού ήταν €500 εκατομ. μετρητά στην Κεντρική Συνεργατική Τράπεζα και είχε και €1.300.000.000 κατατεθειμένα εις την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα. Τι όφειλε το κράτος; Το κράτος όφειλε στον συνεργατισμό €3.300.000.000. Και ήρθε το κράτος -σας παρακαλώ- και έδωσε την πρώτη δόση €1,5 δις. Και θυμάστε που ξαναδώσαμε €175 εκατομ.; Δηλαδή, το κράτος έδωσε για να στηρίξει τον συνεργατισμό -υποτίθεται- €1.657.000.000 και βρέθηκε από κάτω! Πώς γίνεται τούτο το πράγμα; Ρώτησα τον υπουργό κατ' επανάληψη: «Μα, γίνεται να μου χρωστείς τρία δισεκατομμύρια, να μου δώσεις €1.675.000.000 και να μου πάρεις και το σπίτι;». Τι διάολο; Τι αριθμητική έν' τούτη; Θέλω να το ρωτήσετε και εσείς! Αυτά είναι νούμερα κάτω, αναντίλεκτα! Και μάλιστα θυμάστε που έλεγε ο υπουργός, που πήρε και τον φίλο του τον Χατζηγιάννη εκεί, και είπε ότι ο συνεργατισμός έν' πολλά καλή δουλειά και ήταν να εκδώσουν και μετοχικό κεφάλαιο και πηγαίναν όλα καλά. Μέχρι το 2013 εξέδωσε ο Υπουργός Οικονομικών ένα διάταγμα -4 Οκτωβρίου 2013- ότι ο συνεργατισμός ήταν μια χαρά. Εξέδωσε ακόμα ένα διάταγμα, 17 Δεκεμβρίου 2015, που ήταν επίσης βιώσιμος ο συνεργατισμός και αυτό το βεβαίωνε και η τρούκα. Ε, μετά είπαν, «έν' κλέφτες εις τον συνεργατισμό». Καλά, τότε έλεγαν αλήθεια; Τότε που πήγαιναν καλά ή σήμερα που τον έκλεισαν; Και τα χρέη του συνεργατισμού, τα οφειλόμενα χρέη του, τα δάνεια του ήταν €12 δις. Τα €7,5 δις ήταν βιώσιμα! Βιώσιμα δάνεια! Και μέχρι το 2013 οι πολίτες επληρώναν και

ήταν όλα διασφαλισμένα, το 80% ήταν κατοικίες και ο κόσμος επλήρωνε! Κανένα ποσό χρημάτων ή δανείων δε διεγράφη από τον συνεργατισμό! Ούτε μια δεκάρα! Έν' οι τράπεζες που διέγραφαν χρέη! Και μέχρι το 2013 ο κόσμος επλήρωνε! Μετά εκάμαμε τον περιβόητο νόμο για την πρώτη κατοικία και ήρθαν τα ανάποδα. Όμως είπε το εξής ο Κληρίδης προχθές, που κατέθεσε στην επιτροπή. Ξέρετε τι είπε; «Ο συνεργατισμός ελειπουργούσε ως ενεχυροδανειστήριο, αλλά τα χρέη του ήταν διασφαλισμένα». Και αν κάποιος καθυστερούσε, ο συνεργατισμός, αφού είχε υποθήκη το σπίτι του, έβαζε Memo, δεν μπορούσε να το αποξενώσει, και όταν ερχόταν το πλήρωμα του χρόνου, ήταν να το πουλήσει και να πληρώσει τα χρέη.

Και τώρα καταλήγω με το εξής, κύριε Πρόεδρε, και τελειώνω. Και θέλω να ευχαριστήσω και να χαιρετίσω τη στάση του Προέδρου της Βουλής, που ανέλαβε μία πρωτοβουλία μαζί με τις συντεχνίες για την επανασύσταση του συνεργατισμού. Και ρωτώ: Γιατί έκλεισαν το συνεργατικό του ταμειυτηρίου των στρατιωτικών, των δασκάλων, των καθηγητών, της ΠΑΣΥΔΥ; Γιατί; Αυτοί οι απαράδεκτοι! Πρέπει να βγουν να δώσουν εξηγήσεις! Τα έκλεισαν μετά λόγου γνώσεως! Και ανέλαβε μία πρωτοβουλία ο Πρόεδρος, με πέντε εκατομμύρια κεφαλαιουχική βάση μπορεί να ξαναξεκινήσει ο συνεργατισμός και να επιστρέψουν και τα κτίρια πίσω, κύριοι. Δεν είναι δικά τους. Να τα δώσουν πίσω και να ξεκινήσει. Και ανάγκη, κύριοι συνάδελφοι -λέω σε σας τους βουλευτές του Δημοκρατικού Συναγερμού- την έχει ο αγροτικός κόσμος τη συνεργατική διαδικασία. Δεν μπορούν να λειτουργήσουν οι κτηνοτρόφοι, οι γεωργοί μας χωρίς συνεργατικά πιστωτικά ιδρύματα. Και είναι ώρα και έχετε υποχρέωση εσείς που είσατε η κυβέρνηση να συνδράμει τον Πρόεδρο της Βουλής -εκτός από τις συντεχνίες, που τους εκάλεσαν και είναι πρόθυμοι- να βάλουμε όλοι τις πλάτες μας και να ξαναξεκινήσουμε τα σωστά, τα πρέπει και τα δέοντα τζαι οι να καμώνεστε πως εν καταλάβετε!

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εγώ ευχαριστώ.

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΚΟΥΛΙΑΣ:

Καλές γιορτές, Πρόεδρέ μου.

Ευχαριστώ για τον χρόνο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Καλές γιορτές.

Κυριάκος Χατζηγιάννης του ΔΗΣΥ.

(Αστειεύομενος)

Θέλετε να μείνει πάνω, να τον ρωτήσετε δκυο-τρεις ερωτήσεις, Γιώργο; Ύστερα. Να βρεθείτε μετά στη Λάρνακα, Γιώργο.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Συζητούμε για άλλη μια φορά τον προϋπολογισμό, έναν προϋπολογισμό ο οποίος δυστυχώς μας βρίσκει χωρίς λύση του κυπριακού προβλήματος. Ορθώς αναφέρθηκε προηγουμένως σωρεία προβλημάτων που εξακολουθεί να έχει ο προσφυγικός κόσμος και σίγουρα η απόλυτη δικαίωση του προσφυγικού κόσμου δεν έρχεται μέσα από τη χρηματική ή επιδοματική προσέγγιση, αλλά μέσα από την τελική διευθέτηση του κυπριακού προβλήματος. Και πραγματικά διερωτώμαι αν κάποιος αισθάνεται -κάνοντας με αυτό το ύφος και με αυτό τον τρόπο τέτοιου είδους κριτική- αν αντιλαμβάνονται περί τίνος μιλούν ή περί τίνος πρόκειται.

Τα δίκαια του προσφυγικού κόσμου σίγουρα δεν μπορεί να αντιμετωπιστούν μέσα από την παροχή επιδομάτων. Και να θυμίσω ποιος έχει κόψει τα επιδόματα και να θυμίσω τις συγκεκριμένες επιστολές που έχουν κατατεθεί από αυτό το βήμα με τότε υπουργό τον κ. Κίκη Καζαμία. Και να θυμίσω επίσης σε αυτό το σώμα ποιος οδήγησε στη χρεοκοπία αυτό το κράτος, ώστε να αδυνατεί να διασφαλίσει πόρους και για τον προσφυγικό κόσμο. Κάποιοι σήμερα έχουν αυτό το θάρρος, έχουν αυτή την πνευματική ικανότητα να ασκούν τέτοιου είδους κριτική, με ύφος μάλιστα το οποίο μπορεί κάποιος να το χαρακτηρίσει και ως ρητορική μίσους.

Δεν ένιωσα ιδιαίτερα περήφανος κατά τη χθεσινή συζήτηση των αρχηγών. Αισθάνθηκα ότι εδώ πέρα έχουν μετακινηθεί οι πολιτικές δυνάμεις, τουλάχιστον δύο εξ αυτών, προς τα δύο άκρα. Η μεν ακραία, η ακροδεξιά, στο κάτω κάτω το δηλώνει ευθαρσώς, και η άλλοτε Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, που χθες και σήμερα κινήθηκε ριζοσπαστικά προς την άκρα αριστερά. Με άλλα λόγια εγκαταλείπει το κέντρο και πάει στα άκρα μέσω του δογματισμού, μέσω του μηδενισμού, μέσω αυτής της ιδεολογικής προσέγγισης ότι τίποτα δε λειτουργεί σε αυτό το κράτος, όλα μηδενίζονται και δεν έχει γίνει τίποτα. Δεν ακούσαμε την οποιαδήποτε

πολιτική από την αριστερή πλευρά. Σίγουρα όλοι αρκέστηκαν στις τοποθετήσεις ότι έγινε περικοπή σε αυτή τη γραμμή προϋπολογισμού είτε στο άλφα πρόγραμμα είτε στο βήτα πρόγραμμα. Καμιά ολοκληρωμένη πρόταση. Εξάλλου για αυτές τις ακραίες θέσεις υπάρχουν πολλές πολιτικές δυνάμεις σε αυτή την αίθουσα ή κάποιες εξ αυτών που δοκίμασαν να κινηθούν στα άκρα και πήγαν στο κέντρο. Γιατί ο κυπριακός λαός, οι πολίτες κρίνουν και μπορούν και να αξιολογούν και την υπερβολή και το λάθος και το ορθό.

Δε λέμε ότι όλα τα κάναμε ως κυβερνώσα παράταξη και πολύ δε περισσότερο η νέα κυβέρνηση με τους εννιά μήνες, με την πολύ φρέσκια εντολή που έχει λάβει. Το να βιάζονται κάποιιοι να αξιολογούν ολοκληρωμένα κάποιες πολιτικές, μπορεί κάποιος να το χαρακτηρίσει -το λιγότερο- ως πολιτική ανωριμότητα.

Ακούσαμε για τον προσφυγικό κόσμο. Πραγματικά, ως πρόσφυγας βουλευτής, ως άτομο το οποίο έχει βιώσει την προσφυγιά, ως άτομο που η οικογένειά μου ζει καθημερινά ακόμη αυτό το δράμα και στερείται των ανθρωπίνων ή των ατομικών της δικαιωμάτων... δε μιλούμε με τη θεωρία και να είστε ιδιαίτερα προσεκτικοί κάποιιοι, όταν ασκείτε κριτικές. Βιώνουμε αυτά τα οποία μάς έχει στερήσει η Τουρκία. Και αν η Κυπριακή Δημοκρατία και αν οι πολιτικές δυνάμεις είχαν και το θάρρος, είχαν και τη θέληση, είχαν και τη βούληση όλα αυτά τα χρόνια να αποκαταστήσουν το δίκαιο και το ορθό υπέρ του προσφυγικού κόσμου, θα έπρεπε -και είχαν τον χρόνο- να ακολουθήσουν άλλες πολιτικές και να συνάψουν εκείνα τα επιδόματα με το τι έχει απολέσει κάποιος πρόσφυγας. Αντιθέτως, ακολουθήσατε πολιτικές συναρτήσεως της φτώχειας ή του οικογενειακού εισοδήματος και όχι με το τι έχει απολέσει ο πρόσφυγας, γι' αυτό δεν είστε αθώες περισσότερες στο άδικο που έχει γίνει σε βάρος του προσφυγικού κόσμου.

ΑΡΙΣΤΟΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ:

Σε ποιους το λέτε αυτό; Σε μας;

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι...

ΑΡΙΣΤΟΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ:

Θα σας απαντήσω σε δέκα λεπτά.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Σε σας! Ακριβώς σε σας! Στο ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις, το οποίο έχει μετακινηθεί προς πολύ πιο ακραίες θέσεις προς την αριστερά πλευρά! Μέσα από τον μηδενισμό που έχουμε βιώσει. Φθάσατε να μιλάτε με ύφος ρητορικής μίσους πολύ περισσότερο από ό,τι το έχει κατορθώσει η ακροδεξιά δύναμη εδώ σε αυτή την αίθουσα! Σας το επαναλαμβάνω, έτσι για χάρη, να ακουστεί αυτό και από τον κυπριακό λαό.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΥ:

Επιστέψαν σας!

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Κρινόμαστε, ξέρετε! Κρινόμαστε!

Οι πολιτικές μας κρίθηκαν λίγους μήνες πιο πριν. Πήρατε απάντηση!

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι...

ΓΙΩΡΓΟΣ Τ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Μηδένα προ του τέλους μακάριζε!

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΧΑΤΖΗΓΙΑΝΝΗΣ:

Σε σχέση με την παιδεία. Άλλη μια ιστοπεδωτική πολιτική, άλλη μια ακραία θέση η οποία δε δικαιολογείται. Οι υποστηρικτές του κατεστημένου, αυτοί οι οποίοι στήριξαν να μην αλλάξει το εκπαιδευτικό μας σύστημα, να μην προβούμε σε διορθώσεις, έχουν σήμερα το θάρρος να έρχονται και να ασκούν κριτική, γιατί κάποια προγράμματα τα οποία χρειάζονται περισσότερους πόρους δεν μπορούν να λειτουργήσουν στη βάση του ορθολογισμού και του σωστού. Μα, δεν είστε εσείς που χέρι χέρι με τις συνδικαλιστικές οργανώσεις δεν αναζητήσατε διορθώσεις στο εκπαιδευτικό μας σύστημα; Σε ένα γερασμένο εκπαιδευτικό σύστημα; Το οποίο έχει ανάγκες πάρα πολλές. Ιστοπεδώσατε την ειδική εκπαίδευση. Μα, στην εποχή σας είχατε διακόσιους συνοδούς, σήμερα υπάρχουν χίλιοι. Λύνεται το πρόβλημα με το να αυξάνουμε τον αριθμό; Σας απαντάμε στο ύφος και στη βάση της επιχειρηματολογίας σας. Άρα λοιπόν, παύει και αυτό το επιχείρημα. Ο διάλογος ο ατέλειωτος ο οποίος έχει ακολουθηθεί από πλευράς του Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού σε σχέση με την ειδική εκπαίδευση οδήγησε απανωτά στο να έχουμε εμπειρογνώμονες από την Ευρωπαϊκή Ένωση και σήμερα να έχουμε προσχέδιο μπροστά μας που την παλαιότερη πολιτική για την ειδική εκπαίδευση, την οποία χαρακτηρίσαμε όλοι ως κανιβαλισμό... σήμερα ή σε λίγους μήνες ενώπιόν μας η Βουλή θα έχει ολοκληρωμένο

κείμενο μίας νέας σύγχρονης πολιτικής εκπαίδευσης βασισμένης και στην παιδαγωγική επιστήμη, αλλά και στο βασικό ατομικό δικαίωμα των ατόμων αυτών ότι μπορούν να τύχουν της εκπαίδευσης εκείνης που χρειάζεται, ώστε να γίνει κατορθωτή η αυτάρκειά τους.

Και δεν είναι πολιτικές δικές σας ή αποτελέσματα δικά σας, του συντηρητισμού του δικού σας, που είχατε ποσοστά στην τεχνική εκπαίδευση 11% -και ελέγχατε αρκετά στον τομέα αυτό- και δεν κατέστη δυνατό μέχρι σήμερα αυτό το ποσοστό να ξεπεράσει το 18%. Σε μια χώρα, παρακαλώ, που έχουμε εκατόν είκοσι χιλιάδες ξένους, που έχουμε ανάγκες για τεχνίτες, που προωθούν τα σχολεία μας επαγγέλματα τα οποία είναι προς την κατεύθυνση της ανεργίας. Άρα λοιπόν, και εδώ μια καινοτομία και εδώ μια ανάγκη για μεταρρύθμιση. Και όμως, επειδή πιστεύετε στην εργασιοκεντρική εκπαίδευση στο εκπαιδευτικό σύστημα, δηλαδή έχετε αυτούς τους εκπαιδευτικούς -και προσπαθείτε πρώτα με αυτούς τους ανθρώπους να τους ρυθμίσετε- αποτυγχάνετε να τους διασφαλίσετε το εργασιακό, δεν κοιτάτε τι χρειάζεται το εκπαιδευτικό μας σύστημα, ώστε να το εμπλουτίσουμε και να το εμβολιάσουμε με σύγχρονα συστήματα.

Το ολοήμερο σχολείο δεν πρέπει να το επεκτείνουμε σταδιακά; Δε χρειάζεται η κυπριακή οικογένεια αυτή τη δυνατότητα; Χρειαζόμαστε επείγοντως πόρους για τα εσπερινά και τα άλλα προγράμματα τα οποία χρειάζονται εκσυγχρονισμό και αναδιάρθρωση.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Ο φεινός προϋπολογισμός για την εκπαίδευση είναι €1.080.000.000. Το 2021 θα είναι €1.160.000.000. Και ρωτώ: Εάν η λογική μας είναι να μη στραφούμε και προς τη διόρθωση του συστήματος, διερωτώμαι πώς μπορούμε να ταξιδεύουμε με διαρκώς αυξανόμενες ανάγκες σε πόρους και εάν μπορεί να τα διασφαλίσει το κράτος μέσα από τα συνολικά του πρόσφατα εισοδήματα ή αν θα πρέπει να καταφεύγουμε σε πρόσθετους δανεισμούς ή δημιουργία ελλειμμάτων. Ευτυχώς δεν έχουμε πλέον αυτές τις πολυτέλειες και θα πρέπει να κινηθούμε με τρόπο εξισορροπητικό. Άρα λοιπόν, είναι μονόδρομος και εδώ είναι η έκκληση η μεγάλη προς όλες τις πολιτικές δυνάμεις, να προβληματιστούμε πώς επείγοντως να συνδράμουμε και να βελτιώσουμε, να διορθώσουμε το εκπαιδευτικό μας σύστημα, ούτως ώστε να τεθεί τέρμα στην αμφισβήτηση του κυπριακού απολυτηρίου.

Σε σχέση με την τριτοβάθμιά μας εκπαίδευση, προς τιμήν των συναδέλφων της επιτροπής Παιδείας της Βουλής, έχουμε προχωρήσει, έχουμε κάνει τομές, τους τεχνοβλαστούς τους έχουμε κάνει νόμο, σήμερα είναι σε εφαρμογή, τα πανεπιστήμια καλούνται να αναλάβουν πλέον τις δικές τους ευθύνες και να υλοποιήσουν και αυτό το εργαλείο το οποίο έχουν στη διάθεσή τους.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Ζητούμενο δεν είναι τόσο η λεπτομέρεια και η ουσία όσο το πνεύμα εντός του οποίου θα πρέπει να κινηθούμε στο αμέσως επόμενο διάστημα, ώστε σε πνεύμα ενότητας, σε πνεύμα δημιουργικού διαλόγου, σε πνεύμα αλληλοσεβασμού να έρθουμε και να πετύχουμε και σχεδιασμό, αλλά και εφαρμογή νέων πολιτικών που έχουν να κάνουν με το εκπαιδευτικό μας σύστημα.

Εύχομαι σε όλους καλές γιορτές και ό,τι καλύτερο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πάρα πολύ.

Ο επόμενος ομιλητής είναι ο κ. Άριστος Δαμιανού του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις.

ΑΡΙΣΤΟΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Ομολογώ ότι διαφορετικά είχα προγραμματίσει να ξεκινήσω την ομιλία μου, αλλά είναι πολύ μεγάλη η πρόκληση με αυτά που ανέφερε προηγουμένως ο κ. Χατζηγιάννης. «Δεν είστε αθώες περισσότερες», είπε στο ΑΚΕΛ, «γι' αυτά που βιώνουν οι πρόσφυγες». Πρώτα πρώτα να ξεκαθαρίσω ότι δεν προσωποποιώ ποτέ μου την πολιτική αλλά μια λεπτομέρεια. Με τον συνάδελφο -κατά τα άλλα αγαπητό- εν μέρει έλκουμε την καταγωγή μας από τον Άγιο Σέργιο. Στον Άγιο Σέργιο, στις 7 Οκτωβρίου του '73, η ΕΟΚΑ Β' έκαμε τη δεύτερη ανίερη προσπάθεια δολοφονίας του Μακαρίου. Τζιαι αν πάτε στον Άγιο Σέργιο, ακόμα θα βρείτε κρησφύγετα της ΕΟΚΑ Β', γι' αυτό, όταν διανοείστε να μας λέτε εμάς ότι ευθυνόμαστε γι' αυτά που περνούν οι πρόσφυγες, είναι καλά πρώτα να βάζετε τη γλώσσα σας στον εγκέφαλό σας. Ψαρεύετε, συνάδελφε, στα απόνερα του νεοφασισμού. Αυτό κάμνετε, για να μη χάσετε ψήφους της ακροδεξιάς, αλλά όταν τρέφεις το τέρας, στο τέλος θα σε φάει. Και αυτό σάς κάμνει το τέρας σήμερα.

Κύριε Πρόεδρε,

Στις χθεσινές ομιλίες υπήρχαν κάποιες ενδιαφέρουσες αναφορές. Εν τάχει, με την άδειά σας, να σχολιάσω κάποια πράγματα. Ο πρόεδρος του ΔΗΣΥ έκαμε μία προσφιλή αναφορά του -το επανέλαβε μερικές φορές, πρέπει να πούμε με κομπασμό- ότι ο ΔΗΣΥ δε θα βρεθεί ποτέ έξω από δικαστήρια, είπε, όπως κάποια άλλη παράταξη, υπονοώντας το ΑΚΕΛ. Έχει δίκαιο ο κ. Νεοφύτου. Ο τώως πρόεδρος του Δημοκρατικού Συναγερμού και νυν Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας καταγράφηκε ως μοναδικό φαινόμενο στην παγκόσμια ιστορία, ως ο μόνος Πρόεδρος Δημοκρατίας του οποίου ο νομικός σύμβουλος, ο Γενικός Εισαγγελέας της Δημοκρατίας, ασκούσε ποινική δίωξη κατά του κ. Ρίγκου Ερωτοκρίτου και ο κ. Αναστασιάδης επέλεξε να καταθέσει ως μάρτυρας υπεράσπισης του κατηγορούμενου.

Σε ό,τι αφορά στο Κυπριακό, έκαμε κάποιες ενδιαφέρουσες αναφορές ο κ. Νεοφύτου. «Στο εδαφικό», είπε, «φτάσαμε σε ακτίνα συμφωνίας με την κατάθεση χαρτών». Και πάλι έχει δίκαιο, πλην όμως παρέλειψε να μας πει γιατί δεν ολοκληρώθηκε με σύγκλιση ή σχεδόν συμφωνία στο εδαφικό. Η απόσταση που μας χώριζε, μεταξύ των δύο κοινοτήτων, ήταν μισή εκατοστιαία μονάδα. Και η αλήθεια είναι πως ο κ. Αναστασιάδης, χρησιμοποιώντας τότε στο πρώτο Μοντ Πελεράν ευτελείς δικαιολογίες, έφυγε από τις διαπραγματεύσεις. Και ας είχαμε 1% διαφορά στο εδαφικό και ας έπρεπε να μείνει, για να διεκδικήσει το υπόλοιπο της Μόρφου. Από τότε αντιληφθήκαμε προς τα πού πήγαινε ο κ. Αναστασιάδης.

Μια άλλη ενδιαφέρουσα αναφορά του κ. Νεοφύτου είναι εκείνη που αφορά τα βέτο των Τουρκοκυπρίων, που, όπως είπε, ιστορικά παρέλυσαν το κράτος. Καλά, τη Ζυρίχη εν' εμείς που την εφέραμεν τζαι εν' εμείς που πανηγυρίζαμε ή ήταν αποτέλεσμα πολιτικών επιλογών της δεξιάς; Αλλά και δεύτερο σημείο. Ο Πρόεδρος Αναστασιάδης τι μας είπε προσφάτως στη συνέντευξη τύπου του; Έκαμε ή δεν έκαμε αναφορά ότι εν τέλει αυτό για το οποίο κατηγορείτο προεκλογικά, ότι έχει αποδεχτεί τα βέτο της Ζυρίχης, το έχει πράξει εν κρυπτώ και παραβύστω; Επομένως, αν πρέπει να ασκήσει κριτική ο κ. Νεοφύτου, πρέπει να το κάνει στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, που έχει δεχτεί αυτή την απαράδεκτη ρύθμιση.

Σε άλλη ομιλία πολιτικού αρχηγού χθες λέχθηκε κάτι επίσης σωστό. Με τη μαζική εκποίηση των περιουσιακών στοιχείων της κυπριακής οικονομίας, που θα ακολουθήσει τα επόμενα χρόνια, το μόνο βέβαιο είναι ότι θα βγάλουν κέρδη ξένα επενδυτικά ταμεία, ξένοι επενδυτές. Και αυτά τα κέρδη με τη σειρά τους θα φύγουν από την Κύπρο για το εξωτερικό. Από το 2013 μέχρι σήμερα -συνεχίζει ο πολιτικός αρχηγός- η κυπριακή οικονομία έχει μετατραπεί σε μια μηχανή εξαγωγής πλούτου προς όφελος των ξένων. Μια καθόλα σωστή πολιτική διαπίστωση. Πλην όμως προέρχεται από τον πρόεδρο του Δημοκρατικού Κόμματος, του κόμματος το οποίο χέρι χέρι με τον Δημοκρατικό Συναγερμό έχουν ψηφίσει τις νομοθεσίες που έφεραν το σύμπτωμα το οποίο πολύ ορθά καυτηριάζει ο κ. Νικόλας Παπαδόπουλος. Ψήφισαν μαζί τον νόμο-έκτρωμα για τις εκποιήσεις και τους ηλεκτρονικούς πλειστηριασμούς τον περασμένο Ιούλιο. Ψήφισαν μαζί το δικαίωμα πώλησης πακέτων δανείων. Ψήφισαν μαζί τη δυνατότητα λειτουργίας επενδυτικών ταμείων- γύπες στην Κυπριακή Δημοκρατία. Επομένως, αν μέμφονται κάποιους, πρέπει να κάνουν την αυτοκριτική τους, γιατί μόνο τους εαυτούς τους μπορεί να μέμφονται.

Σε μια άλλη αναφορά άλλος πολιτικός αρχηγός είπε επί λέξει: «Στο Κραν Μοντανά η τουρκική στάση δεν επέτρεψε τη λύση, όμως δεν καταλογίστηκαν ευθύνες στην Τουρκία. Αντίθετα, ο γενικός γραμματέας του ΟΗΕ εξήρε την "εποικοδομητική" στάση της Τουρκίας και καταλόγισε συνυπευθυνότητα για τη μη κατάληξη σε συμφωνία στην πλευρά μας». Και αυτή η πολιτική διαπίστωση είναι σωστή και προέρχεται από τον κ. Σιζόπουλο, αλλά όταν το λέει το ΑΚΕΛ, το Προεδρικό, από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας στον Κυβερνητικό Εκπρόσωπο και από τον Κυβερνητικό Εκπρόσωπο μέχρι τον Διευθυντή του Γραφείου του, μέχρι και την Πινδάρου, νυχθημερόν σπεύδουν να μας πει ότι είμαστε ψεύτες. Όταν το είπε ο κ. Σιζόπουλος, έπεσε στα μαλακά. Προφανώς, πολιτική αλλεργία ο κ. Προδρόμου, ο κ. Παπαδόπουλος και άλλοι -Βίκτωρας- έχουν μόνο με το ΑΚΕΛ και την αριστερά.

Κύριε Πρόεδρε,

Ερχόμενος στον βασικό κορμό της ομιλίας μου, στο κείμενό μου το γραπτό, θα ξεκινήσω με ένα ερώτημα. Ποια χαρακτηριστικά πρέπει να έχει απαραίτητα μια κυβέρνηση, για να είναι χρήσιμη στους πολίτες; Εμείς λέμε αποτελεσματικότητα, κοινωνική ευαισθησία και αξιοπιστία μαζί με συνέπεια. Διαθέτει αυτά τα χαρακτηριστικά η κυβέρνηση Αναστασιάδη-Δημοκρατικού Συναγερμού;

Αποτελεσματικότητα. Παράδειγμα, ο συνεργατισμός. Ποιους αρχικούς στόχους είχε θέσει η κυβέρνηση για τη Συνεργατική Κυπριακή Τράπεζα; Την οποία -ως γνωστόν- κρατούσε στα χέρια της για πέντε χρόνια, ούσα κρατική τράπεζα. Ο αρχικός στόχος λοιπόν ήταν ο εκσυγχρονισμός του συνεργατισμού, για να καταστεί μια αποτελεσματική, σύγχρονη τράπεζα. Πού βρίσκεται σήμερα; Στα εξων συνετέθη.

Μέσα από ένα πολύ καλό deal για την Ελληνική Τράπεζα, το καλό κομμάτι χαρίστηκε στην τράπεζα για €74 εκατομ. και η τράπεζα λαμβάνει περιουσιακά στοιχεία ύψους €10,3 δις, καταθέσεις πελατών ύψους €9,7 δις, ενώ τα μισά δάνεια ύψους €2,6 δις είναι εγγυημένα από την κυβέρνηση, ουσιαστικά από τους πολίτες. Το κακό κομμάτι μένει στο κράτος, σε εμάς όλους δηλαδή, ενώ ακίνητα που χτίστηκαν από τον λαό, από τους πολίτες, από τον συνεργατισμό, από τους γονιούς και τους παππούδες μας αξίας €600 εκατομ. υπάρχουν σοβαρές ενδείξεις ότι κινδυνεύουν, βορά και αυτά της βουλιμίας κάποιων ιδιωτών και πολυεθνικών εταιρειών.

Στην ουσία το κράτος έχει δώσει πέραν των €5 δις και έχει αναλάβει σκανδαλωδώς επιπλέον υποχρέωση για μελλοντικές ζημιές της Ελληνικής μέχρι €2,6 δις. Οποία σκοπιμότητα, αλλά και αναποτελεσματικότητα.

Παράδειγμα δεύτερο: το λιμάνι Λεμεσού. Τα τελευταία τέσσερα χρόνια πριν από την ιδιωτικοποίηση, η Αρχή Λιμένων Κύπρου κατέβαλλε στο κράτος μέρος από κέρδη ύψους €89 εκατομ. και είχε αποθεματικό περίπου €250 εκατομ. Σήμερα η Αρχή Λιμένων Κύπρου παρουσιάζει ελλείμματα περίπου €1 εκατομ. και τα έσοδά της είναι ασφαλώς ανύπαρκτα, διότι τα καρπώνονται οι ιδιώτες. Άλλο ένα success story δογματισμού και ιδεοληψίας πως καθετί δημόσιο είναι ανάθεμα, αλλά καθετί ιδιωτικό είναι -κύριοι του Συναγερμού- ευλογία.

Κοινωνική ευαισθησία, το επόμενο χαρακτηριστικό. Εκποίηση πρώτης κατοικίας. Τον περασμένο Ιούλιο το γνωστό πολιτικό δίδυμο διασφάλισε την ψήφιση ενός νόμου-έκτρωμα, άδικου και αντισυνταγματικού, που επιταχύνει περαιτέρω τις εκποιήσεις και τους ηλεκτρονικούς πλειστηριασμούς. Με ιδιαίτερη σπουδή και αποφασιστικότητα -μάλλον καλύτερα με πολιτικό κυνισμό- οι κυβερνώντες δίνουν υπερρόπλα στις τράπεζες, δεν κάνουν σχεδόν τίποτα για τους δανειολήπτες και πλασάρουν ένα σκανδαλώδες σχέδιο κρατικής επιδότησης των τραπεζών και επιβράβευσης ακόμα και των στρατηγικών κακοπληρωτών, ξεχνώντας τι έλεγαν μέχρι πρότινος. Το Σχέδιο "Εστία" λοιπόν φτιάχτηκε από τις τράπεζες για τις τράπεζες και τη νύφη και πάλι την πληρώνουν οι πολίτες. Για τις δε ευάλωτες ομάδες των συνεπών και συνετών δανειοληπτών επιδεικνύουν μηδενική κοινωνική πρόνοια και ευαισθησία και αναληψία και κυνισμό. Πώς το είπε τις προάλλες ο κ. υπουργός; Θέλουμε να επιβραβεύουμε αυτούς που πετυχαίνουν! Οι υπόλοιποι, στον Καιάδα. Και βέβαια είναι ηλιού φαινότερον ότι τα μεγάλα προβλήματα των τραπεζών, αλλά και της κοινωνίας με τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια είναι εκεί, αφού πολύ λίγα έχουν γίνει και πολύ ορθά είπε χτες ο κ. Νικόλας Παπαδόπουλος ότι, με εξαίρεση τον συνεργατισμό, από τα €27 δις κατάφεραν να αναδιαρθρώσουν €4 δις.

Χαρακτηριστικό αξιοπιστία και συνέπεια. Παράδειγμα, το Κυπριακό. Εδώ, κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η λογική σηκώνει τα χέρια, ανήμπορη να ερμηνεύσει τις παλινδρομήσεις, τις παλινωδίες και τους πειραματισμούς του Προέδρου της Δημοκρατίας.

Λέχθηκαν και γράφτηκαν πολλά για το ναυάγιο στο Κραν Μοντανά. Ανεξαρτήτως αφηγήματος, η ουσία είναι μία. Από τον Ιούλιο του 2017 ο ΟΗΕ, ο γενικός του γραμματέας και η διεθνής κοινότητα στο σύνολό της ανέμεναν επανεκκίνηση της διαδικασίας από εκεί που διακόπηκε, με αξιοποίηση των σημαντικών συγκλίσεων που έχουν επιτευχθεί, των παραμέτρων των έξι σημείων του πλαισίου Γκουτέρες και του άτυπου εγγράφου για την εφαρμογή της λύσης. Δε θα σταθώ στην απαράδεκτη στάση της τουρκικής πλευράς ούτε στην κορύφωση της προκλητικότητάς της με αφορμή το γεωτρηκτικό πρόγραμμα της Κυπριακής Δημοκρατίας και τις τουρκικές παράλληλες έρευνες. Είναι εύκολο να αναλύουμε την τουρκική στάση, αλλά το ζητούμενο είναι εμείς τι κάνουμε.

Ο Πρόεδρος λοιπόν της Δημοκρατίας, από τον οποίο ο γενικός γραμματέας ανέμενε και αναμένει έκφραση ετοιμότητας για επανέναρξη συνομιλιών χωρίς αστερίσκους και υποσημειώσεις, την παραμονή της αναχώρησής του για να προσφωνήσει τη Γενική Συνέλευση του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών ζήτησε, όπως είπε, χρόνο για "καλή προετοιμασία". Καλά, τι έκανε αλήθεια από τον Ιούλιο του 2017 μέχρι και τον Σεπτέμβριο του 2018; Επιστρέφοντας ο κ. Αναστασιάδης επανέφερε την ιδέα του για χαλαρή και αποκεντρωμένη ομοσπονδία. Μια ιδέα επί της οποίας σε πρακτικό του Εθνικού Συμβουλίου, του Φεβρουαρίου του 2012, καταγράφεται η έκκληση του τότε Προέδρου Χριστόφια προς τον κ. Αναστασιάδη όπως δώσει περιεχόμενο στην ιδέα, αλλά, αν και πέρασαν άλλα έξι χρόνια, ακόμα αναμένουμε και εμείς και ο λαός. Ασφαλώς, στον χρόνο που διέρρευσε, στον χρόνο που μεσολάβησε, ο κ. Αναστασιάδης -ως Πρόεδρος πλέον και διαπραγματευτής- αύξησε κατά ένα τρίτο τις ομοσπονδιακές αρμοδιότητες και τριπλασίασε -αν αγαπάτε- τα ομοσπονδιακά όργανα και θεσμούς. Σήμερα αριθμούν εκατόν σαράντα τέσσερις θεσμούς. Υπάρχει ή δεν υπάρχει αντίφαση;

Επομένως, το ερώτημα που πλανάται είναι ποιες αρμοδιότητες και θεσμούς θέλει τώρα ο Πρόεδρος να αφαιρέσει από το κεντρικό κράτος και να αποδώσει στις περιφέρειες, στις ομόσπονδες μονάδες; Και αφού η ιδέα της αποκέντρωσης κρατάει χρόνια, γιατί τη θυμήθηκε σήμερα και γιατί αύξησε αντί να μειώσει αρμοδιότητες; Και βεβαίως να πω το αυτονόητο για όσους γνωρίζουν, η ομοσπονδία ούτως ή άλλως αφ' εαυτού της είναι αποκεντρωμένη. Και επίσης, για όσους γνωρίζουν, τα ζητήματα καθημερινότητας ούτως ή άλλως έχουν ήδη δοθεί στις περιφέρειες.

Στο διά ταύτα, κύριε Πρόεδρε. Η εδώ παρουσία της κ. Λούτ αποτελεί χρυσή ευκαιρία για τον κ. Αναστασιάδη να διορθώσει την πορεία του. Να αφήσει τους πειραματισμούς και τις σκοπιμότητες, στέλνοντας ξεκάθαρο μήνυμα για την ετοιμότητά μας για επανέναρξη διάλογου εντός του συμφωνημένου πλαισίου και της διαδικασίας. Και αν έχει λεγόμενες νέες "ιδέες" τις οποίες δε γνωρίζουμε, να τις καταθέσει με την αίσθηση του επείγοντος, όπως μας ζητά ο γενικός γραμματέας του ΟΗΕ. Με μια προειδοποίηση όμως. Το φλερτ με τη συνομοσπονδία ή λύση δύο κρατών δεν αποτελούν νέες ιδέες. Αν παρ' ελπίδα ποτέ τεθούν προς συζήτηση, θα συνιστούν καταστροφή, θα συνιστούν το τέλος, θα συνιστούν προδοσία.

Απευθυνόμενος χτες στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας ο Ισπανός ευρωβουλευτής κ. Χαβιέ Ναρτ τού υπενθύμισε τα λόγια του Τσώρτσιλ: «Τα εθνικά συμφέροντα», του είπε, «τα συμφέροντα της πατρίδας πρέπει

να τίθενται πάνω από τα κομματικά συμφέροντα και από τα προσωπικά συμφέροντα». Οψόμεθα για το καλό του τόπου και του λαού μας για την υπόθεση της απελευθέρωσης και ειρηνικής επανένωσης.

Κύριε Πρόεδρε,

Θέλω να απευθύνω εγκάρδιες ευχές για καλές γιορτές με υγεία σε όλους τους συναδέλφους, στους λειτουργούς της Βουλής, στους συμπολίτες μας με την ευχή την επαναλαμβανόμενη και του χρόνου να μην επαναληφθεί. Να έχουμε προϋπολογισμούς σε μια επανενωμένη, απελευθερωμένη, ομόσπονδη Κύπρο.

Κάθε καλό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Καλές γιορτές.

Ο κ. Πανίκος Λεωνίδου, ο κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος του Δημοκρατικού Κόμματος.

ΠΑΝΙΚΟΣ ΛΕΩΝΙΔΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κύριε γενικέ διευθυντή του Υπουργείου Οικονομικών,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Παρ' όλο που δεν είχα πρόθεση να σχολιάσω οποιαδήποτε δήλωση ή τοποθέτηση συναδέλφων, εντούτοις για σκοπούς αποκατάστασης της πραγματικότητας να μου επιτρέψετε να σχολιάσω πρώτα τη δήλωση του φίλτατου κ. Νουρή, ο οποίος περίπου έχει δηλώσει ότι οι θέσεις του Δημοκρατικού Κόμματος στην οικονομία είναι ταυτόσημες ή παρόμοιες ή προσομοιάζουν με εκείνες του Δημοκρατικού Συναγερμού. Αν όντως έτσι ήταν τα πράγματα, κύριοι συνάδελφοι, ασφαλώς και δε θα επιχειρούσαμε όλη αυτή την περίοδο να εμβολιάσουμε με τις θέσεις του Δημοκρατικού Κόμματος, με το πακέτο των €100 εκατομ., για να μπορέσουμε να ενισχύσουμε τις ευάλωτες ομάδες, αποδεικνύοντας ακόμα μια φορά το κοινωνικό πρόσωπο και τις κοινωνικές ευαισθησίες του Δημοκρατικού Κόμματος.

Παράλληλα, να μου επιτρέψει ο φίλτατος Άριστος Δαμιανού να σχολιάσω επίσης τη δήλωσή του σχετικά με την τοποθέτηση του Δημοκρατικού Κόμματος στα θέματα της οικονομίας και στα θέματα που κατά κάποιον επηρέασαν τη ζωή των ανθρώπων αυτού του τόπου. Ναι, αγαπητέ κύριε Δαμιανού, η τοποθέτηση του Δημοκρατικού Κόμματος επηρέασε, αλλά επηρέασε θετικά, γιατί, εάν μέναμε και εμείς εκ του ασφαλούς να ασκούσαμε τις κριτικές μας, τα πράγματα κανείς δε θα ήξερε πού θα οδηγούνταν σήμερα. Και εμείς αυτό που επιχειρήσαμε ήταν να σταθούμε ανάχωμα ακριβώς σ' αυτή την κατολίθηση, στις λανθασμένες ενέργειες και πράξεις των δύο κυβερνήσεων κομμάτων στα θέματα του συνεργατισμού. Γι' αυτό ο Νικόλας ο Παπαδόπουλος, γι' αυτό στο Δημοκρατικό Κόμμα, θεωρώντας ότι υπερτερεί το δημόσιο συμφέρον και το εθνικό συμφέρον, αποφασίσαμε, χωρίς να λαμβάνουμε υπόψη το προσωπικό και το κομματικό, να σταθούμε εκεί και να στηρίξουμε τις προσπάθειες διατήρησης της οικονομίας, για να μην κατολισθήσει ακόμα περαιτέρω.

Κύριε Πρόεδρε,

Η συνεδρίαση για τους προϋπολογισμούς μάς δίνει πάντα τη δυνατότητα για μια συζήτηση εφ' όλης της ύλης αναφορικά με την οικονομία, την κοινωνία και τις δέουσες προτεραιότητες της κυβερνητικής πολιτικής. Για τον φετινό προϋπολογισμό ασφαλώς και έχουμε πολλές παρατηρήσεις και διαφωνίες. Παρά τη βελτίωση που παρουσιάζουν οι δείκτες της οικονομίας, οι Κύπριοι πολίτες γνωρίζουν πολύ καλά ότι η κρίση είναι εδώ, γιατί πολύ απλά συνεχίζεται η αποδόμηση του κοινωνικού κράτους. Τα μικρομεσαία νοικοκυριά βιώνουν ακόμα τις συνέπειές της, μη μπορώντας να ανταποκριθούν, τη στιγμή που τα εισοδήματά τους παραμένουν καθηλωμένα, παρ' όλες τις φιλότιμες προσπάθειες της Υπουργού Εργασίας.

Ως Δημοκρατικό Κόμμα καταθέσαμε όλο αυτό το διάστημα που προηγήθηκε της συζήτησης προτάσεις για βελτίωση των δημόσιων οικονομικών, μα κυρίως μέτρα και τρόπους για βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών. Βασική και καθοριστική προτεραιότητά μας η αποκατάσταση της μεσαίας τάξης, με παράλληλη διασφάλιση του κοινωνικού κράτους και της προστασίας των ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού. Με τις προτάσεις μας αποκαθιστούμε τις αδικίες των προηγούμενων χρόνων. Ανακουφίζουμε αυτούς που σήκωσαν τα δυσβάστακτα βάρη της κρίσης, όσες και όσους βίωσαν το κούρεμα του 2013. Το Δημοκρατικό Κόμμα θα συνεχίσει τις προσπάθειες για στήριξη και ενίσχυση των ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού, εμβολιάζοντας με ουσιαστικά μέτρα την κοινωνική πολιτική του κράτους. Η πρόσφατη συμφωνία του Νικόλα Παπαδόπουλου και του Δημοκρατικού Κόμματος με την κυβέρνηση για ένα πακέτο κοινωνικών μέτρων ύψους €100 εκατομ. στον προϋπολογισμό του 2019 συνιστά επιτυχία, γιατί εφαρμόζονται οι προτάσεις που εδώ και καιρό είχαμε εξαγγείλει και για τις οποίες είχαμε λοιδορηθεί και κατηγορηθεί.

Σήμερα όμως είμαστε ικανοποιημένοι, διότι μεταξύ άλλων πετύχαμε μείωση κατά 6 σεντ του φόρου κατανάλωσης στα καύσιμα, επιδότηση του πετρελαίου θέρμανσης στις ορεινές περιοχές, αύξηση κατά €40 ή €50 τον μήνα για τους χαμηλοσυνταξιούχους, το πρόγραμμα "Εστία", σύσταση Εθνικού Ταμείου Αλληλεγγύης

με την επιπρόσθετη συνεισφορά €25 εκατομ. για το 2019, μείωση ΦΠΑ στο 5% για αγορά οικοπέδου για ιδιοκατοίκηση. Τέλος, το θέμα της διαγραφής δανείων στο πλαίσιο του προγράμματος “Εστία”.

Είμαστε ικανοποιημένοι, γιατί το Δημοκρατικό Κόμμα μακριά από σκοπιμότητες και χωρίς ανταλλάγματα επιτυγχάνει την εφαρμογή μέτρων που στηρίζουν έμπρακτα τους πολίτες. Αυτό αποτελεί επιβεβαίωση της ορθότητας των προτάσεων μας και απόδειξη της δυνατότητας εφαρμογής τους. Κυρίως όμως αποτελεί όφελος για την κοινωνία, γιατί ο στόχος μας ήταν ακριβώς η εξυπηρέτηση των καλώς νοούμενων συμφερόντων των συμπολιτών μας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Παρά τις βαρύγδουπες εξαγγελίες για μεταρρυθμίσεις στο κράτος και ιδιαίτερα στην τοπική αυτοδιοίκηση, αυτές παρέμειναν στάσιμες, αφού οι σχεδιασμοί της κυβέρνησης έχουν αποσυρθεί από τη Βουλή, με αποτέλεσμα την πρόκληση ασάφειας περί των στοχεύσεών της. Ως Δημοκρατικό Κόμμα έχουμε καταθέσει ολοκληρωμένες προτάσεις. Πρόσφατα συμφωνήσαμε με την κυβέρνηση σε κάποιες βασικές αρχές, ελπίζοντας να προχωρήσει τελικά η μεταρρύθμιση.

Ανυπαρξία στεγαστικής πολιτικής. Δεν μπορεί κανείς να αμφισβητήσει το τεράστιο πρόβλημα που αντιμετωπίζει μεγάλη μερίδα της κοινωνίας μας για ανέγερση κατοικίας. Η ανυπαρξία στεγαστικής πολιτικής πλήττει συνεχώς τα μεσαία και χαμηλά εισοδηματικά στρώματα του λαού. Το κράτος παραλείπει να παρέμβει, με αποτέλεσμα τόσο η νέα γενιά όσο και ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού να μην μπορούν να ελπίζουν πλέον στην απόκτηση ιδιόκτητης κατοικίας. Συγχρόνως, λόγω της ραγδαίας αύξησης των ενοικίων, κάτι που επίσης οφείλεται στην έλλειψη προνοητικότητας από τους κυβερνώντες, πολλές οικογένειες αδυνατούν να ενοικιάσουν ή να αποκτήσουν στέγη.

Καθημερινά συναντάμε άστεγους συμπολίτες μας, οι οποίοι δυστυχώς αυξάνονται. Ιδιαίτερα στη Λεμεσό η κατάσταση εκτυλίσσεται δραματική. Η κυβέρνηση επιβάλλεται να καταθέσει άμεσα προτάσεις που να παρέχουν κίνητρα για εξασφάλιση στέγης. Εμείς εισηγούμαστε την αύξηση των συντελεστών δόμησης στις υφιστάμενες οικιστικές ζώνες, την παραχώρηση πολεοδομικών κινήτρων, την άμεση αλλαγή της νομοθεσίας για το ενοικιοστάσιο, την καθιέρωση της πολιτικής για τη μεμονωμένη κατοικία ως κοινωνικό μέτρο, λαμβάνοντας δε υπόψη όλες τις περιβαλλοντικές προϋποθέσεις, την ανέγερση φοιτητικών εστιών όπου είναι απαραίτητο, όπως στη Λεμεσό, την ανέγερση κατοικιών σε χαλίτικα είτε από το κράτος είτε από τους δήμους. Εδώ να μου επιτραπεί εδώ να χαιρετίσω ιδιαίτερα την πρωτοβουλία του δημάρχου Λεμεσού και του δημοτικού συμβουλίου, το οποίο αποφάσισε ανέγερση πεντακόσιων κατοικιών στο πλαίσιο του σχεδίου κοινωνικής στέγης μέσα σε δημοτική κτημοσύνη.

Η πολιτική των ψηλών κτιρίων που άρχισε να επιβάλλεται τα τελευταία χρόνια, κυρίως στη Λεμεσό, δημιουργεί επίσης τεράστια προβλήματα, με λογικές και αναμενόμενες αντιδράσεις από την κοινωνία, αφού αυτή η πολιτική ανάπτυξης φαίνεται ότι δεν εντάσσεται ομαλά στο υφιστάμενο αναπτυξιακό περιβάλλον. Τόσο η πολιτική των υψηλών κτιρίων όσο και αυτή της πολιτογράφησης αλλοδαπών δεν αποτελούν σταθερές πηγές εισοδημάτων, αφού ουσιαστικά ενισχύουν συγκεκριμένες, προνομιούχες κατηγορίες πολιτών. Το ευεργέτημα αυτό δεν το απολαμβάνουν και δε διαχέεται σε όλα τα στρώματα του λαού, για αυτό επιβάλλεται η διανομή μέρους των εσόδων προς την ύπαιθρο και στην ενίσχυση νεαρών ζευγαριών μέσω παραχώρησης κινήτρων για αγορά ή ανέγερση κατοικίας.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Με μεγάλη απογοήτευση και αγανάκτηση παρακολουθήσαμε το καλοκαίρι την κατάρρευση του συνεργατισμού ως αποτέλεσμα των σοβαρών λαθών και παραλείψεων της εκτελεστικής εξουσίας και της Κεντρικής Τράπεζας. Ως θεσμός αποτελούσε το θεμέλιο και τη δύναμη της μικρομεσαίας τάξης για περισσότερο από μισό αιώνα, εξυπηρετώντας νοικοκυριά και επιχειρήσεις, έχοντας συγχρόνως ένα κοινωνικό πρόσωπο, το οποίο δυστυχώς σήμερα έχει χαθεί. Το κοινοβούλιο βρέθηκε για ακόμα μια φορά ενώπιον ενός σκληρού διλήμματος, αποφασίζοντας τελικά την απορρόφηση των εργασιών του συνεργατισμού από την Ελληνική Τράπεζα.

Το Δημοκρατικό Κόμμα, όπως έχω αναφέρει, για να υπερψηφίσει τότε τα επίμαχα νομοσχέδια, απαίτησε τη δημιουργία του σχεδίου “Εστία”, για να προστατεύσει τις ευάλωτες ομάδες πληθυσμού από την εκποίηση της πρώτης κατοικίας, καθώς και τη δημιουργία φορέα διαχείρισης μη εξυπηρετούμενων δανείων. Εμβολιάσαμε με τις δικές μας εισηγήσεις το σχέδιο “Εστία”, ώστε να διευκολυνθούν όσο το δυνατό περισσότεροι πολίτες.

Θα πρέπει όμως ακόμα να εξευρεθούν τρόποι δημιουργίας δεύτερου σχεδίου “Εστία” για τους συνεπείς δανειολήπτες. Να εξεταστεί η ενίσχυση του συνταγματικά κατοχυρωμένου ατομικού δικαιώματος της δικαστικής προστασίας και στους οφειλέτες των τραπεζών. Να επεκταθεί ο χρόνος κάλυψης των επηρεαζόμενων προσώπων μέχρι σήμερα και όχι μέχρι 30 Σεπτεμβρίου του 2017. Να ανατεθεί στον

Χρηματοοικονομικό Επίτροπο, αξιοποιώντας και τους ιδιώτες διαιτητές, η επίλυση των διαφορών μεταξύ των τραπεζών και των οφειλετών. Και τέλος, για όσες περιπτώσεις βρίσκονται ενώπιον δικαστηρίων μέχρι σήμερα, να ανασταλούν οι εκποιήσεις μέχρι την εκδίκαση των υποθέσεων που εκκρεμοδικούν.

Κυρίες και κύριοι,

Ένας άλλος τομέας που δυστυχώς η κυβέρνηση οδηγεί προς διάλυση είναι οι ημικρατικοί οργανισμοί, μεταξύ των οποίων και η Αρχή Τηλεπικοινωνιών, κάτι που διεφάνη και από την ομιλία του Υπουργού Οικονομικών την περασμένη Παρασκευή εδώ σε αυτή την αίθουσα της ολομέλειας. Ως δημόσιοι οργανισμοί η Cyta και άλλοι ημικρατικοί συμβάλλουν σημαντικά στην ενίσχυση της οικονομίας του τόπου. Εκείνο που χρειάζεται όμως είναι ευελιξία στη λήψη γρήγορων και αποτελεσματικών αποφάσεων για αντιμετώπιση του ανταγωνισμού, κάτι που δε θα επέλθει με την ιδιωτικοποίηση, αλλά με τις απαραίτητες πρωτοβουλίες και αποφάσεις της κυβέρνησης.

Ένα άλλο θέμα που έθεσε ο υπουργός στην ομιλία του είναι τάχα ο περιορισμός των φόρων. Δυστυχώς αυτό, κατά την άποψή μας, δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα. Η κυβέρνηση εξήγρε παράλληλους τρόπους, έξυπνους, για επιβαρύνσεις στα νοικοκυριά και στους πολίτες, με αυξήσεις τελών και προστίμων, τα οποία, αν συνυπολογιστούν, ξεπερνούν κατά πολύ τις φορολογικές ελαφρύνσεις. Ενδεικτική είναι η τελευταία κατάθεση νομοσχεδίου για αύξηση των τελών κυκλοφορίας.

Στην ύπαιθρο δυστυχώς παρουσιάζονται για ακόμα μια χρονιά τα ίδια φαινόμενα ερήμωσης και εξαθλίωσης, χωρίς την ουσιαστική παρέμβαση του κράτους. Απουσιάζουν όλες εκείνες οι πολιτικές όπως η παροχή κινήτρων σε νεαρά ζευγάρια να επιστρέψουν στην ύπαιθρο. Η ενίσχυση προγραμμάτων για ανάπτυξη μικρών συνεταιρισμών, η απλοποίηση των διαδικασιών για επέκταση οικιστικών ζωνών, η δημιουργία αθλητικών και πολιτιστικών υποδομών και άλλων προγραμμάτων θα μπορούσαν να συντείνουν στην απάμβλυνση των προβλημάτων στην ύπαιθρο.

Η αδιαφορία του κράτους φαίνεται επίσης και στο ότι υπάρχουν αδιάθετα οικόπεδα και κατοικίες στον Κυπριακό Οργανισμό Ανάπτυξης Γης, τα οποία για δεκαετίες παραμένουν αδιάθετα, χωρίς να παραχωρούνται σε νεαρά ζευγάρια ή σε άπορους συμπατριώτες μας.

Στην παιδεία, παρά το θετικό της κατάθεσης από τον αρμόδιο υπουργό συνολικού στρατηγικού σχεδιασμού με διάφορες δράσεις για αναβάθμιση του εκπαιδευτικού συστήματος, διαπιστώνονται πολλές αδυναμίες και ελλείψεις. Εμείς ως Δημοκρατικό Κόμμα θα είμαστε παρόντες για ενίσχυση αυτών των δράσεων. Δε θα μπορούσα να μην αναφερθώ στα γεγονότα του καλοκαιριού με τις απaráδεκτες αποφάσεις της κυβέρνησης στο πλαίσιο του εξορθολογισμού της παιδείας, οι οποίες καταστράτηγαν τον θεσμοθετημένο θεσμικό διάλογο και οδήγησαν σε μια άνευ προηγουμένου κρίση στην παιδεία. Οι εξετάσεις των τετραμήνων επίσης· θα πρέπει η κυβέρνηση να παραδώσει το συντομότερο δυνατό και να ολοκληρώσει τη μελέτη της και την πρότασή της για αξιολόγηση του μαθητή, του εκπαιδευτικού και των εκπαιδευτικών προγραμμάτων.

Επίσης, θα πρέπει να επανέλθει η πρότασή μας για αναβάθμιση των τεχνικών σχολών και δημιουργία τεχνολογικών λυκείων και επαγγελματικών σχολών. Αντικρίζουμε πολύ θετικά τους θεσμούς του μουσικού λυκείου και του αθλητικού σχολείου και θα πρέπει να διασφαλιστούν τα δικαιώματα των εκπαιδευτικών, αλλά και όλων των εκπαιδευτικών που έχουν συμπληρώσει το τριαντάμηνο, για να καταστούν αορίστου χρόνου εκπαιδευτικοί.

Επίσης, για τα άτομα με ειδικές ικανότητες θα πρέπει να προχωρήσουν επιτέλους στην υλοποίηση αυτών των περιβόητων μελετών που βρίσκονται στα συρτάρια του υπουργείου. Επίσης, είναι πολύ σημαντικό να διαμορφωθούν εκείνες οι προϋποθέσεις για δημιουργία ενός ανθρωπιστικού σχολείου και αυτό θα συντείνει με την εισαγωγή και ένταξη της πολιτικής αγωγής και της κοινωνιολογίας ως βασικά μαθήματα διδασκαλίας.

Στα θέματα του πολιτισμού να μου επιτρέψετε να αναφέρω και να σημειώσω ότι εμείς διαφωνούμε με τον τρόπο που λειτουργεί το σύστημα "Θυμέλη", αυτό το περιβόητο πρόγραμμα με το οποίο διαφωνούν τα πλείστα ελεύθερα θέατρα. Θα πρέπει επιτέλους να υλοποιηθεί το θέμα της δημιουργίας του Υφυπουργείου Πολιτισμού, που πιστεύουμε ότι μέσα σε αυτό το πλαίσιο θα μπορούν να λυθούν όλα τα θέματα του πολιτισμού. Μια άλλη πτυχή που έχει δημιουργήσει ιδιαίτερα προβλήματα είναι αυτή με τη Συμφωνική Ορχήστρα Νέων, που ελπίζουμε με τον διορισμό νέου συμβουλίου η ορχήστρα να συνεχίσει το πλούσιο, ποιοτικό και δημιουργικό της έργο.

Θα ήταν παράλειψή μου να μην αναφερθώ σε μερικά μείζονα προβλήματα που αντιμετωπίζει η Λεμεσός. Το κυκλοφοριακό, όπως έχει επισημάνει και ο συνάδελφος Παύλος Μυλωνάς, οι σοβαρές ελλείψεις στο νοσοκομείο Λεμεσού, η αδυναμία περίθαλψης των ασθενών, τα ενοίκια, η αύξηση των αστέγων, η μεγάλη καθυστέρηση που παρατηρείται...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πέντε λεπτά αφήκετε για την κοινοβουλευτική σας εκπρόσωπο. Να το ξέρετε.

ΠΑΝΙΚΟΣ ΛΕΩΝΙΔΟΥ:

Μου έχει δώσει, κύριε Πρόεδρε...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Σου έχει δώσει, από πού σου έχει δώσει;

ΠΑΝΙΚΟΣ ΛΕΩΝΙΔΟΥ:

Μου έχει παραδώσει πέντε λεπτά...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Είσατε στα δεκαεπτά λεπτά.

ΠΑΝΙΚΟΣ ΛΕΩΝΙΔΟΥ:

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε. Κλείνω.

Η μεγάλη καθυστέρηση που παρατηρείται στην έναρξη των εργασιών του γηπέδου στη Λεμεσό. Η κατασκευή του δρόμου Λεμεσού-Σαϊπά αργεί επίσης. Και πολλά άλλα ζητήματα.

Στο σημείο αυτό να μου επιτρέψετε να ευχαριστήσω το προσωπικό της Βουλής, τα μέλη της επιτροπής Οικονομικών, τον συνεργάτη μου και τους άλλους κοινοβουλευτικούς συνεργάτες της ομάδας του Δημοκρατικού Κόμματος για τη σημαντική συμβολή τους στη διεκπεραίωση των εργασιών του κοινοβουλευτικού μας έργου. Θέλω επίσης να συγχαρώ τον νέο πρόεδρο της επιτροπής Οικονομικών, τον συνάδελφο Άγγελο Βότση, και τον αναπληρωτή πρόεδρο Μαρίνο Μουσιούττα και να τους ευχηθώ καλή επιτυχία στο δύσκολο έργο τους στην επιτροπή Οικονομικών.

Εύχομαι σε όλους σας καλές γιορτές και χρόνια πολλά με υγεία.

Να 'στε καλά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ πολύ.

Τώρα έχει τον λόγο ο κ. Κώστας Κωνσταντίνου του ΔΗΣΥ.

ΚΩΣΤΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Είναι κοινά αποδεκτό γεγονός ότι ο τομέας της δημόσιας υγείας στη χώρα μας έχει διαγράψει πλέον τον ιστορικό του κύκλο. Ως εκ τούτου, είναι εξαιρετικά κρίσιμο να ολοκληρωθούν οι διαδικασίες μετάβασης από ένα κορεσμένο και κουρασμένο σύστημα υγείας σε ένα σύγχρονο, λειτουργικό, ευέλικτο και οικονομικά βιώσιμο σύστημα υγείας. Ένα ΓΕΣΥ που, από τη μια, θα αξιοποιεί τις δομές του δημόσιου τομέα και, από την άλλη, θα αξιοποιεί τις δυνατότητες του ιδιωτικού τομέα, παρέχοντας ολοκληρωμένη κάλυψη και υπηρετώντας τον άνθρωπο και τον ασθενή.

Κατά τη διάρκεια της συζήτησης των νομοσχεδίων για το ΓΕΣΥ και την αυτονόμηση, αλλά και των κανονισμών που ρυθμίζουν μια σειρά από κρίσιμα ζητήματα όπως οι εισφορές, οι συνεισφορές, οι συμπληρωμές, το καθεστώς των εργαζομένων και άλλες παραμέτρους, όλες οι εμπλεκόμενες πλευρές, τα πολιτικά κόμματα, οι συνδικαλιστικές οργανώσεις και οι αρμόδιοι φορείς είχαν την ευκαιρία να εκφράσουν απόψεις, να υποβάλουν ιδέες ή εισηγήσεις και να καταθέσουν παρατηρήσεις. Στα θετικά καταγράφεται και το κλίμα συναίνεσης που καταγράφηκε στις συνεδριάσεις της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας, με την υποσημείωση ότι λίγοι και πολύ συγκεκριμένοι κύκλοι εμμένουν μέχρι και σήμερα σε άτεγκτες θέσεις, οι οποίες συγκρούονται με την όλη φιλοσοφία της μεταρρύθμισης.

Παρ' όλα ταύτα, η πολιτική βούληση της κυβέρνησης, όπως αυτή εκφράστηκε τόσο διά του πρώην Υπουργού Υγείας Γιώργου Παμπορίδη όσο και διά του σημερινού Υπουργού Υγείας Κωνσταντίνου Ιωάννου, υπήρξε ακλόνητη και καταλυτική. Ως αποτέλεσμα, βρισκόμαστε σήμερα ενώπιον των καθορισμένων χρονοδιαγραμμάτων, καθώς την 1^η Ιουνίου του 2019 ξεκινά η εφαρμογή της πρωτοβάθμιας φροντίδας και την 1^η Ιουνίου του 2020 ολοκληρώνεται η διαδικασία της αυτονόμησης και ξεκινά η πλήρης εφαρμογή του Γενικού Συστήματος Υγείας.

Αλλά και στο κρίσιμο μεσοδιάστημα που διανύουμε η κυβέρνηση, ο Υπουργός Υγείας και η γενική διευθύντρια δεν έμειναν με σταυρωμένα χέρια απέναντι στα μεγάλα προβλήματα. Ενδεικτικά αναφέρω το πιλοτικό πρόγραμμα για τις λίστες αναμονής που έφερε πολύ καλά αποτελέσματα, καθώς το 2018 και μέχρι τον Αύγουστο έτυχαν εξέτασης 26 323 άτομα, ενώ παραπέμφθηκαν στον ιδιωτικό τομέα 23 000 συμπολίτες

μας, συνάνθρωποί μας. Επιπλέον, βάσει αναγκών προκηρύχθηκαν εξήντα θέσεις για φροντιστές υγείας, σαράντα πέντε για παραϊατρικό προσωπικό και είκοσι για ιατρικό προσωπικό. Την ίδια ώρα, μέτρα όπως η συμπλεγματοποίηση των περιφερειακών κέντρων υγείας, η επέκταση των ωραρίων λειτουργίας, η πρόσληψη διασωστών και η λειτουργία νέων σταθμών ασθενοφόρων, από τη μια, συμβάλλουν στην αναβάθμιση των υπηρεσιών υγείας και την αποσυμφόρηση του δημόσιου τομέα, ενώ, από την άλλη, προετοιμάζουν το έδαφος για μια πιο ομαλή μετάβαση σε συνθήκες ΓΕΣΥ.

Αυτός ακριβώς ο σκοπός εξυπηρετείται, και το υπογραμμίζω, μέσω του προϋπολογισμού του Υπουργείου Υγείας για το 2019. Όπως γνωρίζετε, ο φετινός προϋπολογισμός ανέρχεται σε €621,9 εκατομ., είναι δηλαδή αυξημένος κατά €36 εκατομ. σε σχέση με πέρσι, γεγονός που τον καθιστά τον υψηλότερο της τελευταίας επταετίας.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Σε αυτό το σημείο να μου επιτρέψετε να κάνω μια σύντομη αναφορά για την επαρχία μου, την Πάφο. Δεν υπάρχει καμιά αμφιβολία ότι ο τίτλος της Πολιτιστικής Πρωτεύουσας της Ευρώπης για το 2017 ήρθε σαν ευλογία για μια πόλη που είχε πληρώσει βαρύ τίμημα κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης. Όπως γνωρίζετε, από το 2015 έχουν δρομολογηθεί, ολοκληρωθεί ή βρίσκονται σε στάδιο υλοποίησης ογδόντα οκτώ συνολικά έργα στους δήμους Πάφου, Γεροσκήπου, Πέγειας και Πόλης Χρυσοχούς, καθώς και στις κοινότητες της επαρχίας Πάφου, συνολικού κόστους €254 εκατομ. Πρόκειται για τη μεγαλύτερη επένδυση σε έργα υποδομής, έργα πνοής και κοινής ωφελείας που έγινε ποτέ στην Πάφο και αυτό σαφώς πιστώνεται στην κυβέρνηση Νίκου Αναστασιάδη.

Ένα από τα σημαντικότερα έργα αφορά στην κατασκευή του δρόμου Πάφου- Πόλης Χρυσοχούς, το οποίο υπενθυμίζω -και αυτό ας το έχουν κάποιοι πολύ καλά υπόψη τους, γιατί φαίνεται ότι έχουν κοινή μνήμη- ότι εξαγγέλθηκε επί διακυβέρνησης Γλαύκου Κληρίδη και, μετά από χρόνια καθυστερήσεων, παλινδρομήσεων, αλλά και έλλειψης πολιτικής βούλησης εκ μέρους προηγούμενων κυβερνήσεων, σήμερα παίρνει επιτέλους σάρκα και οστά. Το συνολικό κόστος ανέρχεται στα €71,4 εκατομ., ενώ συν τω χρόνω θα πραγματοποιηθούν βελτιωτικά έργα στον υφιστάμενο αυτοκινητόδρομο Πάφου-Πόλεως Χρυσοχούς ύψους €3,7 εκατομ.

Θα ήθελα, παρ' όλα ταύτα, να εκφράσω τον προβληματισμό και την ανησυχία μου για δύο πολύ σημαντικά έργα, τα οποία δυστυχώς δεν έχουν ολοκληρωθεί και υλοποιηθεί στην Πάφο, των οποίων η κατασκευή δεν προχωρά για εντελώς διαφορετικούς λόγους. Το πρώτο αφορά τη μαρίνα Πάφου και την αρνητική τροπή που έχει πάρει το ζήτημα μετά τις δικαστικές εμπλοκές και την απόσυρση ενδιαφέροντος από την προσφοροδότρια εταιρεία. Δυστυχώς, η πιθανή επικαιροποίηση και επαναπροκήρυξη του διαγωνισμού θα είναι μια χρονοβόρα διαδικασία και γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο είναι σημαντικό τα επόμενα βήματα να τύχουν επίστευσης από όλες τις εμπλεκόμενες πλευρές.

Εδώ να σημειώσω ότι δεν είναι ευθύνη, δεν ήταν η κύρια ευθύνη του κράτους και της κυβέρνησης. Αυτή η ιστορία ξεκίνησε πριν από έντεκα χρόνια. Την κύρια ευθύνη τη φέρουν οι προσφοροδότριες εταιρείες, οι οποίες έριζαν μεταξύ τους με ενστάσεις, προσφυγές, αντιπροσφυγές και ούτω καθεξής, για να φτάσουμε εδώ που φτάσαμε σήμερα. Δυστυχώς, η Πάφος, η Κύπρος ολόκληρη στερείται ενός σημαντικού, νευραλγικού τομέα ανάπτυξης, που θα έδινε την ευκαιρία περαιτέρω ανάπτυξης όχι μόνο για την Πάφο και την περιοχή, αλλά θα ενίσχυε περαιτέρω την οικονομία της Κύπρου.

Το δεύτερο έργο αφορά στην ολοκλήρωση του δρόμου που συνδέει το αεροδρόμιο της Πάφου με την τουριστική περιοχή, έργο που δυστυχώς παραμένει στάσιμο εξαιτίας καθυστερήσεων από τα αρμόδια τμήματα και ενστάσεων από περιβαλλοντικές υπηρεσίες. Έτσι, εν έτει 2018 το διεθνές αεροδρόμιο της Πάφου, που υποδέχεται το 40% του τουριστικού ρεύματος στη χώρα μας, δεν έχει ακόμα απευθείας οδική σύνδεση με την τουριστική περιοχή, γεγονός που επιφέρει σωρεία προβλημάτων στους κατοίκους, αλλά και στον επιχειρηματικό κόσμο και στους τουρίστες.

Ακριβώς για να ολοκληρωθεί η αναγέννηση της πόλης και επαρχίας Πάφου, πρέπει επιτέλους τα δύο αυτά έργα να δρομολογηθούν και να διεκπεραιωθούν το συντομότερο δυνατό. Άλλωστε, κάτι τέτοιο θα έχει μόνο θετικές επιδράσεις στην οικονομία του τόπου γενικότερα, αναβαθμίζοντας το τουριστικό μας προϊόν και δημιουργώντας συνθήκες ανάπτυξης και ευημερίας.

Κύριε Πρόεδρε,

Να μου επιτρέψετε να σχολιάσω κάποιες αναφορές που έγιναν από αγαπητούς, κατά τα άλλα, συναδέλφους. Υπήρξε μια ειρωνεία από πλευράς δυστυχώς κάποιου συμπολίτη μου, συναδέλφου βουλευτή, για τα έργα και τις δεσμεύσεις του Προέδρου της Δημοκρατίας. Να πω ότι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας για ό,τι δεσμεύτηκε για την Πάφο το υλοποίησε. Και μιλούν από μόνα τους τα έργα ανάπτυξης και υλοποίησης μέσα σε διάστημα μόλις τριών χρόνων. Από το 2015 μέχρι και το 2018 τα €254 εκατομ. που έχουν δοθεί από τον κρατικό προϋπολογισμό ήταν αποτέλεσμα ακριβώς αυτής της υλοποίησης, η οποία είναι εκεί δεδομένη και τη

βλέπουν όλοι σε συνάρτηση και σχέση με περιόδους πολλών χρόνων προηγουμένως, που κάποιων που κυβέρνησαν αυτό τον τόπο -και πέρασαν όλοι από τη διακυβέρνηση δυστυχώς εις μάτην- ακόμα οι υποσχέσεις τους είναι εκεί καταγραμμένες.

Έγινε αναφορά στη σημερινή κατάσταση. Κάποιοι ξεχνούν ότι το 2013 είχαμε συσσίπια. Συσσίπια τα οποία οργάνωναν οι δήμοι, οι κοινότητες, φορείς, οργανώσεις, οι πάντες και εμείς ήμαστε μάρτυρες των παρακλήσεων πολλών συμπολιτών και συνανθρώπων μας που είχαν σοβαρά προβλήματα, για να τους εντάξουμε εμείς σ' αυτά τα προγράμματα. Σήμερα δεν υπάρχει τέτοιο ζήτημα. Υπάρχει κάποιος από εσάς ο οποίος δέχεται σήμερα παράκληση για ένταξη σε τέτοιου είδους συστήματα;

Ξέχασα προηγουμένως να πω, και είμαστε στην ευχάριστη θέση να αναφέρουμε, ότι ένα δίκαιο αίτημα το οποίο αφορούσε τη δημιουργία μεγαλύτερου νεφρολογικού θαλάμου για τους αιμοκαθαρόμενους συμπολίτες μας ασθενείς γίνεται πραγματικότητα, με την απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου να προωθήσει και να υλοποιήσει αυτό το έργο που θα βοηθά, επαναλαμβάνω, τα μέγιστα τους ασθενείς με τέτοιου είδους προβλήματα και ζητήματα, γιατί σήμερα πιέζονται πάρα πολύ και καθιστά την παρουσία τους στον συγκεκριμένο χώρο όχι όπως θα έπρεπε να ήταν. Θα δημιουργηθεί νέος θάλαμος μεγαλύτερος, καινούριος, με όλα τα κομφορ, όπως αυτά επιβάλλεται να υπάρχουν για τη θεραπεία και την όποια αναγκαιότητα υπάρχει, στον συγκεκριμένο χώρο δίπλα από το νοσοκομείο. Μέσα από τον προϋπολογισμό του 2019 ξεκινά η υλοποίηση αυτού του έργου του πολύ αναγκαίου.

Ο φίλος μου ο Ζαχαρίας ο Κουλιός μάς μίλησε για ρυθμούς ανάπτυξης. Ξεχνά όμως και δεν ανέφερε: Για ποιους ρυθμούς ανάπτυξης και για ποια εποχή; Στη χειρότερη εποχή από το 2013 μέχρι και σήμερα ασφαλώς, γιατί οι συνθήκες ήταν πολύ διαφορετικές και όλοι γνωρίσαμε και γνωρίζουμε κάτω από ποιες συνθήκες ανέλαβε τη διακυβέρνηση ο Νίκος ο Αναστασιάδης. Οι παχιές αγελάδες ανήκαν κάπου αλλού και έπρεπε στη σύγκριση αυτή να υπάρχει και η ανάλογη διαφοροποίηση και να φαίνεται η πραγματικότητα την οποία δεν ανέφερε ο συνάδελφος.

Κάποιοι μιλούν ωσάν και τα πενήντα οκτώ χρόνια διακυβέρνησης του τόπου από εκάστοτε κυβερνήσεις, αρχής γενομένης από τον Αρχιεπίσκοπο Μακάριο μέχρι και σήμερα -πενήντα οκτώ χρόνια!- ωσάν η γένεση της Κυπριακής Δημοκρατίας και η διακυβέρνηση του τόπου να ξεκίνησε μόλις το 2013. Όλα τα προηγούμενα χρόνια ωσάν να μην υπήρχαν και τώρα ξεκινά η διακυβέρνηση και όλα τα κακά επαφίνονται ή επιρρίπτονται όλες οι ευθύνες στον Νίκο Αναστασιάδη! Όλα τα κακώς έχοντα, οι παθογένειες του συστήματος, αλλά και οι όποιες άλλες κακές πρακτικές τις οποίες έχουμε διεξέλθει και περάσει διαχρονικά, ανήκουν στο παρελθόν. Κανένας ούτε τις θυμάται ούτε τις αναφέρει. Όλα είναι εδώ και τώρα, με την ανάληψη της διακυβέρνησης από τον Νίκο Αναστασιάδη! Έλεος επιτέλους!

ΓΕΣΥ. Αγαπητέ Γιώργο, η ευθυνοφοβία πήγε σύννεφο. Κυβερνήσατε και αυτόνομα, κυβερνήσατε και συγκυβερνήσατε, εκτός από τα δεκαέξι χρόνια.

ΓΙΩΡΓΟΣ Τ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Και εσείς κυβερνήσατε.

ΚΩΣΤΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

Βεβαίως! Λέω και εσείς, εκτός από τα δεκαέξι χρόνια διακυβερνήσεων Γλαύκου Κληρίδη και Νίκου Αναστασιάδη. Αυτή η ιστορία ξεκίνησε, κάποιιοι μας λένε, από το 1968. Τι κάνετε; Μια τρύπα στο νερό! Λόγω ευθυνοφοβίας! Λόγω μη ανάληψης ευθύνης! Δεν υπήρχαν τα προβλήματα που αφορούσαν τους ασθενείς και τους πολίτες;

ΓΙΩΡΓΟΣ Τ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Χωρίς εμάς δε θα το ψηφίζατε.

ΚΩΣΤΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ:

Αναγνωρίζω τη θετική σας συμβολή και στάση, αλλά η ευθυνοφοβία πήγαινε σύννεφο μέχρι σήμερα. Ο Νίκος ο Αναστασιάδης ανέλαβε, και κάτω από αντίξοες συνθήκες, ανέλαβε την ευθύνη και έστω και με τον τρόπο αλλά και με την πολιτική δέσμευσε και κάποιους άλλους και ακολούθησαν. Κανένας δεν αμφιβάλει ότι ακολούθησατε το τελευταίο χρονικό διάστημα μια σταθερή προσέγγιση και πολιτική. Και αυτό σας το πιστώνω. Αλλά αναλάβετε και τις δικές σας ευθύνες, που τίποτε δεν κάνετε τα προηγούμενα χρόνια για πολλούς και διάφορους λόγους. Λοιπόν, γι' αυτό θα παρακαλέσω να είμαστε λίγο προσεκτικοί, όταν αποδίδουμε ευθύνες.

Εγώ τολμώ και θα πω και κάτι άλλο. Υπάρχει σίγουρα πρόβλημα και αναγνωρίζεται. Τα προβλήματα έχουν επαυξηθεί από το 2013 λόγω και της προσέγγισης που υπάρχει από τους ασθενείς, με το να καταλήγουν και να προσφεύγουν στα δημόσια νοσηλευτήρια. Σήμερα υπάρχουν όμως πολύ περισσότεροι γιατροί οι οποίοι υπηρετούν και δεν το αναγνωρίζετε. Και ιατρικό και παραϊατρικό προσωπικό και νοσηλευτικό προσωπικό.

Κάποιοι θα πρέπει με τη στάση και τη δική μας συμπεριφορά να μην ωθούμε, να εξωθούμε, αλλά να παροτρύνουμε έστω και τους ολίγους κακούς, γιατί υπάρχουν και κακοί. Μιλώ για γιατρούς οι οποίοι με τη συμπεριφορά τους, αντί τη δεδομένη χρονικά στιγμή να συμβάλλουν, ούτως ώστε να στηρίζουν ασθενείς, τους δημιουργούν έτι μεγαλύτερα προβλήματα, πολύ μεγαλύτερα προβλήματα, και όλα αυτά μαζί συναποτελούν ένα αίσθημα προς τα έξω, το οποίο εύκολα μεταφέρεται και μεταδίδεται, ότι τα πάντα, ξέρετε, είναι σε μια χαώδη κατάσταση. Όπως και κάποιοι οι οποίοι δυστυχώς, για να πουλούν εκδούλευση και για λαϊκισμό, πήγαν πρόσφατα στο νοσοκομείο της Πάφου, στις Πρώτες Βοήθειες, και ένας πήρε την κουρτίνα από μόνος του και, ενώ προειδοποιήθηκε από την επί καθηκοντι γιατρό «κύριε, είναι κουρτίνα, μην την πάρεις» την πήρε, έκαμε τη δουλειά του, τι έκαμε, την άλλη ημέρα κατήγγειλε ότι «χάος επικρατεί στο νοσοκομείο της Πάφου, στις Πρώτες Βοήθειες δε λειτουργούν και σκεπάζουν τους ασθενείς με σεντόνια»! Έλεος!

Ευχαριστώ πάρα πολύ τα μέλη της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Υγείας, όλα ανεξαιρέτα, για την εποικοδομητική στάση την οποία ακολούθησαν στην προσπάθειά μας για τη διαχείριση σημαντικών νομοθετημάτων και κανονισμών, γιατί ομολογουμένως περάσαμε σημαντικούς νόμους και κανονισμούς για το ΓΕΣΥ και άλλα και τους ευχαριστώ όλους.

Εύχομαι καλές γιορτές σε όλες και όλους.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Καλές γιορτές.

Ο κ. Άγγελος Βότσης για το Δημοκρατικό Κόμμα, του οποίου υπολείπονται συνολικά είκοσι ένα λεπτά, και για τον κ. Βότση και για την αυριανή ομιλήτρια.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΒΟΤΣΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η πορεία της οικονομίας συνεχίζει και φέτος και θα συνεχίσει και το 2019 να βρίσκεται σε τροχιά ανάκαμψης και ανάπτυξης μετά τα προηγούμενα χρόνια της ύφεσης, της αβεβαιότητας και της ανασφάλειας, που ήταν αποτέλεσμα ατολμίας στη λήψη αποφάσεων και έγκαιρων δράσεων, στις κακές πρακτικές του τραπεζικού συστήματος και στο αναποτελεσματικό εποπτικό σύστημα.

Δε θα αναλύσω τους δείκτες της οικονομίας, έχουν ήδη αναλυθεί από αρκετούς συναδέλφους. Η ουσία είναι ότι σήμερα η Κύπρος βρίσκεται στην επενδυτική βαθμίδα. Η Κύπρος έχει βγει απ' τα σκουπίδια. Αυτό το ακούει ο κόσμος. Τι σημαίνει «βγήκαμε απ' τα σκουπίδια»; Σημαίνει ότι δανειζόμαστε χρήματα με χαμηλότερο επιτόκιο και αυτό μας δίνει τη δυνατότητα να έχουμε καλύτερους προϋπολογισμούς για τον κάθε φορολογούμενο, τον κάθε πολίτη. Θα πρέπει να υποκλιθούμε μπροστά στις θυσίες του κυπριακού λαού, ο οποίος άντεξε τις δυσκολίες και σήμερα έχουμε τον ευχάριστο πονοκέφαλο πώς θα μπορέσουμε να επιστρέψουμε πίσω όλα ή τα περισσότερα απ' αυτά τα οποία στερήθηκε όλα αυτά τα χρόνια.

Σε ό,τι αφορά το δικό μας κόμμα, τη δική μας παράταξη, εμείς αποφασίσαμε ότι έπρεπε να συμβάλουμε στο να αντιμετωπίσουμε την κρίση και το κάναμε. Και το κάναμε με επιτυχία και σήμερα βρισκόμαστε στο σημείο που πρέπει να δούμε πώς αντιμετωπίζουμε τα σημερινά προβλήματα που αντιμετωπίζει η κυπριακή οικονομία: τα δημόσια οικονομικά, τις τράπεζες, την αποκατάσταση των αδικημένων, την πραγματική οικονομία. Πώς το επιτυγχάνουμε αυτό;

Ξεκινούμε με τα δημόσια οικονομικά. Έχει νοικοκυρευτεί ο προϋπολογισμός. Και έχει νοικοκυρευτεί και με τη δική μας στήριξη. Και, ναι, αυτοί οι δέκα βουλευτές του Δημοκρατικού Κόμματος, που σε λίγο θα πατήσουν το πράσινο κουμπί, για να στηρίξουν τους προϋπολογισμούς και να εγκριθούν, ναι, παίρνουν αυτή την ευθύνη και την ίδια ώρα, επειδή κακοφάνηκε λίγο στους φίλους μου της αριστεράς, την ίδια ώρα έχουμε την πολυτέλεια εμείς, που στηρίζουμε τον προϋπολογισμό, να βάλουμε και τις δικές μας πινελιές. Να βάλουμε και τη δική μας φιλολαϊκή αναπτυξιακή πολιτική και να προτείνουμε πράγματα που η κυβέρνηση, με την οποία δεν έχουμε, αγαπητέ μου Νίκο, την ίδια πολιτική, οικονομική φιλοσοφία, αναγκάζεται και αναγκάζεστε να στηρίξετε, γιατί δεν τα είχατε στους προϋπολογισμούς, γιατί δε φέρατε στους προϋπολογισμούς ούτε λύση για το ταμείο κουρεμένων, δε φέρνατε το "Εστία", δε φέρατε τον φορέα, παρά το ότι έγινε του Κουτρούλη ο γάμος με τον συνεργατισμό, για να φέρετε τον φορέα, δε φέρατε την επιστροφή του ΦΠΑ για την αγορά οικοπέδου. Έπρεπε το ΔΗΚΟ να απειλήσει, να εκβιάσει, να κάνει ό,τι περνούσε από το χέρι του και να το συνδυάσει με την ψήφιση του προϋπολογισμού, για να 'ρθουν. Άρα, δεν έχουμε την ίδια φιλοσοφία. Προσπαθούμε από κοινού σε πολλά θέματα και με άλλες πολιτικές δυνάμεις να βγάλουμε τη χώρα από τα δύσκολα που βρίσκεται.

Πάμε στις τράπεζες. Οι τράπεζες δε βγήκαν από την κρίση, γι' αυτό πρέπει να βρούμε τρόπους να λύσουμε το μεγάλο πρόβλημα των μη εξυπηρετούμενων δανείων. Γι' αυτό είπαμε ότι χρειαζόταν εδώ και πολλά χρόνια ο περιβόητος Φορέας Διαχείρισης Μη Εξυπηρετούμενων Δανείων, αλλά δε μας άκουγε κανείς.

Τώρα θα τον κάνετε. Θα τον κάνετε υποχρεωτικά διαλύοντας τον συνεργατισμό και παίρνοντας τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια του συνεργατισμού!

Συνεχίζουν να υπάρχουν τα μη εξυπηρετούμενα και να δημιουργούν προβλήματα, που πρέπει να αντιμετωπίσουμε. Και αντί εμείς απλά να κλαυθμυρίζουμε εδώ και τέσσερα χρόνια και να πανικοβάλλουμε τον κόσμο -«θα γίνουν εκποιήσεις, θα γίνουν εκποιήσεις, θα γίνουν εκποιήσεις!»- εμείς λέμε κάτι άλλο: να προλάβουμε τις εκποιήσεις. Δεν αποκλείει κανείς ότι θα γίνουν εκποιήσεις. Αλλά μέχρι σήμερα δεν έχουν γίνει αυτές που φοβόμασταν ή φοβόντουσαν κάποιοι ότι θα γίνουν και εμείς λέμε το εξής: Πώς προλαβαίνουμε τις εκποιήσεις; Λέμε στον κόσμο, αντί απλά να πανικοβάλλεται, να χρησιμοποιήσει τα εργαλεία που αυτή η Βουλή του έδωσε με τα σχέδια αφερεγγυότητας -υπάρχουν εργαλεία- με τον Χρηματοοικονομικό Επίτροπο, είναι εκεί και μπορεί να βοηθήσει, με το σχέδιο “Εστία”, που με χίλια ζόρια πείσαμε την κυβέρνηση να κάνει τελικά και που λένε κάποιοι ότι είναι για τις τράπεζες. Ναι, βεβαίως. Οι τράπεζες, οι οποίες αποτελούνται από τους καταθέτες, όχι αυτούς που έφεραν την κρίση, νέους καταθέτες, πλείστοι εξ αυτών κουρεμένοι... Συγγνώμη, τους μετόχους αυτοούσα και τους καταθέτες, οι οποίοι είναι απλός κόσμος αρκετοί απ’ αυτούς και πρέπει, ναι, να βρούμε τη σωστή ισορροπία και για τις τράπεζες.

Οι τράπεζες λοιπόν θα ωφεληθούν από το σχέδιο “Εστία”, γιατί θα ξεφορτωθούν μη εξυπηρετούμενα δάνεια. Αλλά την ίδια ώρα δε θα ωφεληθούν και αυτοί που θέλουμε να προστατεύσουμε; Όσοι έχουν πρώτη κατοικία μέχρι €350.000, που είναι η έγνοια όλων να μην προχωρήσουν σε εκποιήσεις, δε θα συμπεριλαμβανονται σ’ αυτούς που θα τους μειωθεί κατά μέσο όρο το ένα τρίτο του δανείου τους; Κούρεμα του δανείου τους δηλαδή. Αν χρωστούν €150.000, ένα παράδειγμα, θα κουρευτούν τα €50.000 και θα πληρώνουν τόκους για τα €67.000. Τα άλλα €33.000 θα τα πληρώνουν οι φορολογούμενοι. Άρα, ναι, θα ευνοηθούν και οι τράπεζες, αλλά θα ευνοηθούν και οι φορολογούμενοι. Οι φορολογούμενοι οι οποίοι θα έχουν επίσης, αν είναι δανειολήπτες, κέρδος, αλλά την ίδια ώρα, αν είναι ιδιοκτήτες του φορέα, που είναι δικός μας πλέον, γιατί δανειστήκαμε όλοι, για να πάρουμε τα δάνεια του φορέα, και αυτός θα ευνοηθεί από οποιαδήποτε δράση του σχεδίου “Εστία” και την ίδια ώρα η Κύπρος θα πάρει καλύτερη αναβάθμιση κρινόμενη από τους δείκτες. Αυτό σημαίνει φθηνότερο χρήμα για την κυπριακή οικονομία και τον Κύπριο φορολογούμενο που το πληρώνει.

Τώρα εδώ άκουσα τις τράπεζες -πήγαν να αγχωθούν- διέρρεαν στα μέσα ενημέρωσης «μπας και η Βουλή σταυρώσει το “Εστία”!». Να μην αγχώνονται οι τράπεζες, να κάμουν καλά τη δουλειά τους, που έπρεπε να την κάμουν εδώ και τρία χρόνια με τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια, και, ναι, θα περιμένουν τον Γενάρη να αποδεσμεύσουμε το κονδύλι που θα δεσμεύσουμε αύριο, γιατί η Βουλή πρέπει να ενημερωθεί για το τελικό σχέδιο. Και αυτά τα κόλπα οι τράπεζες να τα κόψουν! Και θα πρέπει να απαντήσουν στην επιτροπή Οικονομικών τι έκαναν με τους εγκλωβισμένους αγοραστές που δεσμεύτηκαν ότι θα αποσύρουν τις ενστάσεις από τα δικαστήρια.

Εκποιήσεις. Έχω πει πώς αποφεύγονται οι εκποιήσεις. Πάμε στην αποκατάσταση της αδικίας. Πώς αποκαθίσταται η αδικία; Έκανε μάχη αυτή η παράταξη και όλοι μας, για να μπορέσει επιτέλους να κτιστεί το περιβόητο “Ταμείο Αλληλεγγύης”. Ακόμη δεν το έχτισε η κυβέρνηση! Φέραμε προτάσεις νόμου τρία κόμματα, για να το κτίσουμε και θα το δούμε αμέσως με τη νέα χρονιά στην επιτροπή Οικονομικών. Αλλά αποδεσμεύτηκε επιτέλους το κονδύλι των €25 εκατομ. και, επειδή η κυβέρνηση, αγαπητέ Νίκο, που δεν έχουμε κοινή πολιτική, δεν το είχε στον προϋπολογισμό του 2019, μας είπαν «θα φέρουμε συμπληρωματικό». Και εμείς κάναμε μάχη, για να μην είναι συμπληρωματικός, να είναι από τώρα με τροπολογία και χθες το Υπουργικό Συμβούλιο έχει εγκρίνει τροπολογία για €30 εκατομ., που θα είναι η νέα προίκα αυτού του ταμείου. Ταμείο για τους κουρεμένους, για τους κατόχους αξιογράφων, για να αρχίσει σιγά σιγά, με τα €55 εκατομ. ήδη και τα €110 εκατομ. από τα ακίνητα που θα προικοδοτήσουν το Ταμείο Αλληλεγγύης, να δημιουργείται ένα μαξιλάρι, για να πάνε πίσω χρήματα σε αυτούς που με τα χρήματά τους μπορέσαμε σήμερα να μιλούμε εδώ και να λέμε ότι είμαστε σε καλύτερα επίπεδα.

Λοιπόν, πάμε στην πραγματική οικονομία, που ακόμη ο πολίτης δεν έχει νιώσει στο πετσί του όλα αυτά που λέμε εμείς με αριθμούς. Δυστυχώς, πρέπει να δούμε και τους αριθμούς, γιατί με αυτούς μας κρίνουν αυτοί που μας παρακολουθούν και μας επιβάλλουν διάφορα πράγματα, αλλά η πραγματική οικονομία πρέπει να βοηθηθεί, πρέπει να βοηθήσουν στην πραγματική οικονομία τον απλό πολίτη και ο απλός πολίτης, ναι, με τη μείωση του φόρου στα καύσιμα έστω έξι σεντ, έχει κέρδος, σημαντικό κέρδος και θέλουμε να έχει αυτός ο πολίτης το κέρδος. Εδώ πάλι διαφωνούμε με την κυβέρνηση, που δεν έχουμε την ίδια οικονομική πολιτική. Η κυβέρνηση είχε επιλογή να μειώσει τον φόρο επί των τόκων των καταθέσεων. Εμείς είπαμε ότι κάποιοι έχουν καταθέσεις. Κάποιοι. Όλοι έχουν αυτοκίνητο. Οι πλείστοι έχουν κεντρική θέρμανση. Άρα, εκεί έπρεπε να δράσουμε, εκεί που αφορά όλους και το κάναμε. Πενήντα και τόσα πλέον εκατομμύρια θα αφαιρεθούν από τον φόρο στα καύσιμα, που είναι πολύ σημαντικό για όλο τον κόσμο.

Επιστροφή του ΦΠΑ στην αγορά οικοπέδου για πρώτη κατοικία. Το έβαλαν όλα τα κόμματα. Θα το έφεραν, θα το έφεραν. Ε, δε θα το βλέπατε σήμερα, αν κάποιοι από εμάς και πάλι δε φώναζαν στην επιτροπή, δεν απειλούσαν και δυστυχώς δεν εκβίαζαν! Θα πω και αυτή τη λέξη. Αναγκαστήκαμε για κάποια θέματα να πούμε ότι δεν ψηφίζουμε προϋπολογισμούς, αν δεν έρθουν αυτά τα θέματα. Επιτέλους ήρθαν και

αυτά είναι επιτυχίες που διορθώνουν, αν θέλετε, ή βελτιώνουν το κοινωνικό περιβάλλον, για να αρχίσει σιγά σιγά ο πολίτης να νιώθει στο πετσί του αυτό που πρέπει να νιώσει.

Αύξηση της σύνταξης των χαμηλοσυνταξιούχων για €50 το μήνα. Δεν είναι ένα μέτρο που όλοι το θέλαμε και το λέγαμε; Ναι. Εμείς το πετύχαμε! Το πετύχαμε. Αυτά είναι τα πλεονεκτήματα για όσους βάζουν ράχη, για να ψηφίζουν προϋπολογισμούς. Αυτοί οι συνάδελφοι οι δέκα του Δημοκρατικού Κόμματος, που σε λίγο θα ψηφίσουν μαζί με όσους θα ψηφίσουν τον προϋπολογισμό, παίρνουν ευθύνη και δείχνουν για άλλη μια φορά τι σημαίνει “υπεύθυνη πολιτική” και αυτή η ευθύνη τούς δίνει το δικαίωμα να απαιτήσουν από τις όποιες κυβερνήσεις δε συμμετέχουν να βάλουν στους προϋπολογισμούς αυτά που εμείς θέλουμε. Και, ναι, θέλαμε να στηρίξουμε τους χαμηλοσυνταξιούχους και το έχουμε πετύχει.

Ωράριο καταστημάτων. Η γάγγραινα της μικρομεσαίας τάξης! Η κυβέρνηση δυστυχώς, με την οποία και πάλι διαφωνούμε στη φιλοσοφία, εξυπηρετεί δύο, το πολύ τρεις μεγαλοεπιχειρηματίες, αφήνοντας τη μικρομεσαία τάξη να χάνεται σε ένα δαιδαλώδες ωράριο με μια Κυριακή χαμένη. Έπρεπε ο κόσμος την Κυριακή να μπορεί να ξεκουράζεται, να είναι με την οικογένειά του, να είναι στα χωριά τους, στους γονείς τους. Τώρα είναι στα malls και στις υπεραγορές, γιατί κάποιοι πλούσιοι πρέπει να γίνουν ακόμη πιο πλούσιοι. Δεν πετύχαμε να πείσουμε σ’ αυτό τον τομέα ακόμα. Εγώ θα το πολεμώ, τουλάχιστον τα επόμενα δυο, δυόμισι χρόνια που θα με ανέχεστε ακόμη θα το πολεμώ και ελπίζω ότι θα έρθει η ώρα που θα το πετύχουμε να αλλάξουμε το αναχρονιστικό ωράριο που διαλύει οικογένειες, αλλά δεν το καταλαβαίνετε.

Το πρόβλημα της στέγης. Είχαμε τα κοινωνικά παντοπωλεία, τώρα έχουμε τους άστεγους. Περιμένουμε τώρα το περιβόητο σχέδιο του Υπουργείου Εσωτερικών. Είπε ο Πανίκκος κάποιες εισηγήσεις βεβαίως που θα προτείνει το Δημοκρατικό Κόμμα. Ταυτόχρονα ένα απλό πρόγραμμα για τη Λευκωσία και τη Λεμεσό: να κτίσουμε φοιτητικές εστίες. Να βάλουμε στην αγορά τριακόσιες, πεντακόσιες φοιτητικές εστίες στη Λεμεσό και πεντακόσιες στη Λευκωσία. Αυτόματα αποδεσμεύουμε πεντακόσια διαμερίσματα. Πέφτει η τιμή. Μαθηματικά. Απλά μαθηματικά, προσφορά και ζήτηση. Ο γενικός διευθυντής του Υπουργείου Οικονομικών νομίζω ότι θα συμφωνούσε ότι είναι μια εύκολη και γρήγορη λύση.

Ιδιωτικοποιήσεις. Δε θα τα επαναλάβω. Δε θα περάσετε τα θέματα που θέλετε να περάσετε ιδεολογικά όσον αφορά τη Cyta. Δε θα το περάσετε. Τελεία και παύλα!

Οι προϋπολογισμοί πρέπει να υλοποιούνται. Χαμηλό ποσοστό υλοποίησης στον προϋπολογισμό. Το λέμε κάθε χρόνο, η μαγκιά για κάθε κυβέρνηση είναι να υλοποιεί τους προϋπολογισμούς, όχι να τους αφήνει με ένα μικρό ποσοστό ανεκμετάλλευτο και να χάνονται τα χρήματα ή να μπαίνουν στην άλλη χρονιά.

Να πω για άλλη μια φορά ότι αναμένουμε την παραδειγματική τιμωρία όσων ευθύνονται για το που βρεθήκαμε, το να μπλέκονται και άλλοι με τον συνεργατισμό. Ελπίζω οι έρευνες να έχουν αποτελέσματα και εδώ βάζω το καπέλο του απερχόμενου προέδρου της επιτροπής Εμπορίου και θα πω το μεγάλο μας παράπονο, ότι δυστυχώς, αφού εκεί που πρέπει να ακουμπήσουμε τις τράπεζες είναι οι λεγόμενες “καταχρηστικές τους ρήτρες” και αφού το Υπουργείο Εμπορίου, η Υπηρεσία Καταναλωτών προς τιμή της εντόπισε συγκεκριμένες καταχρηστικές ρήτρες για τις τράπεζες, η επόμενη εργασία είναι να τις πάρει η Νομική Υπηρεσία στο δικαστήριο και να αποφασίσει το δικαστήριο ότι πρέπει να αφαιρεθούν αυτές οι ρήτρες, εφόσον κρίνει ότι είναι σωστή η θέση του Υπουργείου Εμπορίου. Θα τις πάρουν ακόμα! Η Νομική Υπηρεσία θα τις πάρει ακόμα. Έχουν περάσει δύο χρόνια, τους στείλαμε δύο ή τρεις επιστολές ως επιτροπή. Καμία απάντηση!

Πάω λίγο σύντομα στα θέματα ενέργειας. Υδρογονάνθρακες. Η Κύπρος μπορεί και πρέπει να συνεχίσει τα ερευνητικά μας προγράμματα και μπορεί να έχουμε τον μεγάλο στόχο η Κύπρος να γίνει ενεργειακός κόμβος και μπορούμε να το πετύχουμε με μια καλή ανακάλυψη στο οικόπεδο της ExxonMobil και με τη δημιουργία στο τέλος της ημέρας του τερματικού υγροποίησης, που αυτό θα καταστήσει την Κύπρο ενεργειακό κόμβο.

Ελεύθερη ανταγωνιστική αγορά ηλεκτρισμού. Ένα θέμα που δεν ξέρω από πού να το ακουμπήσω, θα το δούμε ξανά στην επιτροπή. Τουρισμός. Πάει καλά, να δούμε και το υφυπουργείο πώς θα το προχωρήσει. Το καζίνο, να δούμε τα χρονοδιαγράμματα. Έχουμε προκλήσεις: ΓΕΣΥ, τοπική αυτοδιοίκηση, δημόσια υπηρεσία, έρευνα, καινοτομία. Εδώ θα κριθούν και οι κυβερνώντες και εμείς της αντιπολίτευσης.

Κλείνω με το Κυπριακό. Διαβάζω ομιλίες όλων των αρχηγών, Προέδρου και αρχηγών κομμάτων. Και τι δεν κάνει η διχόνοια! Και πόσο μας χρειάζεται η ενότητα! Και σας ακούει όλους ο κόσμος! Άσχετα ποιος φταίει, άσχετα ποιος φταίει, δεν είναι η ώρα που θα το κρίνω εγώ τουλάχιστον, εγώ ένα πράγμα ακούω από τον λαό: Έλεος! Έλεος! Έρχεται η Λουτ αύριο και το εσωτερικό μέτωπο είναι σμπαραλία! Ντροπή! Ντροπή, όποιος και να φταίει! Ο κυπριακός λαός περιμένει σαράντα τέσσερα χρόνια να βρούμε τη λύση. Την πολυπόθητη λύση που θα μας επιστρέψει στα σπίτια, στις περιουσίες, στους τάφους των γονιών και των προγόνων μας. Και εμείς αλληλοτρωγόμαστε μεταξύ μας! Άσχετο ποιος φταίει. Δεν είναι εικόνα αυτή και έχουμε απογοητεύσει. Βάζω το “έχουμε”, για να μην έχει κανένας παράπονο. Έχουμε απογοητεύσει τον κόσμο και είναι κρίμα. Ελπίζω, ελπίζω η επόμενη χρονιά να είναι η άγια χρονιά της απελευθέρωσης που θα μπορέσουμε να επιστρέψουμε στα σπίτια, στις περιουσίες και τους τάφους των γονιών και των προγόνων μας.

Καλή χρονιά σε όλους και κλείνοντας θερμές ευχαριστίες στην επιτροπή Εμπορίου, όλα τα μέλη -ξέρετε πόση δουλειά έχετε κάνει- στην υπηρεσία μας, της επιτροπής μας και της επιτροπής Οικονομικών και τους λειτουργούς μας για τους προϋπολογισμούς, τους κυβερνητικούς αξιωματούχους και την επιτροπή Εμπορίου - δεν είναι εδώ ο Αντρέας- του την παραδίδουμε χωρίς εκκρεμότητες, -Θεοδώρα, σε ευχαριστούμε πολύ, και την Κλαίρη προηγουμένως- και θεωρώ ότι και την επιτροπή Οικονομικών θα καταφέρουμε σύντομα να την αφήσουμε και αυτή χωρίς να κουβαλά από το παρελθόν πάθη.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ.

Ο κ. Στεφάνου.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Πρώτα να μου επιτρέψετε να μεταφέρω τις ευχαριστίες μου στους συνάδελφους στην επιτροπή Οικονομικών, προπαντός στη γραμματεία της επιτροπής Οικονομικών, που όντως έχουν κάνει εξαιρετική δουλειά.

Πρέπει να πω ότι μέχρι τώρα έχουμε ακούσει πολλά, ειδικά από τους κυβερνώντες. Δεν ξέρω πόσο μετρούν πλέον οι δηλώσεις των κυβερνώντων, αφού πλέον νομίζω είναι στον καθένα ξεκάθαρο ότι οι κυβερνώντες έχουν εθιστεί στο ψέμα και έχουν πάρει διαζύγιο από την αλήθεια.

Άκουσα προηγουμένως τον κ. Χατζηγιάννη να λέει ότι εμείς της αριστεράς ισοπεδώσαμε την παιδεία.

Κύριε Χατζηγιάννη, οι 15 000 των εκπαιδευτικών δεν είναι έξω από την Εζεκία Παπαϊωάννου που διαδήλωναν, έξω από το Προεδρικό διαδήλωναν! Αν δεν το έχετε αντιληφθεί αυτό, έχετε τη συμπάθειά μας, δεν μπορούμε να βοηθήσουμε!

Ακούσαμε και για μεταρρυθμίσεις που έκανε αυτή η κυβέρνηση. Μα πού έκαμε μεταρρύθμιση; Στην παιδεία; Έκαμε μεταρρύθμιση στην τοπική αυτοδιοίκηση, που παρέλαβε πριν έξι χρόνια ένα ολοκληρωμένο σχέδιο μεταρρύθμισης της τοπικής αυτοδιοίκησης, το ξήλωσε και ακόμα θα φέρει μεταρρύθμιση; Μήπως έκαμε μεταρρύθμιση στη στεγαστική πολιτική, που έστω και αυτά τα φτωχά στεγαστικά προγράμματα που υπήρχαν τα έχει ξηλώσει; Σε εποχές που η πίεση για στέγαση είναι μεγάλη!

Αναφέρεται η κυβέρνηση, αναφέρονται οι κυβερνώντες στη μεταρρύθμιση, λέει, της δημόσιας υπηρεσίας, που δεν την ψήφισε το ΑΚΕΛ. Αν δεν την ψήφιζε μόνο το ΑΚΕΛ, δε θα περνούσε; Θα περνούσε, εκτός και αν έχουμε την πλειοψηφία και δεν το ξέρουμε. Όλα τα κόμματα πλην του Συναγερμού δεν ψήφισαν τα νομοσχέδια που έφερε η κυβέρνηση. Γιατί; Γιατί ήταν ανεπαρκέστατα και δεν αντιμετώπιζαν τις στρεβλώσεις, τα προβλήματα που όντως έχει η δημόσια υπηρεσία. Ένα νομοσχέδιο πέρασε ομόφωνα για την κινητικότητα. Διερωτόμαστε πόσο και αν αξιοποίησε αυτό τον νόμο η κυβέρνηση. Ολοένα φέρνει προτάσεις για νέες προσλήψεις και νέες θέσεις. Στο Προεδρικό είμαι βέβαιος ότι κουτουλλά ο ένας πάνω στον άλλο! Έχουν γίνει τόσες πολλές προσλήψεις και φέρνουν και τη δημιουργία τεσσάρων νέων θέσεων στο Προεδρικό, γιατί τίποτε άλλο δεν κάνετε.

Σε ό,τι αφορά τα συσσίτια, αγαπητέ μου φίλε Κώστα, από τη συμπαθέστατη Πάφο, πρέπει να σου πω ότι πρόσφατα είχαμε μια επίσκεψη στη Μητρόπολη Λεμεσού, ο μητροπολίτης μάς είπε ότι καθημερινά κάνει συσσίτιο για πολλές εκατοντάδες μαθητών δημοτικών και για οκτακόσιους φοιτητές του ΤΕΠΑΚ.

Αγαπητοί φίλοι,

Ακούσαμε πολλά για την ενότητα στο Κυπριακό. Το επανέλαβε με το γνωστό σπαρακτικό ύφος ο πρόεδρος του Δημοκρατικού Συναγερμού κ. Αβέρωφ Νεοφύτου. Εδώ οφείλω να ομολογήσω ότι το ύφος του κ. Νεοφύτου από υποκριτικής άποψης είναι άσογο. Είναι φανερό ότι η Πάφος έχει ταλέντο! Εδώ όμως δε μιλούμε για ταλέντα. Εδώ μιλούμε για το παρόν και το μέλλον του τόπου μας. Περί ενότητας λοιπόν ο λόγος. Ρωτούμε τους κυβερνώντες: Αλήθεια, πώς υπηρετείται η ενότητα, όταν ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας κατηγορεί το ΑΚΕΛ ότι είναι οπαδός της όποιας λύσης; Δηλαδή κατά τον Πρόεδρο και τον Συναγερμό η ενότητα καλλιεργείται, όταν κατηγορείς ένα κόμμα ότι προωθεί μια επικίνδυνη και επιζήμια λύση;

Η απάντηση σε αυτό το ερώτημα προκύπτει από τη διαχρονική συμπεριφορά της δεξιάς. Η ενότητα για τους κυβερνώντες είναι απλά μια ευκαιριακή καταφυγή που εξυπηρετεί τις πολιτικές σκοπιμότητες και τους μικροπαταξιακούς στόχους της δεξιάς. Είναι γι' αυτό που ο ΔΗΣΥ και ο Αναστασιάδης το 2004 κατάγγελλαν τον Τάσσο Παπαδόπουλο στην Ευρωπαϊκή Ένωση και σήμερα δηλώνει ο Πρόεδρος ότι τώρα κατανοεί τις δυσκολίες που είχε τότε ο Τάσσος. Είναι γι' αυτό που πολύ πρόσφατα, τον Δεκέμβριο του 2017 ο Πρόεδρος

δήλωνε ότι το ΑΚΕΛ είναι κόμμα πατριωτικό που υπηρετεί τη λύση, αλλά σήμερα ο Πρόεδρος το κατατάσσει στα επικίνδυνα κόμματα. Είναι γι' αυτό που επί Τάσσου ο Συναγερμός αποχωρούσε από το Εθνικό Συμβούλιο και σήμερα επικαλείται την εθνική ευθύνη. Δεν έμεινε Πρόεδρος που δεν κατηγορήθηκε από τον Συναγερμό και τον κ. Αναστασιάδη. Με εξαίρεση τον Γλαύκο Κληρίδη. Και αυτό με λίγες επιφυλάξεις.

Είναι φανερό ότι για τον Πρόεδρο και τον ΔΗΣΥ "ενότητα" σημαίνει σιωπή και συναίνεση στις αντιφάσεις, στις παλινωδίες, τους επικίνδυνους ακροβατισμούς και τακτικισμούς του Προέδρου. Είναι αυτές οι πολιτικές που απενεχοποίησαν την Τουρκία στα μάτια του γενικού γραμματέα, της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του διεθνούς παράγοντα. Είναι αυτοί οι τακτικισμοί που τοποθέτησαν την ελληνοκυπριακή πλευρά σε αυτούς που οφείλεται η αποτυχία της προσπάθειας στο Κραν Μοντανά. Άδικο μεν, αλλά σημασία δεν έχει τόσο τι λέμε εμείς στο εσωτερικό μεταξύ μας, αλλά το τι καταγράφει ο διεθνής παράγοντας. Και ο κ. Αναστασιάδης κατάφερε, γιατί περί κατορθώματος πρόκειται, να αφήσει ελεύθερο το πεδίο στην Τουρκία να αλωνίζει, να προκαλεί και την ίδια ώρα να της επιδαψιλεύουν επαίνους για τη στάση της στο Κυπριακό.

Κυρίες και κύριοι,

Ποια είναι η ιδιαιτερότητα της συζήτησης του προϋπολογισμού φέτος; Γιατί υπάρχει μια σημαντική ιδιαιτερότητα. Αυτός ο προϋπολογισμός είναι ο έκτος στη σειρά που ετοιμάζει η κυβέρνηση της δεξιάς. Έξι χρόνια, αγαπητοί φίλοι του Συναγερμού, είσατε κυβέρνηση -αυτό πρέπει να το καταλάβετε- και όμως ο προϋπολογισμός είναι ένα από τα ίδια, σάμπως και δεν πέρασε μια μέρα. Έξι χρόνια η ίδια αντιαναπτυξιακή πολιτική, έξι χρόνια η ίδια κοινωνική αναισθησία, έξι χρόνια τα ίδια τα ψεύτικα τα λόγια τα μεγάλα, έξι χρόνια οι ίδιες εξαγγελίες και οι ίδιες αναφορές και η επανάληψη του γνωστού «για όλα τα κακά φταίνει οι προηγούμενοι».

Αγαπητέ μου φίλε κύριε Γεωργίου του Συναγερμού, που δεν είσαι εδώ, επειδή είπες ότι η κυβέρνηση παρέλαβε χάος και καταιγίδες, το χάος και την καταιγίδα την προκαλέσατε εσείς, αγαπητοί φίλοι του Συναγερμού, με το κούρεμα των καταθέσεων. Ήταν γι' αυτό που δεσμευόταν ο Νίκος Αναστασιάδης ότι δεν πρόκειται ποτέ να συμφωνήσει σε κούρεμα καταθέσεων, γιατί αποτελεί καταστροφή για την οικονομία και τον τόπο. Αποδεσμεύτηκε ο Αναστασιάδης, κατέστρεψε τον τόπο ο Αναστασιάδης και εφόρτωσε την ευθύνη σε άλλους, στο πιστόλι στον κρόταφο, στη Βουλή, που δε δέχτηκε το κούρεμα, στους προηγούμενους, ενδεχομένως και στους επόμενους. Διότι αυτή η κυβέρνηση έχει ένα χαρακτηριστικό: Δε φταίει για τίποτα, φταίν' μόνο οι άλλοι. Προφανώς, η κυβέρνηση είναι περιορισμένης ευθύνης, δεν έχει ευθύνη για τίποτα.

Θέλω όμως να είμαι δίκαιος και αντικειμενικός. Σε ένα πράγμα οι κυβερνώντες έχουν αλλάξει: Εξαφάνισαν από τη ρητορική τους, διέγραψαν από την ελληνική γλώσσα, αφού πρώτα το δυσφήμισαν, το ρήμα «δεσμεύομαι»... Κατέστησαν το «δεσμεύομαι» ως το πιο σύντομο ανέκδοτο και μαζί το έκαναν συνώνυμο της τραγωδίας. Τραγωδίας για τον κόσμο, για τους ανέργους, τους χαμηλοσυνταξιούχους, τις ευάλωτες ομάδες, τους νέους, την Κύπρο μας. Επαιρείται η κυβέρνηση ότι έφερε ανάπτυξη. Όντως, ανάπτυξη υπάρχει. Εμείς το αναγνωρίζουμε. Δεν είμαστε εμείς όπως εσάς τους κυβερνώντες, που μηδενίζατε και ισοπεδώνατε τα πάντα, όταν ήσασταν στην αντιπολίτευση, αλλά και εδώ μαζί με τον φίλατο τον κ. Νικόλα Παπαδόπουλο, που χέρι με χέρι με τον Αβέρωφ Νεοφύτου δεν αφήναν πέτρα πάνω στην πέτρα στην πενταετία του Δημήτρη Χριστόφια. Και πρέπει να πω ότι αυτό το πράγμα το θυμούνται οι πολίτες, καθώς και το γεγονός ότι και σήμερα υπάρχει μια ευκαιριακή και γεμάτη σκοπιμότητες συμπόρευση του ΔΗΚΟ με τον Συναγερμό. Θυμίζουν αυτό το γεγονός στους πολίτες, για να περνούν αντιλαϊκές πολιτικές, όπως είναι οι νόμοι που μαζί ψήφισαν για τις εκποιήσεις-εξπρές. Μετέφερε την αγωνία του χθες ο κ. Νικόλας Παπαδόπουλος για μαζικές εκποιήσεις το 2019 και τα επόμενα χρόνια. Μα, αλήθεια, όταν το ΔΗΚΟ στήριζε την κυβέρνηση και τον Συναγερμό, για να περάσουν οι νομοθεσίες για τις εκποιήσεις, δεν ήξερε ότι θα υπάρξουν μαζικές εκποιήσεις;

Ανάπτυξη, λοιπόν, υπάρχει. Τι είδους όμως ανάπτυξη έχουμε; Πού στηρίζεται αυτή; Ποιοι επωφελούνται από την ανάπτυξη; Πόσο σταθερή και βιώσιμη είναι; Αυτά είναι τα κρίσιμα ερωτήματα που πρέπει να απαντηθούν. Για το ερώτημα «Ποιοι επωφελούνται;» δε χρειάζεται να κουραστούμε να βρούμε απαντήσεις. Τις απαντήσεις τις δίνουν και οι δύσκολες συνθήκες που βιώνουν δεκάδες χιλιάδες συμπατριώτες μας, αλλά τις απαντήσεις μάς τις δίνουν και οι στατιστικές του κράτους και της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Κύπρος καταγράφει ευρωπαϊκές πρωτιές στην εισοδηματική ανισότητα, αποτέλεσμα της συσσώρευσης κερδών στα χέρια ολοένα και λιγότερων και στη φοβερή μείωση των μισθών και των εισοδημάτων. Η Κύπρος καταγράφει ευρωπαϊκές πρωτιές στη φτώχεια και στον κίνδυνο φτώχειας, αποτέλεσμα του κουσουρέματος του κοινωνικού κράτους και της περιστολής των δικαιωμάτων στην εργασία, του υψηλού δανεισμού.

Είπε ο κ. Γεωργίου του Συναγερμού ότι πλέον έχουμε αξιοπρέπεια στην εργασία. Μα, αλήθεια; Μπορεί κάποιος να έχει αξιοπρέπεια στην εργασία, όταν ο μισθός του είναι των €600 και €700; Όταν είναι υποχρεωμένος να εργάζεται τις Κυριακές; Όταν έχει δημιουργηθεί μία κοινωνική ομάδα των εργαζόμενων φτωχών; Παράξενη η έννοια της αξιοπρέπειας για τους κυβερνώντες! Η Κύπρος καταγράφει ευρωπαϊκές πρωτιές στην κοινωνική ανασφάλεια ως αποτέλεσμα της ακρίβιας, των υψηλών ενοικίων, της ανυπαρξίας πολιτικής στέγης, ως αποτέλεσμα του ξηλώματος της δημόσιας υγείας. Πραγματικά ο κόσμος φοβάται να αρρωστήσει, γιατί θα μείνει ξεκρέμαστος!

Επειδή ο αγαπητός μου φίλος κ. Ζαχαρίου είπε ότι η κυβέρνηση κάνει μια μεταρρύθμιση στο ΓΕΣΥ, ένα πράγμα θα πω: Αν δεν παρενέβαινε η Βουλή και η κοινωνία, η κυβέρνηση, εξυπηρετώντας τα μεγάλα συμφέροντα, θα πήγαινε στο πολυασφαλιστικό και θα έκανε την Κύπρο Αμερική, εκεί που, αν έχεις λεφτά, έχεις υγεία, αν δεν έχεις λεφτά, πεθαίνεις έξω από την πόρτα του νοσοκομείου! Αυτό θέλατε, αγαπητοί φίλοι της κυβέρνησης, και αυτό απέτρεψε η Βουλή και η κοινωνία με τις κινητοποιήσεις τους. Και κοντά σε αυτά η Κύπρος κατρακυλά στους διεθνείς δείκτες για τη διαφθορά, η Κύπρος κατρακυλά στους διεθνείς δείκτες για τη χρηστή διοίκηση και τη διαφάνεια. Στην Ευρώπη μάς κατηγορούν για ξέπλυμα χρήματος και μας φτύνουν και η κυβέρνηση ανοίγει ομπρέλες!

Συνεπής στην τακτική της, αντί να επιλύει προβλήματα, απλώς τα κρύβει. Είναι η ανάπτυξη που έχουμε βιώσιμη; Έχει στρατηγικό βάθος και είναι σταθερή; Η ανάπτυξη ούτε σταθερή είναι ούτε βιώσιμη είναι. Και δεν είναι, γιατί η ανάπτυξη είναι συγκυριακή, στηρίζεται στη σχετικά καλύτερη οικονομική κατάσταση στην Ευρώπη και στον, έστω ισχνά ανοδικό κύκλο της καπιταλιστικής οικονομίας. Στηρίζεται σε συγκυριακές περιφερειακές εξελίξεις που βοήθησαν τον τουρισμό. Η ανάπτυξη δεν είναι σταθερή και βιώσιμη, γιατί στηρίζεται στην αρπαχτή, τη φούσκα, τις μίζες και τις βίζες, όπως πολύ εύστοχα έχει πει ο συνάδελφος κ. Πεردίκης, που μπορεί να ικανοποιεί τα κατεστημένα που βρίσκονται σε τράπεζες, τζάκια, δικηγορικά γραφεία, μπορεί να ικανοποιεί το λόφο του Προεδρικού και τον σκληρό πυρήνα της Πινδάρου, αλλά αποτελεί δυναμίτη στα θεμέλια της οικονομίας.

Η ανάπτυξη δεν είναι σταθερή και βιώσιμη, γιατί τα αποτελέσματά της δε φτάνουν στην κοινωνία. Οι ανισότητες και η φτώχεια αποτελούν απειλή για την ανάπτυξη και οι τράπεζες ακόμα αναζητούν τη σταθερότητά τους. Και, επειδή ολοένα οι κυβερνώντες μιλούν για πλεονάσματα, ξεχνούν βέβαια ότι αυτά δημιουργήθηκαν πετσοκόβοντας τις κοινωνικές παροχές, φορτώνοντας τα βάρη από την κρίση στην κοινωνία και την ίδια ώρα ξεχνούν ότι έχουν απογειώσει το δημόσιο χρέος. Το παρέλαβαν στο 80% και φέτος θα κινηθεί γύρω στο 112%, ακόμα και μετά από τη στατιστική διαφοροποίηση που μείωσε το χρέος. Η ανάπτυξη και η οικονομία στέκονται σε πήλινα πόδια εξαιτίας του μεγάλου αριθμού μη εξυπηρετούμενων δανείων. Διακήρυσσαν οι κυβερνώντες ότι θα αντιμετωπίσουν το πρόβλημα μειώνοντας τα ΜΕΔ και προστατεύοντας την κύρια κατοικία των πολιτών. Τι έκαναν όμως οι κυβερνώντες με τη βοήθεια του ΔΗΚΟ; Διευκολύνουν τις τράπεζες να ξεφορτώνονται τα ΜΕΔ και τον λογαριασμό τον πληρώνουν ξανά οι φορολογούμενοι πολίτες.

Υποσχέθηκαν σχέδια για προστασία της κύριας κατοικίας και έφεραν ένα σχέδιο, το σχέδιο "Εστία", που, αντί να διευκολύνει τους δανειολήπτες, επιδοτεί ξανά τις τράπεζες. Οι κυβερνώντες στήριξαν τις τράπεζες με το κούρεμα. Οι κυβερνώντες στήριξαν την Ελληνική Τράπεζα με τον Συνεργατισμό. Οι κυβερνώντες στηρίζουν την Τράπεζα Κύπρου με το "Εστία". Να, το πρώτο δόγμα των κυβερνώντων: Οι τράπεζες über alles, οι τράπεζες πάνω απ' όλα. Και ο Γιαννης από το Κίτι, που θυμάται ο κ. Αβέρωφ Νεοφύτου, ας βρει στέγη να βάλει πάνω από το κεφάλι του, αλλιώς θα προστεθεί και αυτός στην κατηγορία των αστέγων, που δημιούργησε η πολιτική των κυβερνώντων. Και, για να μην ξεχνιόμαστε, αυτό δε γίνεται για πρώτη φορά.

Στην Κύπρο έγιναν τρία οικονομικά εγκλήματα: Το πρώτο εγκλημα είναι το εγκλημα του χρηματιστηρίου. Το δεύτερο εγκλημα είναι το κούρεμα καταθέσεων. Το τρίτο εγκλημα είναι το κλείσιμο και το ξεπούλημα με κρατική επιδότηση του συνεργατισμού. Και στα τρία αυτά εγκλήματα πρωταγωνιστές και θύτες είναι ο Συναγερμός και η δεξιά. Και στα τρία αυτά εγκλήματα το θύμα είναι το ίδιο, οι απλοί πολίτες, οι χαμηλοσυνταξιούχοι, οι νέοι, οι ευάλωτες ομάδες, η ίδια η κοινωνία. Και στα τρία αυτά εγκλήματα αυτοί που την έκαναν, αυτοί που κερδοσκοπήσαν είναι το μεγάλο κεφάλαιο, οι τράπεζες, τα τζάκια, τα κατεστημένα. Αυτό το έργο παίζεται και τώρα. Ίδιοι οι θύτες, ίδια τα θύματα, ίδιοι και οι κερδοσκόποι. Φροντίζουν γι' αυτό η κυβέρνηση Αναστασιάδη Συναγερμού, οι κυβερνώντες, η δεξιά.

Το ΑΚΕΛ πρωτοστάτησε και έφερε νόμους στη Βουλή για προστασία της κύριας κατοικίας και της μικρής επαγγελματικής στέγης, για προστασία των εγγυητών, για κατάργηση των καταχρηστικών ρητρών και των υπερχρεώσεων των τραπεζών, για προστασία από τα ταμεία-γύπες για τους εγκλωβισμένους αγοραστές. Αυτά και διάφορα άλλα οι κυβερνώντες έσπευσαν να τα στείλουν στο Ανώτατο, για να μην εφαρμοστούν ποτέ. Έτσι είναι η κυβέρνηση. Ό,τι έχει να κάνει με τις τράπεζες και το μεγάλο κεφάλαιο με ταχύτητα φωτός τα στέλνει στη Βουλή. Ό,τι έχει να κάνει με την προστασία της κοινωνίας τα στέλνει στις ελληνικές καλένδες. Οι κυβερνώντες, εκτός από τσιλιαδόροι της τραπεζικής ληστείας, είναι και πλασιέ των τραπεζικών συμφερόντων. Κατά τα άλλα ο κ. Αβέρωφ Νεοφύτου λέει δημόσια ότι βαρέθηκε να ψηφίζει νόμους για τις τράπεζες. Κύριε Νεοφύτου, που δεν είσαι εδώ, φαντάζομαι τι θα γινόταν, αν δε βαριόσασταν κιόλας!

Παρεμπιπτόντως, τι γίνεται με τους στρατηγικούς κακοπληρωτές για τους οποίους οι κυβερνώντες παραπλανούσαν ξανά την κοινωνία ότι θα έφεραν νόμο, για να αντιμετωπίσουν το πρόβλημα; Όπως είπε και ο Υπουργός Οικονομικών, μετά βέβαια που πέρασαν οι νόμοι για τις εκποιήσεις, «δε γνωρίζουμε ποιοι είναι αυτοί και είναι πολύ δύσκολο να τους εντοπίσουμε». Για τους συνεπείς δανειολήπτες δε ο Υπουργός Οικονομικών προσγείωσε τους πάντες: «Εστία Β γι' αυτούς δεν υπάρχει.!» Φίλοι του ΔΗΚΟ, που το λέτε απ' αυτό το βήμα, το είπε από το Τρίτο Πρόγραμμα του ΡΙΚ με τον πιο πανηγυρικό και εμφαντικό τρόπο: «Εστία Β για συνεπείς δανειολήπτες; Ξεχάστε το!». Ή εσείς δεν ακούτε ή δε θέλετε να καταλάβετε. Και το βέβαιο είναι ότι δεν έχετε καταλάβει πόσο αντιλαϊκή και αντιδραστική είναι αυτή η κυβέρνηση και ζείτε στις ψευδαισθήσεις σας.

Όσον αφορά δε το λεγόμενο “κοινωνικό πακέτο”, θα πω ότι μου θυμίζει το γνωμικό «κρούσε με τζιαι βάλ' μου μίλλαν»! Το γεγονός και μόνο ότι είκοσι χιλιάδες χαμηλοσυνταξιούχοι έμειναν έξω από το ΕΕΕ και έχασαν τη μικρή επιταγή, αυτό στα χρόνια που ακολούθησαν κοστολογείται περίπου στα €100 εκατομ., όσο είναι το κοινωνικό πακέτο που λέτε ότι θα φέρετε. Και, παρά τις επανειλημμένες εκκλήσεις τις δικές μας και τις πιέσεις μας, για να δοθεί η δυνατότητα να περιληφθούν όλοι αυτοί, δυστυχώς η κυβέρνηση δεν έκανε τίποτε.

Η ανάπτυξη θα οδηγήσει αυτόματα σε καλύτερευση του βιοτικού επιπέδου της κοινωνίας. Αυτή είναι η αντίληψη των κυβερνήσεων. Τίποτα δεν μπορεί να προκύψει αυτόματα. Όταν τα εισοδήματα των νοικοκυριών είναι χαμηλά, όταν ο πλούτος δεν κατανέμεται δικαιότερα μέσω κοινωνικών πολιτικών και προγραμμάτων, όταν δεν προστατεύεται η κοινωνία και οι εργαζόμενοι, τότε οι δημοσιονομικοί αριθμοί μπορεί να ευημερούν, αλλά η πλειοψηφία των ανθρώπων δυσπραγεί. Εδώ είναι το δεύτερο δόγμα των κυβερνήσεων: Αύξηση των δημοσιονομικών δεικτών, αβγάπισμα των κερδών για τους λίγους και προνομιούχους και καμία έγνοια για τον απλό τον κόσμο, τον Γιαννή, τον καλουπιήν και τη θεία τη Χρυσταλλούν 'πού την Τραχυπέδουλα, τους οποίους ο Αβέρωφ Νεοφύτου και ο ΔΗΣΥ θυμούνται, όταν έχει εκλογές ή όταν είναι στριμωγμένοι στη γωνιά. Στις άλλες περιόδους τους ξεχνούν. Δεν τους θυμήθηκαν καθόλου κιόλας, όταν θα γινόταν το κούρεμα των καταθέσεων. Αυτούς τους ξέχασαν, ειδοποίησαν μόνο τους συμπεθέρους, τους συγγενείς και τους στενούς τους φίλους.

Αγαπητοί φίλοι, θέλω να κλείσω με το εξής: Οι κυβερνήτες δε χάνουν ευκαιρία να επικρίνουν και να επιτίθενται στο ΑΚΕΛ. Κατανοούμε πλήρως γιατί επιτίθενται στο ΑΚΕΛ. Ξέρουν πολύ καλά ότι το ΑΚΕΛ είναι το εμπόδιο στις αντιλαϊκές τους πολιτικές. Ξέρουμε πολύ καλά ότι το ΑΚΕΛ είναι το εμπόδιο τους στις προσπάθειές τους να ξεπουλήσουν τη δημόσια περιουσία, ότι είναι το εμπόδιο στο ξεπούλημα των κερδοφόρων ημικρατικών οργανισμών. Και θα είμαστε εμπόδιο. Θα συνεχίσουμε να αντιστεκόμαστε σε όλα αυτά που υποβιβάζουν τους ανθρώπους και υποβιβάζουν την κοινωνία. Θα είμαστε ξανά εμπόδιο σε ό,τι παίρνει την Κύπρο δεκαετίες πίσω. Και την ίδια ώρα θα είμαστε ξανά φορείς της ελπίδας και της προοπτικής που εσείς καθημερινά σκοτώνετε με τις αντιλαϊκές, τις νεοσυντηρητικές πολιτικές και τις πολιτικές που απλώς βλέπουν στο παρελθόν και δε βλέπουν στο μέλλον.

Καλή χρονιά σε όλους!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Καλή χρονιά!

Ο τελευταίος ομιλητής είναι ο κ. Ονούφριος Κουλλά.

ΟΝΟΥΦΡΙΟΣ ΚΟΥΛΛΑ:

Κύριε Πρόεδρε,

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Με την ισοπεδωτική κριτική που ακούω δε μας αφήνετε να αγιάσουμε! Πρώτα απ' όλα, για το κούρεμα εκατοντάδες φορές είπαμε πως ο Πρόεδρος πρότεινε μια εφάπαξ φορολογία. Οι μαγκιές της Βουλής οδήγησαν στο κούρεμα. Οι δε τράπεζες, που ακούω συνέχεια, δεν είναι τίποτε άλλο από τους καταθέτες. Και, αν είναι κάποιος στο παγκόσμιο που έπρεπε να το ξέρουν αυτό, είναι εμείς εδώ στην Κύπρο.

Κοιτάξτε, στην οικονομία δεν υπάρχουν ελεγχόμενα πειράματα σε εργαστήριο, να αλλάξουμε μια παράμετρο και να δούμε το αποτέλεσμα. Αλλά αυτό που ζήσαμε τα τελευταία δέκα-έντεκα χρόνια εξομοιούται με ένα ελεγχόμενο πείραμα. Κυβέρνησε η δήθεν φιλολαϊκή αριστερά πέντε χρόνια και έφερε την ανασφάλεια, τον φόβο, την αβεβαιότητα, τις υποβαθμίσεις, τα υψηλά επιτόκια, την ανεργία, τη φτώχεια, τις ανισότητες, την ύφεση, τα ελλείμματα, τα κοινωνικά παντοπωλεία -ήταν πρωτοφανές- φορολογίες, αποκοπές. Και κυβερνήσαμε εμείς με τις δήθεν νεοφιλελεύθερες πολιτικές για σχεδόν έξι χρόνια και είδαμε ακριβώς τα αντίθετα: Να εμπεδώνεται η ασφάλεια, η αυτοπεποίθηση, να μειώνεται δραστικά η ανεργία, να μειώνεται η φτώχεια, οι ανισότητες, να έχουμε ανάπτυξη, να έχουμε πλεονάσματα, να βλέπουμε το μέλλον με αισιοδοξία.

Ένα άλλο ελεγχόμενο τέτοιο πείραμα στην ιστορία, όχι άσχετο με εμάς, που αναφέρεται στην οικονομική ιστορία, είναι η Γερμανία. Όταν χωρίστηκε, η Ανατολική και Δυτική Γερμανία είχαν το ίδιο βιοτικό επίπεδο, την ίδια τεχνολογία, το ίδιο μορφωτικό επίπεδο. Όταν ξαναενώθηκαν, οι μεν ήταν πλούσιοι, οι δε ήταν φτωχοί. Το αξιοσημείωτο είναι πως αυτοί που επικαλούνται ότι ενεργούν για τους φτωχούς, για τα χαμηλά εισοδήματα, τους κάνουν πάμφτωχους. Δεν είναι με τις διακηρύξεις. Τους ρίχνουν εντελώς στο βάραθρο της ανέχειας.

Και το ΑΚΕΛ, ναι, είναι το εμπόδιο, κύριε Στεφάνου, στην πρόοδο της κοινωνίας, στις μεταρρυθμίσεις, σε αυτό το καλύτερο που θέλουμε να φέρουμε για όλους τους νέους. Εμείς δεν κάναμε αποκοπές ούτε βάλουμε φορολογίες. Παραδεχόμαστε ότι στις τραγικές στιγμές του 2011 και του 2012 τα ψηφίσαμε και εμείς, γιατί έπρεπε να σώσουμε, έστω καθυστερημένα, την κατάσταση. Κάνουμε όμως σταδιακά, μεθοδικά και οργανωμένα ακριβώς το αντίθετο. Μειώνουμε φορολογίες, μειώνουμε αποκοπές, επαναφέρουμε προγράμματα. Από το 2016, όταν βγήκαμε στο μνημόνιο, επειδή λέμε για την ανάπτυξη και ότι υπερβήκαμε τους στόχους μας,

ναι, καταργήσαμε τον φόρο ακίνητης περιουσίας σε διακόσιες εβδομήντα τέσσερις χιλιάδες νοικοκυριά. Και είναι αυτοί που πλήρωναν τα εκατό και τα διακόσια και τα τρακόσια ευρώ που είχαν πρόβλημα να τον πληρώνουν.

Καταργήσαμε την έκτακτη εισφορά σε εκατό πενήντα χιλιάδες εργαζομένους. Μειώσαμε κατά πενήντα τοις εκατόν τα μεταβιβαστικά τέλη. Επαναφέραμε, μερικώς έστω, το επίδομα μάνας σε δεκαπέντε χιλιάδες πολύτεκνες μάνες. Διορθώσαμε εισοδηματικά κριτήρια για τους τριτέκνους και τους πολυτέκνους. Θεσπίσαμε την άδεια πατρότητας, μειώσαμε τη στρατιωτική θητεία, που συν τοις άλλοις είναι ένα κοινωνικό μέτρο, και προσλάβαμε τρεις χιλιάδες νέους. Θεσπίσαμε το ελάχιστο εγγυημένο εισόδημα, για να κλείσουμε τα κοινωνικά παντοπωλεία, για να έχουν όλοι τα προς το ζην. Και τώρα θέλουμε και αυτό να το αλλάξουμε, για να έχουν όλοι, όχι επιδόματα, εργασία και μάλιστα αξιοπρεπή εργασία.

Θεσπίσαμε και εφαρμόσαμε το επίδομα σε άλλους δεκαπέντε χιλιάδες που αγωνίστηκαν το 1974. Το 2017 για πρώτη φορά δώσαμε χριστουγεννιάτικη επιταγή σε τριάντα μία χιλιάδες χαμηλοσυνταξιούχους. Τώρα λέμε να κάνουμε το επόμενο βήμα πιο αποφασιστικά. Μειώσαμε επίσης τώρα τα καύσιμα, τον φόρο, που δεν ξέρω γιατί ακούσαμε κριτική. Είχα την εντύπωση ότι ήταν και ομόφωνο στην επιτροπή Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού. Άκουσα τον κ. Κώστα να λέει: «Μα, μπαίνει και ο ΦΠΑ κ.λπ. και ζητούσαμε μείωση...». Ε, προς τι τότε χθες είχαμε αυτή την κριτική;

Θέλω να υπογραμμίσω πως εμείς απορρίπτουμε τον νεοφιλελευθερισμό, όπως απορρίπτουμε και τον κρατισμό. Πρεσβεύουμε -πολύ ορθά το είπε και ο συνάδελφός μου κ. Ανδρέας Κυπριανού- τον κοινωνικό φιλελευθερισμό. Ενισχύουμε -δεν έχουμε αλλεργία- ενισχύουμε την επιχειρηματικότητα, τις επενδύσεις, την ανάπτυξη, για να έχουμε πλούτο και αυτούς που μένουν πίσω να μπορούμε, ναι, να τους στηρίξουμε.

Δε ζούμε σε άλλον πλανήτη! Παραδεχόμαστε ότι παραμένουν προβλήματα. Ανεργία. Ακόμα δε φθάσαμε σε συνθήκες πλήρους απασχόλησης. Χαμηλοί μισθοί, που είναι απότοκο της ανεργίας. Δυσκολίες στη στέγαση των νέων. Τα παραδεχόμαστε. Παραδεχόμαστε πως δε λύσαμε ακόμα όλα τα προβλήματα και λυπούμαστε που δεν ανταποκριθήκαμε στις τόσο υψηλές προσδοκίες που είχατε για μας, αλλά δεν έχουμε κανένα μαγικό ραβδί!

Και στην οικονομία, αγαπητοί συνάδελφοι, ισχύει κατά παρασάγγας η ρήση ότι είναι εύκολο να χαλάσεις, αλλά πολύ δύσκολο να ξαναχτίσεις. Ουσιαστικά, πήραμε τα πράγματα πίσω στο 2010-2011. Προσέξτε ότι οι δείκτες φτώχειας και ανισότητας, επειδή τους επικαλείστε -κατά τα άλλα δε δέχεστε τους αριθμούς, αλλά κάποιους φαίνεται ότι τους δέχεστε- είναι καλύτεροι το 2017 απ' ό,τι το 2012 που παρέλαβαν. Ήταν περισσότεροι από διακόσιες σαράντα χιλιάδες... Ο δείκτης κινδύνου φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού ήταν 27,1% το 2012 και το 2017 ήταν 25,2%. Είναι χαμηλότερος. Και, αν είχαμε για το 2018, που δεν έχουμε, θα μετρηθούν τα στοιχεία και θα τα ξέρουμε του χρόνου, θα είναι ακόμα χαμηλότερος ο δείκτης.

Ο δε δείκτης σημαντικής υλικής στέρησης -και να το δείτε- ήταν 15% το 2012, το 2017 ήταν 11,5% και το 2018, αν είχαμε τη στιγμιαία φωτογραφία σήμερα, θα ήταν ακόμα πιο κάτω. Αλλά και πάλι δεν είμαστε ευχαριστημένοι. Χρειάζεται να γίνουν πολλά. Πράγματι, δε σβήσαμε ακόμα την πενταετία Χριστόφια, δεν πήγαμε πίσω στο 2008. Δυστυχώς, θα χρειαστούν άλλα τρία και τέσσερα χρόνια, γιατί οι πληγές ήταν τεράστιες.

Κύριε Πρόεδρε,

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Θέλω να πω δύο πραγματικότητες: Το πρώτο είναι ότι δεν υπάρχουν μαγικές λύσεις και το δεύτερο ότι οι ανάγκες, οι επιθυμίες, οι ιδέες, οι προτάσεις είναι άπειρες, αλλά οι πόροι είναι πεπερασμένοι. Γι' αυτό θέλει μια ιεράρχηση, μια προτεραιοποίηση. Αυτή είναι η μαγκιά, αυτό είναι το δύσκολο. Το εύκολο είναι να προτείνεις για νέες δαπάνες μερικών δισεκατομμυρίων. Ενώ πράγματι χτίσαμε οικονομικές δυνατότητες, αυτές δεν είναι απεριόριστες και πρέπει να αντισταθούμε στον λαϊκισμό, για να μην ξαναπάμε πίσω στις κακές πρακτικές του παρελθόντος. Και παρενθετικά να πω ότι παραδεχόμαστε πως το 2013 και το 2014 -και αυτό πάει και στον αγαπητό μου συνάδελφο τον κ. Κουλία- τα πράγματα χειροτέρευσαν σε σχέση με τους δείκτες του 2012. Ε, γιατί δεν είχαμε και κανένα χειρόφρενο να το τραβήξουμε να σταματήσει ο κατήφορος αμέσως! Χρειάστηκε χρόνος να επαναφέρουμε την ανάπτυξη και αυτό έγινε από το 2015 και έπειτα.

Εμείς δεν κάνουμε απλώς διαπιστώσεις ούτε τάζουμε εύκολες λύσεις. Έχουμε σχέδιο, βήμα βήμα σοβαρά να άρουμε φορολογίες, να στηρίξουμε περισσότερο αυτούς που έχουν ανάγκη και να υλοποιήσουμε έργα που βελτιώνουν την καθημερινότητα των πολιτών σε όλες τις επαρχίες. Η Κύπρος δεν είναι ομοσπονδία επαρχιών, είναι ενιαίο κράτος, αλλά, αφού υπάρχουν αυτά τα αιτήματα απ' όλους, συμφωνώ πως πρέπει να είναι ισόνομα σε όλες τις επαρχίες. Αν είναι κάτι που χρειαζόμαστε τη συναίνεση όλων, αυτό είναι οι μεταρρυθμίσεις. Είναι αυτές που θα δημιουργήσουν τη νέα προοπτική για το μέλλον, για τα επόμενα είκοσι και τριάντα χρόνια. Μεταρρυθμίσεις για τη δημόσια υπηρεσία, για την τοπική αυτοδιοίκηση, να φέρουμε την ηλεκτρονική διακυβέρνηση, να μεταρρυθμίσουμε τον τομέα της δικαιοσύνης με όλα αυτά τα κονδύλια που υπάρχουν μέσα στον προϋπολογισμό του 2019.

Να πω και δυο-τρία πράγματα για τον συνεργατισμό. Πράγματι ήταν μια πολιτικά δύσκολη απόφαση -και το λέγαμε- αλλά συνήθως είναι αυτές οι αποφάσεις που έχουν μακροπρόθεσμο όφελος στους πολίτες. Όταν κρύβαμε τα προβλήματα κάτω από το χαλί, μέχρι να γίνει μια μεγάλη έκρηξη, τότε ήταν που είχαμε δυσάρεστες εκπλήξεις. Και, ενώ λέγαμε πολλά πράγματα, πριν αλέκτωρ λαλήσει, οι οίκοι αξιολόγησης αναγνώρισαν πως αυτή η απόφαση θα ήταν επωφελής για την οικονομία και την κοινωνία, γιατί έφεραν και την αναβάθμιση στην επενδυτική βαθμίδα, που είναι μια περαιτέρω θωράκιση, που σημαίνει και χαμηλότερα επιτόκια και πολλά άλλα. Εμείς λέγαμε από εκείνες τις μέρες, αλλά δεν άκουε κανένας, ότι διασφαλίζουμε την τραπεζική σταθερότητα, ότι θα σώσουμε τις καταθέσεις, πως θα βγάλουμε έξω από το τραπεζικό σύστημα μη εξυπηρετούμενα δάνεια. Είχα την εντύπωση πως θα επιβεβαιωνόμασταν ένα-δύο χρόνια μετά: Ήρθε σε δύο μήνες και δε μας στοίχισε €5,2 δις, γιατί αυτό σημαίνει ότι αυτά που αγοράσαμε αξίζουν μηδέν. Θα μπορούσα να πάω και εγώ στο άλλο άκρο και να πω ότι, αφού δώσαμε €3,5 δις και πήραμε περιουσιακά στοιχεία €8,3 δις, βγάλαμε και €5 δις κέρδος. Και το ένα είναι ακραίο και το άλλο είναι ακραίο. Θέλουμε όμως να ανακτήσουμε μέσα από σοβαρή δουλειά αυτά που δώσαμε, τα €3,5 δις. Το €1,7 δις ήταν οι τρύπες του παρελθόντος και αυτό ήταν το πρόβλημα. Ήταν οι παλιές αμαρτίες, όλα αυτά τα δάνεια που βγαίνουν τώρα στη δημοσιότητα. Όχι ότι και στις εμπορικές τράπεζες ήταν κάτι καλύτερο, για να είμαι ειλικρινής, αλλά αυτά ήταν τα προβλήματα όλα συσσωρευμένα, που στο νέο αυστηρό εποπτικό πλαίσιο του ενιαίου ευρωπαϊκού εποπτικού μηχανισμού δεν μπορούσε πλέον να σταθεί.

Δημιουργείται ένα νέο πρόβλημα τώρα. Εμείς το έχουμε αναγνωρίσει, το έχουμε αναδείξει, έχουμε κάνει προτάσεις και ξέρουμε ότι στο Υπουργείο Εσωτερικών εκπονούνται προγράμματα, αυτό της στέγασης των νέων. Κοιτάξτε, πριν από τρία και τέσσερα χρόνια μάς λέγατε ότι, όπου πάτε θα δείτε το «πωλείται», το «ενοικιάζεται», ότι κλείνουν άπαντες. Σήμερα δεν έχουμε αυτή την εικόνα. Η αυξημένη ζήτηση, η αυξημένη ικανότητα για στέγαση, η αυξημένη ικανότητα για ενοικίαση, οι ξένες επενδύσεις έχουν φέρει, έχουν δημιουργήσει ένα νέο πρόβλημα. Το έχουμε αναγνωρίσει. Μάλιστα, στους συναδέλφους από τη Λεμεσό να τους πω ότι και πριν από μερικά χρόνια κόμπαζαν ότι η Λεμεσός έγινε επιχειρηματικό κέντρο, ότι προσελκύει επενδύσεις, ότι έχει ξένη επιχειρηματική κοινότητα. Ε, υπάρχουν και κάποιες παρεμφερείς απώλειες, όπως πάντοτε. Και έτσι είναι τα πράγματα. Καμία οικονομία δεν είναι τέλεια. Η ανάπτυξη κλείνει κάποια προβλήματα και γεννά κάποια καινούρια. Και να σας πω, αν θέλετε, και το επόμενο και το μεθεπόμενο πρόβλημα. Με αυτούς τους ρυθμούς ανάπτυξης πιθανόν να δημιουργηθεί πληθωρισμός. Σε έναν χρόνο μπορεί να μας λέτε για την ακρίβια και μετά θα αυξηθούν και τα επιτόκια. Αυτή είναι η σκληρή πραγματικότητα. Δεν υπάρχει τέλεια οικονομία. Παντού γεννιούνται και νέα προβλήματα όσο πλούσια και να είναι μια οικονομία σε ολόκληρο τον πλανήτη.

Με τον προϋπολογισμό τι έχουμε μπροστά μας, αγαπητοί συνάδελφοι; Έχουμε έναν προϋπολογισμό που προβλέπει υψηλή ανάπτυξη, μείωση της ανεργίας, αύξηση της απασχόλησης, πολλά νέα έργα ανάπτυξης, πλεονάσματα, μείωση του υψηλού δημόσιου χρέους, που είναι αναγκαίο να έχουμε πλεονάσματα και στοχευμένες αυξήσεις δαπανών. Αλήθεια, το είχαμε πολλές φορές αυτό; Πώς ψηφίζαμε στο παρελθόν όλα τα αντίθετα και αυτόν κάποιος θα τον καταψηφίσουν; Ποιος είναι ο συζητήσιμος που έχουμε εσχάτως; Ποιος κοινωνικές δαπάνες να αυξήσουμε; Ακούω και πολύ ωραίες ιδέες. Ποια φορολογία να μειώσουμε; Ποιος το είπε πρώτος; Μήπως να διευρύνουμε το σχέδιο "Εστία"; Ποιος είναι ο πιο ευαίσθητος για την προστασία της πρώτης κατοικίας; Πότε θα ενεργοποιηθεί το Ταμείο Αλληλεγγύης; Ποιους θα περιλαμβάνει; Να αποδεσμεύσουμε πρώτα τα ποσά και μετά να φτιάξουμε τη νομοθεσία ή μήπως το αντίθετο; Αλήθεια, αγαπητοί συνάδελφοι, αυτά είναι ευχάριστα διλήμματα. Μακάρι, χίλιες φορές μακάρι να είναι μόνο αυτές οι συζητήσεις που θα έχουμε και τα επόμενα χρόνια!

Πριν κλείσω, θα ήθελα πολύ σύντομα να πω πως και για τον προσφυγικό κόσμο, ναι, κυβερνήσαμε όλοι. Δεν έγιναν όλα όσα έπρεπε να γίνουν, αλλά, παρά την κρίση, παρά την οικονομική στενότητα, παρέμειναν αρκετά προγράμματα. Έχουμε τα στεγαστικά προγράμματα. Δεν απορροφούνται, επειδή άλλαξαν οι συνθήκες και δεν υπάρχει εύκολος δανεισμός. Να αναγνωρίσουμε τις νέες πραγματικότητες. Ο Φορέας Ισότιμης Κατανομής Βαρών, παρά τα προβλήματα, μπορεί να χορηγεί, να εκταμιεύει €46 εκατομ. χαμηλότοκα δάνεια κάθε χρόνο. Μπορεί να επιδοτεί €22,5 εκατομ. στεγαστικά δάνεια στον ιδιωτικό τομέα. Τώρα θα αποφασίσουμε να αυξήσουμε την επιδότηση του κράτους.

Για τους γεωργούς επίσης να πω πως, παρά τα οικονομικά προβλήματα, το κράτος μέσα στις χειρότερες συνθήκες αποζημίωσε για όλες τις θεομηνίες που προέκυψαν. Αποζημιώσαμε και για θεομηνίες, κύριε Καυκαλιά, που έγιναν το 2010, το 2012, το 2013. Τώρα θα δώσουμε και πρόσθετα κονδύλια, επειδή τα έχουμε. Μακάρι, λέω, αυτοί να είναι οι πονοκέφαλοι που έχουμε. Ασφαλώς, μπορεί να γίνουν πολύ περισσότερα, πάντοτε ισχύει αυτό. Και, ναι, με τους γεωργούς αυτή η κυβέρνηση λέει θα φέρει νομοσχέδιο, που θα πατάξει τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές.

Με όλα αυτά, αγαπητοί συνάδελφοι, επαναλαμβάνω πως έχουμε διλήμματα μπροστά μας, πως έχουμε πάντοτε δυσκολίες, πως δεν υπάρχουν μαγικές λύσεις, αλλά, απευθυνόμενος στους συμπολίτες μας, θέλω να τους πω πως δεν υπάρχει μαγικός δρόμος. Υπάρχει ο δύσκολος δρόμος, ο σοβαρός, που βήμα βήμα θα βελτιώνει το βιοτικό μας επίπεδο και θα λύνει τα προβλήματα.

Θέλω να ευχαριστήσω όλους τους συναδέλφους, την επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού, θέλω να ευχαριστήσω τους συνεργάτες και τη γραμματεία στην επιτροπή Οικονομικών και Προϋπολογισμού. Θέλω να ευχηθώ σε όλο τον κόσμο καλές γιορτές, καλό νέο έτος να έχουμε και εύχομαι πραγματικά το 2019 να είναι το σωτήριο έτος για την πατρίδα μας!

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Καλές γιορτές!

Τώρα για τη σημερινή συνεδρία ολοκληρώσαμε. Θα συνεχίσουμε αύριο, Παρασκευή 14 του μήνα, στις τρεις το απόγευμα, με στόχο να ολοκληρωθεί η συζήτηση και να ξεκινήσει η ψηφοφορία το αργότερο η ώρα έξι. Αν όλα έγιναν καλά σήμερα στη διαβούλευση και αύριο από τις υπηρεσίες, θέλω να πιστεύω ότι θα φθάσουμε τα περσινά επίπεδα σωστής πρακτικής.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

Τρεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αύριο, στις 3.00 μ.μ., συνεχίζουμε για τους κρατικούς προϋπολογισμούς.

Κεφάλαιο Τρίτο: Ερωτήσεις και απαντήσεις. Δεν υπάρχουν.

Κεφάλαιο Τέταρτο: Θέματα εγγραφέντα για συζήτηση. Δεν υπάρχουν.

Εδώ φτάσαμε στο τέλος της σημερινής συνεδρίας της Βουλής. Θα ξεκινήσουμε ακριβώς στις τρεις, γιατί δε χρειάζεται απαρτία, φθάνει να υπάρχει ένας από τους ομιλητές.

Η επόμενη συνεδρία της Βουλής ορίζεται για αύριο Τετάρτη, 14 Δεκεμβρίου 2018, στις 3.00 μ.μ., με συνέχιση της συζήτησης και έγκριση του κρατικού προϋπολογισμού του 2019. Η ημερήσια διάταξη έχει ως ακολούθως:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ:

Νομοθετική εργασία

Ο περί Προϋπολογισμού του 2019 Νόμος του 2018.

(Αρ. Φακ. 23.01.059.182-2018).

(Συνέχιση της συζήτησης).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ:

Κηρύσσω τη λήξη της σημερινής συνεδρίας της Βουλής.

(Ωρα λήξης: 8.30 μ.μ.)

Παρόντες βουλευτές

(αλφαβητικά κατά κόμμα)

ΔΗΣΥ

Αριστείδου Μαριέλλα

Κυπριανού Ανδρέας

Γεωργίου Γεώργιος

Κυριακίδου Στέλλα

Δημητρίου Αννίτα

Κωνσταντίνου Κώστας

Δημητρίου Δημήτρης

Μαυρίδης Μάριος

Δίπλαρος Ευθύμιος

Νεοφύτου Αβέρωφ

Ζαχαρίου Ζαχαρίας

Νουρής Νίκος

Κάρουλλας Γιώργος

Σταύρου Ελένη

Κασίνης Σόλων

Τορναρίτης Νίκος

Κουλλά Ονούφριος

Χατζηγιάννης Κυριάκος

ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις

Αδάμου Αδάμος	Κώστα Κώστας
Γεωργίου Κ. Γιώργος	Λουκαΐδης Γιώργος
Γεωργίου Τ. Γιώργος	Μαύρου Ελένη
Δαμιανού Άριστος	Σάββα Ευανθία
Καυκαλιάς Αντρέας	Στεφάνου Στέφανος
Κέττηρος Νίκος	Τζιοβάνης Χριστάκης
Κουκουμά Κούτρα Σκεύη	Φακοντής Αντρέας
Κυπριανού Άντρος	Χαραλαμπίδου Ειρήνη

ΔΗΚΟ

Βότσης Άγγελος	Μυλωνάς Παύλος
Ερωτοκρίτου Χριστιάνα	Ορφανίδης Χρίστος
Κουλίας Ζαχαρίας	Παπαδόπουλος Νικόλας
Λεωνίδου Πανίκος	Πιπτοκοπίτης Χαράλαμπος
Μουσιούττας Μαρίνος	Προκοπίου Γεώργιος

ΚΣ ΕΔΕΚ

Ευσταθίου Κωστής	Σιζόπουλος Μαρίνος
Μυριάνθους Ηλίας	

Συμμαχία Πολιτών

Λιλλήκας Γιώργος

Αλληλεγγύη

Συλλούρης Δημήτρης (Πρόεδρος Βουλής)	Γιωργάλλας Μιχάλης

Κίνημα Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών

Θεοπέμπτου Χαράλαμπος	Περδίκης Γιώργος

ΕΛΑΜ

Παπαγιάννης Λίνος	Χρίστου Χρίστος

Ανεξάρτητοι

Θεολόγου Άννα

Παρόντες αντιπρόσωποι θρησκευτικών ομάδων

Μούσας Γιαννάκης (Μαρωνιτών)

Μαχτεσιάν Βαρτκές (Αρμενίων)

Μαντοβάνη Αντωνέλλα (Λατίνων)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Συνέχιση της συζήτησης (Στέλλα Κυριακίδου, Ευανθία Σάββα, Χρίστος Ορφανίδης, Ελένη Σταύρου, Νίκος Κέττηρος, Ανδρέας Κυπριανού, Χριστάκης Τζιοβάνης, Κωστής Ευσταθίου, Μαριέλλα Αριστείδου, Κώστας Κώστα, Ευθύμιος Δίπλαρος, Αντρέας Καυκαλιάς, Δημήτρης Δημητρίου, Ειρήνη Χαραλαμπίδου, Ζαχαρίας Ζαχαρίου, Χαράλαμπος Πιπτοκοπίτης, Γιώργος Κ. Γεωργίου, Γεώργιος Γεωργίου, Αντρέας Φακοντής, Γιώργος Κάρουλλας, Μαρίνος Μουσιούττας, Γιώργος Τ. Γεωργίου, Αννίτα Δημητρίου, Σκεύη Κούτρα Κουκουμά, Παύλος Μυλωνάς, Μάριος Μαυριδής, Γιώργος Περδίκης, Ελένη Μαύρου, Γεώργιος Προκοπίου, Νίκος Νουρής, Ζαχαρίας Κουλίας, Κυριάκος Χατζηγιάννης, Άριστος Δαμιανού, Πανίκος Λεωνίδου, Κώστας Κωνσταντίνου, Άγγελος Βότσης, Στέφανος Στεφάνου, Ονούφριος Κουλλά) για το νομοσχέδιο «Ο περί Προϋπολογισμού του 2019 Νόμος του 2018».

Τιμή: €3,50